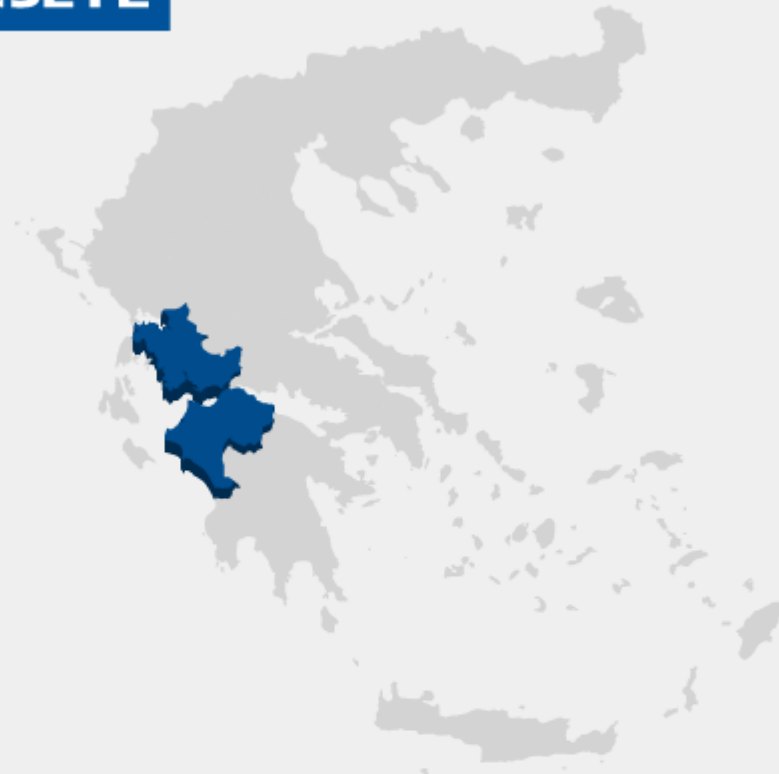


INSETE



## ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής  
προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021

Δεκέμβριος 2022



**ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**

<b>ΟΡΙΣΜΟΙ</b> .....	7
<b>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b> .....	9
<b>1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ</b> .....	12
<b>1.1 Γεωμορφολογία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας</b> .....	12
<b>1.2 Διοικητικά Στοιχεία</b> .....	15
<b>1.3 Μεταφορικές Υποδομές</b> .....	18
<b>1.3.1 Αεροδρόμια</b> .....	18
<b>1.3.2 Λιμένες</b> .....	20
<b>1.3.3 Οδικοί άξονες</b> .....	21
<b>1.4 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, 2011-2021</b> .....	24
<b>1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια</b> . .....	24
<b>1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα</b> .....	26
<b>1.5 Ηλικιακή Κατανομή, 2015 και 2021</b> .....	27
<b>1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας</b> .....	27
<b>1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας</b> .....	28
<b>1.6 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021</b> .....	29
<b>1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια</b> .....	29
<b>1.7 Μακροοικονομικά Στοιχεία, 2014-2019</b> .....	31
<b>1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια</b> .	31
<b>1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας</b> .....	33
<b>1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια</b> .....	34
<b>1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας</b> .....	35
<b>1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021</b> .....	36
<b>1.8 Απασχόληση, 2015-2021</b> .....	37
<b>1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια</b> .....	38
<b>1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης</b> .....	40
<b>1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια</b> .....	42
<b>1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας</b> .....	45
<b>1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια</b> .....	48

1.8.6	Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	51
1.8.7	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια .....	54
1.8.8	Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης .....	58
1.8.9	Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021 .....	63
<b>2</b>	<b>ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ</b> .....	<b>66</b>
2.1	Ξενοδοχειακό Δυναμικό 2021 .....	66
2.1.1	Ξενοδοχειακό δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια .....	66
2.1.2	Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα .....	69
2.2	Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων, 2019 .....	72
2.2.1	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .....	72
2.2.2	Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	75
2.3	Δυναμικό Τουριστικών Επιπλωμένων Κατοικιών και Επαύλεων, 2018 .....	77
2.3.1	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .....	77
2.3.2	Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	79
2.4	Κύριες και Δευτερεύουσες Κατοικίες, 2001-2011 .....	80
2.5	Δυναμικό Κάμπινγκ, 2021 .....	83
2.5.1	Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	83
2.5.2	Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	87
<b>3</b>	<b>ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b> .....	<b>89</b>
3.1	Παραδοσιακοί Οικισμοί .....	89
3.2	Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία .....	90
3.2.1	Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	90
3.2.2	Μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	92
3.3	Γαλάζιες Σημαιές, 2021 .....	93
3.4	Μαρίνες .....	94
3.5	Ιαματικοί φυσικοί πόροι .....	95
3.6	Σπηλαιολογία .....	96
3.7	Καταδυτικοί Προορισμοί .....	97
3.8	Καζίνο .....	98

3.9	Πεζοπορία - TREKKING.....	99
3.10	Αναρριχητικά πεδία .....	100
3.11	Χιονοδρομικά κέντρα .....	102
3.12	Ορειβατικά Καταφύγια.....	103
3.13	CANOE - Kayak - Rafting .....	103
3.14	Γαστρονομία - Οινοτουρισμός.....	104
4	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ .....	106
4.1	Διεθνείς Αεροπορικές Αφίξεις, 2015-2021 .....	106
4.1.1	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια... .....	106
4.1.2	Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	108
4.2	Αεροπορικές Αφίξεις Εσωτερικού, 2015-2021 .....	109
4.2.1	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	109
4.2.2	Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	111
4.3	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εσωτερικού, 2015-2021 .....	112
4.3.1	Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	112
4.3.2	Ακτοπλοϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	114
4.4	Ακτοπλοϊκή Κίνηση Εξωτερικού, 2015-2021 .....	116
4.5	Στοιχεία Κρουαζιέρας, 2015-2021 .....	118
4.5.1	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .	118
4.5.2	Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	120
4.5.3	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	121
4.5.4	Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	123
4.6	Επισκέπτες σε Μουσεία, 2015-2021.....	124
4.6.1	Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	124
4.6.2	Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	126
4.7	Επισκέπτες σε Αρχαιολογικούς Χώρους, 2015-2021 .....	127
4.7.1	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	127
4.7.2	Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	129
4.8	Εισπράξεις σε Μουσεία (σε €), 2015-2021.....	130
4.8.1	Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	130

4.8.2	Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	132
4.9	Εισπράξεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους (σε €), 2015-2021 .....	133
4.9.1	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	133
4.9.2	Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	135
5	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021 .....	136
5.1	Βασικά Μεγέθη Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021 .....	136
5.1.1	Επισκέψεις στην Ελλάδα .....	136
5.1.2	Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	139
5.1.3	Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	141
5.1.4	Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	143
5.1.5	Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	145
5.1.6	Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	147
5.2	Βασικοί Δείκτες Εισερχόμενου Τουρισμού, 2016-2021 .....	149
5.2.1	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα .....	149
5.2.2	Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	151
5.2.3	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	153
5.2.4	Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	155
5.2.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	157
5.2.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	160
5.3	Βασικές προτεινόμενες Στρατηγικές Κατευθύνσεις / Δράσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	162
5.4	Στοιχεία Αφίξεων-Διανυκτερεύσεων-Μέσης Διάρκειας Παραμονής-Πληρότητας σε Ξενοδοχειακά Καταλύματα, 2015-2021 ...	166
5.4.1	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	166
5.4.2	Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	169
5.4.3	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	171
5.4.4	Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	174
5.4.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .....	176

5.4.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	178
5.4.7	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια .....	179
5.4.8	Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	181
5.5	Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Καταλύματα Σύντομης Διαμονής, 2015-2021 .....	182
5.5.1	Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	182
5.5.2	Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	185
5.5.3	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	188
5.6	Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις-Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Κάμπινγκ, 2015-2021 .....	191
5.6.1	Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	191
5.6.2	Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα .....	193
5.6.3	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια ..	195
5.6.4	Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια ..	197
5.6.5	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	199
5.6.6	Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα .....	201
6	<b>ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ</b> .....	202
6.1	<b>Οικονομικοί Δείκτες Απόδοσης Ξενοδοχείων, 2019</b> .....	202
6.1.1	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα	203
6.1.2	Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας .....	205
6.2	<b>Δείκτες Ποιότητας Ξενοδοχείων, 2019-2021</b> .....	207
6.2.1	Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια .....	208
7	<b>Χωροταξικός Σχεδιασμός</b> .....	210

## ΟΡΙΣΜΟΙ

- **ΑΕΠ:** Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
- **Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού:** στις αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού καταγράφονται και αλλοδαποί.
- **Αφίξεις:** ορίζονται ως οι διεθνείς αφίξεις που καταγράφονται στα κατά τόπους σημεία εισόδου (αεροδρόμια, μεθοριακοί σταθμοί, λιμάνια) της χώρας.
- **Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι αφίξεις (Κατοίκων και Μη κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Αφίξεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των αφίξεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Απασχολούμενοι:** ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποίαν απουσίαζαν προσωρινά.
- **Διανυκτερεύσεις:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια στα επιμέρους καταλύματα.
- **Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής:** είναι οι διανυκτερεύσεις (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια).
- **Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια.
- **Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ:** το σύνολο των διανυκτερεύσεων (Κατοίκων και Μη Κατοίκων) σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια.
- **Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις:** οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις δεν καταγράφουν εθνικότητα αλλά χώρα προέλευσης.
- **Εισπράξεις:** το σύνολο των τουριστικών εισπράξεων (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια. Στο σύνολο των εισπράξεων δεν **περιλαμβάνεται το μεταφορικό κόστος (αεροπορικό, θαλάσσιο και σιδηροδρομικό) ακόμα και αν η εταιρεία είναι Ελληνική.**

- **Επισκέψεις:** ορίζονται ως οι επισκέψεις (Μη κατοίκων) που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται 2 Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια άφιξη και δύο επισκέψεις.
- **Ίδια Κεφάλαια:** περιλαμβάνει τα κεφάλαια που έχουν συνεισφέρει οι μέτοχοι στην εταιρεία είτε άμεσα είτε έμμεσα.
- **Καθαρά Πάγια:** στα καθαρά πάγια περιλαμβάνονται τα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας (ακίνητα, εξοπλισμός κλπ.) και τυχόν έξοδα ιδρύσεως μετά την αφαίρεση των αποσβέσεων.
- **ΚΠΦ:** Κέρδος προ Φόρων.
- **ΚΠΦΤΑ:** Κέρδος προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.
- **Κύκλος Εργασιών:** είναι ο τζίρος που κάνει ένα ξενοδοχείο κατά την διάρκεια ενός έτους.
- **Μακροπρόθεσμα Δάνεια:** μακροπρόθεσμα ονομάζονται τα δάνεια με χρονική διάρκεια αποπληρωμής μεγαλύτερη του ενός έτους.
- **Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια. Αντίθετα, η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη αντιπροσωπεύει το σύνολο της δαπάνης που κάνει ο τουρίστας στην χώρα (που μπορεί να επισκέπτεται δύο ή περισσότερες Περιφέρειες).
- **Μέση Διάρκεια Παραμονής:** ορίζεται ως η Μέση Διάρκεια παραμονής των επισκεπτών (Μη κατοίκων) ανά Περιφέρεια.
- **Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση:** ορίζεται ως η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση που κάνει ένας επισκέπτης (Μη κάτοικος) ανά Περιφέρεια.
- **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός:** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- **Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων:** η ετήσια πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων ανά Περιφέρεια.
- **ΠΟΠ:** Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης,
- **ΠΓΕ:** Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη.



## ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση με τίτλο: Ετήσια έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του Τουρισμού για το έτος 2021 – Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υλοποιείται στο πλαίσιο της Πράξης «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5003333<sup>1</sup>. Η μελέτη αποσκοπεί στην τεκμηρίωση του τομέα και μέσω αυτής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Το περιεχόμενο του παρόντος Παραδοτέου αφορά στην διαγνωστική ανάλυση και στις κατευθύνσεις του τουριστικού κλάδου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας και ειδικότερα περιλαμβάνει:

Η καταγραφή των ακόλουθων στοιχείων αναφορικά με τους τουριστικούς πόρους, τις τουριστικές υποδομές, τη ζήτηση κλπ. πραγματοποιήθηκε με έρευνα από το γραφείο (desk research). Για τυχόν παρατηρήσεις / συμπληρώσεις, παρακαλούμε στείλτε μας ιμέηλ στο [Regionreports@insete.gr](mailto:Regionreports@insete.gr).

- ανάλυση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (πληθυσμός, ηλικιακή διάρθρωση),
- ανάλυση των βασικών μακροοικονομικών στοιχείων (ΑΕΠ, κατά Κεφαλήν ΑΕΠ),
- ανάλυση των τουριστικών υποδομών (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα δωμάτια, τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις, κύριες & δευτερεύουσες κατοικίες, κάμπινγκ)
- ανάλυση των βασικών μεγεθών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (αφίξεις, διανυκτερεύσεις, έσοδα),
- ανάλυση των βασικών δεικτών του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα (Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, Μέση Διάρκεια Παραμονής),
- ανάλυση της απασχόλησης (αριθμός απασχολούμενων, φύλο, ηλικία και τύπος απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας) της εξέλιξης της ανεργίας και του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,
- ανάλυση της αεροπορικής κίνησης (διεθνείς αφίξεις και αφίξεις εσωτερικού),

---

<sup>1</sup> Η παρούσα έκθεση αποτελεί το παραδοτέο Π.2.2.7.1 του Υποέργου 3: Δράσεις παρακολούθησης της δυναμικότητας των τουριστικών προορισμών και των επιχειρήσεων του τουριστικού κλάδου, Δράσεις Διάχυσης/προβολής της Πράξης & Δράσεις Συντονισμού και Επιστημονικής υποστήριξης της υλοποίησης της Πράξης: Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του (MIS 5003333).

- ανάλυση της ακτοπλοϊκής κίνησης (διακινηθέντες κατά την επιβίβαση και την αποβίβαση),
- ανάλυση της οδικής κίνησης στους μεθοριακούς σταθμούς (αφίξεις Μη – Κατοίκων),
- ανάλυση της κρουαζιέρας (κίνηση κρουαζιερόπλοιων και αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας),
- ανάλυση της επισκεψιμότητας σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- ανάλυση των εισπράξεων σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής,
- καταγραφή αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ,
- χωροταξικό σχεδιασμό,
- ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης (Οικονομικοί δείκτες απόδοσης).

Για την ανάλυση του τουριστικού κλάδου της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας συλλέχθηκαν τα ακόλουθα στοιχεία:

- μακροοικονομικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις τουριστικές υποδομές από το ΞΕΕ (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας), το ΜΗΤΕ (Μητρώο Τουριστικών Επιχειρήσεων) και την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα βασικά μεγέθη και τους βασικούς δείκτες του ελληνικού τουρισμού από την Τράπεζα της Ελλάδας,
- στοιχεία για την απασχόληση, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την ανεργία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις και την κίνηση εσωτερικού από την FRAPORT, την ΥΠΑ (Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας) και τον ΔΑΑ (Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών),
- στοιχεία για την οδική κίνηση από τους Μεθοριακούς Σταθμούς,
- στοιχεία ακτοπλοϊκής κίνησης από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία κρουαζιέρας από την Ένωση Λιμένων Ελλάδος,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων, πληρότητας και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και Μέσης Διάρκειας Παραμονής σε κάμπινγκ από την ΕΛΣΤΑΤ,

- στοιχεία επισκέψεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία εισπράξεων σε Μουσεία και Αρχαιολογικούς Χώρους από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τα δημογραφικά χαρακτηριστικά από την ΕΛΣΤΑΤ,
- στοιχεία για τους Παραδοσιακούς Οικισμούς από το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας,
- στοιχεία για τους αρχαιολογικούς χώρους και τα μουσεία από το Υπουργείο Πολιτισμού,
- στοιχεία για τους δείκτες απόδοσης των ξενοδοχείων από την ICAP,
- στοιχεία για τους δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων από την Review Pro,
- στοιχεία για τις μαρίνες και τους ιαματικούς φυσικούς πόρους από το Υπουργείο Τουρισμού.

## 1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

### 1.1 ΓΕΩΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

**Χάρτης 1:** Γεωγραφική αποτύπωση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας



Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της Πελοποννήσου και τη Δυτική Στερεά Ελλάδα. Η συνολική της έκταση είναι 11.350km<sup>2</sup> και καλύπτει το 8,6% της συνολικής έκτασης της χώρας. Συνορεύει με τις Περιφέρειες Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδας και Ηπείρου. Επίσης, η Περιφέρεια έχει εκτεταμένα παράλια, τα οποία βρέχονται από το Ιόνιο Πέλαγος και τους κόλπους του Αμβρακικού, Πατραϊκού και Κορινθιακού. Γεωμορφολογικά, τα εδάφη της Περιφέρειας στο μεγαλύτερο ποσοστό της είναι ορεινά (43,6%) και ημιορεινά (23,4%), ενώ μόλις το 33,0% είναι πεδινές εκτάσεις. Η Δυτική Ελλάδα αποτελεί την 4<sup>η</sup> σε πληθυσμό Περιφέρεια της Ελλάδας, με μεγαλύτερη πόλη και πρωτεύουσα την Πάτρα.

Η Δυτική Ελλάδα λόγω της τοπογραφικής της διαμόρφωσης εμπίπτει στις περιοχές με υγρό **κλίμα**. Στα ορεινά της Αιτωλοακαρνανίας το κλίμα είναι ψυχρό, ενώ στις πεδινές και παράκτιες περιοχές της είναι μεσογειακό. Η Μέση Ετήσια θερμοκρασία κυμαίνεται από 17 έως 18 °C. Το ετήσιο θερμομετρικό εύρος κυμαίνεται από 18 έως 19 °C, ενώ στα ορεινά ξεπερνά τους 20 °C. Το κλίμα στην περιοχή της Αχαΐας είναι εύκρατο, και μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεσογειακό στα παράκτια και ηπειρωτικό στο εσωτερικό και ορεινό τμήμα της Ενότητας. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι περίπου 17 έως 18 °C στην παράκτια περιοχή και χαμηλότερη στις ορεινές περιοχές. Το κλίμα της Ηλείας είναι θαλάσσιο μεσογειακό, με ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια εξαιτίας κυρίως της επίδρασης της θάλασσας. Η θερμοκρασία σπάνια

κατέρχεται υπό το μηδέν τον χειμώνα και μόνο στην εσωτερική πεδινή περιοχή υπερβαίνει τους 40 °C το καλοκαίρι.

Στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της Δυτικής Ελλάδας συναντάται μια μεγάλη ποικιλία τύπων **βλάστησης**, από υποβαθμισμένα βοσκοτόπια και γυμνά βουνά μέχρι πυκνά δάση. Το μεγαλύτερο ποσοστό των δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας αποτελείται κυρίως από αείφυλλα – πλατύφυλλα φυτικά είδη. Στην ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας που είναι η βορειότερη και υγρότερη Ενότητα εμφανίζονται τα δάση δρυός και στη συνέχεια τα ελατοδάση. Στην ΠΕ Αχαΐας, λόγω της ύπαρξης των ορεινών όγκων η παρουσία της ελάτης είναι αυξημένη. Στην ΠΕ Ηλείας εμφανίζονται κυρίως δάση χαλεπίου πεύκης. Η περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει πολύ μεγάλο αριθμό παρουσίας ειδών χλωρίδας που προστατεύονται σύμφωνα με την Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία. Σύμφωνα με στοιχεία της Τυποποιημένης Φόρμας Δεδομένων του Δικτύου Natura 2000 (Standard Data Form), εμφανίζονται είδη με πολύ μεγάλη χλωριδική και οικολογική σημασία. Επίσης, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλία στην **πανίδα** και κυρίως στην ορνιθοπανίδα. Αυτό οφείλεται στα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής, τη μορφολογία του εδάφους, τα άφθονα νερά, τις λιμνοθάλασσες το κλίμα, που ευνοούν την ανάπτυξη της βλάστησης και της πανίδας στην περιοχή.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας υπάρχει σημαντικός αριθμός **θεσμοθετημένων περιοχών προστασίας**. Ειδικότερα, με βάση την υφιστάμενη εθνική και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας οι θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές περιλαμβάνουν:

- 24 Ειδικές Ζώνες Διαχείρισης (ΕΖΔ)
- 10 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)
- 3 Υγροτοπικές περιοχές οι οποίες προστατεύονται από την διεθνή Σύμβαση Ramsar (Αμβρακικός Κόλπος, Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου και Λιμνοθάλασσα Κοτυχίου)
- 2 Εθνικά Πάρκα (Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφιλιάς και Χελμού-Βουραϊκού)
- 1 Βιογενετικό Απόθεμα (Φυσικό Μνημείο Δάσους Λευσινίου)
- 34 Περιοχές που φέρουν το χαρακτηρισμό NATURA 2000
- 7 Μνημεία της Φύσης (Ο Πλάτανος του Πausανία, πηγή Δώδεκα Βρύσες, Κλήμα του Πausανία στα Καλάβρυτα, Ο Δρυς της Καλαμιάς, Ο Πλάτανος της Πλατανιώτισσας, Το Δάσος Φράξος του Λεσινιού και Ο Πλάτανος της Αγίας Λαύρας)
- 1 Ειδικά Προστατευόμενη Περιοχή σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βαρκελώνης (Αμβρακικός Κόλπος),

- 2 Αισθητικά Δάση (Δάσος Εθνικής Ανεξαρτησίας Καλαβρύτων Αχαΐας και Δάσος Χειμάρρων Σελεμνού και Χαράδρων) και
- 6 Παραδοσιακούς Οικισμούς.

## 1.2 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας χωρίζεται σε τρεις Περιφερειακές Ενότητες:

Η **Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας** βρίσκεται στο δυτικό μέρος της Στερεάς Ελλάδας και αποτελεί την μεγαλύτερη σε έκταση Ενότητα της χώρας (5.460km<sup>2</sup>). Οι Ενότητες που την περιβάλλουν είναι αυτές της Λευκάδας στα ΒΔ, της Άρτας και της Πρέβεζας στα Βόρεια, της Ευρυτανίας στα ΒΑ, της Φωκίδας στα Ανατολικά και της Αχαΐας στα Νότια. Η πρωτεύουσα της Ενότητας είναι η πόλη του Μεσολογγίου.

Συγκεκριμένα, τα εδάφη της Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας στο μεγαλύτερο ποσοστό τους είναι ορεινά και ημιορεινά (77%) ενώ οι πεδινές εκτάσεις αποτελούν το 23%. Τα κυριότερα **βουνά** της Αιτωλοακαρνανίας περιλαμβάνουν το Παναιτωλικό (1.924μ.) που αποτελεί το υψηλότερο βουνό της Ενότητας στα Βορειοανατολικά, τα Ακαρνανικά όρη (1.589μ.) στα Δυτικά, τα όρη Βάλτου (1.852μ.) στα Βορειοδυτικά, το όρος Αράκυνθος (984μ.) στα Νότια, τα όρη Ναυπακτίας (1.472μ.) στα Νοτιοανατολικά και τέλος ανάμεσα στα Ναυπάκτια Όρη και το Παναιτωλικό όρος βρίσκονται τα Όρη Λιδωρικίου.

Οι κυριότερες **λιμνοθάλασσες** της, είναι αυτές του Μεσολογγίου και του Αιτωλικού. Ο μεγαλύτερος και κύριος **ποταμός** είναι ο Αχελώος, ενώ αξιόλογοι ποταμοί είναι ο Εύηνος και ο Μόρνος. Επίσης, στην ενδοχώρα της δεσπόζει η λίμνη Τριχωνίδα, η οποία είναι και η μεγαλύτερη λίμνη της Ελλάδας (96Km<sup>2</sup>). Άλλες σημαντικές λίμνες είναι η Αμβρακία, η Λυσιμαχία, ο Οζερός και οι τεχνητές λίμνες του Καστρακίου, των Κρεμαστών και του Στράτου.

Η **Π.Ε. Αχαΐας** βρίσκεται στο Βόρειο μέρος της Πελοποννήσου. Συνορεύει με τις Ενότητες Κορινθίας στα ανατολικά, Αρκαδίας στα Νότια και Ηλείας στα νοτιοδυτικά. Πρωτεύουσα της Περιφέρειας είναι η Πάτρα που αποτελεί την τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας. Η Ενότητα Αχαΐας στα Βόρεια βρέχεται από τον Πατραϊκό και τον Κορινθιακό κόλπο και στα Δυτικά από το Ιόνιο Πέλαγος.

Συγκεκριμένα, η συνολική έκταση της είναι 3.274km<sup>2</sup> και η κατανομή των εδαφών της είναι κατά 60% ορεινή, 24% πεδινή και 16% ημιορεινή. Οι σπουδαιότεροι **ορεινοί όγκοι** της Ενότητας είναι:

- Ο Χελμός ή Αροάνια όρη (2.355μ.). Είναι το τρίτο σε ύψος βουνό της Πελοποννήσου. Ψηλότερες κορυφές του Χελμού είναι: το Μαρμάτι (1.780μ.), το Ξεροβούνι (1.849μ.), το Αβγό (2.142μ.), η Αετοράχη (2.341μ.) και ο Προφήτης Ηλίας (1.545μ.).

- Το Παναχαϊκό ή Βοδιάς (1.926μ.). Έχει διεύθυνση από τα ΒΔ προς τα ΝΑ, και τα ανατολικά του άκρα αποτελούνται από τα βουνά Ζουμπάτα και Χιονίστρα.
- Ο Ερύμανθος ή Ωλονός. Βρίσκεται στα σύνορα των Ενοτήτων Αχαΐας-Αρκαδίας-Ηλείας. Έχει απότομες και ψηλές κορυφές, με ψηλότερη τον Ωλονό (2.224μ.).
- Τα βουνά της Φτέρης ή Κλωκός ή Κερύνεια (1.779μ.). Η οροσειρά αυτή βρίσκεται στα ΒΔ του Αιγίου και
- Ο Σκόλλης (965μ.), είναι μικρό και απότομο βουνό, από το οποίο πηγάζει ο μικρός ποταμός Λάρισος που χωρίζει την Αχαΐα από την Ηλεία.

Οι κυριότεροι **ποταμοί** της είναι ο Σελινούντας, ο Πείρος, ο Βουραϊκός, ο Γλαύκος και ο Κράθις, ενώ από την Αχαΐα πηγάζουν και ρέουν αρχικά οι ποταμοί Ερύμανθος και Λάδωνας οι οποίοι εκβάλλουν στον Αλφειό. Οι κυριότερες **λιμνοθάλασσες** της Ενότητας είναι η λιμνοθάλασσα Αράξου στο ΒΔ άκρο της Αχαΐας, η λιμνοθάλασσα της Καλογριάς και η λιμνοθάλασσα Κοτυχίου. Τέλος, οι **λίμνες** που απαντώνται στην Αχαΐα είναι η λίμνη Λάμια και η λίμνη Τσιβλού.

Η **Π.Ε. Ηλείας** καταλαμβάνει το ΒΔ τμήμα της Πελοποννήσου και συνορεύει με τις Ενώτητες Αχαΐας στα βορειοανατολικά, Αρκαδίας ανατολικά και νοτιοανατολικά και Μεσσηνίας στα νότια. Η συνολική έκταση της Ενότητας είναι 2.621 km<sup>2</sup>, με πρωτεύουσα την πόλη του Πύργου.

Η **κατανομή των εδαφών** της είναι κατά 60% πεδινή και κατά 40% ορεινή και ημιορεινή. Τα κυριότερα βουνά της Ενότητας είναι το οροπέδιο της Φολόης (798μ.), η Μίνθη (1.345μ.) που αποτελεί προέκταση του Μεσσηνιακού όρους Λύκαιο και τα Λάμπεια όρη (1.797μ.) που αποτελούν τις νότιες προεκτάσεις του Ερύμανθου.

Τα κυριότερα **ποτάμια** που απαντώνται στην Ενότητα Ηλείας είναι:

- ο Αλφειός που αποτελεί τον μεγαλύτερο ποταμό της Πελοποννήσου. Πηγάζει από τα σύνορα της με τις γειτονικές Ενώτητες. Χύνεται στον κόλπο της Κυπαρισσίας. Δέχεται πολλούς παραπόταμους όπως η Μουριά, το Κύθριο, ο Αχέροντας, το Λαδικό κ.α. Κυριότερος παραπόταμος είναι ο Ενιπέας ή Λεστινίτσα, που πηγάζει από την οροσειρά της Φολόης και ποτίζει μέρος της πεδιάδας ανατολικά του Πύργου.
- Ο Πηνειός ή ποτάμι της Γαστούνης. Πηγάζει από τις ΒΔ πλευρές του Ερύμανθου στο Αντρώνι και κατά τη ροή του δέχεται πολλούς



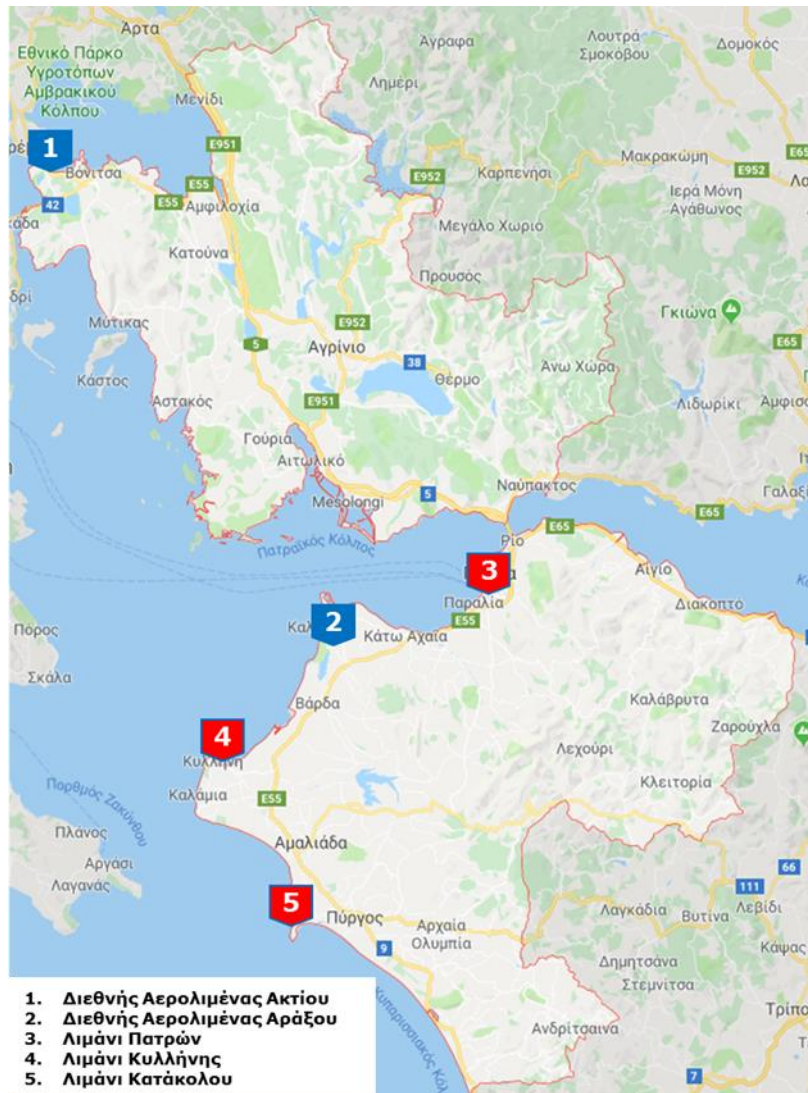
παραποτάμους. Κυριότερος είναι ο μικρός Λάδωνας. Ο Πηγειός ποτίζει το μεγαλύτερο μέρος της πεδιάδας της Ηλείας και

- Τέλος, η Νέδα, είναι μικρός ποταμός και αποτελεί τα όρια των Ενοτήτων Ηλείας και Μεσσηνίας.

Οι κυριότερες **λίμνες** της Ενότητας είναι η Αγουλινίτσα, η Μουριά και η Καϊάφα, ενώ υπάρχουν και δύο λιμνοθάλασσες η Κοτυχίου/Στροφιλιάς και η Λάππα.

## 1.3 ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

**Χάρτης 2:** Μεταφορικές υποδομές της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας



### 1.3.1 Αεροδρόμια

Αναφορικά με τις αεροπορικές υποδομές, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει 2 αεροδρόμια, τον Διεθνή Αερολιμένα Άκτιου και τον Διεθνή Αερολιμένα Αράξου.

Ο Διεθνής Αερολιμένας Ακτίου βρίσκεται στην περιοχή του Ακτίου της δημοτικής Ενότητας Ανακτορίου του δήμου Ακτίου Βόνιτσας. Το αεροδρόμιο απέχει 4χλμ. από την πόλη της Πρέβεζας και 20χλμ. από την Λευκάδα. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το αεροδρόμιο του Ακτίου εξυπηρετεί την επιβατική κίνηση τόσο της Περιφέρειας Ηπείρου όσο και των Ιονίων Νήσων (κυρίως Λευκάδα). Από το Δεκέμβριο του 2015, το αεροδρόμιο του Ακτίου πέρασε στην διαχείριση της εταιρίας Fraport. Το 2019

ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αναβάθμισης και εκμοντερνισμού των υφιστάμενων εγκαταστάσεων που αφορούσαν:

- την επέκταση κατά 2.381m<sup>2</sup> και ανακαίνιση του τερματικού σταθμού,
- την εγκατάσταση συστήματος «HBS inline screening» για τον έλεγχο των αποσκευών,
- την αναδιοργάνωση του χώρου στάθμευσης των αεροσκαφών,
- την ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης-απογείωσης-στάθμευσης αεροσκαφών,
- την αύξηση κατά 75% των σταθμών check in (από 8 σε 14),
- την αύξηση κατά 60% του συνολικού αριθμού πυλών (από 5 σε 8) και
- τον διπλασιασμό των σημείων ασφαλείας και ελέγχου του αεροδρομίου (από 2 σε 4).

Το αεροδρόμιο του Αράξου εξυπηρετεί όλη την Ενότητα Αχαΐας και βρίσκεται κοντά στον Άραξο, στα δυτικά της Ενότητας. Απέχει 45 χλμ. νοτιοδυτικά της πόλης των Πατρών και 46χλμ. από το λιμάνι της Κυλλήνης. Το εμβαδόν των κτιριακών του εγκαταστάσεων είναι 2.300τ.μ. Επίσης, διαθέτει έναν επιβατικό αεροσταθμό και 5 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών.

### 1.3.2 Λιμένες

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει 1 κύριο λιμάνι, το Λιμάνι της Πάτρας. Το λιμάνι της Πάτρας δεσπόζει στην Περιφέρεια εξαιτίας της στρατηγικής θέσης του, αποτελώντας τη Δυτική Πύλη της χώρας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη. Το λιμάνι της Πάτρας αποτελεί τη σημαντικότερη τερματική εγκατάσταση θαλάσσιων μεταφορών της Δυτικής Ελλάδας και το σημαντικότερο σημείο πορθμειακής σύνδεσης της χώρας με την Ιταλία. Ο ρόλος του στο δίκτυο των εσωτερικών ακτοποϊκών συνδέσεων με τα νησιά του Ιονίου έχει αποδυναμωθεί μετά την ανάπτυξη του λιμανιού της Κυλλήνης ως κύριου σημείου συνδέσεως της Ζακύνθου και της Κεφαλονιάς.

Τα υπόλοιπα λιμάνια της Περιφέρειας είναι:

- Λιμάνι Κατάκολου, προσδιορίζεται ως Ειδικό Τουριστικό λιμάνι ευρύτερης ακτινοβολίας σε συνάρτηση με τον εθνικής σημασίας αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας και τις διαπεριφερειακές τουριστικές – πολιτιστικές διαδρομές Ολυμπία, Επίδαυρος – Μυκήνες και Ολυμπία – Ήλιδα – Δελφοί, καθώς και ως σημαντικός λιμένας προσέγγισης κρουαζιερόπλοιων, μετά τον Πειραιά,
- Λιμάνι Κυλλήνης, εξυπηρετεί την ακτοποϊκή σύνδεση με τα λιμάνια της Κεφαλονιάς και της Ζακύνθου,
- Λιμάνι Αιγίου, εξυπηρετεί κυρίως την μεταφορά ευπαθών προϊόντων,
- Λιμάνι Μεσολογγίου, εξυπηρετεί κυρίως τον θαλάσσιο τουρισμό και το εμπόριο,
- Λιμάνι Αστακού, εξυπηρετεί κυρίως την μεταφορά εμπορευματοκιβωτίων.

### 1.3.3 Οδικοί άξονες

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Πελοπόννησο με τη Στερεά Ελλάδα και την Ήπειρο. Αποτελεί μια εκ των κυριότερων πυλών της χώρας, θεωρούμενη ως η Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς την Αδριατική και τη Δυτική Ευρώπη γενικότερα.

Το οδικό δίκτυο της Περιφέρειας είναι ιδιαίτερα εκτεταμένο και βελτιώνεται συνεχώς. Η κεντρική οδική αρτηρία που συνδέει την πόλη των Πατρών με την Αθήνα αποτελεί μέρος του βασικού εθνικού άξονα ΠΑΘΕ (Οδικός Άξονας Πατρών –Αθήνας – Θεσσαλονίκης –Ευζώνων). Άλλο έργο που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην αναπτυξιακή δυναμική της Δυτικής Ελλάδος, είναι η Ιόνια Οδός, δηλαδή ο άξονας από την Καλαμάτα μέχρι τα Αλβανικά σύνορα μέσω Πάτρας και Ιωαννίνων, έργο το οποίο σχετίζεται με την Εγνατία Οδό (το σημαντικότερο τμήμα αυτού του άξονα αποτελεί η ζεύξη του Ρίου –Αντίρριου που έχει ολοκληρωθεί). Οι κυριότεροι οδικοί άξονες που απαντώνται στην Περιφέρεια ανά Ενότητα είναι:

Οι οδικοί άξονες ΔΕΔ-Μ που αφορούν την ΠΔΕ είναι οι παρακάτω, όπως περιγράφονται στην απόφαση χαρακτηρισμού των Διευρωπαϊκών Οδικών Αξόνων (ΦΕΚ 2631/Β/2008):

- Καλαμπάκα–Τρίκαλα–Καρδίτσα–Λαμία–Άμφισσα–Ναύπακτος–Αντίρριο,
- Ιονία και Ολυμπία οδός: Κακαβιά–Ιωάννινα–Αμφιλοχία–Μεσολόγγι–Πάτρα– Πύργος–Τσακώνα,
- Ολυμπία οδός: Ελευσίνα–Κόρινθος–Πάτρα,
- Αγρίνιο–Καρπενήσι–Λαμία,
- Πρέβεζα–Βόνιτσα–Αμβρακία (σύνδεση με Δυτικό Άξονα),
- Πύργος–Ολυμπία–Βυτίνα–Τρίπολη.

Οι Άξονες Διεθνούς Σημασίας είναι οι εξής:

- Ιωάννινα–Άρτα–Αμφιλοχία–Μεσολόγγι–Αντίρριο (Ιόνια Οδός).  
Σημαντικότερος άξονας για όλο το δυτικό διαμέρισμα της χώρας.
- Αντίρριο–Ναύπακτος–Ιτέα–Λαμία (Διαγώνιος): Σημαντικός άξονας για την ανάπτυξη της Π.Ε. και ολόκληρου του νότιου δυτικού διαμερίσματος της χώρας, ο οποίος θα συνδέσει την Ιόνια Οδό με τον ΠΑΘΕ.
- Πλατυγιάλι σύνδεση με Ιόνια οδό–Αγρίνιο–Καρπενήσι–Λαμία: άξονας σημαντικός τόσο για την ανάπτυξη του Πλατυγιαλίου ως κόμβου συνδυασμένων μεταφορών, όσο και για την προοπτική τουριστικής ανάπτυξης της ορεινής περιοχής της Αιτωλοακαρνανίας και της Ευρυτανίας.

- Αμβρακία-Κατούνα-παράκαμψη Βόνιτσας-διακλάδωση προς Άκτιο-Πρέβεζα/Λευκάδα σύνδεση με Ηγουμενίτσα (η αποκαλούμενη και Παραϊόνια Οδός): Άξονας που εξυπηρετεί τη δυτική Αιτωλοακαρνανία και συνδέει τη Λευκάδα, την Πρέβεζα και τη Θεσπρωτία με την Ιόνια Οδό και την Π.Ε με την Β πύλη της χώρας.
- Κόρινθος-Αίγιο-Πάτρα-Πύργος-Τσακώνα (Ολυμπία Οδός): Εξαιρετικά σημαντικός άξονας για ολόκληρη την ΠΔΕ και ιδιαίτερα για την ΠΕ Ηλείας αλλά και την περιοχή του Αιγίου, όπου θα συνδέσει το λιμάνι του Αιγίου με την ευρύτερη περιοχή και τα μεγάλα αστικά κέντρα.
- Κατάκολο-Πύργος-Αρχαία Ολυμπία-Βυτίνα-Τρίπολη/Άστρος, Τρίπολη/Μυκήνες: Σημαντικός άξονας που συνδέει περιοχές της Ηλείας, της Αρκαδίας και της Αργολίδας και διεθνούς σημασίας πολιτιστικούς και τουριστικούς προορισμούς.

Οι οδικοί άξονες Εθνικής σημασία, που χαρακτηρίζονται ως διαπεριφερειακοί, είναι οι εξής:

- Αντίρριο-Αγρίνιο-Αμφιλοχία-Μενίδι-Άρτα-Ιωάννινα (σημερινή εθνική οδός).
- Πάτρα-Σταυροδρόμι-Πανόπουλο-προς Τρίπολη.
- Διακοπτό (Πούντα)-Καλάβρυτα-Κλειτορία-προς Τρίπολη.
- ΠΕΟ Πατρών-Αμαλιάδας-Πύργου.

Οι οδικοί άξονες που εξυπηρετούν τις ανάγκες εντός της Περιφέρειας και χαρακτηρίζονται ως ενδοπεριφερειακοί άξονες είναι οι εξής:

#### Πρωτεύοντες Ενδοπεριφερειακοί άξονες

- Μεσολόγγι-Αιτωλικό-Αστακός-Μύτικα-Πάλαιρος-Βόνιτσα.
- Αμφιλοχία-Βόνιτσα-Άκτιο (σημερινή οδός).
- Ναύπακτος-Θέρμο-Παραβόλα-Αγρίνιο (βόρεια της Τριχωνίδας).
- Ναύπακτος-Θέρμο-Προυσσός-προς Καρπενήσι.
- Πάτρα-Χαλανδρίτσα-Καλάβρυτα.
- Πύργος-Σιμόπουλο-(σύνδεση με Ε.Ο.111)-Πανόπουλο-Ψωφίδα-Δάφνη.
- Κυλλήνη-σύνδεση με οδό Πατρών-Πύργου.

#### Δευτερεύοντες Ενδοπεριφερειακοί άξονες

- Αγρίνιο-Στράτος-Χαλκιάοπουλο.
- Αμφιλοχία-Χαλκιάοπουλο-Λίμνη Κρεμαστών.

- Γαβαλού–Παπαδάτες–Αγρίνιο (νότια της Τριχωνίδας).
- Ναύπακτος–Σίμος–Πλάτανος–Άνω Χώρα–Θέρμο.
- ΠΕΟ Κορίνθου–Πάτρας.
- Παλαιά οδός Πάτρα–Κάτω Αχαΐας–Λεχαινών–Γαστούνης–Αμαλιάδας.
- Αμαλιάδα–Σιμόπουλο.
- Ανδρίτσαινα–Κρέστενα και Ζαχάρω.
- Ζαχάρω–Φιγαλεία–Επικούρειος Απόλλων–Ανδρίτσαινα

Πέραν του οδικού δικτύου στην Περιφέρεια απαντάται και εκτεταμένο **σιδηροδρομικό δίκτυο**. Το σιδηροδρομικό δίκτυο της Περιφέρειας έχει μήκος άνω των 300km και διασχίζει την παραλιακή ζώνη των Ενοτήτων Αχαΐας και Ηλείας με την σύνδεση Αθήνας–Πάτρας–Πύργου–Καλαμάτας. Έχει ήδη ξεκινήσει ο εκσυγχρονισμός μεγάλου μέρους του. Από την πλευρά του ΟΣΕ έχει προγραμματιστεί η συνολική αναβάθμιση του σιδηροδρομικού άξονα Αθήνας – Πάτρας με κατασκευή ηλεκτροδοτούμενης διπλής γραμμής κανονικού εύρους και ταχύτητα μελέτης 160km/h. Μετά την ολοκλήρωση στη ηλεκτροδότησης της γραμμής, εκτιμάται η μείωση του χρόνου ταξιδιού κάτω από 2 ώρες για το τμήμα Αθηνών –Πατρών. Στην Ενότητα Αχαΐας, το σιδηροδρομικό δίκτυο διέρχεται από πολλούς κυρίως παράκτιους οικισμούς και από τις πόλεις της Πάτρας, του Αιγίου και της Κάτω Αχαΐας. Υπάρχει επίσης και οδοντωτός σιδηρόδρομος με την διαδρομή Διακοπού–Καλαβρύτων. Η Ενότητα Ηλείας εξυπηρετείται σιδηροδρομικά μέσω της κύριας γραμμής Πύργου –Πάτρας –Κυπαρισσίας.

## 1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ, 2011-2021

### 1.4.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία απογραφής πληθυσμού που ανακοίνωσε η ΕΛΣΤΑΤ, ο πληθυσμός της Ελλάδας την περίοδο 2011-2021 σημείωσε μείωση κατά -4% (από 10,8 εκατ. το 2011 σε 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν μείωση την περίοδο 2011-2021, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (+5%, από 309 χιλ. το 2011 σε 325 χιλ. το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Δυτικής Μακεδονίας (-10%, από 284 χιλ. το 2011 σε 255 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-8%, από 608 χιλ. το 2011 σε 562 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-8%, από 547 χιλ. το 2011 σε 505 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-7%, από 578 χιλ. το 2011 σε 538 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-6%, από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-5%, από 1,9 εκατ. το 2011 σε 1,8 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 680 χιλ. το 2011 σε 643 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-5%, από 337 χιλ. το 2011 σε 320 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-3%, από 208 χιλ. το 2011 σε 201 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-3%, από 199 χιλ. το 2011 σε 194 χιλ. το 2021), Κρήτης (-1%, από 623 χιλ. το 2011 σε 617 χιλ. το 2021) και Αττικής (-1%, από 3,8 εκατ. το 2011 σε 3,8 εκατ. το 2021).

**Πίνακας 1:** Εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011-2021

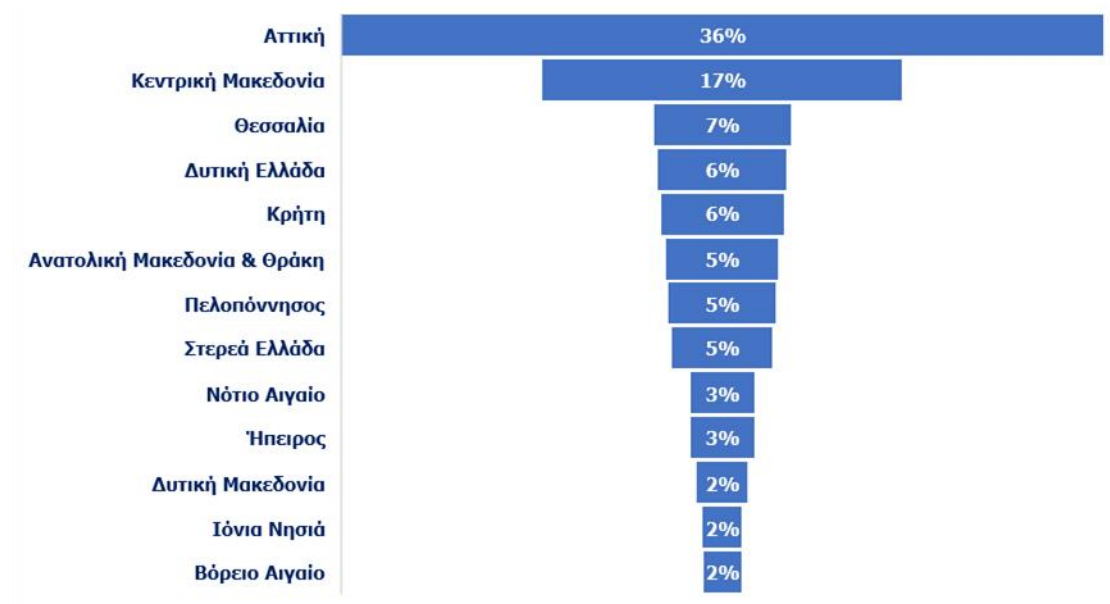
Περιφέρεια	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αττική	3.828.434	3.792.469	-1%
Κεντρική Μακεδονία	1.882.108	1.792.069	-5%
Θεσσαλία	732.762	687.527	-6%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>679.796</b>	<b>643.349</b>	<b>-5%</b>
Κρήτη	623.065	617.360	-1%
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	608.182	562.069	-8%
Πελοπόννησος	577.903	538.366	-7%
Στερεά Ελλάδα	547.390	505.269	-8%
Νότιο Αιγαίο	309.015	324.542	5%
Ήπειρος	336.856	319.543	-5%
Δυτική Μακεδονία	283.689	255.056	-10%
Ιόνια Νησιά	207.855	200.726	-3%
Βόρειο Αιγαίο	199.231	194.136	-3%
<b>Ελλάδα</b>	<b>10.816.286</b>	<b>10.432.481</b>	<b>-4%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence



Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού στις 13 Περιφέρειες της χώρας για το 2021, παρατηρούμε ότι το 54% του συνόλου είναι συγκεντρωμένο στις Περιφέρειες Αττικής (36%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), στις οποίες ανήκουν και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει για το 2021 το 6% του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας.

**Διάγραμμα 1:** Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021



### 1.4.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2011-2021, σημείωσε μείωση κατά -5% (από 680 χιλ. το 2011 σε 643 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση του πληθυσμού τους: Αχαΐας (-2%, από 310 χιλ. το 2011 σε 302 χιλ. το 2021), Αιτωλοακαρνανίας (-9%, από 211 χιλ. το 2011 σε 192 χιλ. το 2021) και Ηλείας (-6%, από 159 χιλ. το 2011 σε 149 χιλ. το 2021).

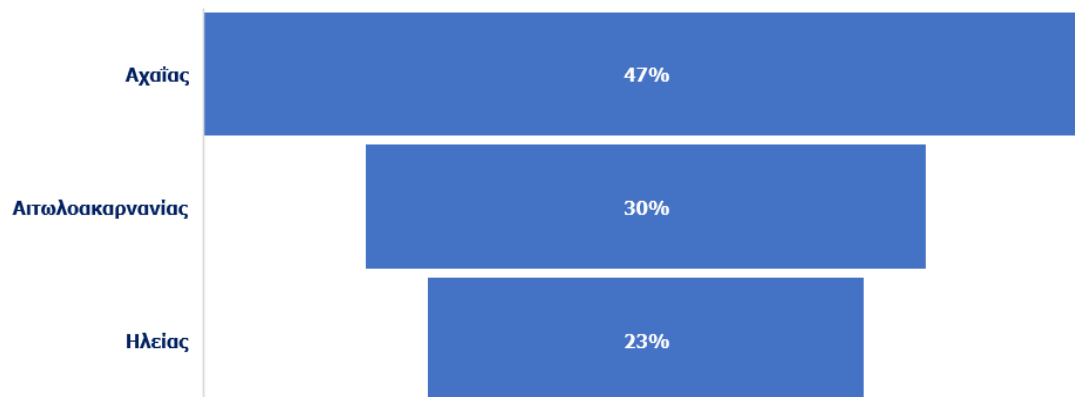
**Πίνακας 2:** Εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2011-2021

Ενότητα	2011	2021	%Δ 2011 - 2021
Αχαΐας	309.694	302.272	-2%
Αιτωλοακαρνανίας	210.802	191.727	-9%
Ηλείας	159.300	149.350	-6%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>679.796</b>	<b>643.349</b>	<b>-5%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Απογραφή Πληθυσμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Αχαΐας αντιπροσωπεύει το 47% της Περιφέρειας και ακολουθούν οι Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (30%) και Ηλείας (23%).

**Διάγραμμα 2:** Ποσοστιαία κατανομή του πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2021

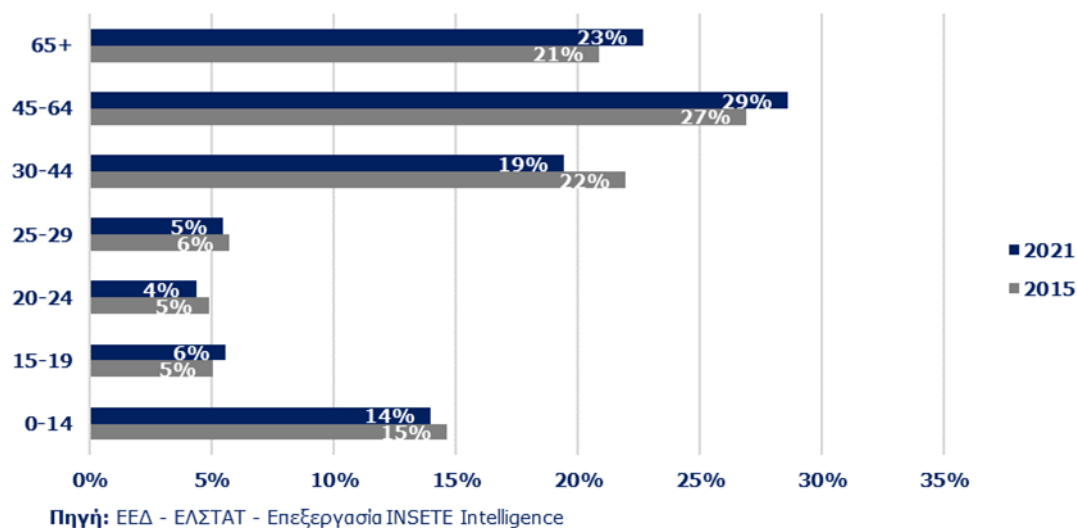


## 1.5 ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ, 2015 ΚΑΙ 2021

### 1.5.1 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας

Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή, παρατηρούμε γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας την περίοδο 2015-2021. Συγκεκριμένα, οι ηλικίες 0-44 ετών κατέγραψαν μείωση των μεριδίων τους, με εξαίρεση τις ηλικίες 15-19 ετών (+8%), ενώ αντίθετα αύξηση κατέγραψαν οι ηλικίες άνω των 45 ετών. Στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-7%), 20-24 ετών (-13%), 25-29 ετών (-7%) και 30-44 ετών (-14%) και αύξηση οι ηλικίες 15-19 ετών (+8%), 45-64 ετών (+3%) και 65+ ετών (+6%). Αναφορικά με τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (29%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30-44 ετών (19%), 15-29 ετών (15%) και 0-14 ετών (14%).

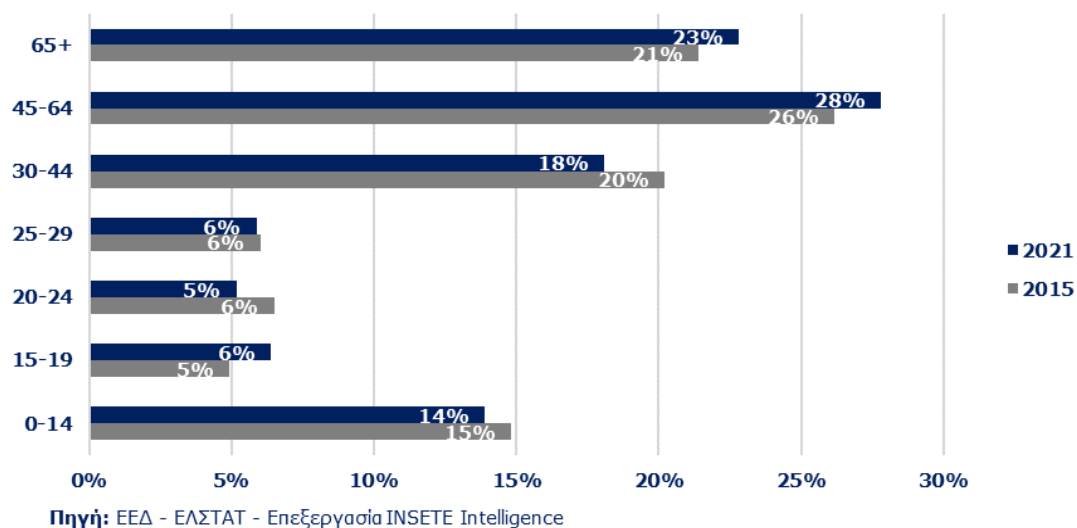
**Διάγραμμα 3:** Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Ελλάδας, 2015 και 2021



### 1.5.2 Ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που σημειώνεται στο σύνολο της χώρας, αν και με πιο έντονη αύξηση στις ηλικίες 15-19 ετών και πιο έντονη μείωση στις ηλικίες 20-24 ετών. Συγκεκριμένα, στις επιμέρους ηλικιακές κατηγορίες, μείωση κατέγραψαν οι ηλικίες 0-14 ετών (-8%) 20-24 ετών (-22%), 25-29 ετών (-4%) και 30-44 ετών (-12%) ενώ αύξηση σημείωσαν οι ηλικίες 15-19 ετών (+27%), 45-64 ετών (+4%) και 65+ ετών (+5%). Όσον αφορά τα μερίδια των επιμέρους ηλικιών για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικίες 45-64 ετών (28%) και ακολουθούν οι ηλικίες 65+ ετών (23%), 30-44 ετών (18%), 15-29 ετών (17%) και 0-14 ετών (14%).

**Διάγραμμα 4:** Ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή των κατοίκων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2015 και 2021



## 1.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ, 2015 ΚΑΙ 2021

Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί κάθε χρόνο την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, η οποία εκτός από στοιχεία απασχόλησης περιλαμβάνει εκτιμήσεις για τον πληθυσμό, τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, δείκτες απασχόλησης και ανεργίας κ.α. Ο **Οικονομικά Ενεργός Πληθυσμός** αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.

### 1.6.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Οι ηλικίες άνω των 15 ετών αντιπροσωπεύουν το 85% και 86% του πληθυσμού της χώρας τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα, εκ των οποίων το 52% και 51% για τα έτη 2015 και 2021 αντίστοιχα αποτελεί τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της. Στις επιμέρους Περιφέρειες, δεν παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις και για τα δύο έτη, με το ποσοστό των ηλικιών 15+ ετών για το 2015 να κυμαίνεται μεταξύ 83%-87% ενώ για το 2021 μεταξύ 84%-87%.

Αναφορικά με τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε την περίοδο 2015-2021 μείωση του σε όλες τις Περιφέρειες, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Ειδικότερα, το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2021 καταγράφεται στις Περιφέρειες Αττικής (53%), Κρήτης (53%), Νοτίου Αιγαίου (53%) και Πελοποννήσου (52%) ενώ στον αντίποδα το χαμηλότερο στις Περιφέρειες Ηπείρου (42%), Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και Δυτικής Μακεδονίας (48%). Οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Θεσσαλίας (50%), Βορείου Αιγαίου (50%), Δυτικής Ελλάδας (49%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (49%), Στερεάς Ελλάδας (49%), Ιονίων Νήσων (49%)

Η πλειοψηφία του οικονομικά ενεργού πληθυσμού όπως είναι φυσικό απαντάται και για τα 2 έτη στις μεγάλες αστικές Περιφέρειες της χώρας (54% και για τα δύο έτη), Αττικής (37%) και Κεντρικής Μακεδονίας (17%), ενώ οι υπόλοιπες Περιφέρειες σημειώνουν μικρότερα μερίδια κάτω από το 7%.

**Πίνακας 3:** Οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021

Οικονομικά ενεργός πληθυσμός στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015 και 2021						
	2015			2021		
	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού	% Ηλικιών 15+	% Οικονομικά Ενεργού Πληθυσμού*	% κατανομή ενεργού πληθυσμού
Αττική	86%	54%	37%	86%	53%	37%
Κεντρική Μακεδονία	85%	51%	17%	86%	48%	17%
Θεσσαλία	85%	51%	7%	86%	50%	7%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>85%</b>	<b>51%</b>	<b>6%</b>	<b>86%</b>	<b>49%</b>	<b>6%</b>
Κρήτη	83%	54%	6%	84%	53%	6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	85%	50%	5%	86%	49%	5%
Πελοπόννησος	86%	53%	5%	86%	52%	5%
Στερεά Ελλάδα	86%	51%	5%	86%	49%	5%
Νότιο Αιγαίο	83%	56%	3%	84%	53%	3%
Ήπειρος	87%	47%	3%	87%	42%	3%
Δυτική Μακεδονία	86%	49%	2%	87%	48%	2%
Βόρειο Αιγαίο	86%	46%	2%	86%	50%	2%
Ιόνια Νησιά	85%	52%	2%	86%	49%	2%
<b>Ελλάδα</b>	<b>85%</b>	<b>52%</b>	<b>100%</b>	<b>86%</b>	<b>51%</b>	<b>100%</b>

Πηγή: ΕΕΔ - ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

\*επί του συνόλου των ηλικιών 15+

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 6% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας και για τα δύο έτη, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 51% το 2015 και 49% το 2021. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2015 καταγράφει το 6<sup>ο</sup> υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού, μαζί με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, ενώ το 2021 το 4<sup>ο</sup> χαμηλότερο, μαζί με τις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Στερεάς Ελλάδας και Ιονίων Νήσων.

## 1.7 ΜΑΚΡΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, 2014-2019

### 1.7.1 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι την περίοδο 2014-2019 το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε αύξηση κατά +3% (από € 177.236 εκατ. το 2014 σε € 183.250 εκατ. το 2019), επιβεβαιώνοντας την στροφή της ελληνικής οικονομίας που ξεκίνησε το 2017 σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες την περίοδο 2014-2019 είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-23%, από 4,9 δισ. το 2014 σε 3,8 δισ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-0,4%, από € 2,6 δισ. το 2014 σε € 2,5 δισ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+3%, από € 84,6 δισ. το 2014 σε € 87,4 δισ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+7%, από € 23,4 δισ. το 2014 σε € 25,2 δισ. το 2019), Θεσσαλία (+6%, από € 8,9 δισ. το 2014 σε € 9,4 δισ. το 2019), Κρήτη (+5%, από € 8,8 δισ. το 2014 σε € 9,2 δισ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+8%, από € 7,9 δισ. το 2014 σε € 8,6 δισ. το 2019), Πελοπόννησο (+6%, από € 7,8 δισ. το 2014 σε € 8,3 δισ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+0,3%, από € 8,1 δισ. το 2014 σε € 8,1 δισ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+2%, από € 6,8 δισ. το 2014 σε € 7,0 δισ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+3%, από € 6,2 δισ. το 2014 σε € 6,4 δισ. το 2019), Ήπειρο (+1%, από € 4,0 δισ. το 2014 σε € 4,0 δισ. το 2019) και Ιόνια Νησιά (+5%, από € 3,2 δισ. το 2014 σε € 3,3 δισ. το 2019).

**Πίνακας 4:** ΑΕΠ Περιφερειών της Χώρας, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

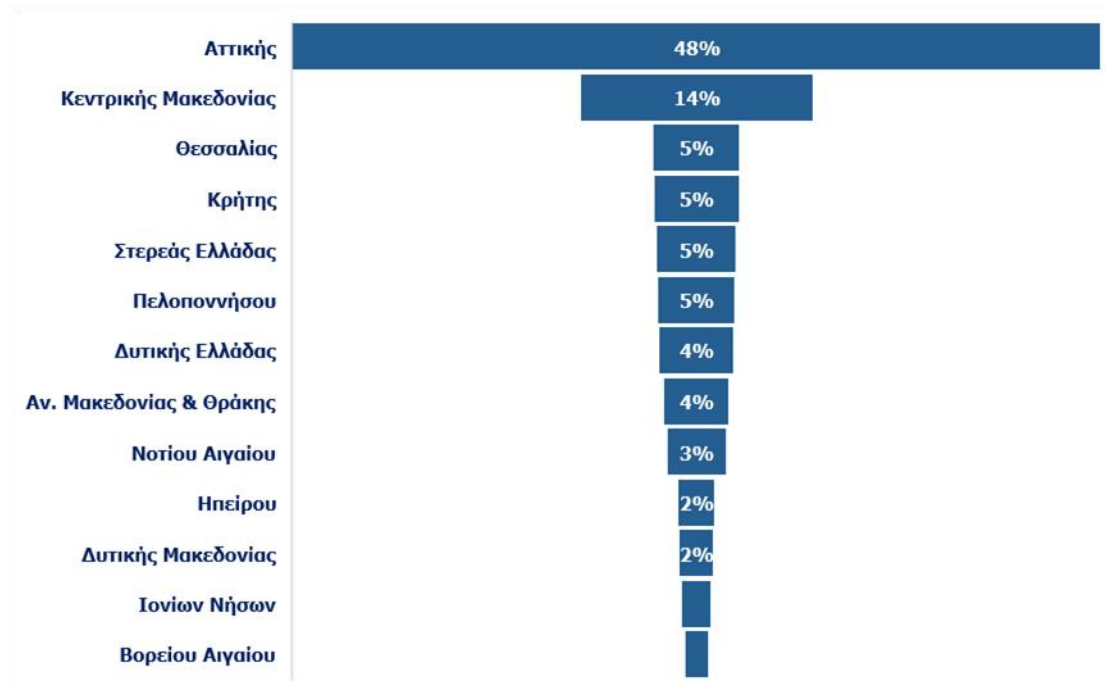
Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	84.640	83.617	83.007	84.535	85.688	87.428	3%
Κεντρικής Μακεδονίας	23.419	23.817	23.801	24.037	24.601	25.162	7%
Θεσσαλίας	8.894	8.988	8.843	8.918	9.081	9.399	6%
Κρήτης	8.821	8.826	8.606	8.824	9.013	9.242	5%
Στερεάς Ελλάδας	7.935	8.027	8.136	8.313	8.434	8.594	8%
Πελοποννήσου	7.812	7.972	7.934	8.060	8.056	8.280	6%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>8.089</b>	<b>8.034</b>	<b>7.832</b>	<b>7.838</b>	<b>7.948</b>	<b>8.111</b>	<b>0%</b>
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	6.813	6.786	6.808	6.807	6.888	6.977	2%
Νοτίου Αιγαίου	6.173	6.088	5.855	5.920	6.134	6.386	3%
Ηπείρου	3.985	3.929	3.892	3.870	3.935	4.032	1%
Δυτικής Μακεδονίας	4.944	4.705	4.313	4.298	4.159	3.795	-23%
Ιονίων Νήσων	3.153	3.086	3.034	3.050	3.155	3.295	5%
Βορείου Αιγαίου	2.558	2.495	2.433	2.433	2.467	2.548	0%
<b>Ελλάδα</b>	<b>177.236</b>	<b>176.369</b>	<b>174.494</b>	<b>176.903</b>	<b>179.558</b>	<b>183.250</b>	<b>3%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

\*Προσωρινά στοιχεία

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2019, όπως είναι φυσιολογικό την μεγαλύτερη συμβολή στο ΑΕΠ της χώρας έχουν οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, που αποτελούν και την καρδιά της οικονομικής δραστηριότητας, συνεισφέροντας το 61% του ΑΕΠ της. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 4% του ΑΕΠ της χώρας.

**Διάγραμμα 5:** Ποσοστιαία κατανομή του ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

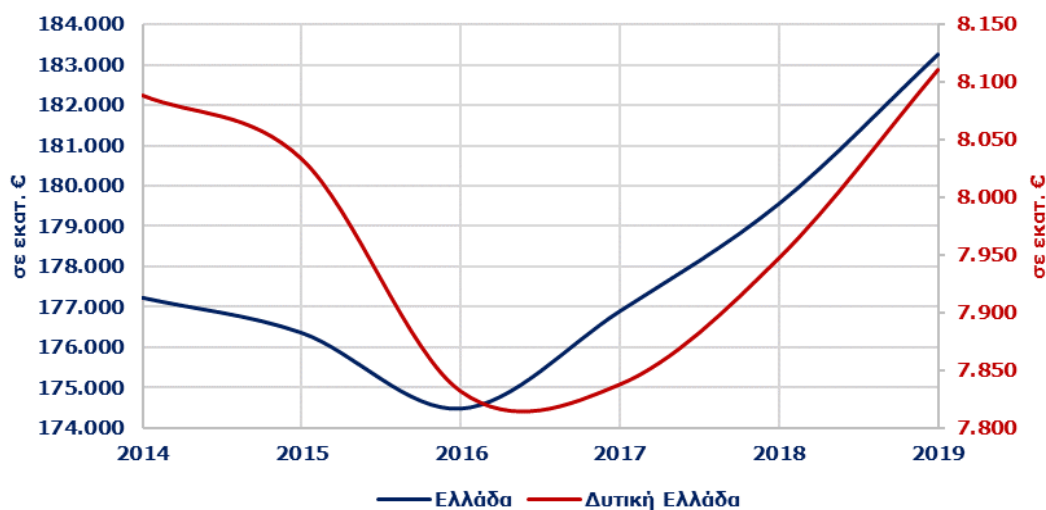




### 1.7.2 Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η εξέλιξη του ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται το σύνολο της χώρας, αν και με πιο ήπια χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση του ΑΕΠ της κατά +0,3% (από € 8.089 εκατ. το 2014 σε € 8.111 εκατ. το 2019).

**Διάγραμμα 6:** Εξέλιξη του ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (σε εκατ. €), 2014-2019



Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2014-2019 η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Αχαΐας (-0,1%, από € 3.988 εκατ. το 2014 σε € 3.984 εκατ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανίας (-3%, από € 2.429 εκατ. το 2014 σε € 2.358 εκατ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Ηλείας (+6%, από € 1.672 εκατ. το 2014 σε € 1.769 εκατ. το 2019) αύξηση.

**Πίνακας 5:** ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2014-2019 (σε εκατ. €, τρέχουσες τιμές)

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
<b>Αχαΐας</b>	3.988	3.932	3.839	3.846	3.879	3.984	0%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	2.429	2.390	2.337	2.277	2.356	2.358	-3%
<b>Ηλείας</b>	1.672	1.711	1.656	1.715	1.713	1.769	6%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>8.089</b>	<b>8.034</b>	<b>7.832</b>	<b>7.838</b>	<b>7.948</b>	<b>8.111</b>	<b>0%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

\*Προσωρινά στοιχεία

### 1.7.3 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας την περίοδο 2014-2019 αυξήθηκε κατά +5% (από € 16.272 το 2014 σε € 17.092 το 2019). Επιμέρους η εικόνα είναι θετική, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 17.810 το 2014 σε € 14.284 το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-13%, από € 12.911 το 2014 σε € 11.271 το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Αττική (+6%, από € 22.023 το 2014 σε € 23.341 το 2019), Νότιο Αιγαίο (+1%, από € 18.435 το 2014 σε € 18.655 το 2019), Ιόνια Νησιά (+6%, από € 15.204 το 2014 σε € 16.147 το 2019), Στερεά Ελλάδα (+9%, από € 14.209 το 2014 σε € 15.463 το 2019), Κρήτη (+5%, από € 13.976 το 2014 σε € 14.695 το 2019), Πελοπόννησο (+8%, από € 13.371 το 2014 σε € 14.421 το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+9%, από € 12.335 το 2014 σε € 13.430 το 2019), Θεσσαλία (+8%, από € 12.089 το 2014 σε € 13.071 το 2019), Δυτική Ελλάδα (+4%, από € 11.975 το 2014 σε € 12.450 το 2019), Ήπειρο (+3%, από € 11.718 το 2014 σε € 12.093 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+4%, από € 11.218 το 2014 σε € 11.639 το 2019).

**Πίνακας 6:** Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2014-2019 (σε €)

Περιφέρεια	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αττικής	22.023	21.992	21.975	22.453	22.854	23.341	6%
Νοτίου Αιγαίου	18.435	18.182	17.395	17.431	17.911	18.655	1%
Ιονίων Νήσων	15.204	14.935	14.743	14.877	15.447	16.147	6%
Στερεάς Ελλάδας	14.209	14.416	14.639	14.959	15.175	15.463	9%
Κρήτης	13.976	13.972	13.611	13.939	14.212	14.695	5%
Πελοποννήσου	13.371	13.693	13.677	13.946	13.995	14.421	8%
Δυτικής Μακεδονίας	17.810	17.102	15.817	15.895	15.513	14.284	-20%
Κεντρικής Μακεδονίας	12.335	12.611	12.649	12.799	13.121	13.430	9%
Θεσσαλίας	12.089	12.286	12.152	12.318	12.606	13.071	8%
Δυτικής Ελλάδας	<b>11.975</b>	<b>11.977</b>	<b>11.758</b>	<b>11.845</b>	<b>12.091</b>	<b>12.450</b>	<b>4%</b>
Ηπείρου	11.718	11.624	11.583	11.560	11.781	12.093	3%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	11.218	11.207	11.277	11.308	11.472	11.639	4%
Βορείου Αιγαίου	12.911	12.654	12.154	11.732	11.415	11.271	-13%
<b>Ελλάδα</b>	<b>16.272</b>	<b>16.299</b>	<b>16.193</b>	<b>16.449</b>	<b>16.730</b>	<b>17.092</b>	<b>5%</b>

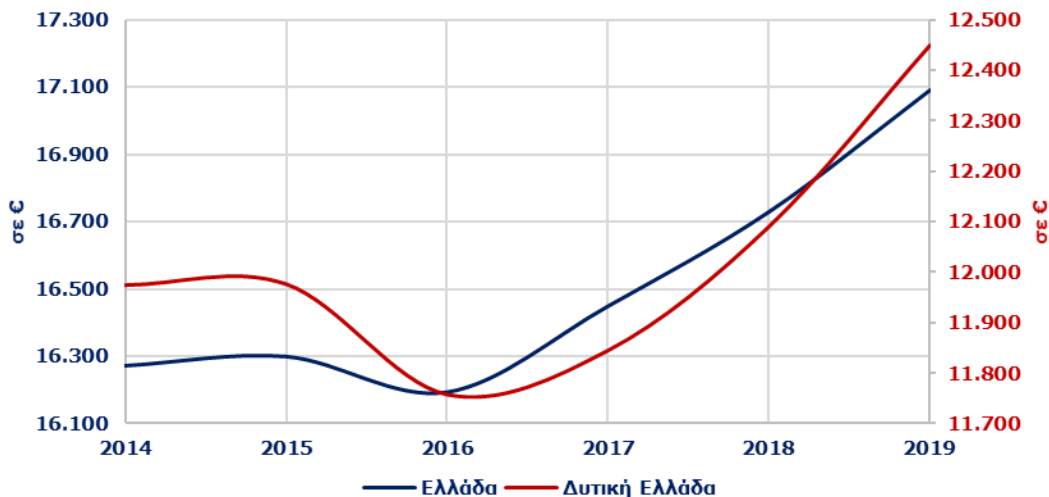
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

\*Προσωρινά στοιχεία

### 1.7.4 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Η εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφεται στο σύνολο της χώρας. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της κατά +4% (από € 11.975 το 2014 σε € 12.450 το 2019).

**Διάγραμμα 7:** Εξέλιξη του κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ελλάδας και της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2014-2019



Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες την περίοδο 2014-2019 είναι θετική. Συγκεκριμένα: Αχαΐας (+4%, από € 12.930 το 2014 σε € 13.423 το 2019), Αιτωλοακαρνανίας (+2%, από € 11.650 το 2014 σε € 11.830 το 2019) και Ηλείας (+8%, από € 10.545 το 2014 σε € 11.381 το 2019).

**Πίνακας 7:** Κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2014-2019

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Αχαΐας	12.930	12.838	12.619	12.729	12.927	13.423	4%
Αιτωλοακαρνανίας	11.650	11.560	11.400	11.205	11.697	11.830	2%
Ηλείας	10.545	10.852	10.557	10.971	10.992	11.381	8%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>11.975</b>	<b>11.977</b>	<b>11.758</b>	<b>11.845</b>	<b>12.091</b>	<b>12.450</b>	<b>4%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

\*Προσωρινά στοιχεία

### 1.7.5 Περιφερειακή κατανομή και συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας το 2021 ήταν της τάξης του 7,2% ή € 13,2 δισ. Λόγω της προσεγγιστικής φύσης των στοιχείων του πίνακα, η εικόνα που αναδεικνύει είναι κατά κύριο λόγο ενδεικτική. Παρόλα αυτά είναι εντυπωσιακή η συνεισφορά του τουρισμού στο ΑΕΠ των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων και της Κρήτης.

Τα έσοδα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας από τον τουρισμό το 2021, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 164 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 2%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που κάναμε, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας το 2021 σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,2% (από € 8.111 εκατ. το 2019 σε € 8.092 εκατ. το 2021).

**Πίνακας 8:** Συμβολή του τουρισμού ανά Περιφέρεια, 2021

Περιφέρεια	% κατανομή εσόδων εισερχόμενου τουρισμού 2021	αναλογία άμεσης τουριστικής δαπάνης 2021 - σε € εκ.	ΑΕΠ Περιφερειών 2021* - σε εκ.	% ΑΕΠ στο οποίο αντιστοιχεί η τουριστική δαπάνη	κατά κεφαλήν ΑΕΠ 2019 - σε €
<b>Ν. Αιγαίο</b>	30%	3.985	6.372	63%	18.655
<b>Κρήτη</b>	23%	3.058	9.221	33%	14.695
<b>Αττική</b>	14%	1.872	87.227	2%	23.341
<b>Ιόνια Νησιά</b>	13%	1.656	3.287	50%	16.147
<b>Κεντ. Μακεδονία</b>	10%	1.292	25.105	5%	13.430
<b>Πελοπόννησος</b>	2%	319	8.261	4%	14.421
<b>Θεσσαλία</b>	2%	229	9.378	2%	13.071
<b>Αν. Μακεδονία &amp; Θράκη</b>	1%	171	6.961	2%	11.639
<b>Ήπειρος</b>	1%	162	4.023	4%	12.093
<b>Δυτ. Ελλάδα</b>	<b>1%</b>	<b>164</b>	<b>8.092</b>	<b>2%</b>	<b>12.450</b>
<b>Στερεά Ελλάδα</b>	1%	144	8.575	2%	15.463
<b>Β. Αιγαίο</b>	1%	87	2.542	3%	11.271
<b>Δυτ. Μακεδονία</b>	0%	48	3.786	1%	14.284
<b>Σύνολο Χώρας</b>	<b>100%</b>	<b>13.186</b>	<b>182.830</b>	<b>7%</b>	<b>17.092</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

\*Η κατανομή του ΑΕΠ των Περιφερειών είναι εκτίμηση λαμβάνοντας υπόψη την ποσοστιαία κατανομή του 2019

\*Το ΑΕΠ των Περιφερειών είναι προσωρινό και υπόκειται σε αλλαγή

## 1.8 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ<sup>2</sup>, 2015-2021

Στην ενότητα αυτή δίδονται στοιχεία για την εξέλιξη του συνόλου της απασχόλησης ανά Περιφέρεια καθώς επίσης και στοιχεία για την εξέλιξη της απασχόλησης στους κλάδους των καταλυμάτων, της εστίασης και των λοιπών κλάδων. Επίσης, αναλύονται στοιχεία απασχόλησης ανά τύπο (πλήρης – μερικής), ηλικιακή διάρθρωση και φύλο απασχολούμενων τόσο συνολικά όσο και στα καταλύματα, την εστίαση και τους λοιπούς κλάδους. Τέλος, παρέχονται στοιχεία ανεργίας ανά Περιφέρεια.

Αν και μέρος της δραστηριότητας της εστίασης δεν αφορά στον τουρισμό, η εποχικότητα που παρουσιάζουν τα στοιχεία απασχόλησης σε αυτήν ταυτίζεται με την εποχικότητα του Ελληνικού τουρισμού. Ως εκ τούτου θεωρούμε την δραστηριότητα της εστίασης ως κλάδο του τουρισμού. Επίσης, σημειώνουμε ότι υπάρχουν άλλες τουριστικές δραστηριότητες (πχ μεταφορές, ταξιδιωτικά γραφεία) που περιλαμβάνονται σε άλλες κατηγορίες και δεν καταγράφονται στα παρόντα στοιχεία. Τέλος, τα στοιχεία προέρχονται από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και η περίοδος αναφοράς είναι τα έτη 2015, 2019 και 2021. Αναφορικά με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, σημειώνουμε τα εξής:

- Η Έρευνα Εργατικού Δυναμικού είναι δειγματοληπτική και διεξάγεται από την ΕΛΣΤΑΤ,
- Ως απασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα ηλικίας 15 ετών και άνω, τα οποία την εβδομάδα αναφοράς είτε εργάστηκαν έστω και μια ώρα με σκοπό την αμοιβή ή το κέρδος, είτε εργάστηκαν στην οικογενειακή επιχείρηση, είτε δεν εργάστηκαν αλλά είχαν μια εργασία ή επιχείρηση από την οποία απουσίαζαν προσωρινά.

---

<sup>2</sup> Λόγω της δειγματοληπτικής μεθόδου της ΕΕΔ, εκτιμήσεις <5.000 πρέπει να λαμβάνονται ενδεικτικά καθώς συνοδεύονται από μεγάλα δειγματοληπτικά σφάλματα (CV~20%).

### 1.8.1 Αριθμός απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των απασχολούμενων την περίοδο 2015-2019 στο σύνολο της χώρας κατέγραψε αύξηση κατά +8% (από 3,6 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των απασχολούμενων τους, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (+106 χιλ. ή +8%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+44 χιλ. ή 21%, από 209 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+42 χιλ. ή +7%, από 601 χιλ. το 2015 σε 643 χιλ. το 2019) και Θεσσαλίας (+23 χιλ. ή 10%, από 230 χιλ. το 2015 σε 253 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,4% (από 3,9 εκατ. το 2019 σε 3,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+4%, από 1,4 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+0,1%, από 643 χιλ. το 2019 σε 643 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 253 χιλ. το 2019 σε 258 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+0,3%, από 211 χιλ. το 2019 σε 212 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 87 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-9%, από 253 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 215 χιλ. το 2019 σε 200 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 194 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 133 χιλ. το 2019 σε 117 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-8%, από 113 χιλ. το 2019 σε 104 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-6%, από 77 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-4%, από 75 χιλ. το 2019 σε 72 χιλ. το 2021) μείωση.

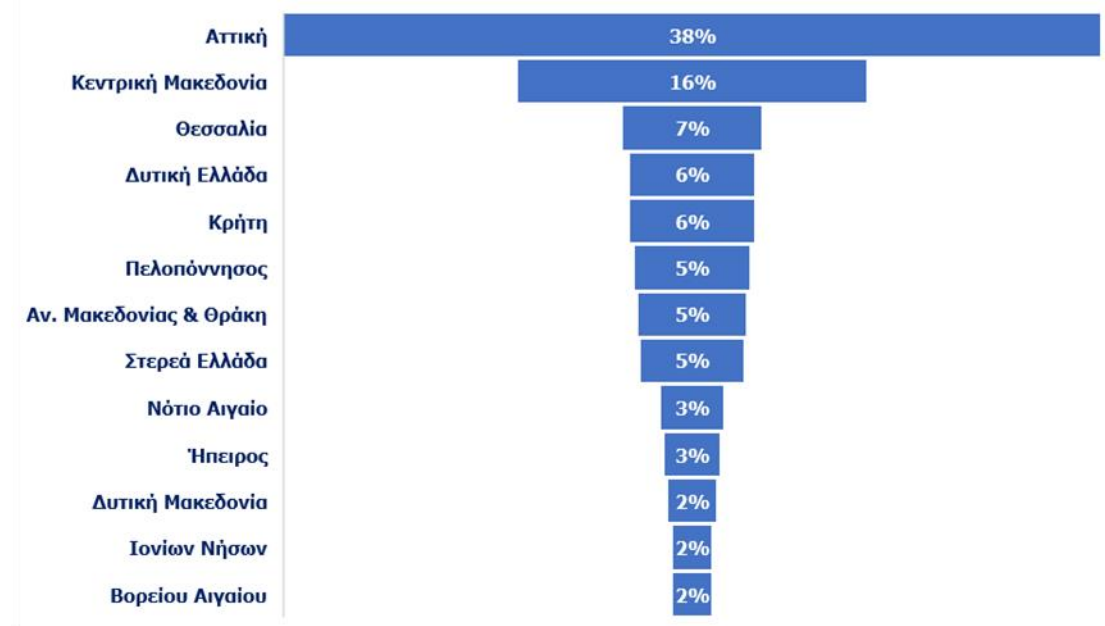
**Πίνακας 9:** Εξέλιξη του αριθμού των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	1.335.896	1.442.366	1.506.223	8%	4%
Κεντρική Μακεδονία	600.756	642.691	643.027	7%	0%
Θεσσαλία	229.766	253.248	257.653	10%	2%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>206.191</b>	<b>214.683</b>	<b>230.668</b>	<b>4%</b>	<b>7%</b>
Κρήτη	209.134	252.984	230.649	21%	-9%
Πελοπόννησος	193.237	211.431	212.001	9%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκη	197.901	214.647	200.305	8%	-7%
Στερεά Ελλάδα	181.007	194.168	192.212	7%	-1%
Νότιο Αιγαίο	132.339	132.973	117.433	0%	-12%
Ήπειρος	105.272	112.748	103.875	7%	-8%
Δυτική Μακεδονία	81.243	87.085	89.665	7%	3%
Ιονίων Νήσων	72.984	77.188	72.349	6%	-6%
Βορείου Αιγαίου	64.967	74.817	71.920	15%	-4%
<b>Σύνολο</b>	<b>3.610.693</b>	<b>3.911.030</b>	<b>3.927.980</b>	<b>8%</b>	<b>0%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

**Διάγραμμα 8:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021



### 1.8.2 Αριθμός απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +4% (από 206 χιλ. το 2015 σε 215 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους (+5%, από 186 χιλ. το 2015 σε 196 χιλ. το 2019) κατέγραψαν αύξηση ενώ αντίθετα στην εστίαση (-5%, από 17 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019) και στα καταλύματα (-22%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 215 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τους απασχολούμενους στους λοιπούς κλάδους (+7%, από 196 χιλ. το 2019 σε 211 χιλ. το 2021) και στην εστίαση (+12%, από 16 χιλ. το 2019 σε 18 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα στα καταλύματα (-22%, από 3 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) μείωση.

**Πίνακας 10:** Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

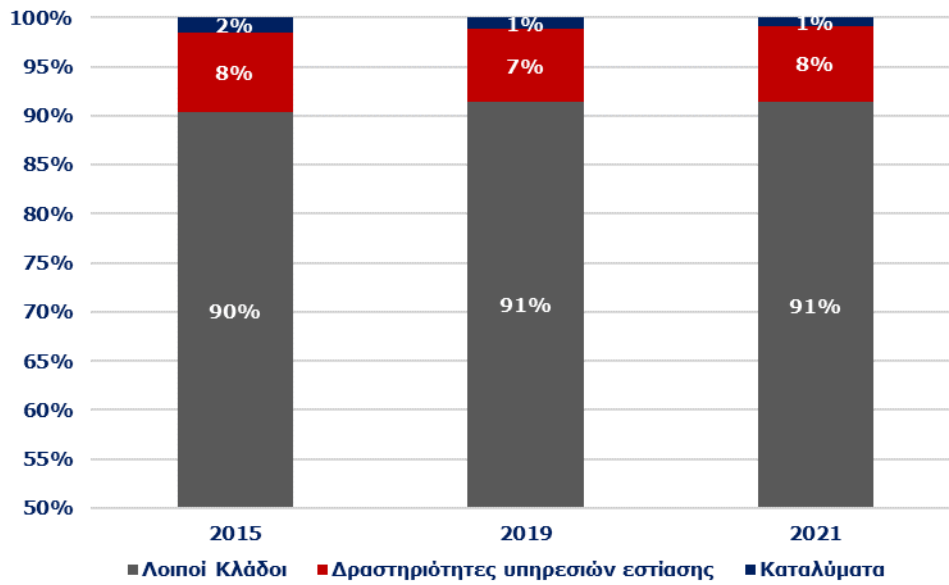
Κλάδος	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί Κλάδοι	186.362	196.353	210.956	5%	7%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	16.639	15.826	17.769	-5%	12%
Καταλύματα	3.190	2.504	1.943	-22%	-22%
<b>Σύνολο</b>	<b>206.191</b>	<b>214.683</b>	<b>230.668</b>	<b>4%</b>	<b>7%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των απασχολούμενων εντοπίζεται στους Λοιπούς κλάδους (από 90% το 2015 σε 91% το 2021) ενώ μικρότερα είναι τα μερίδια στην εστίαση (από 8% το 2015 σε 8% το 2021) και στα καταλύματα (από 2% το 2015 σε 1% το 2021).



**Διάγραμμα 9:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 1.8.3 Τύπος απασχόλησης ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με τον τύπο απασχόλησης στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι απασχολούμενοι με πλήρη απασχόληση σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 3,3 εκατ. το 2015 σε 3,6 εκατ. το 2019) ενώ αυτοί με μερική απασχόληση αύξηση κατά +5% (από 343 χιλ. το 2015 σε 361 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση της πλήρους απασχόλησης, με εξαίρεση την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 126 χιλ. το 2015 σε 121 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στην πλήρη απασχόληση σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+103 χιλ. ή +9%, από 1,2 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019), Κρήτης (+50 χιλ. ή +26%, από 189 χιλ. το 2015 σε 239 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+31 χιλ. ή +6%, από 546 χιλ. το 2015 σε 576 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+24 χιλ. ή +14%, από 175 χιλ. το 2015 σε 199 χιλ. το 2019). Στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-4%, από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019), Κρήτης (-30%, από 20 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Πελοποννήσου (-33%, από 18 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (-2%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις στην μερική απασχόληση την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη, καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+11 χιλ. ή +20%, από 55 χιλ. το 2015 σε 66 χιλ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+5 χιλ. ή +85%, από 6 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Αττικής (+4 χιλ. ή +3%, από 148 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+3 χιλ. ή +28%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρους απασχόλησης σημείωσαν αύξηση κατά +1% (από 3,6 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021) ενώ τις μερικής μείωση κατά -9% (από 361 χιλ. το 2019 σε 327 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στην πλήρη απασχόληση είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+7%, από 1,3 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 576 χιλ. το 2019 σε 587 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από 220 χιλ. το 2019 σε 225 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+2%, από 177 χιλ. το 2019 σε 180 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+3%, από 80 χιλ. το 2019 σε 82 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-10%, από 239 χιλ. το 2019 σε 216 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 199 χιλ. το 2019 σε 198 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 200 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-10%, από 121 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-9%, από 105 χιλ. το 2019 σε 95 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-7%, από 74 χιλ. το 2019

σε 69 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-6%, από 70 χιλ. το 2019 σε 66 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τους απασχολούμενους μερικής απασχόλησης την περίοδο 2019-2021, η εικόνα στις επιμέρους Περιφέρειες είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-15%, από 151 χιλ. το 2019 σε 128 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-16%, από 66 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-2%, από 34 χιλ. το 2019 σε 33 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-29%, από 18 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) και Νοτίου Αιγαίου (-27%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση απασχολούμενων ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (+16%, από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Κρήτης (+7%, από 14 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+0,4%, από 14 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021), Ηπείρου (+16%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+6%, από 7 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (+8%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (+21%, από 5 χιλ. το 2019 σε 6 χιλ. το 2021) αύξηση.

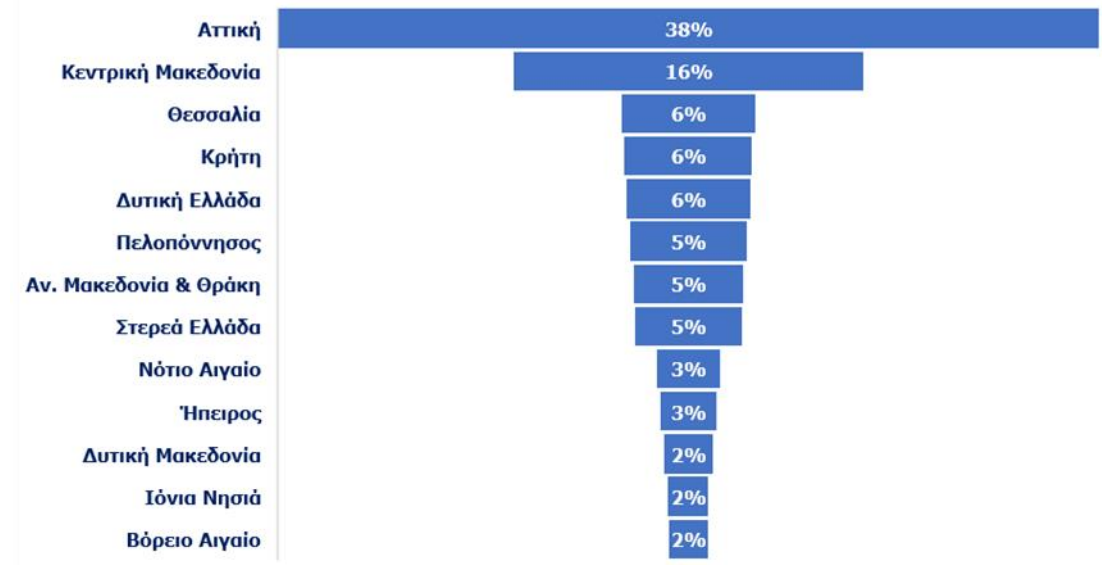
**Πίνακας 11:** Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά τύπο απασχόλησης, 2015-2021

Περιφέρεια	Τύπος Απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	Πλήρης	1.188.212	1.290.923	1.378.192	9%	7%
	Μερική	147.684	151.444	128.030	3%	-15%
Κεντρικής Μακεδονίας	Πλήρης	545.507	576.379	587.216	6%	2%
	Μερική	55.249	66.313	55.811	20%	-16%
Θεσσαλίας	Πλήρης	199.104	219.707	224.619	10%	2%
	Μερική	30.662	33.541	33.033	9%	-2%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>Πλήρης</b>	<b>187.878</b>	<b>197.020</b>	<b>210.259</b>	<b>5%</b>	<b>7%</b>
	<b>Μερική</b>	<b>18.313</b>	<b>17.663</b>	<b>20.409</b>	<b>-4%</b>	<b>16%</b>
Κρήτης	Πλήρης	189.086	238.866	215.552	26%	-10%
	Μερική	20.048	14.118	15.097	-30%	7%
Πελοποννήσου	Πλήρης	175.315	199.489	197.587	14%	-1%
	Μερική	17.922	11.942	14.414	-33%	21%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Πλήρης	186.703	200.265	185.869	7%	-7%
	Μερική	11.198	14.383	14.437	28%	0%
Στερεάς Ελλάδας	Πλήρης	164.851	176.667	179.820	7%	2%
	Μερική	16.156	17.501	12.392	8%	-29%
Νοτίου Αιγαίου	Πλήρης	126.101	121.418	108.950	-4%	-10%
	Μερική	6.238	11.555	8.483	85%	-27%
Ηπείρου	Πλήρης	98.203	105.495	95.487	7%	-9%
	Μερική	7.069	7.253	8.388	3%	16%
Δυτικής Μακεδονίας	Πλήρης	74.739	79.978	82.141	7%	3%
	Μερική	6.504	7.107	7.524	9%	6%
Ιονίων Νήσων	Πλήρης	69.862	74.137	69.064	6%	-7%
	Μερική	3.122	3.050	3.285	-2%	8%
Βορείου Αιγαίου	Πλήρης	61.889	70.071	66.175	13%	-6%
	Μερική	3.077	4.746	5.746	54%	21%
<b>Ελλάδα</b>	<b>Πλήρης</b>	<b>3.267.448</b>	<b>3.550.414</b>	<b>3.600.931</b>	<b>9%</b>	<b>1%</b>
	<b>Μερική</b>	<b>343.244</b>	<b>360.616</b>	<b>327.049</b>	<b>5%</b>	<b>-9%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

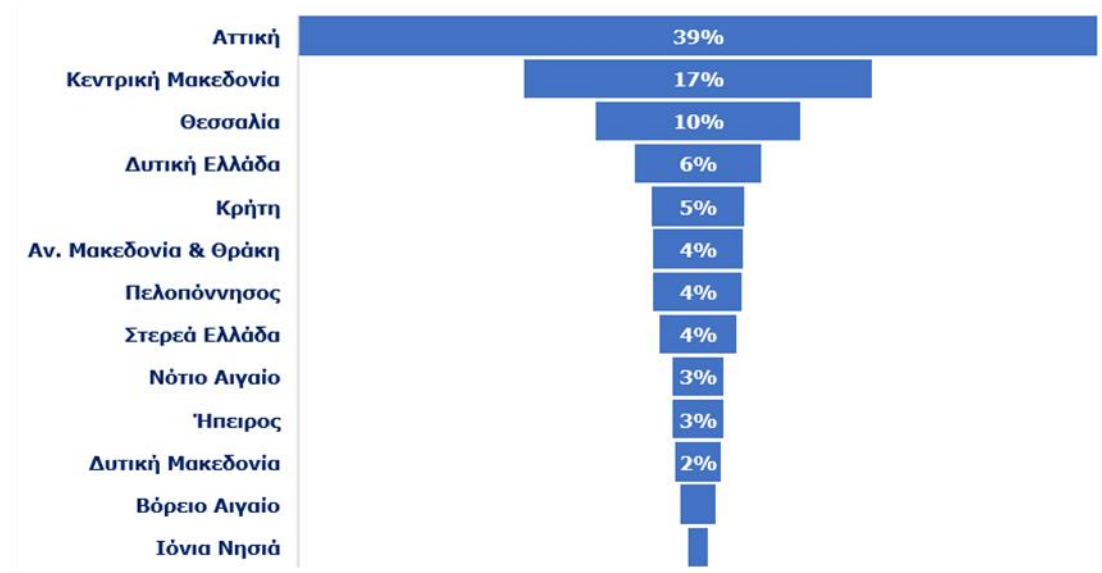
Στην πλήρη απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (38%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

**Διάγραμμα 10:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων πλήρους απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021



Στην μερική απασχόληση το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (39%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (10%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4%), Πελοποννήσου (4%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (1%).

**Διάγραμμα 11:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων μερικής απασχόλησης ανά Περιφέρεια, 2021



### 1.8.4 Τύπος απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +5% (από 188 χιλ. το 2015 σε 197 χιλ. το 2019) ενώ οι απασχολούμενοι μερικής μείωση κατά -4% (από 18 χιλ. το 2015 σε 18 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 171 χιλ. το 2015 σε 181 χιλ. το 2019) ενώ οι μερικής μείωση κατά -5% (από 16 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι πλήρης μείωση κατά -8% (από 14 χιλ. το 2015 σε 13 χιλ. το 2019) και οι μερικής αύξηση κατά +15% (από 2 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι πλήρης μείωση κατά -16% (από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και οι μερικής μείωση κατά -100% (από 213 απασχολούμενους το 2015 σε 0 απασχολούμενους το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέγραψαν αύξηση κατά +7% (από 197 χιλ. το 2019 σε 210 χιλ. το 2021) ενώ οι μερικής αύξηση κατά +16% (από 18 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι απασχολούμενοι πλήρης απασχόλησης σημείωσαν αύξηση στους λοιπούς κλάδους (+7%, από 181 χιλ. το 2019 σε 195 χιλ. το 2021) και στην εστίαση (+8%, από 13 χιλ. το 2019 σε 14 χιλ. το 2021) και μείωση στα καταλύματα (-46%, από 3 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021). Σε ότι αφορά την μερική απασχόληση, όλες οι κατηγορίες σημείωσαν αύξηση: λοιποί κλάδοι (+8%, από 15 χιλ. το 2019 σε 16 χιλ. το 2021), εστίαση (+35%, από 3 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και καταλύματα (από 0 απασχολούμενους το 2019 σε 593 απασχολούμενους το 2021).

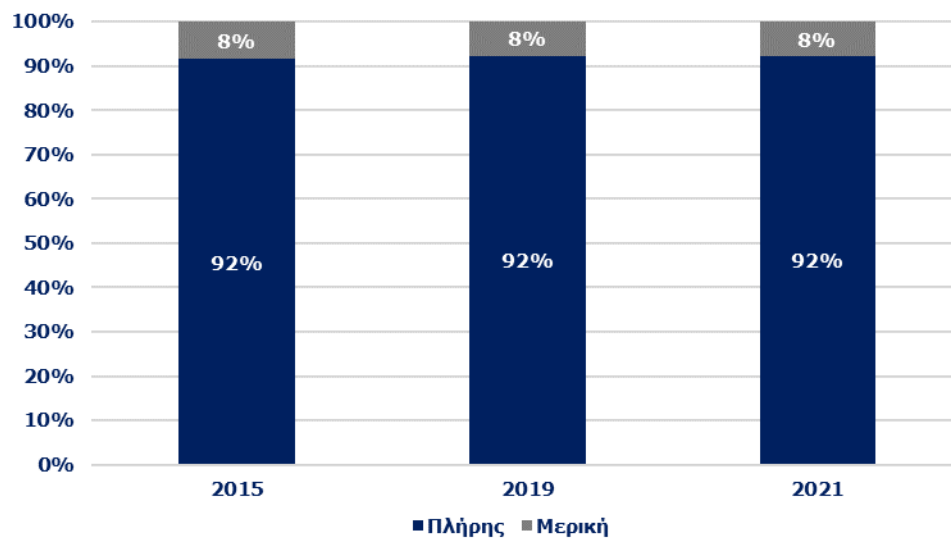
**Πίνακας 12:** Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά τύπο απασχόλησης και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

Κλάδος	Τύπος απασχόλησης	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Πλήρης	170.546	181.309	194.685	6%	7%
	Μερική	15.816	15.043	16.272	-5%	8%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Πλήρης	14.355	13.206	14.224	-8%	8%
	Μερική	2.284	2.620	3.545	15%	35%
Καταλύματα	Πλήρης	2.978	2.504	1.350	-16%	-46%
	Μερική	213	0	593	-100%	
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>Πλήρης</b>	<b>187.878</b>	<b>197.020</b>	<b>210.259</b>	<b>5%</b>	<b>7%</b>
	<b>Μερική</b>	<b>18.313</b>	<b>17.663</b>	<b>20.409</b>	<b>-4%</b>	<b>16%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Επιμέρους την περίοδο 2015-2021, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης στους λοιπούς κλάδους (από 92% το 2015 σε 92% το 2021) εμφάνισαν υψηλότερα μερίδια έναντι των μερικής απασχόλησης (από 8% το 2015 σε 8% 2021).

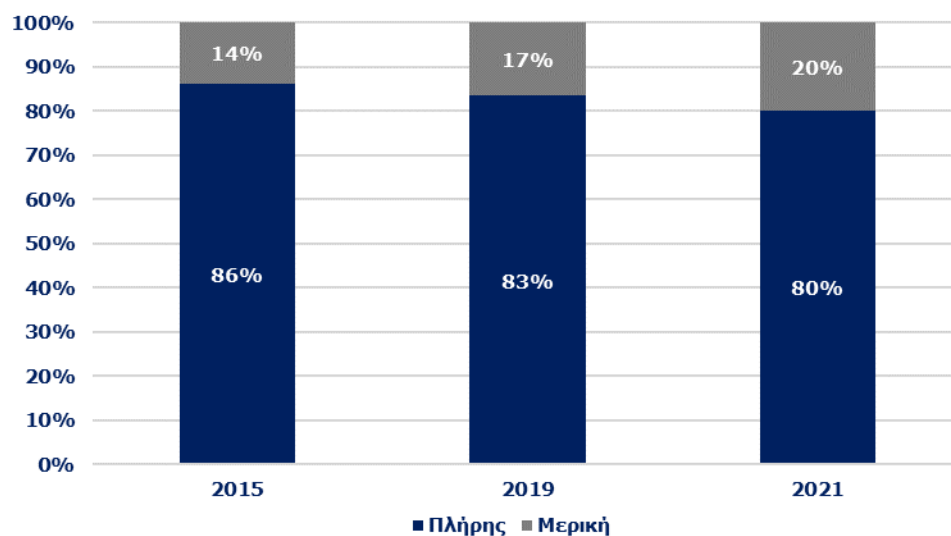
**Διάγραμμα 12:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά τους απασχολούμενους στην εστίαση, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 86% το 2015 σε 80% το 2021) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 14% το 2015 σε 20% το 2021).

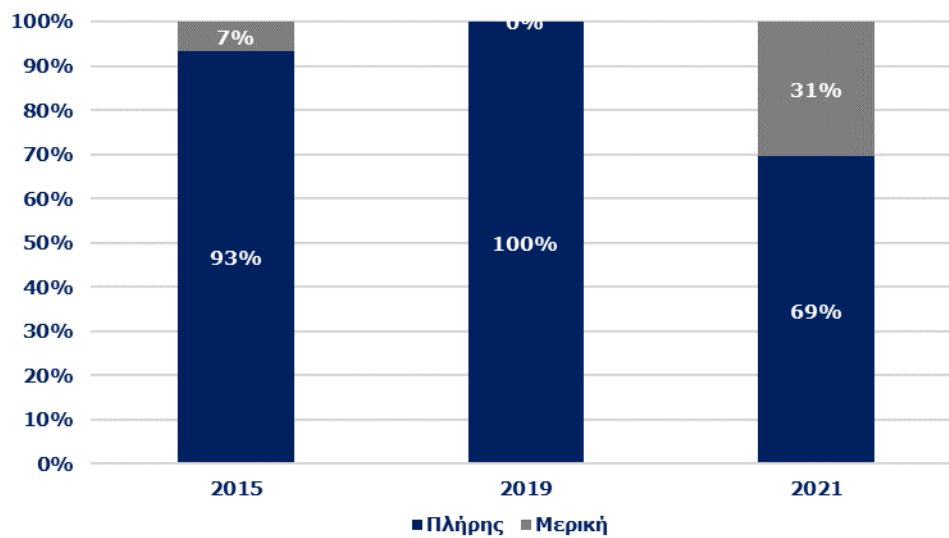
**Διάγραμμα 13:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην εστίαση ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τους απασχολούμενους στα καταλύματα, οι εργαζόμενοι πλήρης απασχόλησης (από 93% το 2015 σε 69% το 2021) καταγράφουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με τους εργαζόμενους μερικής απασχόλησης (από 7% το 2015 σε 31% το 2021).

**Διάγραμμα 14:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα καταλύματα ανά τύπο απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 1.8.5 Φύλο απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2015-2019, παρατηρούμε ότι οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 2,1 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +8% (από 1,5 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση των ανδρών και γυναικών απασχολούμενων, με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα που σημείωσε οριακή μείωση στις γυναίκες απασχολούμενες (-0,3%, από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Συγκεκριμένα, οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη στους άνδρες απασχολούμενους σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+60 χιλ. ή +8%, από 748 χιλ. το 2015 σε 808 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27 χιλ. ή +8%, από 345 χιλ. το 2015 σε 372 χιλ. το 2019) και Κρήτης (+21 χιλ. ή +18%, από 122 χιλ. το 2015 σε 143 χιλ. το 2019) ενώ στις γυναίκες στις Περιφέρειες Αττικής (+46 χιλ. ή +8%, από 588 χιλ. το 2015 σε 634 χιλ. το 2019), Κρήτης (+22 χιλ. ή +26%, από 88 χιλ. το 2015 σε 110 χιλ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+15 χιλ. ή +6%, από 256 χιλ. το 2015 σε 271 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στο σύνολο της χώρας σημείωσαν οριακή αύξηση κατά +0,2% (από 2,3 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +1% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα στους άνδρες απασχολούμενους είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+3%, από 808 χιλ. το 2019 σε 834 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+1%, από 372 χιλ. το 2019 σε 376 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+0,1%, από 150 χιλ. το 2019 σε 150 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+6%, από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) και Πελοποννήσου (+1%, από 123 χιλ. το 2019 σε 125 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (-6%, από 143 χιλ. το 2019 σε 135 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-7%, από 127 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 125 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 78 χιλ. το 2019 σε 69 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-3%, από 65 χιλ. το 2019 σε 63 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-1%, από 53 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021), Βορείου Αιγαίου (-5%, από 45 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-7%, από 45 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021) μείωση.

Σε ότι αφορά τις γυναίκες, η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (+6%, από 634 χιλ. το 2019 σε 672 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (+4%, από 103 χιλ. το 2019 σε 107 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+10%, από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+9%, από 34 χιλ. το 2019 σε 37 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας



(-1%, από 271 χιλ. το 2019 σε 267 χιλ. το 2021), Κρήτης (-13%, από 110 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (-1%, από 88 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-6%, από 88 χιλ. το 2019 σε 83 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 69 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-12%, από 55 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-15%, από 48 χιλ. το 2019 σε 41 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-5%, από 32 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-2%, από 30 χιλ. το 2019 σε 30 χιλ. το 2021) μείωση.

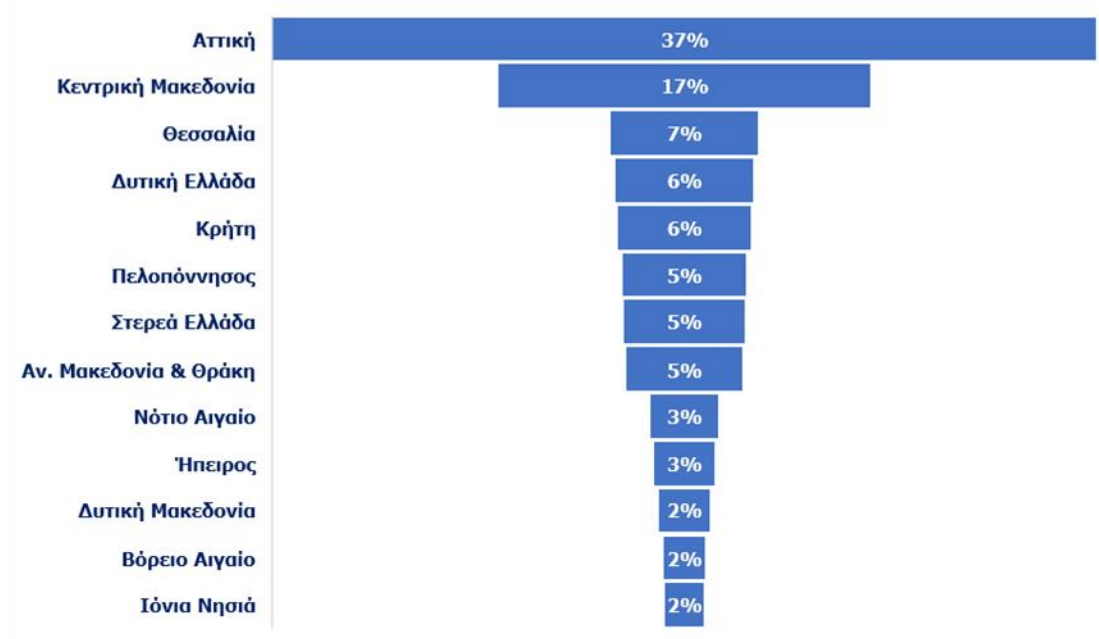
**Πίνακας 13:** Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια και ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021

Περιφέρεια	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	Άνδρες	747.590	808.049	833.876	8%	3%
	Γυναίκες	588.306	634.317	672.347	8%	6%
Κεντρική Μακεδονία	Άνδρες	344.547	371.786	375.945	8%	1%
	Γυναίκες	256.209	270.905	267.082	6%	-1%
Θεσσαλία	Άνδρες	134.903	150.333	150.444	11%	0%
	Γυναίκες	94.863	102.915	107.209	8%	4%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>Άνδρες</b>	<b>123.993</b>	<b>132.765</b>	<b>140.701</b>	<b>7%</b>	<b>6%</b>
	<b>Γυναίκες</b>	<b>82.198</b>	<b>81.918</b>	<b>89.967</b>	<b>0%</b>	<b>10%</b>
Κρήτη	Άνδρες	121.631	143.067	135.119	18%	-6%
	Γυναίκες	87.503	109.917	95.530	26%	-13%
Πελοπόννησος	Άνδρες	111.743	123.344	124.757	10%	1%
	Γυναίκες	81.494	88.087	87.244	8%	-1%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Άνδρες	115.996	126.742	117.661	9%	-7%
	Γυναίκες	81.905	87.906	82.645	7%	-6%
Στερεά Ελλάδα	Άνδρες	112.313	125.121	123.745	11%	-1%
	Γυναίκες	68.694	69.047	68.467	1%	-1%
Νότιο Αιγαίο	Άνδρες	77.739	77.847	68.657	0%	-12%
	Γυναίκες	54.601	55.126	48.776	1%	-12%
Ήπειρος	Άνδρες	61.830	64.717	62.829	5%	-3%
	Γυναίκες	43.442	48.031	41.046	11%	-15%
Δυτική Μακεδονία	Άνδρες	50.592	53.017	52.677	5%	-1%
	Γυναίκες	30.651	34.068	36.987	11%	9%
Ιόνια Νησιά	Άνδρες	41.230	44.712	41.380	8%	-7%
	Γυναίκες	31.753	32.476	30.969	2%	-5%
Βόρειο Αιγαίο	Άνδρες	42.255	44.827	42.388	6%	-5%
	Γυναίκες	22.711	29.989	29.532	32%	-2%
<b>Ελλάδα</b>	<b>Άνδρες</b>	<b>2.086.363</b>	<b>2.266.326</b>	<b>2.270.181</b>	<b>9%</b>	<b>0%</b>
	<b>Γυναίκες</b>	<b>1.524.330</b>	<b>1.644.704</b>	<b>1.657.800</b>	<b>8%</b>	<b>1%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

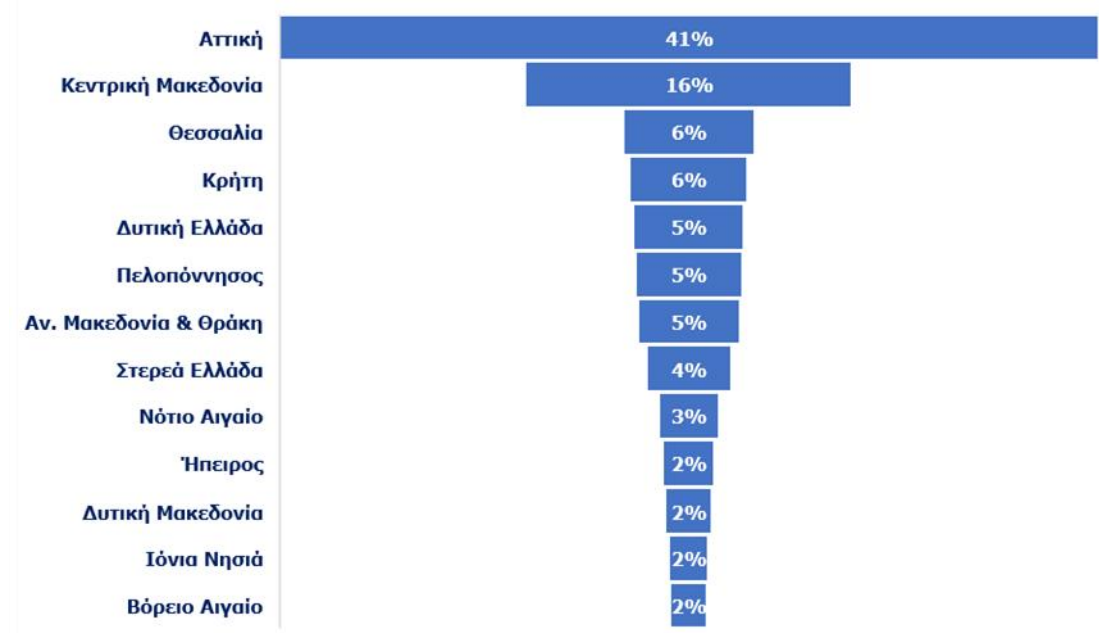
Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (37%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (17%), Θεσσαλίας (7%), Δυτικής Ελλάδας (6%), Κρήτης (6%), Πελοποννήσου (5%), Στερεάς Ελλάδας (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (3%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

**Διάγραμμα 15:** Ποσοστιαία κατανομή των ανδρών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021



Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια για το 2021, το υψηλότερο ποσοστό σημειώνεται στην Περιφέρεια Αττικής (41%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (16%), Θεσσαλίας (6%), Κρήτης (6%), Δυτικής Ελλάδας (5%), Πελοποννήσου (5%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (5%), Στερεάς Ελλάδας (4%), Νοτίου Αιγαίου (3%), Ηπείρου (2%), Δυτικής Μακεδονίας (2%), Ιονίων Νήσων (2%) και Βορείου Αιγαίου (2%).

**Διάγραμμα 16:** Ποσοστιαία κατανομή των γυναικών απασχολούμενων ανά Περιφέρεια, 2021



### 1.8.6 Φύλο απασχολούμενων ανά κατηγορία απασχόλησης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019, σημείωσαν αύξηση κατά +7% (από 124 χιλ. το 2015 σε 133 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες μείωση κατά -0,3% (από 82 χιλ. το 2015 σε 82 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι στους λοιπούς κλάδους σημείωσαν αύξηση κατά +9% (από 113 χιλ. το 2015 σε 123 χιλ. το 2019) ενώ οι γυναίκες οριακή αύξηση κατά +0,02% (από 74 χιλ. το 2015 σε 74 χιλ. το 2019), στην εστίαση οι άνδρες απασχολούμενοι μείωση κατά -5% (από 9 χιλ. το 2015 σε 9 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες μείωση κατά -5% (από 7 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) ενώ στα καταλύματα οι άνδρες μείωση κατά -40% (από 2 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019) και οι γυναίκες αύξηση κατά +5% (από 1 χιλ. το 2015 σε 1 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσαν αύξηση κατά +6% (από 133 χιλ. το 2019 σε 141 χιλ. το 2021) ενώ οι γυναίκες αύξηση κατά +10% (από 82 χιλ. το 2019 σε 90 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι άνδρες απασχολούμενοι σημείωσαν αύξηση στους λοιπούς κλάδους (+7%, από 123 χιλ. το 2019 σε 131 χιλ. το 2021) και στην εστίαση (+1%, από 9 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) και μείωση στα καταλύματα (-32%, από 1 χιλ. το 2019 σε 770 απασχολούμενους το 2021). Παρόμοια είναι η εικόνα και στις γυναίκες, με τους λοιπούς κλάδους (+9%, από 74 χιλ. το 2019 σε 80 χιλ. το 2021) και την εστίαση (+27%, από 7 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα τα καταλύματα (-15%, από 1 χιλ. το 2019 σε 1 χιλ. το 2021) μείωση.

**Πίνακας 14:** Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά φύλο απασχολούμενων και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

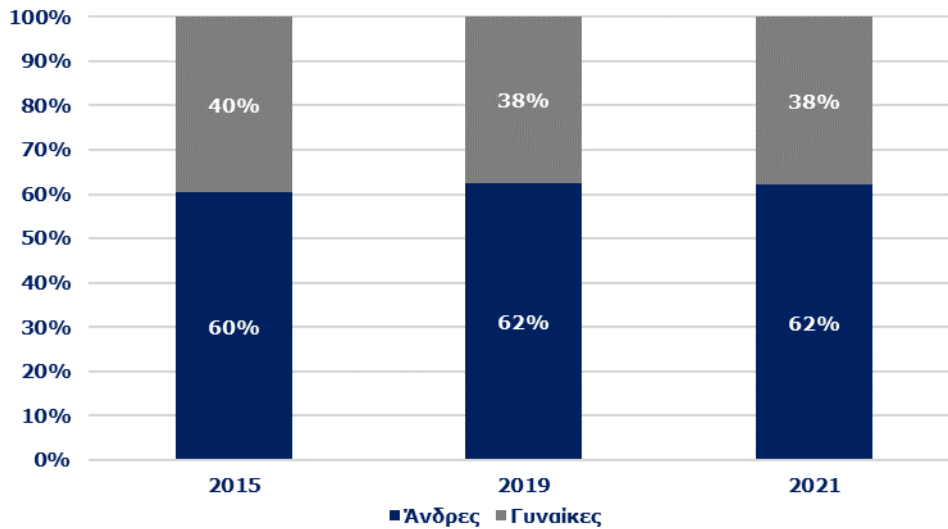
Κλάδος	Φύλο απασχολούμενων	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	Άνδρες	112.745	122.719	130.971	9%	7%
	Γυναίκες	73.617	73.634	79.985	0%	9%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	Άνδρες	9.367	8.915	8.960	-5%	1%
	Γυναίκες	7.271	6.912	8.809	-5%	27%
Καταλύματα	Άνδρες	1.881	1.132	770	-40%	-32%
	Γυναίκες	1.309	1.372	1.173	5%	-15%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>Άνδρες</b>	<b>123.993</b>	<b>132.765</b>	<b>140.701</b>	<b>7%</b>	<b>6%</b>
	<b>Γυναίκες</b>	<b>82.198</b>	<b>81.918</b>	<b>89.967</b>	<b>0%</b>	<b>10%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με το φύλο των απασχολούμενων στους λοιπούς κλάδους την περίοδο 2015-2021, οι άνδρες απασχολούμενοι (από 60% το 2015 σε 62% το 2021)

εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 40% το 2015 σε 38% το 2021).

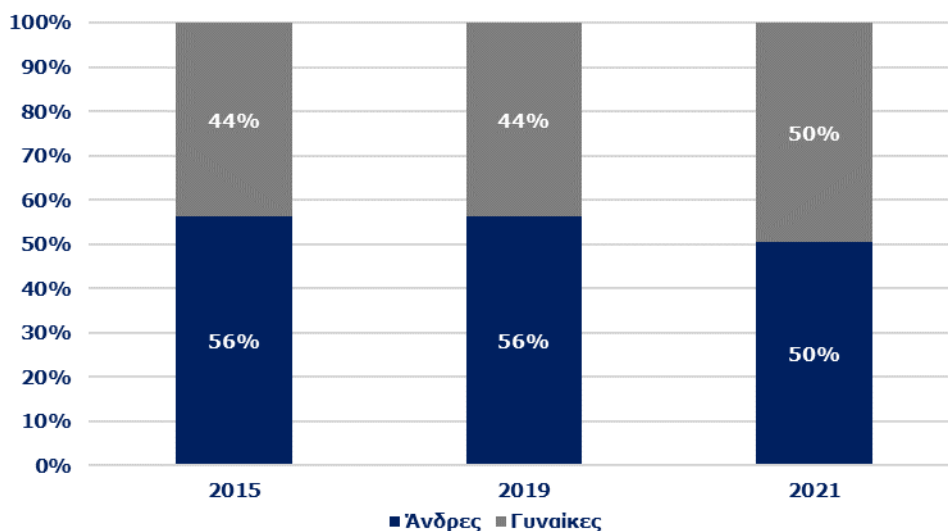
**Διάγραμμα 17:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Παρόμοια είναι η εικόνα στην εστίαση, με τους άνδρες απασχολούμενους να εμφανίζουν υψηλότερα μερίδια (από 56% το 2015 σε 50% το 2021) σε σύγκριση με αυτά των γυναικών (από 44% το 2015 σε 50% το 2021).

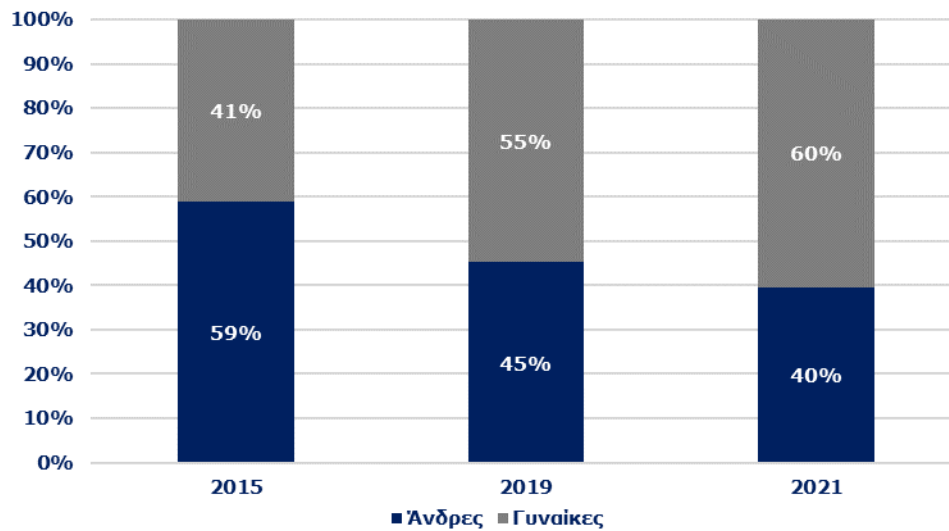
**Διάγραμμα 18:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Σε ότι αφορά τα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τα έτη 2019 (Άνδρες 45% και Γυναίκες 55%) και 2021 (Άνδρες 40% και Γυναίκες 60%) να πλειοψηφούν οι γυναίκες ενώ το 2015 (Άνδρες 59% και Γυναίκες 41%) οι άνδρες.

**Διάγραμμα 19:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά φύλο απασχολούμενων, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 1.8.7 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων ανά Περιφέρεια

Αναφορικά με την ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων, παρατηρούμε ότι όλες οι ηλικιακές ομάδες σημείωσαν αύξηση την περίοδο 2015-2019, με εξαίρεση τις ηλικίες 25-34 ετών (-3%, από 815 χιλ. το 2015 σε 786 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες ηλικιακές κατηγορίες: 15-24 ετών (+8%, από 140 χιλ. το 2015 σε 151 χιλ. το 2019), 35-44 ετών (+2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,2 εκατ. το 2019), 45-54 ετών (+13%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και 55+ (+31%, από 524 χιλ. το 2015 σε 687 χιλ. το 2019).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+59%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+29%, από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+7%, από 48 χιλ. το 2015 σε 52 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (+7%, από 34 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 35-44 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+17%, από 65 χιλ. το 2015 σε 76 χιλ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (+14%, από 17 χιλ. το 2015 σε 20 χιλ. το 2019), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+25%, από 56 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+20%, από 25 χιλ. το 2015 σε 30 χιλ. το 2019) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Κρήτης (+46%, από 30 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019) και Αττικής (+39%, από 157 χιλ. το 2015 σε 218 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-8%, από 151 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (-6%, από 786 χιλ. το 2019 σε 737 χιλ. το 2021) και 35-44 ετών (-7%, από 1,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+5%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021) και 55+ ετών (+14%, από 687 χιλ. το 2019 σε 786 χιλ. το 2021) αύξηση.

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες μειώσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-43%, από 7 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-40%, από 4 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021), Κρήτης (-30%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-22%, από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-25%, από 30 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-20%, από 45 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021) και Κρήτης (-19%, από 52 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 35-44 ετών στην Περιφέρεια Ηπείρου

(-24%, από 35 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 45-54 ετών στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (-8%, από 22 χιλ. το 2019 σε 21 χιλ. το 2021).

Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις την περίοδο 2019-2021, σημειώθηκαν για τις ηλικίες 15-24 ετών στην Περιφέρει Δυτικής Ελλάδας (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 25-34 ετών στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από 12 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), για τις ηλικίες 45-54 ετών στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (+8%, από 193 χιλ. το 2019 σε 209 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+6%, από 74 χιλ. το 2019 σε 78 χιλ. το 2021) και για τις ηλικίες 55+ ετών στις Περιφέρειες Αττικής (+24%, από 218 χιλ. το 2019 σε 271 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+21%, από 35 χιλ. το 2019 σε 42 χιλ. το 2021) και Θεσσαλίας (+15%, από 52 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021).

**Πίνακας 15:** Εξέλιξη των απασχολούμενων ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά Περιφέρεια, 2015-2021

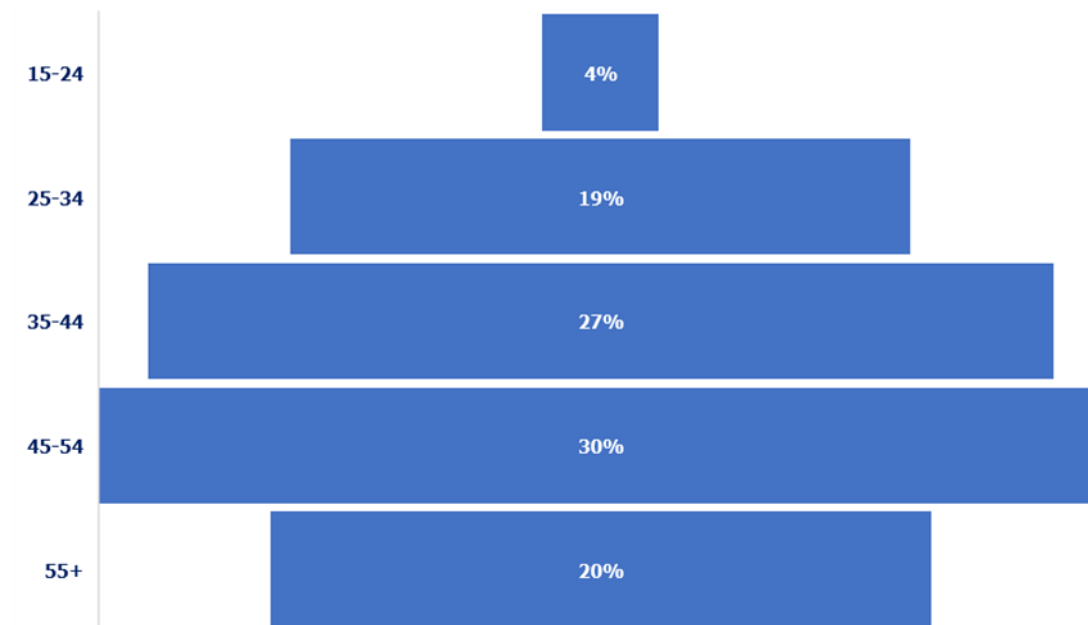
Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	15-24	49.544	57.161	58.170	15%	2%
	25-34	324.892	301.567	296.867	-7%	-2%
	35-44	435.152	449.035	432.312	3%	-4%
	45-54	369.588	416.252	447.507	13%	8%
	55+	156.719	218.351	271.367	39%	24%
Κεντρική Μακεδονία	15-24	20.242	23.636	17.410	17%	-26%
	25-34	128.351	126.150	118.780	-2%	-6%
	35-44	187.973	187.775	173.500	0%	-8%
	45-54	173.447	193.294	208.697	11%	8%
	55+	90.743	111.836	124.640	23%	11%
Θεσσαλία	15-24	7.677	9.373	10.031	22%	7%
	25-34	48.188	50.918	42.898	6%	-16%
	35-44	71.309	67.239	66.784	-6%	-1%
	45-54	63.656	73.557	77.793	16%	6%
	55+	38.936	52.162	60.148	34%	15%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>15-24</b>	<b>9.704</b>	<b>7.122</b>	<b>11.076</b>	<b>-27%</b>	<b>56%</b>
	<b>25-34</b>	<b>42.399</b>	<b>42.604</b>	<b>45.576</b>	<b>0%</b>	<b>7%</b>
	<b>35-44</b>	<b>63.726</b>	<b>58.683</b>	<b>59.524</b>	<b>-8%</b>	<b>1%</b>
	<b>45-54</b>	<b>55.508</b>	<b>61.730</b>	<b>63.601</b>	<b>11%</b>	<b>3%</b>
	<b>55+</b>	<b>34.855</b>	<b>44.545</b>	<b>50.892</b>	<b>28%</b>	<b>14%</b>
Κρήτη	15-24	10.256	11.792	8.291	15%	-30%
	25-34	48.372	51.598	41.958	7%	-19%
	35-44	64.886	76.167	65.786	17%	-14%
	45-54	56.043	70.319	69.770	25%	-1%
	55+	29.577	43.109	44.844	46%	4%
Πελοπόννησος	15-24	6.318	4.861	4.241	-23%	-13%
	25-34	34.438	36.827	37.405	7%	2%
	35-44	54.864	57.402	52.964	5%	-8%
	45-54	58.126	64.851	66.164	12%	2%
	55+	39.491	47.490	51.227	20%	8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	15-24	8.444	9.036	8.354	7%	-8%
	25-34	44.626	44.998	36.002	1%	-20%
	35-44	58.169	59.987	52.687	3%	-12%
	45-54	54.984	58.758	61.269	7%	4%
	55+	31.678	41.869	41.994	32%	0%
Στερεά Ελλάδα	15-24	7.587	7.082	6.927	-7%	-2%
	25-34	39.369	37.929	34.140	-4%	-10%
	35-44	54.978	57.861	51.224	5%	-11%
	45-54	50.973	56.595	57.874	11%	2%
	55+	28.100	34.701	42.047	23%	21%
Νότιο Αιγαίο	15-24	7.919	7.445	4.268	-6%	-43%
	25-34	37.132	30.316	22.624	-18%	-25%
	35-44	40.028	37.849	33.040	-5%	-13%
	45-54	29.600	34.697	34.228	17%	-1%
	55+	17.661	22.665	23.273	28%	3%
Ήπειρος	15-24	2.469	2.963	2.417	20%	-18%
	25-34	21.079	19.796	16.892	-6%	-15%
	35-44	32.804	34.789	26.609	6%	-24%
	45-54	30.086	32.437	33.648	8%	4%
	55+	18.833	22.764	24.309	21%	7%
Δυτική Μακεδονία	15-24	4.145	2.727	2.795	-34%	2%
	25-34	14.190	12.196	14.771	-14%	21%
	35-44	25.668	25.596	23.458	0%	-8%
	45-54	24.827	29.727	29.662	20%	0%
	55+	12.414	16.838	18.980	36%	13%
Ιόνια Νησιά	15-24	2.504	3.971	2.395	59%	-40%
	25-34	14.175	13.302	12.724	-6%	-4%
	35-44	20.636	21.066	19.586	2%	-7%
	45-54	21.158	22.465	20.684	6%	-8%
	55+	14.510	16.383	16.959	13%	4%
Βόρειο Αιγαίο	15-24	3.296	4.246	3.314	29%	-22%
	25-34	17.602	18.107	15.964	3%	-12%
	35-44	17.419	19.772	18.074	14%	-9%
	45-54	16.039	18.812	19.532	17%	4%
	55+	10.610	13.879	15.037	31%	8%
<b>Ελλάδα</b>	<b>15-24</b>	<b>140.105</b>	<b>151.415</b>	<b>139.688</b>	<b>8%</b>	<b>-8%</b>
	<b>25-34</b>	<b>814.814</b>	<b>786.309</b>	<b>736.601</b>	<b>-3%</b>	<b>-6%</b>
	<b>35-44</b>	<b>1.127.613</b>	<b>1.153.220</b>	<b>1.075.548</b>	<b>2%</b>	<b>-7%</b>
	<b>45-54</b>	<b>1.004.035</b>	<b>1.133.493</b>	<b>1.190.428</b>	<b>13%</b>	<b>5%</b>
	<b>55+</b>	<b>524.125</b>	<b>686.593</b>	<b>785.716</b>	<b>31%</b>	<b>14%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence



Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή κατηγορία για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο κατέχουν οι ηλικιακές ομάδες 45-54 ετών (30%) και 35-44 ετών (27%) και ακολουθούν οι ηλικίες 55+ ετών (20%), 25-34 ετών (19%) και 15-24 ετών (4%).

**Διάγραμμα 20:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων ανά ηλικιακή ομάδα, 2021



### 1.8.8 Ηλικιακή διάρθρωση των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά κατηγορία απασχόλησης

Η εικόνα στις ηλικιακές ομάδες για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-27%, από 10 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-8%, από 64 χιλ. το 2015 σε 59 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+0,5%, από 42 χιλ. το 2015 σε 43 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+11%, από 56 χιλ. το 2015 σε 62 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+28%, από 35 χιλ. το 2015 σε 45 χιλ. το 2019) αύξηση.

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-14%, από 6 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-8%, από 59 χιλ. το 2015 σε 54 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+4%, από 35 χιλ. το 2015 σε 37 χιλ. το 2019), 45-54 ετών (+10%, από 53 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+27%, από 33 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019) αύξηση. Στην εστίαση η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-42%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019), 25-34 ετών (-23%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και 35-44 ετών (-5%, από 4 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 45-54 ετών (+82%, από 2 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019) και 55+ ετών (+56%, από 1 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019) αύξηση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (-72%, από 689 απασχολούμενους το 2015 σε 192 απασχολούμενους το 2019), 35-44 ετών (-3%, από 504 απασχολούμενους το 2015 σε 487 απασχολούμενους το 2019) και 45-54 ετών (-53%, από 972 απασχολούμενους το 2015 σε 458 απασχολούμενους το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (+64%, από 431 απασχολούμενους το 2015 σε 706 απασχολούμενους το 2019) και 55+ ετών (+11%, από 594 απασχολούμενους το 2015 σε 662 απασχολούμενους το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι θετική: 15-24 ετών (+56%, από 7 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (+7%, από 43 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (+1%, από 59 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+3%, από 62 χιλ. το 2019 σε 64 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+14%, από 45 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021).

Στους επιμέρους κλάδους, η εικόνα στους λοιπούς είναι θετική: 15-24 ετών (+26%, από 5 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (+9%, από 37 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), 35-44 ετών (+2%, από 54 χιλ. το 2019 σε 55 χιλ. το 2021), 45-54 ετών (+3%, από 58 χιλ. το 2019 σε 60 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+17%, από

42 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021). Στην εστίαση η εικόνα είναι μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+137%, από 2 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021), 25-34 ετών (+3%, από 5 χιλ. το 2019 σε 5 χιλ. το 2021) και 55+ ετών (+0,1%, από 2 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 35-44 ετών (-3%, από 4 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και 45-54 ετών (-12%, από 3 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021) μείωση. Στα καταλύματα η εικόνα είναι επίσης μικτή, με τις ηλικίες 15-24 ετών (+159%, από 192 απασχολούμενους το 2019 σε 497 απασχολούμενους το 2021), 35-44 ετών (+16%, από 487 απασχολούμενους το 2019 σε 566 απασχολούμενους το 2021) και 45-54 ετών (+73%, από 458 απασχολούμενους το 2019 σε 791 απασχολούμενους το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι ηλικίες 25-34 ετών (-87%, από 706 απασχολούμενους το 2019 σε 89 απασχολούμενους το 2021) και 55+ ετών (-100%, από 662 απασχολούμενους το 2019 σε 0 απασχολούμενους το 2021) μείωση.

**Πίνακας 16:** Εξέλιξη των απασχολούμενων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά ηλικιακή διάρθρωση και ανά κατηγορία απασχόλησης, 2015-2021

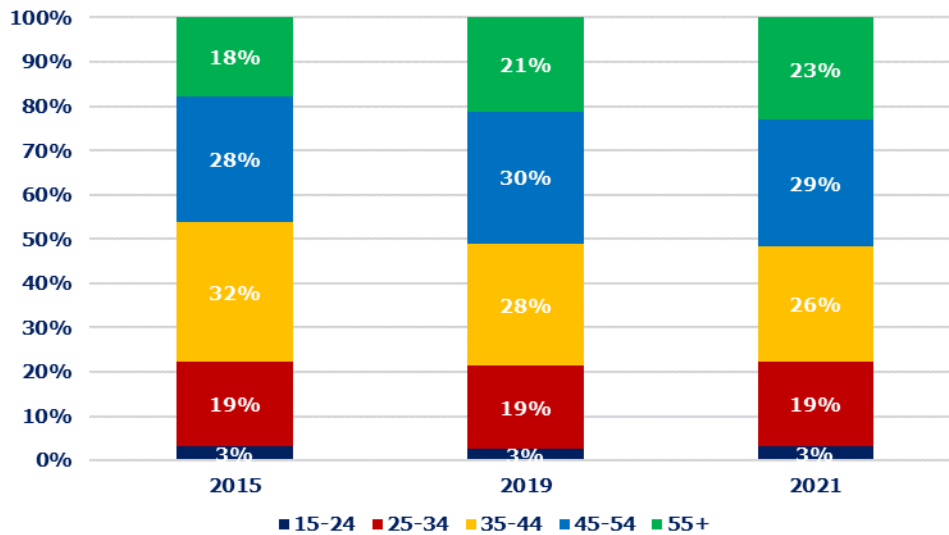
Περιφέρεια	Ηλικιακή διάρθρωση	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Λοιποί κλάδοι	15-24	6.163	5.281	6.667	-14%	26%
	25-34	35.240	36.702	40.140	4%	9%
	35-44	59.182	54.362	55.237	-8%	2%
	45-54	52.864	58.232	60.130	10%	3%
	55+	32.913	41.775	48.782	27%	17%
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	15-24	2.852	1.649	3.912	-42%	137%
	25-34	6.727	5.196	5.347	-23%	3%
	35-44	4.040	3.834	3.720	-5%	-3%
	45-54	1.672	3.040	2.680	82%	-12%
	55+	1.348	2.109	2.110	56%	0%
Καταλύματα	15-24	689	192	497	-72%	159%
	25-34	431	706	89	64%	-87%
	35-44	504	487	566	-3%	16%
	45-54	972	458	791	-53%	73%
	55+	594	662	0	11%	-100%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>15-24</b>	<b>9.704</b>	<b>7.122</b>	<b>11.076</b>	<b>-27%</b>	<b>56%</b>
	<b>25-34</b>	<b>42.399</b>	<b>42.604</b>	<b>45.576</b>	<b>0%</b>	<b>7%</b>
	<b>35-44</b>	<b>63.726</b>	<b>58.683</b>	<b>59.524</b>	<b>-8%</b>	<b>1%</b>
	<b>45-54</b>	<b>55.508</b>	<b>61.730</b>	<b>63.601</b>	<b>11%</b>	<b>3%</b>
	<b>55+</b>	<b>34.855</b>	<b>44.545</b>	<b>50.892</b>	<b>28%</b>	<b>14%</b>

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων για τους λοιπούς κλάδους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 45-54 ετών (από 28% το 2015 σε 29% το 2021) και ακολουθούν οι ηλικίες 35-44 ετών (από 32% το 2015 σε 26% το 2021), 55+ ετών (από 18% το 2015 σε

23% το 2021), 25-34 ετών (από 19% το 2015 σε 19% το 2021) και 15-24 ετών (3% καθ' όλη την εξεταζόμενη περίοδο).

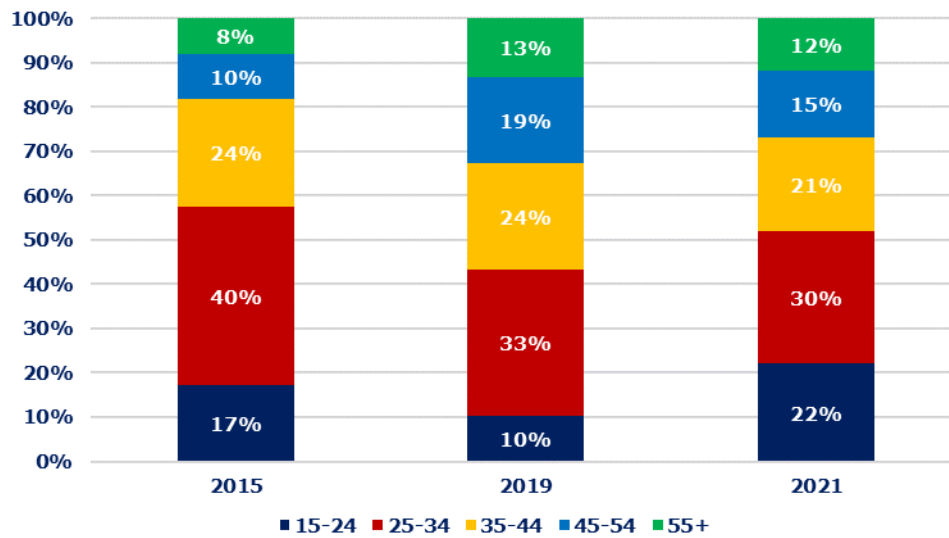
**Διάγραμμα 21:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στους Λοιπούς Κλάδους ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σε ότι αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στην εστίαση για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, παρατηρούμε ότι σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο τα υψηλότερα ποσοστά απασχολούμενων καταγράφονται στις ηλικίες 25-34 ετών (από 40% το 2015 σε 30% το 2021) και ακολουθούν οι ηλικίες 15-24 ετών (από 17% το 2015 σε 22% το 2021), 35-44 ετών (από 24% το 2015 σε 21% το 2021), 45-54 ετών (από 10% το 2015 σε 15% το 2021) και 55+ ετών (από 8% το 2015 σε 12% το 2021).

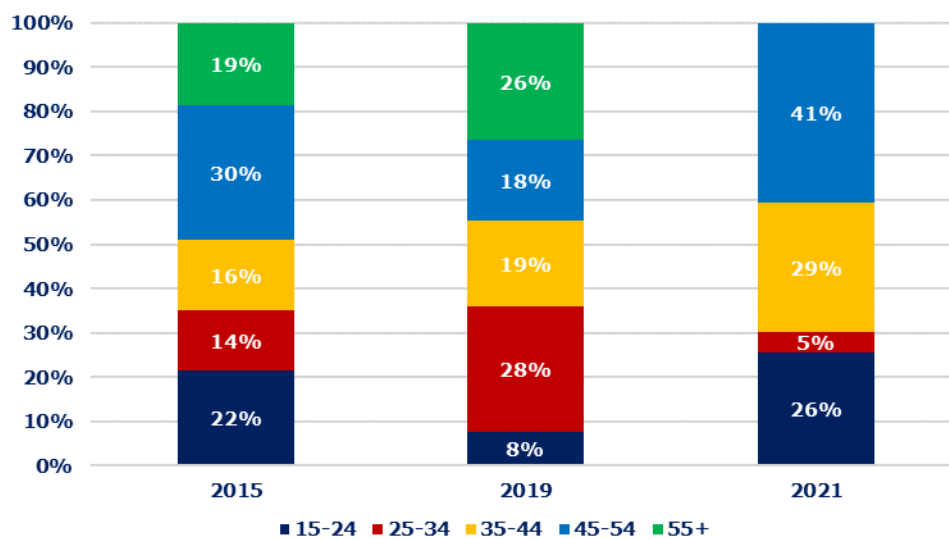
**Διάγραμμα 22:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στην Εστίαση ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ηλικιακών ομάδων στα καταλύματα, παρατηρούμε διακυμάνσεις από έτος σε έτος. Συγκεκριμένα: 45-54 ετών (από 30% το 2015 σε 41% το 2021), 35-44 ετών (από 16% το 2015 σε 29% το 2021), 15-24 ετών (από 22% το 2015 σε 26% το 2021), 25-34 ετών (από 14% το 2015 σε 5% το 2021) και 55+ ετών (από 19% το 2015 σε 0% το 2021).

**Διάγραμμα 23:** Ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων στα Καταλύματα ανά ηλικιακή ομάδα για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021



Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Συμπερασματικά, μπορούμε να αναφέρουμε ότι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τα καταλύματα και η εστίαση προσφέρουν μεγαλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης στις νεότερες ηλικίες (15-34 ετών) απ' ότι οι λοιποί κλάδοι.

### 1.8.9 Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Η ανεργία στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -32% (από 1.197 χιλ. το 2015 σε 819 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των ανέργων τους, με εξαίρεση την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (+12%, από 14 χιλ. το 2015 σε 16 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-35% ή -155 χιλ., από 449 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-25% ή -54 χιλ., από 211 χιλ. το 2015 σε 157 χιλ. το 2019), Κρήτης (-50% ή -33 χιλ., από 67 χιλ. το 2015 σε 33 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (-32% ή -27 χιλ., από 85 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-48% ή -27 χιλ., από 55 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η ανεργία σημείωσε μείωση κατά -17% (από 819 χιλ. το 2019 σε 678 χιλ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (-31%, από 294 χιλ. το 2019 σε 203 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-21%, από 157 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021), Θεσσαλίας (-11%, από 58 χιλ. το 2019 σε 51 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-28%, από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-1%, από 40 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (-22%, από 28 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Ηπείρου (-16%, από 22 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-28%, από 16 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+10%, από 41 χιλ. το 2019 σε 46 χιλ. το 2021), Κρήτης (+34%, από 33 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 29 χιλ. το 2019 σε 31 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+28%, από 21 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (+1%, από 11 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021) αύξηση.

Αναφορικά με το ποσοστό των ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό για το 2021, παρατηρούμε ότι τα χαμηλότερα ποσοστά καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (12%), Πελοποννήσου (13%), Ιονίων Νήσων (13%), Βορείου Αιγαίου (14%) και Ηπείρου (15%) και τα υψηλότερα στις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας (20%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (19%) και Νοτίου Αιγαίου (19%).

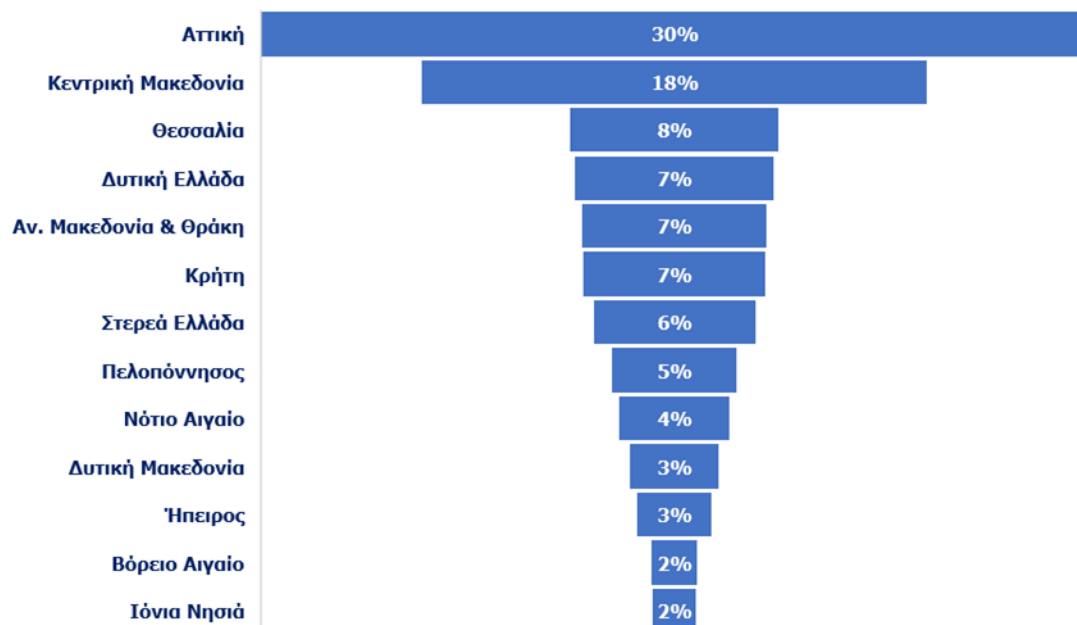
**Πίνακας 17:** Εξέλιξη της ανεργίας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015		2019		2021		%Δ	
	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	Αριθμός ανέργων (σε χιλ.)	% Ανέργων ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό	2015-2019	2019-2021
Αττική	449	25%	294	17%	203	12%	-35%	-31%
Κεντρική Μακεδονία	211	26%	157	20%	124	16%	-25%	-21%
Θεσσαλία	85	27%	58	19%	51	17%	-32%	-11%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>82</b>	<b>28%</b>	<b>68</b>	<b>24%</b>	<b>49</b>	<b>17%</b>	<b>-17%</b>	<b>-28%</b>
Αν. Μακεδονία & Θράκη	60	23%	41	16%	46	19%	-32%	10%
Κρήτη	67	24%	33	12%	45	16%	-50%	34%
Στερεά Ελλάδα	63	26%	40	17%	40	17%	-36%	-1%
Πελοπόννησος	55	22%	29	12%	31	13%	-48%	7%
Νότιο Αιγαίο	23	15%	21	14%	27	19%	-9%	28%
Δυτική Μακεδονία	36	31%	28	25%	22	20%	-21%	-22%
Ήπειρος	34	25%	22	16%	19	15%	-35%	-16%
Βόρειο Αιγαίο	14	18%	16	18%	12	14%	12%	-28%
Ιόνια Νησιά	17	19%	11	12%	11	13%	-36%	1%
<b>Σύνολο</b>	<b>1.197</b>	<b>25%</b>	<b>819</b>	<b>17%</b>	<b>678</b>	<b>15%</b>	<b>-32%</b>	<b>-17%</b>

Πηγή: ΕΕΔ ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό καταγράφεται στην Περιφέρεια Αττικής (30%) και ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (18%), Θεσσαλίας (8%), Δυτικής Ελλάδας (7%), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (7%), Κρήτης (7%), Στερεάς Ελλάδας (6%), Πελοποννήσου (5%), Νοτίου Αιγαίου (4%), Δυτικής Μακεδονίας (3%), Ηπείρου (3%), Βορείου Αιγαίου (2%) και Ιονίων Νήσων (2%).

**Διάγραμμα 24:** Ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021





Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των ανέργων στις Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταγράφει το 7% των ανέργων της χώρας, σημειώνοντας την περίοδο 2019-2021 μείωση κατά -28% (από 68 χιλ. το 2019 σε 49 χιλ. το 2021) ενώ την περίοδο 2015-2019 μείωση κατά -17% (από 82 χιλ. το 2015 σε 68 χιλ. το 2019). Παράλληλα, εμφανίζει το 2021 το 4<sup>ο</sup> υψηλότερο ποσοστό ανεργίας ως προς τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της (17% έναντι 24% το 2019 και 28% το 2015) στο σύνολο των 13 Περιφερειών.

## 2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

### 2.1 ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 2021

#### 2.1.1 Ξενοδοχειακό δυναμικό<sup>3</sup> Ελλάδας ανά Περιφέρεια

**Πίνακας 18:** Ξενοδοχειακό δυναμικό της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021

Ξενοδοχειακό Δυναμικό Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	259	436	579	775	192	2.241
	Δωμάτια	34.404	36.564	21.649	19.611	2.982	115.210
	Κλίνες	72.376	74.361	42.548	37.706	5.871	232.862
Κρήτη	Μονάδες	150	344	415	562	173	1.644
	Δωμάτια	25.190	33.016	17.932	18.223	4.132	98.493
	Κλίνες	53.582	65.687	33.954	32.617	7.979	193.819
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	69	172	265	420	72	998
	Δωμάτια	10.211	13.289	14.364	12.869	1.497	52.230
	Κλίνες	21.237	26.356	28.376	24.847	2.920	103.736
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	62	138	288	312	362	1.162
	Δωμάτια	9.758	10.698	10.093	8.108	7.647	46.304
	Κλίνες	20.508	21.572	20.615	16.127	15.352	94.174
Αττική	Μονάδες	48	138	159	240	113	698
	Δωμάτια	7.581	10.106	7.041	7.212	2.267	34.207
	Κλίνες	14.650	19.617	13.306	13.327	4.739	65.639
Πελοπόννησος	Μονάδες	29	145	236	209	62	681
	Δωμάτια	2.843	5.127	6.362	4.637	808	19.777
	Κλίνες	6.104	10.246	12.607	8.805	1.579	39.341
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	8	51	158	238	56	511
	Δωμάτια	686	3.709	4.396	5.364	929	15.084
	Κλίνες	1.519	7.542	8.520	10.123	1.747	29.451
Θεσσαλία	Μονάδες	29	123	141	186	70	549
	Δωμάτια	1.479	3.946	3.781	4.158	1.255	14.619
	Κλίνες	3.045	7.909	7.456	8.029	2.698	29.137
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	7	33	139	162	42	383
	Δωμάτια	819	1.796	4.821	3.822	651	11.909
	Κλίνες	1.667	3.452	9.261	7.183	1.247	22.810
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	14	32	120	151	66	383
	Δωμάτια	1.308	1.968	3.799	3.121	988	11.184
	Κλίνες	2.715	4.123	7.498	6.097	1.931	22.364
Δυτική Ελλάδα	<b>Μονάδες</b>	<b>6</b>	<b>43</b>	<b>108</b>	<b>95</b>	<b>24</b>	<b>276</b>
	<b>Δωμάτια</b>	<b>1.488</b>	<b>2.610</b>	<b>3.273</b>	<b>2.260</b>	<b>295</b>	<b>9.926</b>
	<b>Κλίνες</b>	<b>3.186</b>	<b>5.207</b>	<b>6.209</b>	<b>4.355</b>	<b>578</b>	<b>19.535</b>
Ήπειρος	Μονάδες	17	99	172	129	21	438
	Δωμάτια	1.478	1.719	3.377	2.233	353	9.160
	Κλίνες	3.127	3.671	6.863	4.351	704	18.716
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	4	15	60	34	11	124
	Δωμάτια	99	361	1.388	714	239	2.801
	Κλίνες	219	783	2.976	1.576	792	6.346
Σύνολο	<b>Μονάδες</b>	<b>702</b>	<b>1.769</b>	<b>2.840</b>	<b>3.513</b>	<b>1.264</b>	<b>10.088</b>
	<b>Δωμάτια</b>	<b>97.344</b>	<b>124.909</b>	<b>102.276</b>	<b>92.332</b>	<b>24.043</b>	<b>440.904</b>
	<b>Κλίνες</b>	<b>203.935</b>	<b>250.526</b>	<b>200.189</b>	<b>175.143</b>	<b>48.137</b>	<b>877.930</b>

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

<sup>3</sup> Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται σε αυτή την Ενότητα προέρχονται αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ.

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 10.088 ξενοδοχειακές μονάδες με 440.904 δωμάτια και 877.930 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής, που δέχονται και τον μεγαλύτερο αριθμό τουριστών, αντιπροσωπεύουν το 67% του ξενοδοχειακού δυναμικού της χώρας (6.743 ξενοδοχειακές μονάδες).

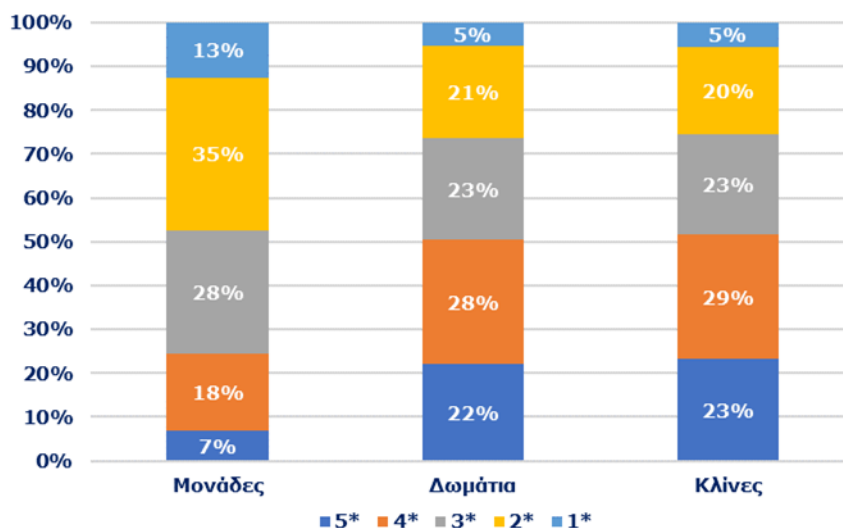
Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2\* (35%) και 3\* (28%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5\* (7%). Οι υπόλοιπες κατηγορίες 4\* (18%) και 1\* (13%).

Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1\*. Συγκεκριμένα: 5\* το 22%, 4\* το 28%, 3\* το 23%, 2\* το 21% και 1\* μόλις το 5%. Παρόμοια εικόνα και στις κλίνες 5\* το 23%, 4\* το 29%, 3\* το 23%, 2\* το 20% και 1\* το 5%.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι τα 5\* παρόλο που αντιπροσωπεύουν μόλις το 7% των ξενοδοχειακών μονάδων εντούτοις κατέχουν το 22% των δωματίων και το 23% των κλινών.

Τέλος, οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (36%) και της Κρήτης (21%) έχουν τον μεγαλύτερο αριθμό 5\* ξενοδοχείων αντιπροσωπεύοντας το 58% του συνόλου.

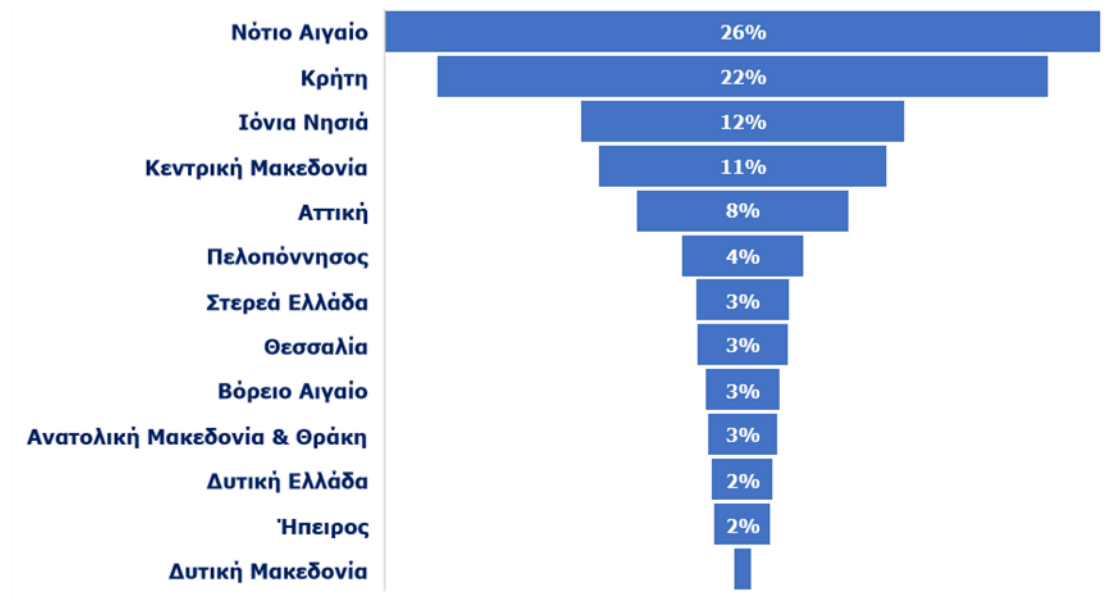
**Διάγραμμα 25:** Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Ελλάδα, 2021



Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

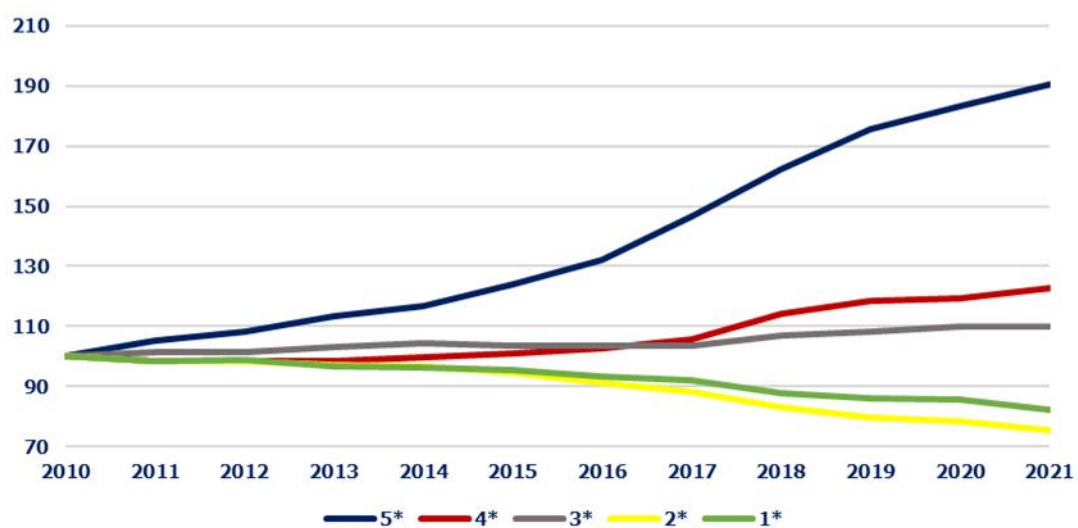
Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κρήτης, των Ιονίων Νήσων, της Κεντρικής Μακεδονίας και της Αττικής αντιπροσωπεύουν το 79% των ξενοδοχειακών δωματίων της χώρας.

**Διάγραμμα 26:** Ποσοστιαία κατανομή ξενοδοχειακών δωματίων ανά Περιφέρεια, 2021



Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της χώρας την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5\* (+91%), 4\* (+23%) και 3\* (+10%) και μείωση στα 2\* (-25%) και 1\* (-18%).

**Διάγραμμα 27:** Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στο σύνολο της Ελλάδας (2010=100), 2010-2021



Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 2.1.2 Ξενοδοχειακό δυναμικό Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2021 το 3% των μονάδων, το 2% των δωματίων και το 2% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 276 μονάδες με 9.926 δωμάτια και 19.535 κλίνες.

**Πίνακας 19:** Ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

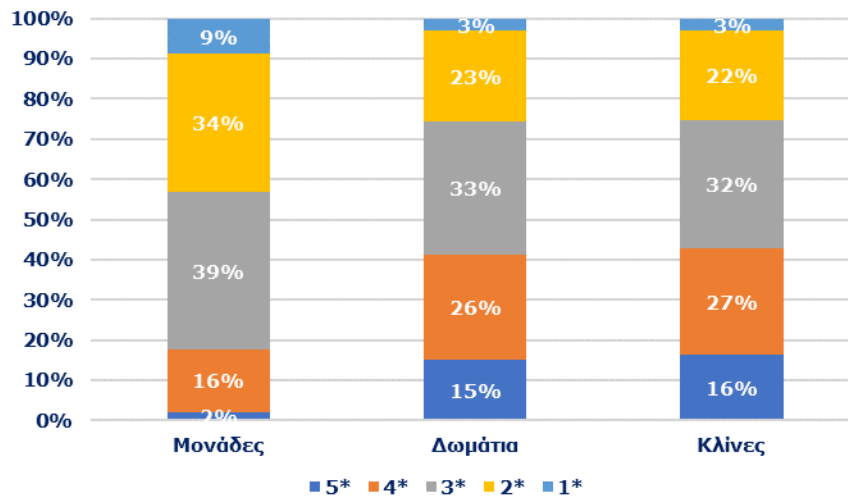
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ							
Ξενοδοχειακό δυναμικό 2021							
Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
<b>Ηλεία</b>	Μονάδες	4	14	27	34	7	<b>86</b>
	Δωμάτια	1.461	866	705	920	87	<b>4.039</b>
	Κλίνες	3.127	1.716	1.337	1.768	179	<b>8.127</b>
<b>Αχαΐα</b>	Μονάδες	1	23	42	38	6	<b>110</b>
	Δωμάτια	10	1.390	1.479	866	81	<b>3.826</b>
	Κλίνες	19	2.711	2.810	1.675	152	<b>7.367</b>
<b>Αιτωλοακαρνανία</b>	Μονάδες	1	6	39	23	11	<b>80</b>
	Δωμάτια	17	354	1.089	474	127	<b>2.061</b>
	Κλίνες	40	780	2.062	912	247	<b>4.041</b>
<b>Σύνολο</b>	Μονάδες	6	43	108	95	24	<b>276</b>
	Δωμάτια	1.488	2.610	3.273	2.260	295	<b>9.926</b>
	Κλίνες	3.186	5.207	6.209	4.355	578	<b>19.535</b>

Πηγή: ΕΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών, παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 3\* (39%) και 2\* (34%) ξενοδοχεία και χαμηλή στα 5\* (2%), 1\* (9%) και 4\* (16%). Η εικόνα στα ξενοδοχειακά δωμάτια είναι πιο ισοκατανεμημένη, με εξαίρεση τα 1\*: 5\* (15%), 4\* (26%), 3\* (33%), 2\* (23%) και 1\* (3%).

Παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες, 5\* (16%), 4\* (27%), 3\* (32%), 2\* (22%) και 1\* (3%).

**Διάγραμμα 28:** Κατανομή ξενοδοχειακών μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία αστεριών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2021

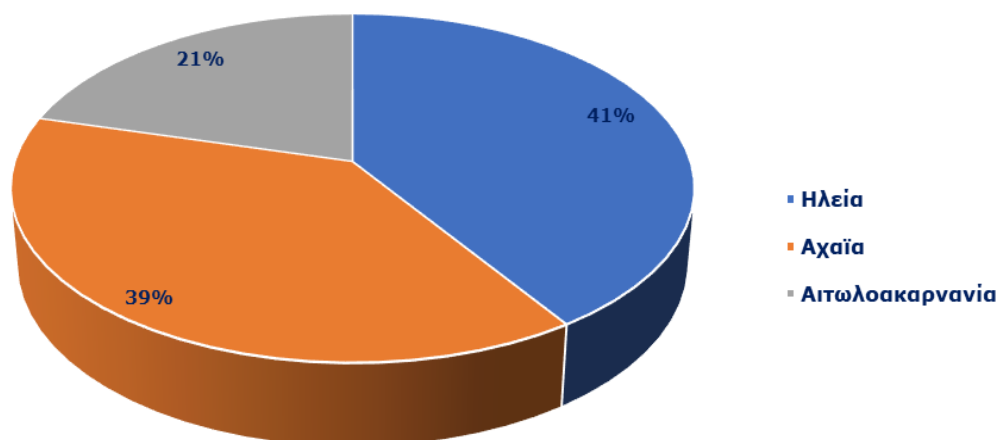


Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ηλείας αντιπροσωπεύει το 41% των δωματίων της Περιφέρειας με 86 μονάδες, 4.039 δωμάτια και 8.127 κλίνες,
- Η Ενότητα Αχαΐας διαθέτει το 39% του δυναμικού της Περιφέρειας με 110 μονάδες, 3.826 δωμάτια και 7.367 κλίνες και
- Η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας αντιπροσωπεύει το 21% του δυναμικού της Περιφέρειας με 80 μονάδες, 2.061 δωμάτια και 4.041 κλίνες.

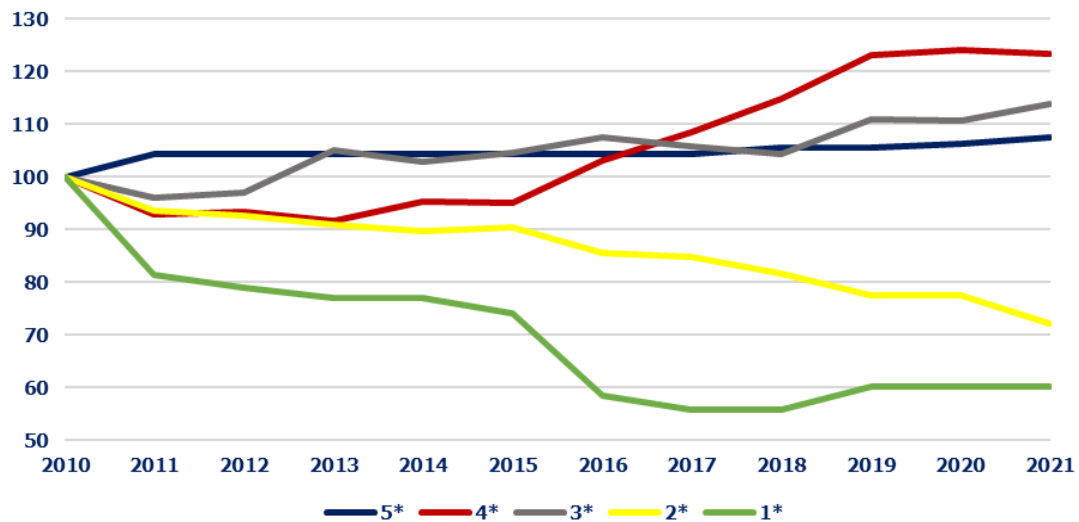
**Διάγραμμα 29:** Ποσοστιαία κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού σε δωμάτια της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2010-2021, παρατηρούμε αύξηση στα 5\* (+8%), 4\* (+23%) και 3\* (+14%) και μείωση στα 2\* (-28%) και 1\* (-40%).

**Διάγραμμα 30:** Εξέλιξη των ξενοδοχειακών δωματίων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (2010=100), 2010-2021



Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

## 2.2 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΩΜΑΤΙΩΝ, 2019

### 2.2.1 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

**Πίνακας 20:** Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019

Δυναμικό Ενοικιαζόμενων Δωματίων ανά Περιφέρεια, 2019						
Περιφέρεια		4Κ	3Κ	2Κ	1Κ	Σύνολο
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	582	2.060	3.517	1.165	7.324
	Δωμάτια	4.564	15.892	23.591	6.891	50.938
	Κλίνες	11.060	36.879	53.146	15.229	116.314
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	103	977	1.857	1.128	4.065
	Δωμάτια	869	7.688	13.249	7.255	29.061
	Κλίνες	2.144	17.211	31.707	17.225	68.287
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	157	812	2.063	1.222	4.254
	Δωμάτια	1.320	5.767	12.398	6.331	25.816
	Κλίνες	3.296	14.411	29.350	15.067	62.124
Κρήτη	Μονάδες	137	1.171	1.507	523	3.338
	Δωμάτια	1.243	9.294	10.470	3.135	24.142
	Κλίνες	2.987	22.037	23.698	7.036	55.758
Θεσσαλία	Μονάδες	48	375	922	348	1.693
	Δωμάτια	401	2.267	6.096	2.175	10.939
	Κλίνες	1.089	5.602	13.901	4.788	25.380
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	49	447	532	238	1.266
	Δωμάτια	346	3.567	3.494	1.271	8.678
	Κλίνες	826	7.804	7.621	2.690	18.941
Ήπειρος	Μονάδες	132	480	523	192	1.327
	Δωμάτια	1.189	2.880	2.917	993	7.979
	Κλίνες	2.914	7.238	6.766	2.196	19.114
Πελοπόννησος	Μονάδες	66	411	608	196	1.281
	Δωμάτια	508	2.814	3.518	939	7.779
	Κλίνες	1.336	6.878	8.494	2.267	18.975
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	25	210	676	241	1.152
	Δωμάτια	240	1.546	4.221	1.315	7.322
	Κλίνες	549	3.921	9.858	2.832	17.160
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	10	157	669	121	957
	Δωμάτια	64	1.181	4.408	658	6.311
	Κλίνες	179	2.896	9.843	1.396	14.314
Αττική	Μονάδες	124	133	338	180	775
	Δωμάτια	1.211	1.233	2.425	1.008	5.877
	Κλίνες	2.863	2.786	5.329	2.226	13.204
Δυτική Ελλάδα	<b>Μονάδες</b>	<b>21</b>	<b>102</b>	<b>105</b>	<b>45</b>	<b>273</b>
	<b>Δωμάτια</b>	<b>141</b>	<b>731</b>	<b>639</b>	<b>232</b>	<b>1.743</b>
	<b>Κλίνες</b>	<b>345</b>	<b>1.674</b>	<b>1.493</b>	<b>543</b>	<b>4.055</b>
Δυτική Μακεδονία	Μονάδες	18	38	32	3	91
	Δωμάτια	113	274	224	14	625
	Κλίνες	244	612	524	33	1.413
<b>Σύνολο</b>	<b>Μονάδες</b>	<b>1.472</b>	<b>7.373</b>	<b>13.349</b>	<b>5.602</b>	<b>27.796</b>
	<b>Δωμάτια</b>	<b>12.209</b>	<b>55.134</b>	<b>87.650</b>	<b>32.217</b>	<b>187.210</b>
	<b>Κλίνες</b>	<b>29.832</b>	<b>129.949</b>	<b>201.730</b>	<b>73.528</b>	<b>435.039</b>

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence



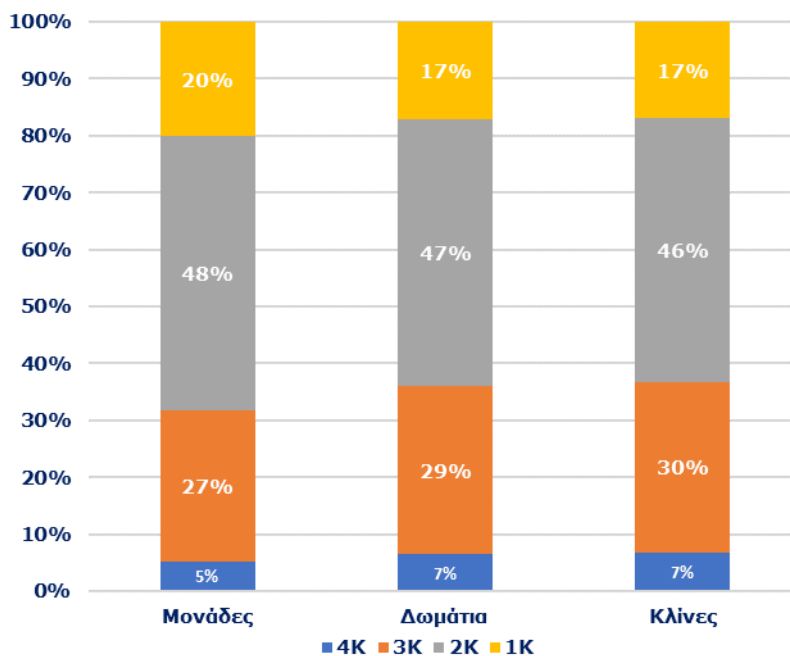
**Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.**

Η Ελλάδα το 2019 διέθετε 27.796 μονάδες ενοικιαζόμενων δωματίων με 187.210 δωμάτια και 435.039 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσώπευαν το 2019 το 74% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της χώρας (20.674 μονάδες). Το top-5 των Περιφερειών, με εξαίρεση την Θεσσαλία αντί για την Αττική, παραμένει ίδιο και για το δυναμικό των ενοικιαζόμενων δωματίων.

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες 2K (48%), 3K (27%) και 1K (20%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (5%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (7%), 3K (29%), 2K (47%) και 1K (17%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (7%), 3K (30%), 2K (46%) και 1K (17%). Σε αντίθεση με το ξενοδοχειακό δυναμικό και τα 5\* ξενοδοχεία, που αν και αποτελούν μόλις το 6% των μονάδων κατέχουν το 21% των δωματίων και το 22% των κλινών, τα ενοικιαζόμενα δωμάτια με 4K δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στα δωμάτια και στις κλίνες.

**Διάγραμμα 31:** Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Ελλάδα, 2019

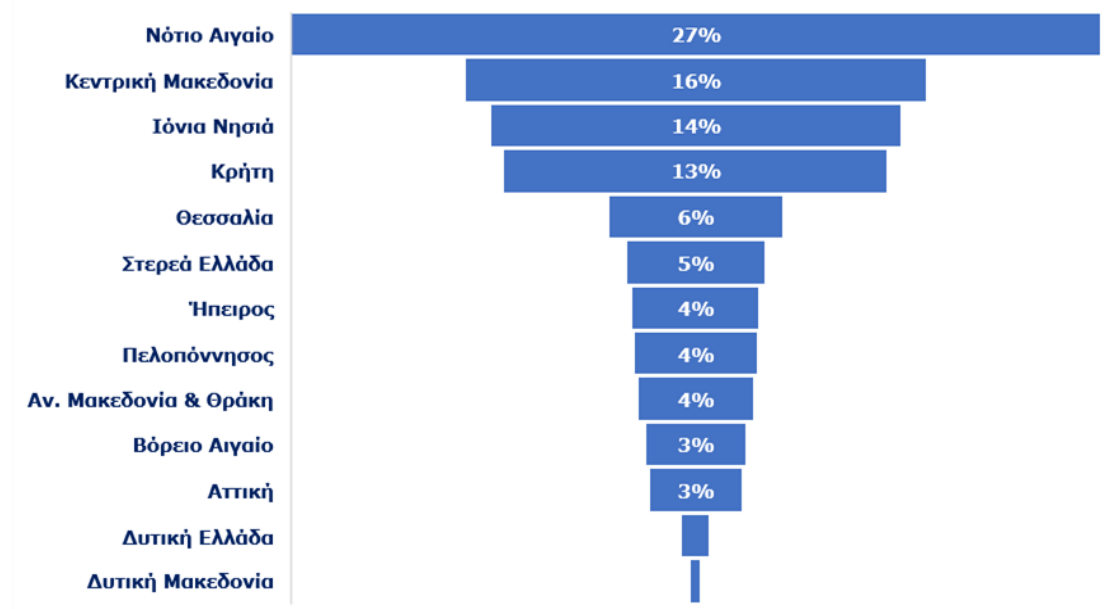


Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Την μεγαλύτερη συγκέντρωση σε μονάδες με 4Κ έχουν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (40%), Ιονίων Νήσων (11%), Κρήτης (9%) και Ηπείρου (9%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 4Κ. Ενώ οι Περιφέρειες με την μεγαλύτερη συγκέντρωση στις μονάδες με 3 Κ είναι το Νότιο Αιγαίο (28%), η Κρήτη (16%), η Κεντρική Μακεδονία (13%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) αντιπροσωπεύοντας το 68% των μονάδων με 3Κ.

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, αξιοσημείωτο είναι ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, της Κεντρικής Μακεδονίας, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύουν το 2019 το 75% των δωματίων της χώρας. Παρόμοια είναι η εικόνα και για τις κλίνες στις επιμέρους Περιφέρειες.

**Διάγραμμα 32:** Ποσοστιαία κατανομή των ενοικιαζόμενων δωματίων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019



## 2.2.2 Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2019 το 1% των μονάδων, το 1% των δωματίων και το 1% των κλινών της χώρας. Συνολικά διαθέτει 273 μονάδες με 1.743 δωμάτια και 4.055 κλίνες.

**Πίνακας 21:** Δυναμικό ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019

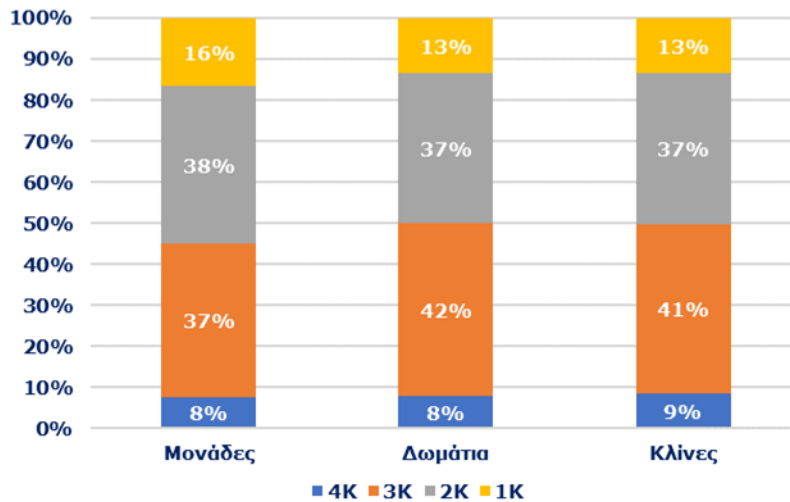
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ						
Ενοικιαζόμενα δωμάτια 2019						
Ενότητα		4K	3K	2K	1K	Σύνολο
Αχαΐας	Μονάδες	6	37	36	17	96
	Δωμάτια	35	277	244	89	645
	Κλίνες	103	641	592	210	1.546
Ηλείας	Μονάδες	1	40	44	12	97
	Δωμάτια	7	268	227	53	555
	Κλίνες	12	622	532	122	1.288
Απωλοκαρνανίας	Μονάδες	14	25	25	16	80
	Δωμάτια	99	186	168	90	543
	Κλίνες	230	411	369	211	1.221
Σύνολο	Μονάδες	21	102	105	45	273
	Δωμάτια	141	731	639	232	1.743
	Κλίνες	345	1.674	1.493	543	4.055

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Στις επιμέρους κατηγορίες κλειδιών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στις μονάδες με 2K (38%) και 3K (37%) και χαμηλή στις μονάδες με 4K (8%) και 1K (16%).

Η εικόνα στα δωμάτια δεν αλλάζει σημαντικά: 4K (8%), 3K (42%), 2K (37%) και 1K (13%) ενώ παρόμοια είναι η εικόνα και στις κλίνες: 4K (9%), 3K (41%), 2K (37%) και 1K (13%).

**Διάγραμμα 33:** Κατανομή ενοικιαζόμενων μονάδων, δωματίων και κλινών ανά κατηγορία κλειδιών στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2019

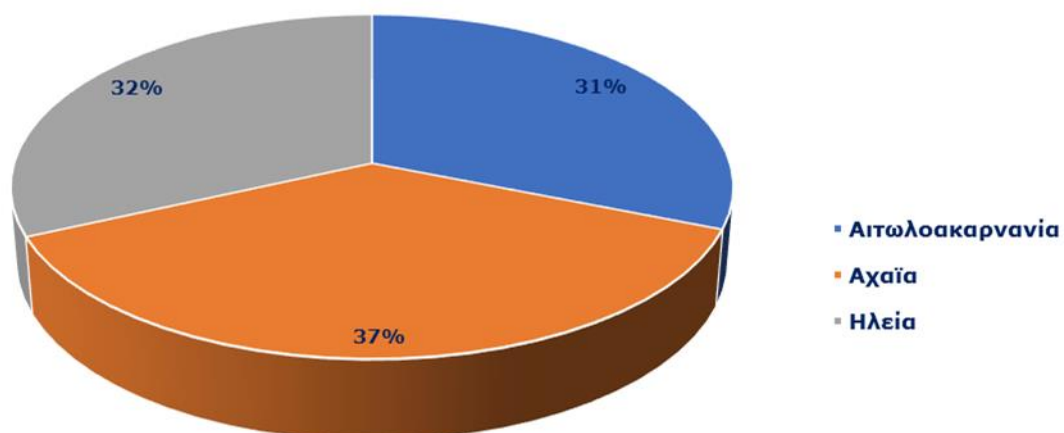


Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αχαΐας αντιπροσωπεύει το 37% του δυναμικού ενοικιαζόμενων δωματίων της Περιφέρειας με 96 μονάδες, 645 δωμάτια και 1.546 κλίνες,
- Η Ενότητα Ηλείας διαθέτει το 32% του δυναμικού της Περιφέρειας με 97 μονάδες, 555 δωμάτια και 1.288 κλίνες και
- Η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας αντιπροσωπεύει το 31% του δυναμικού της Περιφέρειας με 80 μονάδες, 543 δωμάτια και 1.221 κλίνες.

**Διάγραμμα 34:** Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2019



Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

## 2.3 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΛΩΜΕΝΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΑΥΛΕΩΝ, 2018

### 2.3.1 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Λόγω μη δημοσίευσης νέων στοιχείων από την βάση του ΜΗΤΕ, τα στοιχεία που παρατίθενται στην συγκεκριμένη Ενότητα είναι τα τελευταία διαθέσιμα.

Η Ελλάδα το 2018 διέθετε και 11.415 τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες και επαύλεις με 17.300 δωμάτια και 90.910 κλίνες. Οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου, των Ιονίων Νήσων, της Κρήτης και της Πελοποννήσου αντιπροσώπευαν το 2018 το 79% του δυναμικού των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας (9.055 δωμάτια).

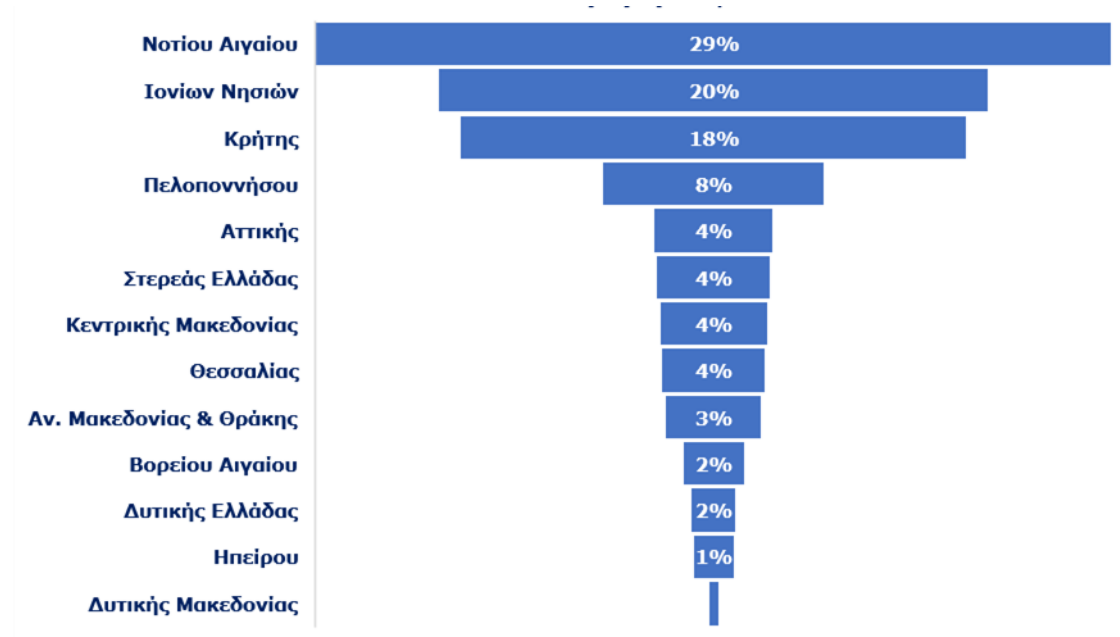
**Πίνακας 22:** Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018

<b>Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2018</b>			
<b>Περιφέρεια</b>	<b>Μονάδες</b>	<b>Δωμάτια</b>	<b>Κλίνες</b>
<b>Νοτίου Αιγαίου</b>	3.862	4.972	28.326
<b>Ιονίων Νησιών</b>	2.235	3.432	18.691
<b>Κρήτης</b>	2.306	3.159	17.623
<b>Πελοποννήσου</b>	652	1.384	6.125
<b>Αττικής</b>	483	744	4.232
<b>Στερεάς Ελλάδας</b>	240	709	2.763
<b>Κεντρικής Μακεδονίας</b>	411	672	3.445
<b>Θεσσαλίας</b>	502	648	3.531
<b>Αν. Μακεδονίας &amp; Θράκης</b>	242	599	2.383
<b>Βορείου Αιγαίου</b>	228	384	1.473
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>129</b>	<b>277</b>	<b>1.084</b>
<b>Ηπείρου</b>	98	256	949
<b>Δυτικής Μακεδονίας</b>	27	64	285
<b>Σύνολο</b>	<b>11.415</b>	<b>17.300</b>	<b>90.910</b>

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την κατανομή των δωματίων, παρατηρούμε ότι οι Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (29%), των Ιονίων Νήσων (20%), της Κρήτης (18%) και της Πελοποννήσου (8%) αντιπροσώπευαν το 2018 το 75% των δωματίων της χώρας.

**Διάγραμμα 35:** Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2018



Η εικόνα διαφοροποιείται ελαφρώς στις κλίνες με τις Περιφέρειες του Νοτίου Αιγαίου (31%), των Ιονίων Νήσων (21%), της Κρήτης (19%) και της Πελοποννήσου (7%) να αντιπροσωπεύουν για το 2018 το 78% των κλινών της χώρας.

Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2018 το 79% των μονάδων, το 75% των δωματίων και το 78% των κλινών.

### 2.3.2 Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2018 το 1% των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της χώρας, το 2% των δωματίων και το 1% των κλινών. Συνολικά διαθέτει 129 μονάδες με 277 δωμάτια και 1.084 κλίνες.

**Πίνακας 23:** Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2018

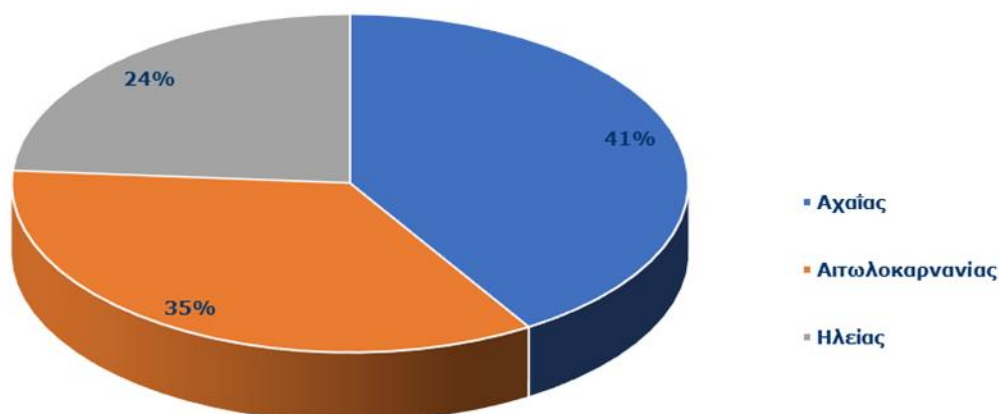
Δυναμικό τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα, 2018			
Ενότητα	Μονάδες	Δωμάτια	Κλίνες
Αχαΐας	49	114	449
Αιτωλοκαρνανίας	41	97	335
Ηλείας	39	66	300
<b>Σύνολο</b>	<b>129</b>	<b>277</b>	<b>1.084</b>

Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Αχαΐας διαθέτει το 41% του δυναμικού της Περιφέρειας με 49 μονάδες, 114 δωμάτια και 449 κλίνες,
- Η Ενότητα Αιτωλοκαρνανίας αντιπροσωπεύει το 35% του δυναμικού της Περιφέρειας με 41 μονάδες, 97 δωμάτια και 335 κλίνες και
- Η Ενότητα Ηλείας κατέχει το 24% του δυναμικού με 39 μονάδες, 66 δωμάτια και 300 κλίνες.

**Διάγραμμα 36:** Ποσοστιαία κατανομή των δωματίων των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών και επαύλεων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα, 2018



Πηγή: ΜΗΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

## 2.4 ΚΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, 2001-2011

Στην Ενότητα αυτή γίνεται η καταγραφή του συνόλου των κατοικιών καθώς επίσης των κενών και των δευτερεύουσων και εξοχικών κατοικιών. Η καταγραφή αυτή γίνεται λόγω της σημαντικής αύξησης των βραχυχρόνιων μισθώσεων (μέσω Airbnb κ.α.) στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Οι κενές και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες αποτελούν ή μπορούν να αποτελέσουν καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης.

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή κατοικιών που διενεργήθηκε το 2011, η Ελλάδα σημείωσε αύξηση στο σύνολο των κατοικιών της κατά +17% (από 5.476.162 το 2001 σε 6.384.353 το 2011). Σε απόλυτες τιμές, οι μεγαλύτερες αυξήσεις εντοπίστηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+290.780 κατοικίες ή +16%), Κεντρικής Μακεδονίας (+163.354 κατοικίες ή +18%) και Κρήτης (+70.989 ή +23%). Σημαντικά υψηλότερη αύξηση (+56%) παρουσίασαν οι κενές κατοικίες (από 1.439.041 το 2001 σε 2.249.813 το 2011) και οι εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες κατά +47% (από 922.228 το 2001 σε 1.351.845 το 2011). Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι οι κενές κατοικίες μαζί με τις εξοχικές και δευτερεύουσες αντιπροσώπευαν το 56% του συνόλου των κατοικιών, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (14%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφάνισε αύξηση στις κατοικίες της κατά +14% (από 341.196 το 2001 σε 390.609 το 2011), κατά +56% στις κενές κατοικίες (από 95.132 το 2001 σε 148.250 το 2011) και κατά +54% στις δευτερεύουσες & εξοχικές κατοικίες (από 65.580 το 2001 σε 100.941 το 2011).

**Πίνακας 24:** Δυναμικό κύριων και δευτερευουσών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2001-2011

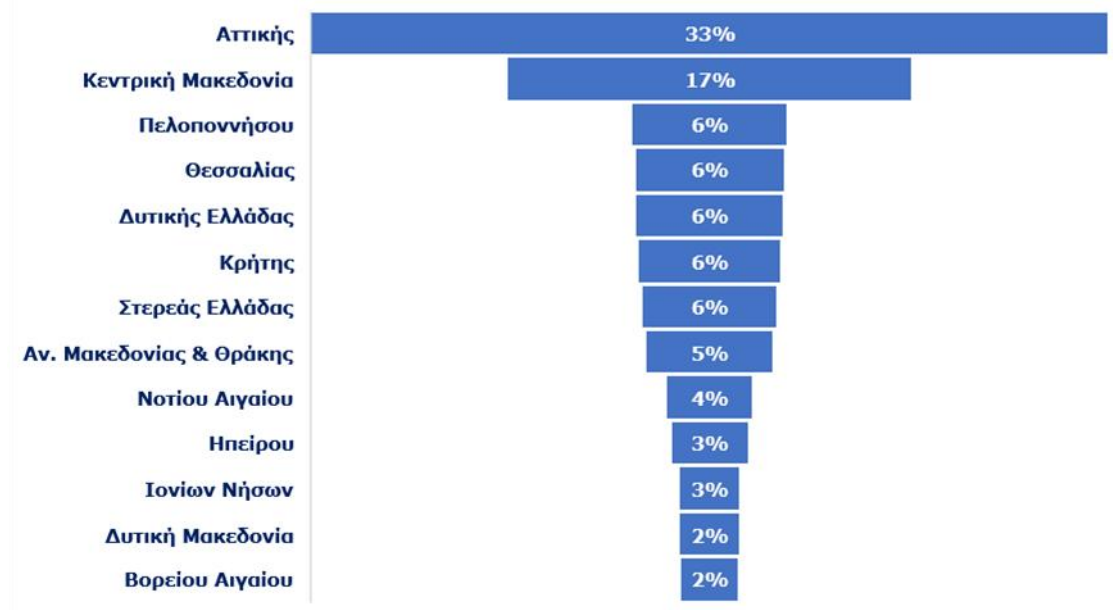
Περιφέρεια	Σύνολο Κατοικιών, 2011	Σύνολο Κενών, 2011	Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες, 2011	Κενές & Εξοχικές & Δευτερεύουσες κατοικίες ως % επί του συνόλου, 2011	%Δ Σύνολο Κατοικιών 2001 - 2011	%Δ Σύνολο Κενών 2001 - 2011	%Δ Εξοχικές & Δευτερ. 2001 - 2011
Αττικής	2.121.155	609.058	295.178	14%	16%	78%	64%
Κεντρική Μακεδονία	1.076.148	360.990	200.295	9%	18%	62%	56%
Πελοποννήσου	411.462	198.386	148.239	5%	14%	35%	28%
Θεσσαλίας	397.301	132.749	87.891	3%	14%	54%	43%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>390.609</b>	<b>148.250</b>	<b>100.941</b>	<b>4%</b>	<b>14%</b>	<b>56%</b>	<b>54%</b>
Κρήτης	381.737	140.099	81.656	3%	23%	61%	44%
Στερεάς Ελλάδας	359.236	158.234	115.324	4%	15%	43%	35%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	340.682	105.333	64.864	3%	20%	63%	85%
Νοτίου Αιγαίου	229.919	113.284	75.257	3%	22%	41%	32%
Ηπείρου	204.948	76.560	53.682	2%	16%	46%	40%
Ιονίων Νήσων	160.298	79.591	43.839	2%	22%	50%	41%
Δυτική Μακεδονία	159.409	55.294	34.087	1%	15%	58%	52%
Βορείου Αιγαίου	151.449	71.985	50.592	2%	7%	17%	13%
<b>Ελλάδα</b>	<b>6.384.353</b>	<b>2.249.813</b>	<b>1.351.845</b>	<b>56%</b>	<b>17%</b>	<b>56%</b>	<b>47%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence e



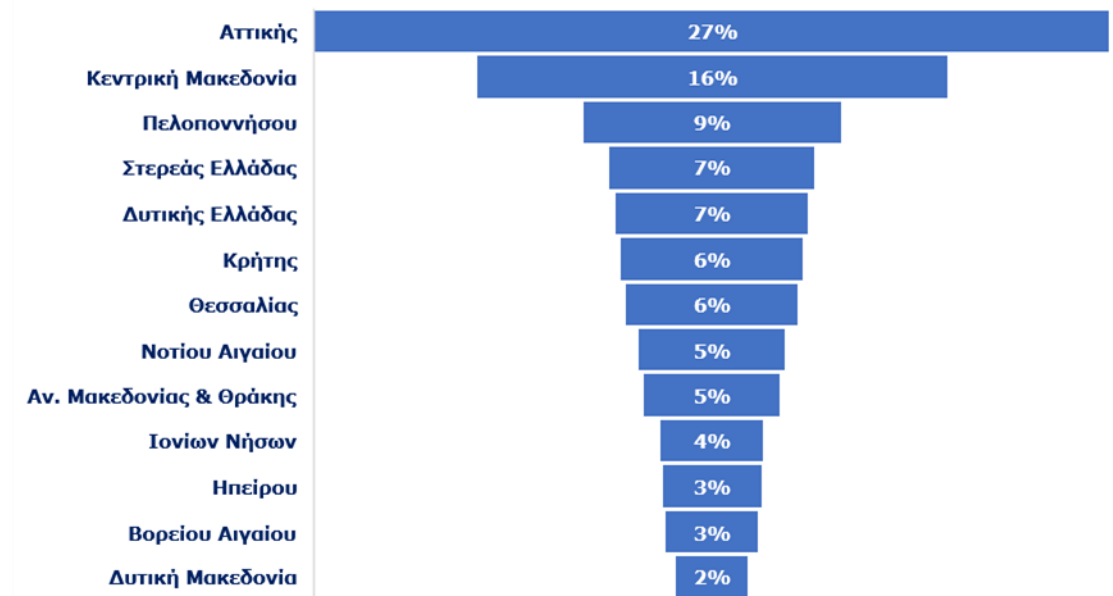
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των κατοικιών βρίσκονται στις Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας όπου εντοπίζονται και τα 2 μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη). Συγκεκριμένα, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας.

**Διάγραμμα 37:** Ποσοστιαία κατανομή των κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011



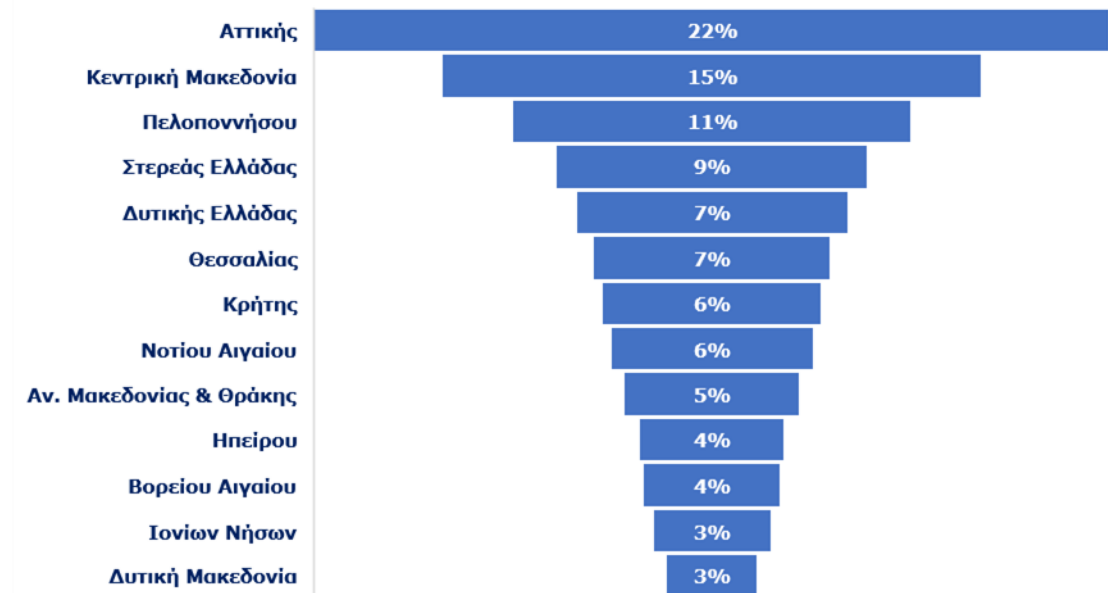
Η εικόνα στην ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών είναι παρόμοια με το σύνολο των κατοικιών, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια. Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση εντοπίζεται στην Περιφέρεια Αττικής.

**Διάγραμμα 38:** Ποσοστιαία κατανομή των κενών κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011



Αναφορικά με τις εξοχικές & δευτερεύουσες κατοικίες παρατηρούμε ότι η Αττική (22%), η Κεντρική Μακεδονία (15%) και η Πελοπόννησος (11%) σημειώνουν τα μεγαλύτερα μερίδια, αντιπροσωπεύοντας το 48% του συνόλου της χώρας.

**Διάγραμμα 39:** Ποσοστιαία κατανομή των εξοχικών & δευτερεύουσων κατοικιών της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2011



Συμπερασματικά, οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσωπεύουν για το 2011 το 50% των κατοικιών της Ελλάδας εκ των οποίων το 43% των κενών κατοικιών και το 37% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2011 το 6% των κατοικιών της Ελλάδας, εκ των οποίων το 7% των κενών κατοικιών και το 7% των εξοχικών και δευτερεύουσων κατοικιών.

## 2.5 ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2021

### 2.5.1 Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

**Πίνακας 25:** Δυναμικό κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021

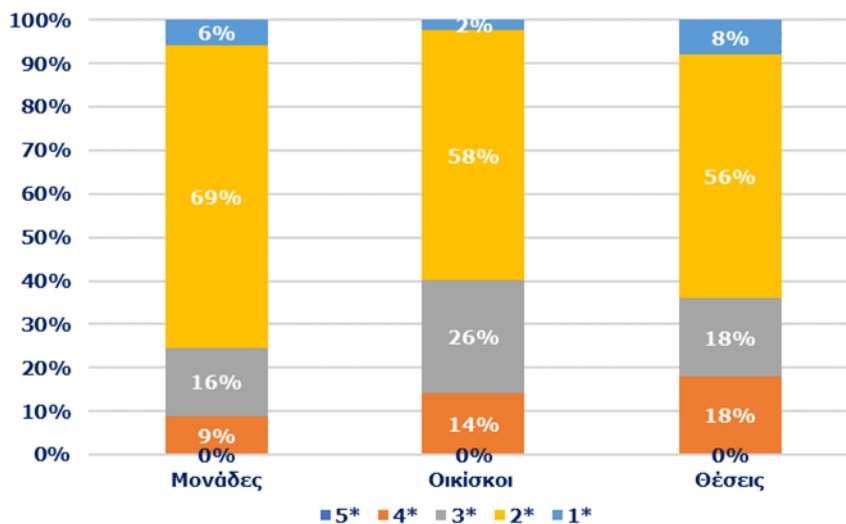
Δυναμικό Κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021							
Περιφέρεια		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Κεντρική Μακεδονία	Μονάδες	0	10	10	45	5	70
	Οικίσκοι	0	28	83	214	26	351
	Θέσεις	0	1.751	1.259	3.193	296	6.499
Πελοπόννησος	Μονάδες	0	1	9	46	1	57
	Οικίσκοι	0	11	17	32	0	60
	Θέσεις	0	50	1.001	3.062	31	4.144
Νότιο Αιγαίο	Μονάδες	0	2	5	23	3	33
	Οικίσκοι	0	0	114	172	0	286
	Θέσεις	0	22	371	1.561	540	2.494
Αν. Μακεδονία & Θράκη	Μονάδες	0	6	2	6	3	17
	Οικίσκοι	0	16	0	1	0	17
	Θέσεις	0	979	266	557	392	2.194
Ιόνια Νησιά	Μονάδες	0	1	3	19	0	23
	Οικίσκοι	0	26	0	93	0	119
	Θέσεις	0	101	259	1.399	0	1.759
Δυτική Ελλάδα	<b>Μονάδες</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>5</b>	<b>17</b>	<b>0</b>	<b>23</b>
	<b>Οικίσκοι</b>	<b>0</b>	<b>41</b>	<b>15</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>68</b>
	<b>Θέσεις</b>	<b>0</b>	<b>120</b>	<b>408</b>	<b>1.129</b>	<b>0</b>	<b>1.657</b>
Στερεά Ελλάδα	Μονάδες	0	3	8	10	1	22
	Οικίσκοι	0	50	52	14	0	116
	Θέσεις	0	406	474	657	30	1.567
Ήπειρος	Μονάδες	0	0	4	13	0	17
	Οικίσκοι	0	0	0	21	0	21
	Θέσεις	0	0	288	898	0	1.186
Θεσσαλία	Μονάδες	1	0	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	1	9	0	10
	Θέσεις	75	0	98	702	196	1.071
Κρήτη	Μονάδες	0	1	1	12	1	15
	Οικίσκοι	0	0	0	14	0	14
	Θέσεις	0	90	18	552	100	760
Αττική	Μονάδες	0	2	1	5	2	10
	Οικίσκοι	0	0	0	6	0	6
	Θέσεις	0	222	78	356	80	736
Βόρειο Αιγαίο	Μονάδες	0	0	0	1	0	1
	Οικίσκοι	0	0	0	0	0	0
	Θέσεις	0	0	0	53	0	53
<b>Σύνολο</b>	<b>Μονάδες</b>	<b>1</b>	<b>27</b>	<b>49</b>	<b>209</b>	<b>17</b>	<b>303</b>
	<b>Οικίσκοι</b>	<b>0</b>	<b>172</b>	<b>282</b>	<b>588</b>	<b>26</b>	<b>1.068</b>
	<b>Θέσεις</b>	<b>75</b>	<b>3.741</b>	<b>4.520</b>	<b>14.119</b>	<b>1.665</b>	<b>24.120</b>

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Ελλάδα το 2021 διέθετε 303 μονάδες κάμπινγκ με 1.068 οικίσκους και 24.120 θέσεις. Στις επιμέρους κατηγορίες αστεριών παρατηρούμε μεγάλη συγκέντρωση στα 2\* (69%) και 3\* (16%) κάμπινγκ και χαμηλή στα 4\* (9%), 1\* (6%) και 5\* (0,3%).

Η εικόνα στους οικίσκους ανά κατηγορία αστεριού είναι: 4\* (14%), 3\* (26%), 2\* (58%) και 1\* (2%) ενώ παρόμοια είναι και η εικόνα στις θέσεις 5\* (0,3%), 4\* (18%), 3\* (18%), 2\* (56%) και 1\* (8%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι το μοναδικό 5\* κάμπινγκ καταγράφεται στην Περιφέρεια Θεσσαλίας.

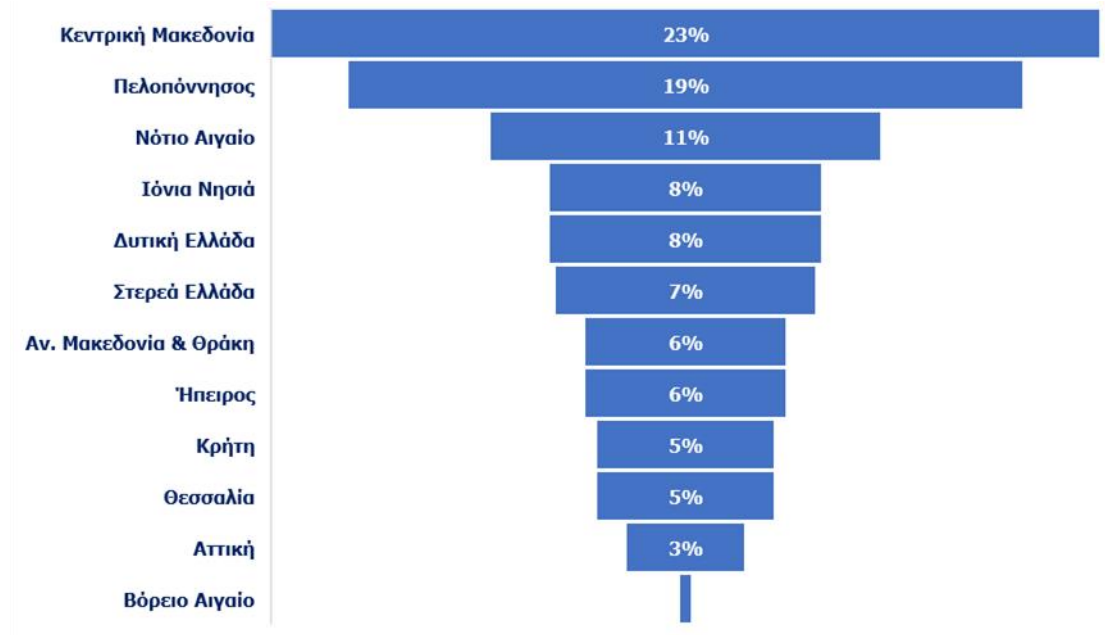
**Διάγραμμα 40:** Κατανομή μονάδων, οικίσκων και θέσεων ανά κατηγορία αστεριού στην Ελλάδα, 2021



Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

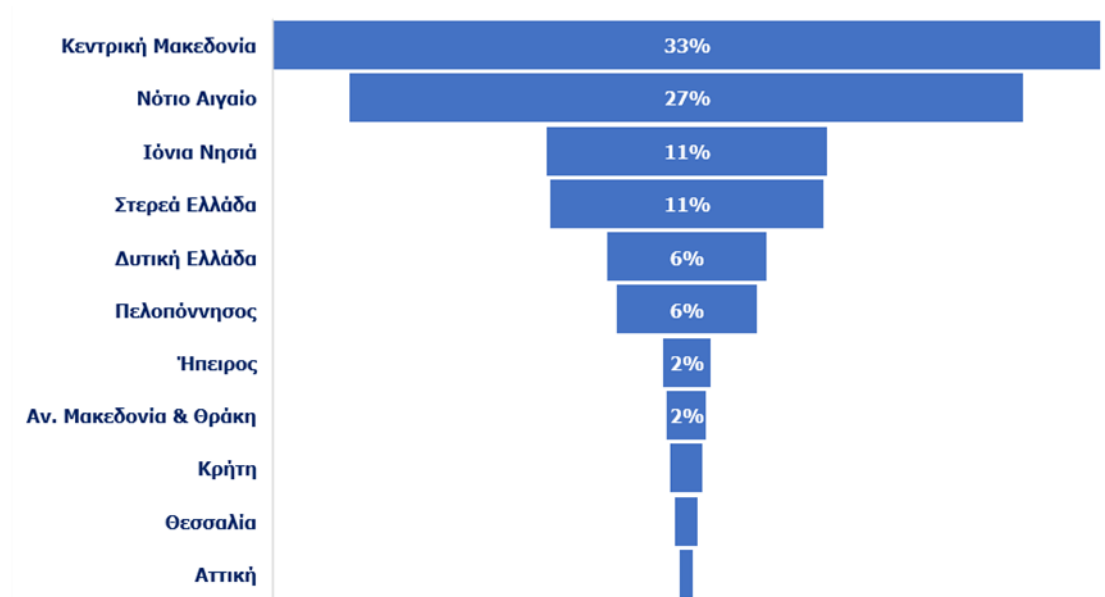
Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των μονάδων των κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, παρατηρούμε ότι για το 2021 η πλειοψηφία βρίσκεται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 53% του συνόλου της χώρας. Αξιοσημείωτο είναι, ότι τουριστικές Περιφέρειες όπως τα Ιόνια Νησιά (8%) και η Κρήτη (5%) καταγράφουν μικρό δυναμικό στα κάμπινγκ.

**Διάγραμμα 41:** Ποσοστιαία κατανομή των μονάδων κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



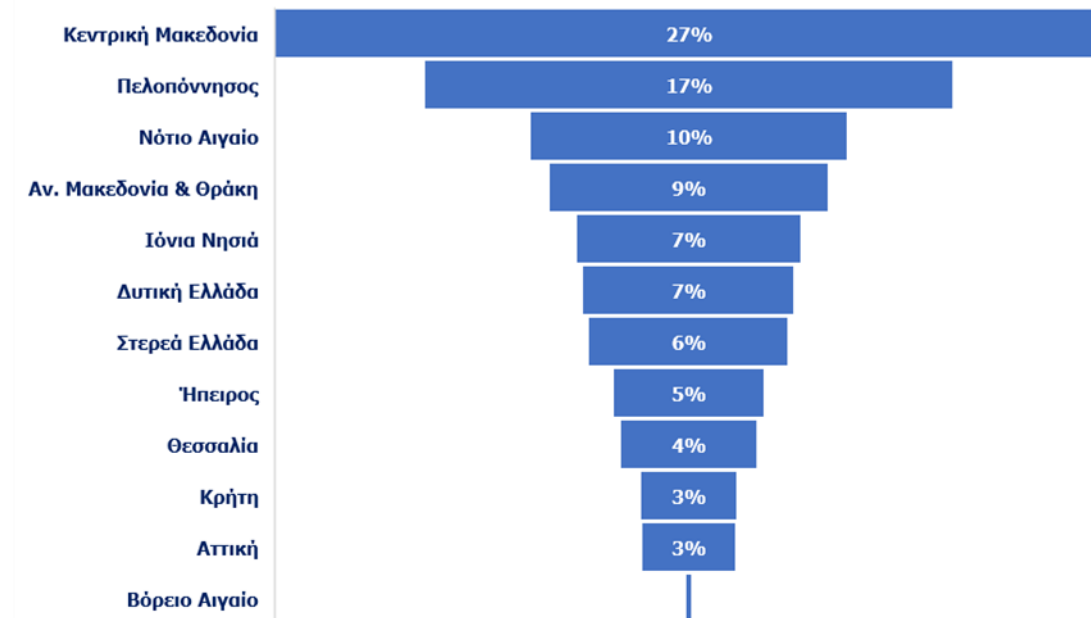
Όσον αναφορά τους οικίσκους, η εικόνα διαφοροποιείται, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων και Στερεάς Ελλάδας να καταγράφουν τα υψηλότερα μερίδια αντιπροσωπεύοντας το 82% του δυναμικού της χώρας.

**Διάγραμμα 42:** Ποσοστιαία κατανομή των οικίσκων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



Τέλος, στις θέσεις των κάμπινγκ, τα μεγαλύτερα μερίδια καταγράφονται στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Πελοποννήσου και Νοτίου Αιγαίου αντιπροσωπεύοντας το 54% του δυναμικού της χώρας.

**Διάγραμμα 43:** Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



### 2.5.2 Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2021 το 8% των μονάδων της χώρας, το 6% των οικίσκων και το 7% των θέσεων. Συνολικά διαθέτει 23 μονάδες με 68 οικίσκους και 1.657 θέσεις.

**Πίνακας 26:** Δυναμικό κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021

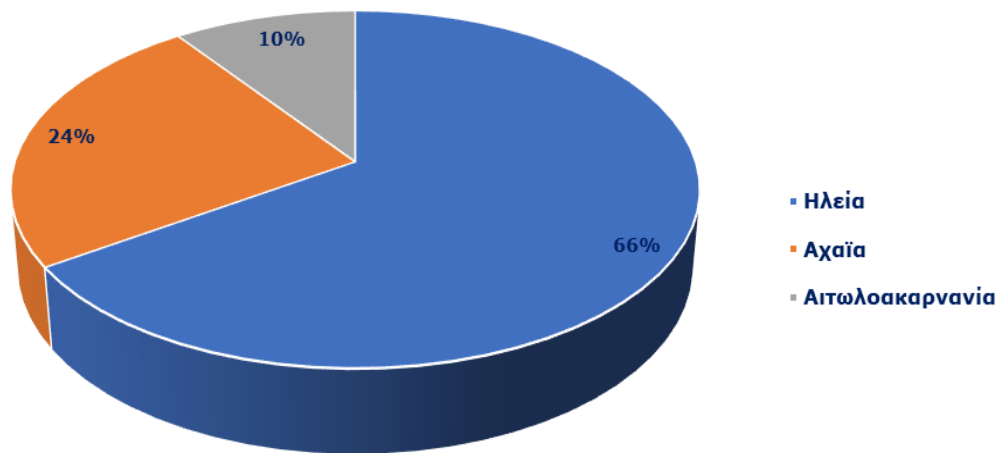
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ						
Δυναμικό Κάμπινγκ 2021						
Ενότητα		4*	3*	2*	1*	Σύνολο
<b>Ηλείας</b>	Μονάδες	1	3	9	0	<b>13</b>
	Οικίσκοι	41	15	0	0	<b>56</b>
	Θέσεις	120	243	725	0	<b>1.088</b>
<b>Αχαΐας</b>	Μονάδες	0	1	5	0	<b>6</b>
	Οικίσκοι	0	0	12	0	<b>12</b>
	Θέσεις	0	120	284	0	<b>404</b>
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	Μονάδες	0	1	3	0	<b>4</b>
	Οικίσκοι	0	0	0	0	<b>0</b>
	Θέσεις	0	45	120	0	<b>165</b>
<b>Σύνολο</b>	<b>Μονάδες</b>	<b>1</b>	<b>5</b>	<b>17</b>	<b>0</b>	<b>23</b>
	<b>Οικίσκοι</b>	<b>41</b>	<b>15</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>68</b>
	<b>Θέσεις</b>	<b>120</b>	<b>408</b>	<b>1.129</b>	<b>0</b>	<b>1.657</b>

Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETTE Intelligence

Αναφορικά με τις επιμέρους Περιφερειακές Ενότητες, παρατηρούμε ότι:

- Η Ενότητα Ηλείας αντιπροσωπεύει το 66% του δυναμικού των θέσεων της Περιφέρειας με 13 μονάδες, 56 οικίσκους και 1.088 θέσεις,
- Η Ενότητα Αχαΐας διαθέτει το 24% του δυναμικού της Περιφέρειας με 6 μονάδες, 12 οικίσκους και 404 θέσεις και
- Η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας διαθέτει το 10% του δυναμικού της Περιφέρειας με 4 μονάδες, 0 οικίσκους και 165 θέσεις.

**Διάγραμμα 44:** Ποσοστιαία κατανομή των θέσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



Πηγή: ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence



### 3 ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

#### 3.1 ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Οι Παραδοσιακοί οικισμοί, είναι οικισμοί με ιδιαίτερη «ιστορική, πολεοδομική, αρχιτεκτονική, λαογραφική, κοινωνική και αισθητική» φυσιογνωμία διατηρώντας αναλλοίωτη την εικόνα που είχαν στον παρελθόν καθώς και τον τοπικό τους χαρακτήρα. Με ευθύνη του ΥΠΕΚΑ (Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας), 856 οικισμοί έχουν χαρακτηριστεί ως παραδοσιακοί. Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταγράφονται 5 παραδοσιακοί οικισμοί.

**Πίνακας 27:** Παραδοσιακοί Οικισμοί

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΑΧΑΪΑΣ	ΗΛΕΙΑΣ
ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΑΛΕΠΟΧΩΡΙ	ΤΑΞΙΑΡΧΕΣ
	ΒΕΣΙΝΙ	
	ΠΑΤΡΑ (ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΗΣ)	

**Πηγή:** Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας - Επεξεργασία INSETE Intelligence

## 3.2 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ

### 3.2.1 Αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει ένα εξαιρετικά πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα. Η πλούσια ιστορία της στα βάθη των αιώνων, αλλά και η πιο σύγχρονη, έχουν προικίσει την περιοχή με μνημεία πλούσιας ιστορικής, αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Συγκεκριμένα, το πιο δοξασμένο ιερό της αρχαίας Ελλάδας ήταν η Αρχαία Ολυμπία η οποία ήταν αφιερωμένη στον Δία, πατέρα των θεών και των ανθρώπων. Η αρχαία Ολυμπία ήταν ο τόπος διεξαγωγής των ολυμπιακών αγώνων οι οποίοι τελούνταν στο πλαίσιο των Ολυμπίων, της πιο σημαντικής εορτής των Ελλήνων κατά το μεγαλύτερο διάστημα της αρχαιότητας. Στην Ολυμπία, εντός του μεγαλοπρεπούς ναού του θεού, βρισκόταν το χρυσελεφάντινο άγαλμα του Διός, έργο του Φειδία, το οποίο ήταν γνωστό στην αρχαιότητα ως ένα από τα 7 θαύματα του κόσμου. Άλλος σημαντικός αρχαιολογικός χώρος ήταν ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα στις Βάσσεις της Φιγαλείας. Αποτελούσε έναν από τους σπουδαιότερους και επιβλητικότερους ναούς της αρχαιότητας και ήταν αφιερωμένος στον θεό Απόλλωνα. Εδώ θα πρέπει να αναφέρουμε ότι τόσο η Αρχαία Ολυμπία (1989) όσο και ο Ναός του Επικούρειου Απόλλωνα (1986) έχουν ανακηρυχθεί ως Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Άλλοι αξιόλογοι αρχαιολογικοί χώροι είναι η αρχαία Ήλιδα η οποία ήταν χτισμένη στην αριστερή όχθη του Πηνειού ανάμεσα στην ορεινή Ηλεία (Ακρόρεια) και την παραλιακή πεδινή (κοίλη Ήλις), τα αρχαία θέατρα της Μακυνείας στην Αιτωλοακαρνανία και Αιγείρας στην Αχαΐα, η αρχαία Πάλαιρος στην Αιτωλοακαρνανία, το Ιερό της Αρτέμιδος στην Ρακίτα Αχαΐας, ο Αρχαιολογικός χώρος Ώλενας, το Μυκηναϊκό νεκροταφείο της Αγίας Τριάδας καθώς και τα κάστρα Χλεμούτσι στην Ηλεία και Ναυπάκτου, Αντιρρίου, Βόνιτσας και Βλοχού στην Αιτωλοακαρνανία.

Οι αρχαιολογικοί χώροι της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας χαρακτηρισμένοι από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στον πίνακα κατωτέρω.

**Πίνακας 28:** Αρχαιολογικοί χώροι στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Αρχαιολογικοί Χώροι - Μνημεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας					
Αιτωλοακαρνανία		Αχαΐας		Ηλείας	
Α Δημοτικό σχολείο Αμφιλοχίας	Σιδηροδρομικός Σταθμός Αγρινίου	Αγορά Αργύρη	Παλαιά Νομαρχία	Αγία Σοφία Ανδραβίδας	Θησαυροί της Ολυμπίας
Αγία Σοφία	Σπήλαιο Αγίας Ελεούσας	Αμπελακίωσσα	Παλιό μονοταξικό Δημοτικό Σχολείο στην Τράπεζα	Άγιος Νικόλαος Ίσοβας	Κάστρο Γλαρέντζας
Αγορα Θέρμου	Σπήλαιο Αγίου Ανδρέα	Αρχαϊκός ναός Τραπεζάς-Κουμάρι Αγίου	Πόρτες	Αγορά Αρχαίας Ήλιδας	Κάστρο Κουκουβίτσας
Αγροτική Τράπεζα Αστακού	Σπήλαιο Αγίου Νικολάου	Αρχαίο θέατρο Αιγείρας	Ρούφειο Σχολείο	Ακρόπολη Πλατιάνας	Κάστρο Χλεμούτσι
Αποθήκες Καπνού Ηλίου (Αγρινίο)	Σπήλαιο Κουρήτα	Αρχαιολογικός χώρος Ελαιοχωρίου	Ρωμαϊκή Γέφυρα Πατρών	Άνω Μονή (Δίβρη)	Κάτω Σαμικό
Αρχαία Καλυδώνα	Σπήλαιο Χοιροσπηλιά	Δημαρχειακό Μέγαρο Πάτρας	Σιδηροδρομικός σταθμός Ελαιοχωρίου	Αρχαία Αλίφειρα	Λεωνιδαίο
Αρχαία Πάλαiros		Δημοτική Βιβλιοθήκη Αγίου	Σπαλιάρεικα	Αρχαία Ήλιδα	Μυκηναϊκό Νεκροταφείο της Αγίας Τριάδας
Αρχαία Πλευρώνα		Δημοτικό Σχολείο Καλαβρύτων	Σχολαρχείο Τράπεζας	Αρχαία Ολυμπία	Μνημείο των Πτολεμαίων
Αρχαίο θέατρο Μακύνειας		Δημοτικό Ωδείο Πάτρας	Σχολή Αργυροχρυσσοχοΐας στη Στεμνίτσα	Αρχαία Φειά - Ποντικόκαστρο	Ναός Αθηνάς
Αρχαίο θέατρο Ονιαδών		Ηρώο Μαμουσιάς	Τείχος Δυμαίων	Αρχαία Φιγαλεία	Ναός Αθηνάς στο Πρασιδάκι
Αρχαίο Θέρμο		Ιερό Αρτέμιδος στη Ρακίτα Αχαΐας	Ωδείο Πατρών	Αρχαίο Γυμνάσιο Ολυμπίας	Ναός της Αθηνάς Μακίστου στο Μάζι Σκιλλουντίας
Αρχαιολογικός χώρος Στράτου		Ιερός Ναός Αγίου Ανδρέα		Αρχαίο Στάδιο Ολυμπίας	Ναός Κοιμήσεως της Θεοτόκου Ηράκλειας
Δημοτικό Σχολείο Αιτωλικού		Κάστρο Πάτρας		Αρχαιολογικός χώρος Ώλενας	Νεκροταφείο Σταφιδοκάμπου
Κάστρο Αντρίου		Κάστρο Ρίου		Βάθρο της Νίκης του Παιωνίου	Νεκροταφείο Φραγκονησίου Ολυμπίας
Κάστρο Βόνιτσας		Καταρράκτης		Βάσσες	Ξενώνες της Ολυμπίας
Κάστρο Ναυπάκτου		Κλίμακες Πάτρας		Βουλευτήριο Ολυμπίας	Οικία Τατάνη στην Αμαλιάδα
Κάστρο του Βλοχού (Ακρόπολη Θεσπείων)		Κρατικό Νοσοκομείο		Δάφνη	Οικία του Νέρωνα-Ανατολικές Θέρμες
Κατοικία Κωνσταντίνου και Ιωάννη Ράγκου		Μπόπολη		Δημοτική Αγορά Πύργου	Παλιό Μουσείο Αρχαίας Ολυμπίας
Οικία Κωστή Παλαμά		Μονή Αγίας Λαύρας		Εργαστήριο του Φειδία	Παράκτιο Ρωμαϊκό Λουτρό Σκαφιδιάς
Οικία Τζαβέλλα		Μονή Μεγάλου Σπηλαίου		Επικούρειος Απόλλωνας	Σιδηροδρομικός σταθμός Πύργου
Οικία Χαρίλαου Τρικούπη		Μυκηναϊκός Οικισμός της Βούντηνη		Ζάνες	Το Αρχαίο Λέπρεο
Ρολόι-Κωδωνοστάσιο Ναυπάκτου		Μυκηναϊκός Οικισμός Χαλανδρίτσας		Θεηκολεών	Φάρος Καυκαλιδας
Ρωμαϊκές Θέρμες Αγίου Θωμά		Νεκροταφείο στο Καλαμάκι Ελαιοχωρίου		Θερμές Κρονίου	Φάρος στο Κατάκολο

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 3.2.2 Μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Στο ανωτέρω πολιτιστικό απόθεμα θα πρέπει να προστεθούν και τα Μουσεία στα οποία εκθέτονται ευρήματα από ανασκαφές που πραγματοποιήθηκαν στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, το Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας, από τα σημαντικότερα της Ελλάδας, παρουσιάζει τη μακραίωνη ιστορική εξέλιξη ενός από τα λαμπρότερα ιερά της αρχαιότητας. Περιλαμβάνει τη μόνιμη έκθεση ευρημάτων από τις ανασκαφές στο ιερό χώρο της Άλτεως, τα οποία χρονολογούνται από τα προϊστορικά έως και τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Άλλα σημαντικά μουσεία της Περιφέρειας είναι το Αρχαιολογικό Μουσείο Ήλιδας στο οποίο εκτίθενται ευρήματα από την Αρχαία πόλη της Ήλιδας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αιγίου στο οποίο εκτίθενται ευρήματα που χρονολογούνται από τα νεολιθικά έως και τα ύστερα γεωμετρικά χρόνια. Τα ευρήματα προέρχονται κυρίως από την πόλη του Αιγίου και τις άλλες αρχαίες πόλεις της Αιγιάλειας (Αίγειρα, Κερύνεια, Ρύπες κ.α.). Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών στο οποίο εκτίθενται ευρήματα που προέρχονται από την Πάτρα, την ευρύτερη περιοχή της και τη Δυτική Αχαΐα και καλύπτουν όλο το φάσμα της αρχαιότητας από το 3.000 π.χ. έως τον 4<sup>ο</sup> αιώνα μ.χ. κ.α.

Τα αναγνωρισμένα Μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού παρατίθενται στο πίνακα κατωτέρω.

**Πίνακας 29:** Μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας		
Αιτωλοκαρνανίας	Αχαΐας	Ηλείας
Αρχαιολογικό Μουσείο Θέρμου	Αρχαιολογικό Μουσείο Αιγίου	Αρχαιολογικό Μουσείο Ήλιδας
Αρχαιολογικό Μουσείο Θυρρείου	Αρχαιολογικό Μουσείο Πατρών	Αρχαιολογικό Μουσείο Ολυμπίας
Λαογραφικό Μουσείο Αγραμπέλου	Μουσείο Θυσίας Καλαβρυτινών	Αρχαιολογικό Μουσείο Πύργου
Λαογραφικό Μουσείο Αγρινίου		Λαογραφικό Μουσείο Ανδρίτσαινας
Λαογραφικό Μουσείο Ι. Π. Μεσολογγίου		Μουσείο Κάστρου Χλεμούτσι/Clermont
Μουσείο «Μπότσαρη»		Μουσείο της Ιστορίας των Ανασκαφών της Ολυμπίας
Μουσείο Ιστορίας και Τέχνης Ι. Π. Μεσολογγίου		Μουσείο της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας
Μουσείο Τρικούπη		ΣΠΑΠ, Συνεδριακό και Εκθεσιακό Κέντρο Ολυμπίας
Παπαστράτειο Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου		
Σπίτι-Μουσείο «Κωστής Παλαμάς»		

Πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 3.3 ΓΑΛΑΖΙΕΣ ΣΗΜΑΙΕΣ, 2021

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας βραβεύτηκαν το 2021 δώδεκα παραλίες με γαλάζια σημαία<sup>4</sup>. Συγκεκριμένα:

- Ενότητα Ηλείας (8): Σκαφίδια/Aldemar, Κουρούτα, Αρκούδι, Βαρθολομιό, Γλύφα, Κάστρο-Χρυσή Ακτή 2/Robinson Club Kyllini Beach, Λουτρά Κυλλήνης 1/Grecotel Olympia Riviera Oasis, Λουτρά Κυλλήνης 2/Grecotel Olympia Riviera Thalasso,
- Ενότητα Αχαΐας (2): Καλογριά/Kalogria Beach, Λακκόπετρα/Lakopetra Beach,
- Αιτωλοακαρνανία (2): Κάτω Βασιλική, Κρυονέρι.

---

<sup>4</sup> Τα στοιχεία για τις γαλάζιες σημαίες προέρχονται από την ιστοσελίδα [blueflag.gr](http://blueflag.gr)

### 3.4 ΜΑΡΙΝΕΣ

Σύμφωνα με το Τμήμα Χωροθέτησης Υποδομών Θαλάσσιου Τουρισμού του Υπουργείου Τουρισμού, στην Ελλάδα έχουν χωροθετηθεί με πράξη χαρακτηρισμού 60 μαρίνες με δυναμικό 18.705 θέσεων. Αρκετές από τις μαρίνες, είναι βραβευμένες από το πρόγραμμα «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης». Επίσης, έχουν χωροθετηθεί 94 Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών με 6.565 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και 12 ξενοδοχειακοί λιμένες/τουριστικές λιμενικές εγκαταστάσεις με δυναμικότητα 362 θέσεων.

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας καταγράφονται οκτώ μαρίνες με 2.160 θέσεις ελλιμενισμού. Συγκεκριμένα, οι καταγραφόμενες μαρίνες ανά Ενότητα είναι:

- Αιτωλοακαρνανίας: Άκτιο (88 θέσεις), Γρίμποβο Ναυπάκτου (200 θέσεις), Μεσολόγγι (267 θέσεις) και Πάλαιρος (70 θέσεις),
- Αχαΐας: Γλυφάδα Πατρών (450 θέσεις), Αγυιά Πάτρας (700 θέσεις) και
- Ηλείας: Κατάκολο (235 θέσεις) και Κυλλήνη (150 θέσεις).

Επίσης, στην Περιφέρεια έχουν χωροθετηθεί και έξι Καταφύγια ή Αγκυροβόλια τουριστικών σκαφών (4 στην Αιτωλοακαρνανία, 1 στην Αχαΐα και 1 στην Ηλεία) με 540 θέσεις ελλιμενισμού καθώς και ένας ξενοδοχειακός λιμένας στην Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (στη θέση Σταυρολιμιώνας του Δήμου Αστακού) με 25 θέσεις ελλιμενισμού.

### 3.5 ΙΑΜΑΤΙΚΟΙ ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ιαματικές πηγές ονομάζονται οι πηγές τα νερά των οποίων έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά νερά πηγάζουν από πετρώματα και κατά τη διαδρομή τους μέχρι την επιφάνεια της Γης, αποκτούν τα μεταλλικά συστατικά τους στα οποία οφείλεται και η θεραπευτική τους δράση. Το Ελληνικό Κράτος μέσω της Ειδικής Επιτροπής Προστασίας Φυσικών Ιαματικών Πόρων του [Υπουργείου Τουρισμού](#) είχε προβεί στην αναγνώριση 80 Ιαματικών Φυσικών Πόρων.

Συγκεκριμένα, στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχουν αναγνωριστεί δέκα Ιαματικοί Φυσικοί Πόροι:

- Νερό Λουτρών Κυλλήνης, Δήμου Ανδραβίδας-Κυλλήνης,
- Νερό πηγής Μπανιώτη-Χέλωβα Λυσιμαχίας, Ζωγόπουλου, Δήμου Αγρινίου,
- Νερό πηγής Λουτρών Γερανίου Καϊάφα, Δήμου Ζαχάρως,
- Πηγή Μουρσιάνου ή Σώκου, Δήμου Αγρινίου,
- Πηλός Αγίας Τριάδας, Δήμου Ι.Π. Μεσολογγίου,
- Πηγή Κόκκινο Στεφάνι Μυρτιάς, Δήμου Θέρμου,
- Πηγή Κρεμαστών, Δήμου Αμφιλοχίας,
- Γεώτρηση Γ3 Καϊάφα, Δήμου Ζαχάρως
- Πηλός Λουτρών Κυλλήνης, Δήμου Ανδραβίδας – Κυλλήνης και
- Φυσικός Πόρος Άγιος Βάρβαρος, Τρύφου Αιτωλοακαρνανίας.

### 3.6 ΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει ένα επισκέψιμο σπήλαιο στην επικράτεια της, το σπήλαιο Λιμνών. Το σπήλαιο Λιμνών βρίσκεται κοντά στο χωριό Καστριά της Αχαΐας, 16,5 χλμ. από τα Καλάβρυτα, στον ορεινό κάμπο του Χελμού, σε υψόμετρο 800 μ. περίπου. Το αξιοποιημένο μήκος του σπηλαίου ανέρχεται σε 500 μ., ενώ το συνολικό μήκος του είναι 2 χλμ. περίπου. Εκτός από τις μυστηριώδεις στοές, τους λαβυρινθώδεις διαδρόμους και τους σταλακτικούς σχηματισμούς, το σπήλαιο διαθέτει στο εσωτερικό του 13 αλλεπάλληλες κλιμακωτές -και μάλιστα σε τρία διαφορετικά επίπεδα- λίμνες, που το καθιστούν μοναδικό στο είδος του στον κόσμο.



### 3.7 ΚΑΤΑΔΥΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Σύμφωνα με γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων του [Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού](#) απελευθερώθηκαν μέσω ΚΥΑ, οι οργανωμένες και καθοδηγούμενες καταδύσεις σε 91 ναυάγια πλοίων και αεροπλάνων. Τα ναυάγια (9) που αποδίδονται στην καταδυτική κοινότητα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι:

- Ελληνικό φορτηγό ατμόπλοιο ΒΙΒΗ. Βυθίστηκε μετά από πρόσκρουση σε νάρκη την 10η Νοεμβρίου του 1940 πλησίον του ακρωτηρίου Πάπας στον Πατραϊκό Κόλπο. Βάθος 45 μέτρα.
- Ελληνικό φορτηγό ατμόπλοιο ΔΑΡΜΑΣ. Βομβαρδίστηκε και βυθίστηκε από τη γερμανική αεροπορία την 21η Απριλίου 1941 στη θέση Μποζαΐτικα του Πατραϊκού Κόλπου. Μέγιστο βάθος 45 μέτρα.
- Βρετανικό торπιλοβόλο HMS CHAMOIS. Βυθίστηκε στον Πατραϊκό Κόλπο δύο ναυτικά μίλια βόρεια του Άραξου την 26η Σεπτεμβρίου 1904, λόγω ατυχήματος που προκλήθηκε κατά τη διάρκεια δοκιμών από αποκόλληση λεπίδας από την προπέλα του. Βρίσκεται σε βάθος 54 μέτρων. Πολεμικό σκάφος.
- Γερμανικό φορτηγό ατμόπλοιο MARGEURITE. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη την 13<sup>η</sup> Οκτωβρίου 1943, στον Πατραϊκό Κόλπο. Μέγιστο βάθος 84 μέτρα.
- Ολλανδικό φορτηγό ατμόπλοιο MARS. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη την 30<sup>η</sup> Μαΐου 1945 στον Πατραϊκό Κόλπο. Μέγιστο βάθος 45 μέτρα.
- Ελληνικό φορτηγό ατμόπλοιο ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ. Βυθίστηκε λόγω καιρικών συνθηκών την 13<sup>η</sup> Ιανουαρίου 1921, στον Πατραϊκό Κόλπο. Μέγιστο βάθος 45 μέτρα.
- Ελληνικό ναρκαλιευτικό ΝΕΣΤΟΣ. Βυθίστηκε στον Ψαθόπυργο την 23<sup>η</sup> Απριλίου 1941 από τη γερμανική αεροπορία. Μέγιστο βάθος 48 μέτρα. Πολεμικό πλοίο.
- Βρετανικό ναρκαλιευτικό BYMS 2077. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη, την 25<sup>η</sup> Οκτωβρίου 1944, στον Πατραϊκό Κόλπο. Μέγιστο βάθος 60 μέτρα. Πολεμικό σκάφος.
- Νορβηγικό φορτηγό ατμόπλοιο SVEN JARL. Βυθίστηκε από πρόσκρουση σε νάρκη την 17<sup>η</sup> Ιανουαρίου 1948, κοντά στις εκβολές του ποταμού Εύηνου. Μέγιστο βάθος 42 μέτρα.

Τέλος, η Περιφέρεια σχεδιάζει την θεσμοθέτηση του πρώτου καταδυτικού πάρκου στην Δυτική Ελλάδα. Στις προθέσεις της περιφερειακής αρχής είναι η ανάθεση μελέτης για την επιλογή της καταλληλότερης περιοχής (από τις τρεις Περιφερειακές Ενότητες) για την ανάπτυξη του καταδυτικού πάρκου, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το νομικό πλαίσιο.

### 3.8 ΚΑΖΙΝΟ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει ένα Καζίνο το οποίο βρίσκεται στην Ενότητα Αχαΐας (Καζίνο Ρίου). Το Καζίνο του Ρίου άνοιξε τις πόρτες του τον Αύγουστο του 1996 και αποτελεί ένα από τα παλαιότερα επίγεια καζίνο στην Ελλάδα. Το καζίνο βρίσκεται 10 χλμ. από την Πάτρα και δίπλα από την γέφυρα του Ρίου Αντιρρίου. Τα τελευταία χρόνια το καζίνο λόγω και της οικονομικής κρίσης αντιμετωπίζει οικονομικά προβλήματα που το έχουν οδηγήσει σε αναστολή της λειτουργίας του.

### 3.9 ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ - TREKKING

Οι κυριότερες πεζοπορικές διαδρομές που καταγράφονται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα είναι:

#### Αιτωλοακαρνανίας

- Αράκυνθος: Αγ. Συμεών-Κορυφογραμμή,
- Αράκυνθος: Χούνιστα-Γρεβενό,
- Φαράγγι Σκα,
- Κρυονέρια-Τσεκούρα,
- Άνω Χώρα-Αμπελακιώτισσα.

#### Αχαΐας

- Πουρναρόκαστρο-Καταφύγιο Ψαρθι-Βουνό του Γιώργη-Άνω Καστρίτσι,
- Πουρβαρόκαστρο-Καταφύγιο Ψαρθι-Κορυφή,
- Μίχα-Μουγγίλα-Ώλενος,
- Καλέτζι-Προφήτης Ηλίας-Ερύμανθος,
- Αλεποχώρι-Καταρράκτης-Μονή Ταξιαρχών,
- Χιονοδρομικό κέντρο-Ορειβατικό Καταφύγιο-Νεραϊδοράχη-Ψηλή Κορφή-Μαυρολίμνη-Υδατα Στυγός,
- Περιστέρα-Υδατα Στυγός,
- Μονοπάτι Παλαιών Πατρών Γερμανού: Αχάια Κλάους-Μοίρα-Ζουμπάτα-Λεόντιο-Λαπαναγοί-ποτάμι Σελινούντα-Μονή Μακελλαριάς-Δάσος Ποντιά-Φλάμπουρα-Καλάβρυτα,
- Μονοπάτι Πausανία: Αχάια Κλάους-Καταρράκτης-Κομπηγάδι-Άνω Βλασία-Ψηλές Κορυφές-Λεχούρι-Τριπόταμα,
- Χιονοδρομικό κέντρο-Νεραϊδοράχη-Ψηλή Κροφή Χελμός,
- Μίχας-πηγή ρουμελιώτικο-Μπάρμπα-διάσελο Ωλονού,
- Ζάστοβα Παναχαϊκό (1.824μ.),
- Ζαχλωρού-Διακοπτό (Φαράγγι Βουραϊκού),

#### Ηλεία

- Μονοπάτι Θαλασσοκρίνων: Κυλλήνη-Κάστρο-Λουτρά Κυλλήνης,
- Αρχαία Ήλιδα-Αρχαία Ολυμπία,
- Πεζοπορία στο οροπέδιο της Φολόης.

### 3.10 ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας συναντάμε και πλήθος αναρριχητικών πεδίων για τους λάτρεις της αναρρίχησης. Τα σημαντικότερα αναρριχητικά πεδία<sup>5</sup> της Περιφέρειας ανά Ενότητα είναι:

#### Αιτωλοακαρνανίας

- Αναρριχητικό πεδίο Κλεισούρας, το πεδίο χαρακτηρίζεται από την αρνητική κλίση του βράχου. Είναι από τα πολύ δημοφιλή αναρριχητικά πεδία της Ελλάδας και εξοπλίστηκε με διαδρομές το 2000. Το δε μεγάλο μήκος του φαραγγιού παρέχει την δυνατότητα για άνοιγμα απεριόριστων διαδρομών. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 6c - 8c,
- Αναρριχητικό πεδίο Βαράσοβας, η Βαράσοβα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί δικαιολογημένα, σαν ένα από τα καλύτερα αναρριχητικά πεδία στην Ελλάδα. Ο βράχος είναι ασβεστόλιθος, πολύ καλής ποιότητας, με ποικίλο ανάγλυφο και σχετικά λίγα σαθρά κομμάτια που πολύ εύκολα αναγνωρίζονται. Βασικό του χαρακτηριστικό είναι η δυνατότητα που δίνει στον, οποιουδήποτε επιπέδου, αναρριχητή για σκαρφάλωμα με φαντασία και μεγάλη εναλλαγή στην κίνηση.

#### Αχαΐας

- Αναρριχητικό πεδίο Καλόγρια, είναι το 1<sup>ο</sup> πεδίο που αναπτύχθηκε στην Βορειοδυτική Πελοπόννησο και βρίσκεται δίπλα στη λιμνοθάλασσα Στροφυλία. Διαθέτει πάνω από 80 διαδρομές όλων των τύπων, κυρίως σπορ χαρακτήρα αλλά και παραδοσιακές τεχνικές. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 5c - 8b, V - IX,
- Αλεποχώρι, το Αλεποχώρι βρίσκεται στην Ενότητα Αχαΐας. Είναι ένα μικρό χωριό σε υψόμετρο 700 μέτρων στους δυτικούς πρόποδες του όρους Ερύμανθος. Αποτελείται από ασβεστόλιθο με πολλές διαδρομές σπόρ χαρακτήρα. Είναι ένα αναρριχητικό πεδίο για όλα τα επίπεδα αναρριχητών με δυσκολίες από 5c/8a+. Αναρριχητικά πεδία: Κεντρικό Ζωνάρι, Σηλιά, Ποτάμι, Ανατολικό πεδίο Α και Β,
- Αναρριχητικό πεδίο Χατζούρι, το πεδίο βρίσκεται 45 χλμ. από την Πάτρα και λίγο βορειότερα από το πεδίο Πόρτες. Το Χατζούρι αποτελεί το καλοκαιρινό

<sup>5</sup> Τα στοιχεία για τα αναρριχητικά πεδία προέρχονται από την ιστοσελίδα [sportsmag.gr](http://sportsmag.gr)

καταφύγιο για τους αναρριχητές της Πάτρας εξαιτίας του υψομέτρου του και του βόρειο-δυτικού προσανατολισμού του. Αποτελείται από 2 αναρριχητικά πεδία. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 6b – 8c, V – IX,

- Αναρριχητικό πεδίο Πόρτες, το πεδίο Πόρτες πήρε το όνομά του από το χωριό που βρίσκεται λίγο πιο κάτω. Είναι ένα αναρριχητικό πεδίο που μοιάζει με σπηλιά-βάραθρο και έχει τεράστιες δυνατότητες για μεγάλου μήκους και υπερβολικά αρνητικές διαδρομές. Για έμπειρους αναρριχητές καθώς οι διαδρομές είναι με πολλά αρνητικά. Βαθμός δυσκολίας διαδρομών: 7a - 8b.

### 3.11 ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας περιλαμβάνει ένα χιονοδρομικό κέντρο, το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων.

Το χιονοδρομικό κέντρο Καλαβρύτων, βρίσκεται στο όρος Χελμός, κοντά στα Καλάβρυτα. Το χιονοδρομικό κέντρο αναπτύσσεται σε υψόμετρο 1.700μ-2.340μ. και λειτουργεί από το 1988. Συνολικά διαθέτει 13 πίστες (2 μαύρες, 5 κόκκινες, 3 μπλε και 3 πράσινες) και 8 αναβατήρες (2 εναέριους, 3 συρόμενους και 3 παιδικούς). Με την προσθήκη των νέων πιστών και αναβατήρων, έχει αυξήσει τα συνολικά χιλιόμετρα, δυνατής διαστρωμένης χιονοδρομίας, από 20km σε 25km. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνεται η προσθήκη της νέας πίστας που ονομάστηκε «Φοίβη». Πρόκειται για τη νέα μαύρη (πολύ δύσκολη) πίστα του χιονοδρομικού, με μήκος 850m και υψομετρική διαφορά στα 290m, όπου δίνει τη δυνατότητα μίας επιπλέον επιλογής για τους πολύ έμπειρους χιονοδρόμους, μαζί με την Αντιγόνη και την «Αρμονία», η οποία είναι και η μεγαλύτερη σε μήκος πίστα του χιονοδρομικού, με μήκος 2.700m, μία πολύ εύκολη πίστα, με διαδρομή ανάμεσα στο ελατόδασος του Χελμού.

### 3.12 ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΑ ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ

Τα ορειβατικά καταφύγια<sup>6</sup> που καταγράφονται στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα είναι:

#### Αιτωλοακαρνανίας

- Καταφύγιο **ΕΟΣ Αγρινίου**, βρίσκεται στο όρος Παναιτωλικό σε υψόμετρο 1.169μ. στη νότια πλευρά του όρους στη θέση Διασελάκι Περιστερίου του Δημοτικού Διαμερίσματος Περιστερίου. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 50 ατόμων,

#### Αχαΐας

- Καταφύγιο **Ψαρθί**, βρίσκεται στην τοποθεσία Ψαρθί σε υψόμετρο 1.383μ στο Παναχαϊκό Όρος. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 50 ατόμων,
- Καταφύγιο στο **Πρασούδι** σε υψόμετρο 1.760 μ. στο Παναχαϊκό όρος. Το καταφύγιο έχει δυναμικότητα 25 ατόμων.

### 3.13 CANOE - ΚΑΥΑΚ - RAFTING

#### Canoe – Kayak

- Στον Εύηνο.

#### Rafting

- Στον Εύηνο, η διαδρομή ξεκινάει από την γέφυρα του Πόρου και καταλήγει στο Διεθνές Προπονητικό Κέντρο Canoe – Kayak, λίγο πριν την γέφυρα του Μπανιά.
- Στον παραπόταμο του Αλφειού, Λάδωνα,
- Στον Ερύμανθο,
- Στον Αλφειό.

---

<sup>6</sup> Τα στοιχεία για τα ορειβατικά καταφύγια προέρχονται από την ιστοσελίδα [topoGuide.gr](http://topoGuide.gr).

### 3.14 ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ - ΟΙΝΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ<sup>7</sup> είναι: το Ελαιόλαδο Ολυμπία (ΠΓΕ), η Κορινθιακή σταφίδα Βοστίτσα Αχαΐας (ΠΟΠ), η Σταφίδα Ηλείας (ΠΓΕ), η Φέτα (ΠΟΠ, και οι 3 Ενότητες), η Κεφαλογραβιέρα Αιτωλοακαρνανίας (ΠΟΠ) και το Αυγοτάραχο Μεσολογγίου (ΠΟΠ). Οι εξαιρετικής ποιότητας πρώτες ύλες και τα αγροτικά προϊόντα αποτελούν την βάση για την παρασκευή των εξαιρετων τοπικών εδεσμάτων της Περιφέρειας όπως: το Κατμάρ, η Φλαγούνα, τα Χέλια Μπουρδέτο, η Μακαρονόπιτα, τα Μπουμπούλια, το Ριβανί, ο Χαλβάς Ξηρομέρου, το Κατσικάκι Ριγανάτο, ο Εργολάβος, τα Λουκούμια Πάτρας και το Ζαχαρόψωμο.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας το οινοτουριστικό ενδιαφέρον είναι μεγάλο. Το μεγαλύτερο μέρος του Αμπελώνα Αχαΐας και τα περισσότερα οινοποιεία βρίσκονται στο ανατολικό και κεντρικό τμήμα της. Οι οίνοι ονομασίας προέλευσης από τον Αμπελώνα της Αχαΐας είναι: ΠΟΠ Πάτρα (οίνος λευκός ξηρός), ΠΟΠ Μοσχάτος Πατρών (οίνος λευκός γλυκός), ΠΟΠ Μοσχάτος Ρίου Πατρών (οίνος λευκός γλυκός), ΠΟΠ Μαυροδάφνη Πατρών (οίνος ερυθρός γλυκός). Επίσης, ο αμπελώνας της Αχαΐας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Αχαΐας ενώ ο αμπελώνας της Αιγιαλείας παράγει του οίνους ΠΓΕ Πλαγιές Αιγιαλείας και ΠΓΕ Πλαγιές Πετρωτού.

Στην Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας οι δυνατότητες για οινοτουρισμό<sup>8</sup> εντοπίζονται σε λίγα επισκέψιμα οινοποιεία, όπως το Κτήμα Μερκούρη στο οποίο καλλιεργούνται η παραδοσιακή ερυθρή ποικιλία Refosco, οι πολύ σημαντικές ελληνικές ερυθρές ποικιλίες Μαυροδάφνη, Αγιωργίτικο και Αυγουσιάτης καθώς και οι εξίσου σημαντικές λευκές ελληνικές ποικιλίες Ασύρτικο και Ρόμπολα. Καλλιεργούνται επίσης αρκετές γαλλικές, ιταλικές και ισπανικές ποικιλίες. Ο αμπελώνας της Ηλείας παράγει τους οίνους ΠΓΕ Ηλείας ενώ σε μικρότερες περιοχές παράγονται οι λευκοί οίνοι ΠΓΕ Πισάτις και οι ερυθροί οίνοι ΠΓΕ Λετρίνοι.

Η ένταξη της Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας στον οινικό χάρτη της Ελλάδας άρχισε το 2005 με την 1<sup>η</sup> παραγωγή εμφιαλωμένου κρασιού. Η οινοπαραγωγή εντοπίζεται στις δημοτικές ενότητες Αστακού, Θέρμου, Θεστιέων, Κεκροπίας (ή Παλαίρου), Μεδεώνος, Μεσολογγίου, Ναυπάκτου και Οινιάδων. Επίσης, θα πρέπει να

<sup>7</sup> Τα προϊόντα με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ προέρχονται από το [Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων](#).

<sup>8</sup> Οι πληροφορίες που αφορούν τον οινοτουρισμό προέρχονται από τις ιστοσελίδες [Δρόμοι του κρασιού της Βορείου Ελλάδος](#) και [Οινικές Εξερευνήσεις](#).



αναφέρουμε ότι η καταγωγή της μαλαγουζιάς είναι από την περιοχή των Οινιάδων και πιο συγκεκριμένα από τα χωριά Κατοχή και Νεοχώρι όπου, κατά το τοπικό ιδίωμα είναι γνωστή ως μαλα(γ)ουζιά.

Επίσης, οι Περιφερειακές Ενότητες Αχαΐας και Ηλείας ανήκουν στις 7 Ενότητες της Πελοποννήσου οι οποίες συγκροτούν την ζώνη του ΠΓΕ Πελοπόννησος από την οποία παράγονται οι οίνοι που φέρουν την ομώνυμη ένδειξη. Η ζώνη ΠΓΕ Πελοπόννησος έχει την μεγαλύτερη συνολική έκταση αμπελιών από τις 9 αμπελουργικές Περιφέρειες της Ελλάδας. Τέλος, οι οίνοι που παράγονται από τους αμπελώνες της Ενότητας Αιτωλοακαρνανίας, φέρουν την ένδειξη ΠΓΕ Στερεά Ελλάδα.

## 4 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

### 4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ, 2015-2021

#### 4.1.1 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση κατά +39% (από 15,5 εκατ. το 2015 σε 21,6 εκατ. το 2019) στις διεθνείς αεροπορικές αφίξεις. Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στον αριθμό των αφίξεων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (-7%, από 222 χιλ. το 2015 σε 207 χιλ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-5%, από 3 χιλ. το 2015 σε 3 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+77%, από 87 χιλ. το 2015 σε 153 χιλ. το 2019), Αττικής (+54%, από 4,2 εκατ. το 2015 σε 6,4 εκατ. το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+50%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά -45% (από 21,6 εκατ. το 2019 σε 11,9 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-54% ή -3,5 εκατ. αφίξεις, από 6,4 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-36% ή -1,7 εκατ. αφίξεις, από 4,6 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-37% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,8 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-53% ή -1,3 εκατ. αφίξεις, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-44% ή -1,2 εκατ. αφίξεις, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

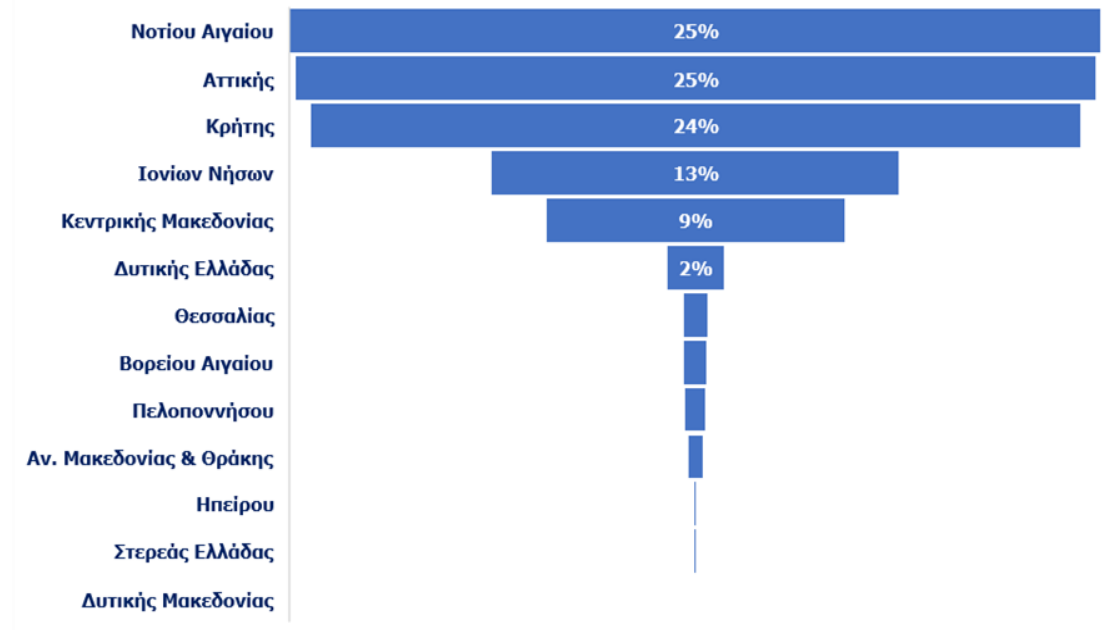
**Πίνακας 30:** Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.571.426	4.617.315	2.959.297	29%	-36%
Αττικής	4.159.014	6.414.709	2.921.550	54%	-54%
Κρήτης	3.483.319	4.455.810	2.808.814	28%	-37%
Ιονίων Νήσων	1.916.497	2.644.287	1.487.733	38%	-44%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.556.788	2.341.743	1.089.351	50%	-53%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>263.269</b>	<b>385.152</b>	<b>207.566</b>	<b>46%</b>	<b>-46%</b>
Θεσσαλίας	171.373	205.802	87.899	20%	-57%
Βορείου Αιγαίου	221.795	207.098	83.844	-7%	-60%
Πελοποννήσου	86.508	153.364	77.186	77%	-50%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	85.993	122.933	55.894	43%	-55%
Ηπείρου	0	14.776	6.759		-54%
Στερεάς Ελλάδας	3.256	3.100	1.627	-5%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	0	0	0		
<b>Ελλάδα</b>	<b>15.519.238</b>	<b>21.566.089</b>	<b>11.787.520</b>	<b>39%</b>	<b>-45%</b>

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Ενεξοργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αφίξεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (25%), Αττικής<sup>9</sup> (25%), Κρήτης (24%), Ιονίων Νήσων (13%) και Κεντρικής Μακεδονίας (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες υποδέχτηκαν το 2021 το 96% του συνόλου των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας.

**Διάγραμμα 45:** Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021



<sup>9</sup> Για τα στοιχεία του αεροδρόμιου της Αθήνας "Ελευθέριος Βενιζέλος", λόγω των διαταραχών της συγκεκριμένης έρευνας ή/και του μικρού μεγέθους δείγματος κατά την περίοδο Μαρτίου 2020-Ιουνίου 2021, οι αντίστοιχες εκτιμήσεις του όγκου των επιβατών πρέπει να αντιμετωπίζονται με προσοχή και να αποφεύγονται οι συγκρίσεις.

#### 4.1.2 Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2021 το 2% των διεθνών αεροπορικών αφίξεων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση των διεθνών αφίξεων κατά +46% (από 263 χιλ. το 2015 σε 385 χιλ. το 2019). Επιμέρους, το αεροδρόμιο του Ακτίου για την ίδια περίοδο σημείωσε αύξηση κατά +58% (από 190 χιλ. το 2015 σε 301 χιλ. το 2019) ενώ το αεροδρόμιο του Αράξου αύξηση κατά +15% (από 73 χιλ. το 2015 σε 84 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -46% (από 385 χιλ. το 2019 σε 208 χιλ. το 2021). Επιμέρους, το αεροδρόμιο του Ακτίου κατέγραψε μείωση των διεθνών αφίξεων κατά -42% (από 301 χιλ. το 2019 σε 174 χιλ. το 2021) ενώ το αεροδρόμιο του Αράξου μείωση κατά -60% (από 84 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2021).

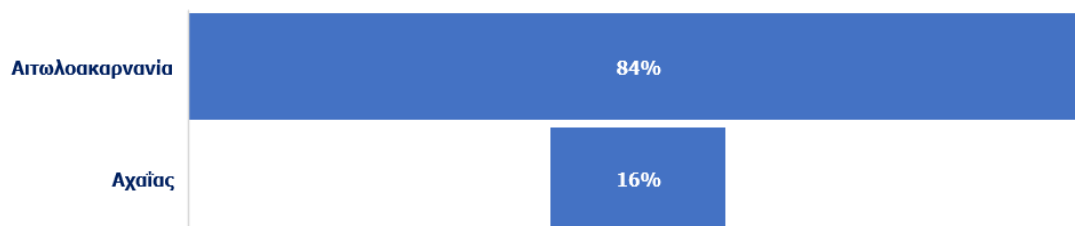
**Πίνακας 31:** Διεθνείς αεροπορικές αφίξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
<b>Αιτωλοακαρνανία</b>	190.129	300.698	173.521	58%	-42%
<b>Αχαΐας</b>	73.140	84.454	34.045	15%	-60%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>263.269</b>	<b>385.152</b>	<b>207.566</b>	<b>46%</b>	<b>-46%</b>

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT- Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για το 2021, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των αφίξεων (84%) πραγματοποιήθηκαν στην Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (αεροδρόμιο Ακτίου) ενώ το υπόλοιπο 16% καταγράφηκε στην Ενότητα Αχαΐας (αεροδρόμιο Αράξου).

**Διάγραμμα 46:** Ποσοστιαία κατανομή των διεθνών αεροπορικών αφίξεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2021



## 4.2 ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΑΦΙΞΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

### 4.2.1 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στα αεροδρόμια της Ελλάδας, την περίοδο 2015-2019, σημειώθηκε αύξηση στις αφίξεις εσωτερικού κατά +22% (από 7,1 εκατ. το 2015 σε 8,6 εκατ. το 2019). Όλες οι επιμέρους Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-2%, από 1,1 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-32%, από 7 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Πελοποννήσου (+76%, από 7 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019), Θεσσαλίας (+63%, από 16 χιλ. το 2015 σε 27 χιλ. το 2019) και Νοτίου Αιγαίου (+56%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Στον αντίποδα την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού σημείωσαν πτώση κατά -40% (από 8,6 εκατ. το 2019 σε 5,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες εμφάνισαν αρνητικό πρόσημο, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-41% ή -1,6 εκατ. αφίξεις, από 4,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή -657 χιλ. αφίξεις, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 973 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-42% ή -452 χιλ. αφίξεις, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 619 χιλ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -393 χιλ. αφίξεις, από 992 χιλ. το 2019 σε 599 χιλ. το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-29% ή -127 χιλ. αφίξεις, από 443 χιλ. το 2019 σε 316 χιλ. το 2021).

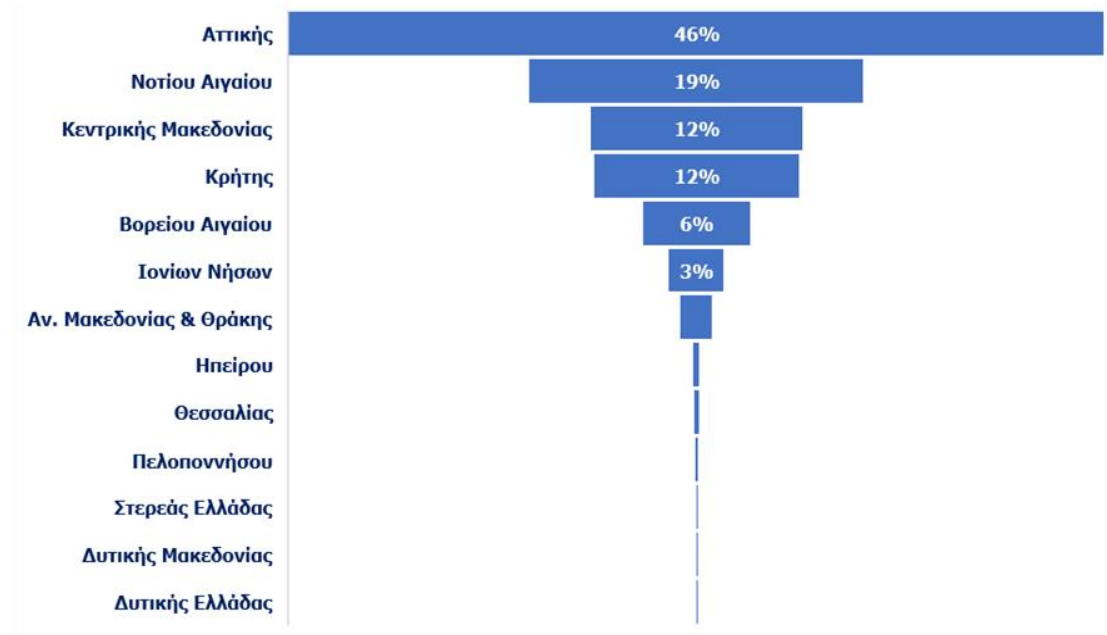
**Πίνακας 32:** Αφίξεις εσωτερικού στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2020
Αττικής	3.282.544	3.989.842	2.370.343	22%	-41%
Νοτίου Αιγαίου	1.044.427	1.630.081	972.763	56%	-40%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.097.676	1.070.857	618.905	-2%	-42%
Κρήτης	897.968	991.611	598.674	10%	-40%
Βορείου Αιγαίου	372.542	442.720	315.588	19%	-29%
Ιονίων Νήσων	177.775	259.208	161.091	46%	-38%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	119.360	151.263	94.151	27%	-38%
Ηπείρου	43.048	50.993	21.428	18%	-58%
Θεσσαλίας	16.344	26.594	18.359	63%	-31%
Πελοποννήσου	6.821	12.013	8.395	76%	-30%
Στερεάς Ελλάδας	7.485	5.108	4.607	-32%	-10%
Δυτικής Μακεδονίας	3.442	3.547	2.251	3%	-37%
Δυτικής Ελλάδας	<b>5.489</b>	<b>5.214</b>	<b>1.677</b>	<b>-5%</b>	<b>-68%</b>
<b>Ελλάδα</b>	<b>7.074.921</b>	<b>8.639.051</b>	<b>5.188.232</b>	<b>22%</b>	<b>-40%</b>

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Ενεργειαία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%), Νοτίου Αιγαίου (19%), Κεντρικής Μακεδονίας (12%) και Κρήτης (12%). Δηλαδή τα αεροδρόμια των 4 αυτών Περιφερειών υποδέχτηκαν το 2021 το 88% των αφίξεων εσωτερικού της Ελλάδας.

**Διάγραμμα 47:** Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων εσωτερικού στα αεροδρόμια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021



#### 4.2.2 Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2021 το 0,03% των αεροπορικών αφίξεων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, τα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση αφίξεων εσωτερικού κατά -5% (από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019). Επιμέρους, το αεροδρόμιο του Ακτίου (Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας) σημείωσε την περίοδο 2015-2019 αύξηση κατά +20% (από 4 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019) ενώ αντίθετα το αεροδρόμιο του Άραξου (Ενότητα Αχαΐας) μείωση κατά -96% (από 1 χιλ. το 2015 σε μόλις 47 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις εσωτερικού στα αεροδρόμια της Περιφέρειας σημείωσαν πτώση κατά -68% (από 5 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021). Επιμέρους, το αεροδρόμιο του Ακτίου (Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας) κατέγραψε μείωση αφίξεων κατά -70% (από 5 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021) ενώ το αεροδρόμιο του Άραξου (Ενότητα Αχαΐας) αύξηση κατά +168% (από 47 αφίξεις το 2019 σε 126 αφίξεις το 2021).

**Πίνακας 33:** Αεροπορικές αφίξεις εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	4.315	5.167	1.551	20%	-70%
<b>Αχαΐας</b>	1.174	47	126	-96%	168%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>5.489</b>	<b>5.214</b>	<b>1.677</b>	<b>-5%</b>	<b>-68%</b>

Πηγή: ΥΠΑ, ΔΑΑ, FRAPORT Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 4.3 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

#### 4.3.1 Ακτοπλοϊκή κίνηση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Στην Ενότητα αυτή καταγράφονται οι διακινηθέντες (επιβίβαση και αποβίβαση με Ε/Γ και Ο/Γ) επιβάτες εσωτερικού από τους κατά τόπους λιμένες της χώρας.

Οι διακινηθέντες εσωτερικού την περίοδο 2015-2019, στους λιμένες της χώρας σημείωσαν αύξηση κατά +10% (από 65,2 εκατ. το 2015 σε 71,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες της χώρας σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες επιβάτες, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (-31%, από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019) και Βορείου Αιγαίου (-25%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,3 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+34% ή +3,8 εκατ., από 11,0 εκατ. το 2015 σε 14,8 εκατ. το 2019), Αττικής (+5% ή +1,5 εκατ., από 29,0 εκατ. το 2015 σε 30,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+38% ή +869 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+17% ή +800 χιλ., από 4,7 εκατ. το 2015 σε 5,5 εκατ. το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021, οι διακινήθεντες επιβάτες στους λιμένες της χώρας εμφάνισαν πτώση κατά -29% (από 71,5 εκατ. το 2019 σε 50,8 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-24% ή -7,3 εκατ., από 30,5 εκατ. το 2019 σε 23,2 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-31% ή -4,6 εκατ., από 14,8 εκατ. το 2019 σε 10,2 εκατ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-38% ή -2,1 εκατ., από 5,5 εκατ. το 2019 σε 3,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-37% ή -1,7 εκατ., από 4,6 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-32% ή -1,4 εκατ., από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021) και Κρήτης (-38% ή -1,2 εκατ., από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021).



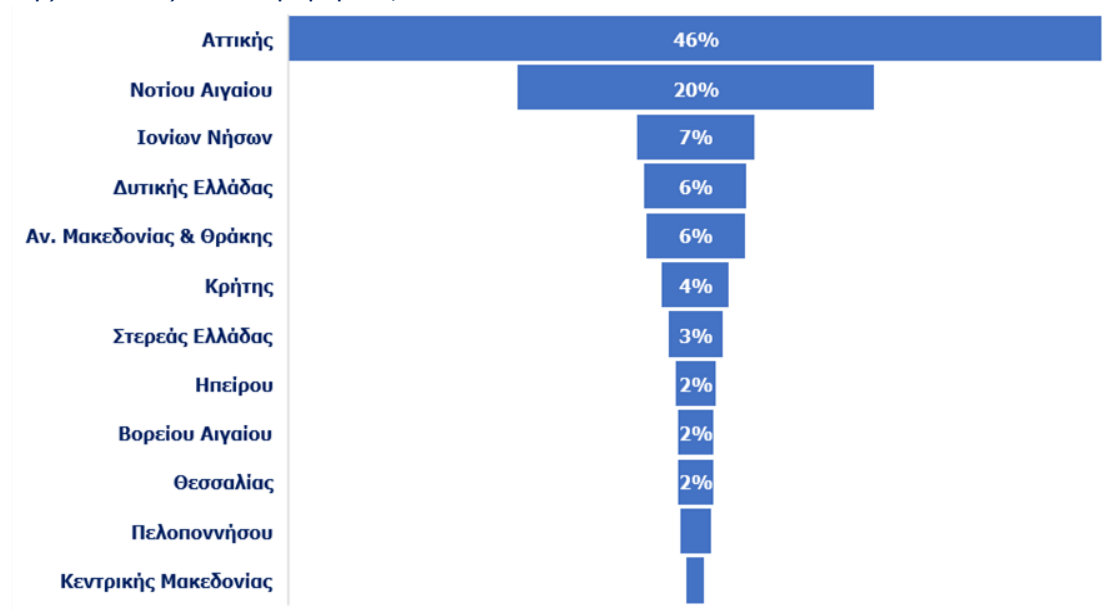
**Πίνακας 34:** Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	28.950.459	30.485.427	23.227.682	5%	-24%
Νοτίου Αιγαίου	11.040.557	14.793.013	10.202.414	34%	-31%
Ιονίων Νήσων	4.700.327	5.500.435	3.387.896	17%	-38%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>6.249.616</b>	<b>4.337.932</b>	<b>2.952.860</b>	<b>-31%</b>	<b>-32%</b>
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3.942.035	4.560.142	2.854.186	16%	-37%
Κρήτης	2.268.104	3.137.320	1.949.815	38%	-38%
Στερεάς Ελλάδας	2.114.039	2.219.910	1.596.925	5%	-28%
Ηπείρου	1.560.773	1.760.639	1.147.626	13%	-35%
Βορείου Αιγαίου	1.715.910	1.282.019	1.053.367	-25%	-18%
Θεσσαλίας	1.309.660	1.546.644	1.026.352	18%	-34%
Πελοποννήσου	540.283	984.872	903.211	82%	-8%
Κεντρικής Μακεδονίας	837.902	878.349	543.012	5%	-38%
<b>Ελλάδα</b>	<b>65.229.665</b>	<b>71.486.702</b>	<b>50.845.346</b>	<b>10%</b>	<b>-29%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στις Περιφέρειες Αττικής (46%) και Νοτίου Αιγαίου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 66% της συνολικής διακίνησης της Ελλάδας για το 2021.

**Διάγραμμα 48:** Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021



#### 4.3.2 Ακτοποϊκή κίνηση εσωτερικού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για το 2021, αντιπροσωπεύει το 6% των διακινηθέντων εσωτερικού της χώρας. Την περίοδο 2015-2019, οι λιμένες της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση στην διακίνηση επιβατών κατά -31% (από 6,2 εκατ. το 2015 σε 4,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα στις Περιφερειακές Ενότητες είναι μικτή, με τις Ενότητες Ηλείας (+14%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανίας (+61%, από 43 χιλ. το 2015 σε 69 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα η Ενότητα Αχαΐας (-45%, από 4,8 εκατ. το 2015 σε 2,6 εκατ. το 2019) μείωση.

Την περίοδο 2019-2021, η διακίνηση επιβατών στα λιμάνια της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -32% (από 4,3 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν μείωση: Αχαΐας (-29%, από 2,6 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Ηλείας (-37%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021) και Αιτωλοακαρνανίας (-19%, από 69 χιλ. το 2019 σε 56 χιλ. το 2021).

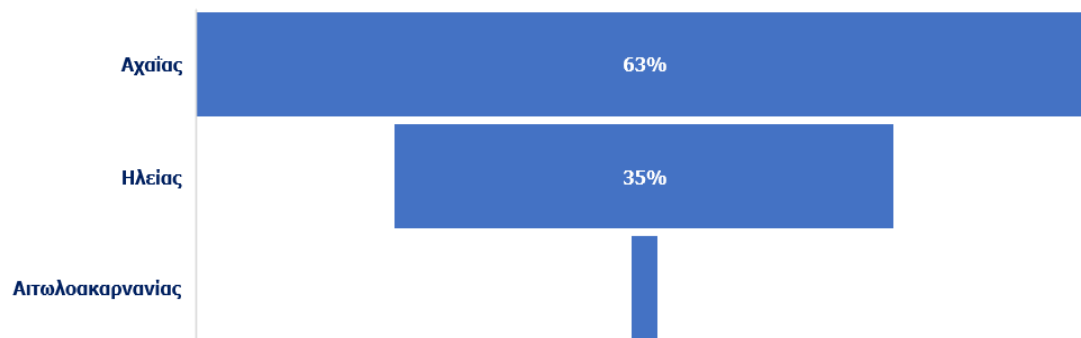
**Πίνακας 35:** Διακινηθέντες εσωτερικού στους λιμένες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αχαΐας	4.769.272	2.625.109	1.858.205	-45%	-29%
Ηλείας	1.437.297	1.643.374	1.038.744	14%	-37%
Αιτωλοακαρνανίας	43.047	69.449	55.911	61%	-19%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>6.249.616</b>	<b>4.337.932</b>	<b>2.952.860</b>	<b>-31%</b>	<b>-32%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Αχαΐας αντιπροσωπεύει το 63% της επιβατικής κίνησης και ακολουθούν η Ηλεία (35%) και η Αιτωλοακαρνανία (2%).

**Διάγραμμα 49:** Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εσωτερικού στα λιμάνια της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



#### 4.4 ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ, 2015-2021

Οι διακινηθέντες εξωτερικού την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +3% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,8 εκατ. το 2019). Στις επιμέρους Περιφέρειες, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-1%, από 971 χιλ. το 2015 σε 957 χιλ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-20%, από 603 χιλ. το 2015 σε 482 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση διακινηθέντων ενώ αντίθετα η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (+114%, από 162 χιλ. το 2015 σε 347 χιλ. το 2019) αύξηση. Επίσης, οι Λοιποί λιμένες σημείωσαν αύξηση στους διακινηθέντες τους κατά +19% (από 6 χιλ. το 2015 σε 7 χιλ. το 2019).

Σε όλα τα λιμάνια την περίοδο 2019-2021 σημειώθηκε μείωση διακινηθέντων εξωτερικού κατά -36% (από 1,8 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Συγκεκριμένα: Ηπείρου (λιμάνι Ηγουμενίτσας) (-24%, από 957 χιλ. το 2019 σε 726 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (λιμάνι Πάτρας) (-36%, από 482 χιλ. το 2019 σε 308 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (λιμάνι Κέρκυρας) (-69%, από 347 χιλ. το 2019 σε 109 χιλ. το 2021) και Λοιποί Λιμένες (-63%, από 7 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

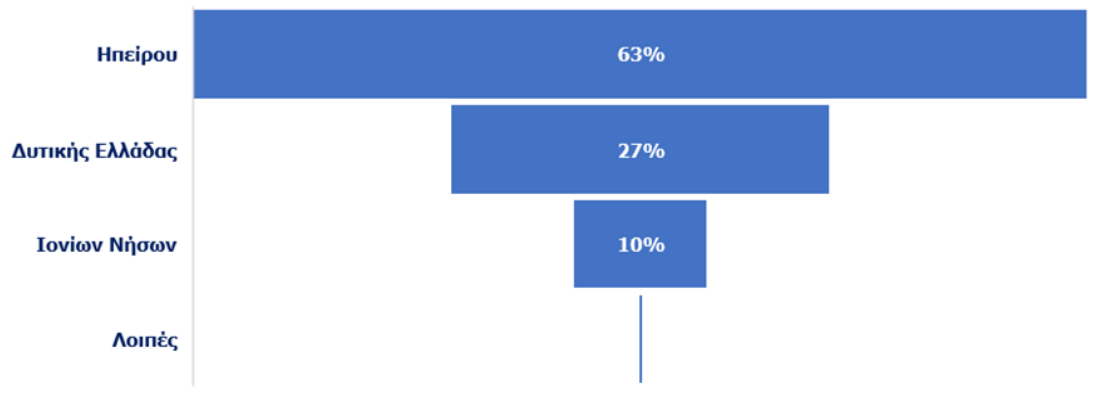
**Πίνακας 36:** Διακινηθέντες εξωτερικού στους λιμένες της χώρας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ηπείρου	971.012	956.710	726.333	-1%	-24%
Δυτικής Ελλάδας	<b>603.312</b>	<b>482.198</b>	<b>308.125</b>	<b>-20%</b>	<b>-36%</b>
Ιονίων Νήσων	162.221	347.485	109.039	114%	-69%
Λοιπές	5.631	6.694	2.492	19%	-63%
<b>Ελλάδα</b>	<b>1.742.176</b>	<b>1.793.087</b>	<b>1.145.989</b>	<b>3%</b>	<b>-36%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται στην Περιφέρεια Ηπείρου (63%) και ακολούθως στις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας (27%), Ιονίων Νήσων (10%) και Λοιπών (0,2%).

**Διάγραμμα 50:** Ποσοστιαία κατανομή των διακινηθέντων εξωτερικού στα λιμάνια της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2021



## 4.5 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΑΣ, 2015-2021

### 4.5.1 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η κίνηση των κρουαζιερόπλοιων στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση κατά -7% (από 4.294 το 2015 σε 3.979 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (+35%, από 293 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 397 κρουαζιερόπλοια το 2019), Ιονίων Νήσων (+9%, από 527 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 573 κρουαζιερόπλοια το 2019), Πελοποννήσου (+10%, από 165 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 182 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Ηπείρου (+45%, από 11 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 16 κρουαζιερόπλοια το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-11% ή -211 κρουαζιερόπλοια, από 1.989 το 2015 σε 1.778 το 2019), Βορείου Αιγαίου (-60% ή -93 κρουαζιερόπλοια, από 155 το 2015 σε 62 το 2019), Θεσσαλίας (-60% ή -53 κρουαζιερόπλοια, από 88 το 2015 σε 35 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-18% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 245 το 2015 σε 201 το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (-46% ή -38 κρουαζιερόπλοια, από 83 το 2015 σε 45 το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+183%, από 6 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 17 κρουαζιερόπλοια το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-54% ή -957 κρουαζιερόπλοια, από 1.778 το 2019 σε 821 το 2021), Ιονίων Νήσων (-58% ή -335 κρουαζιερόπλοια, από 573 το 2019 σε 238 το 2021), Αττικής (-37% ή -251 κρουαζιερόπλοια, από 677 το 2019 σε 426 το 2021), Κρήτης (-39% ή -153 κρουαζιερόπλοια, από 397 το 2019 σε 244 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-33% ή -67 κρουαζιερόπλοια, από 201 το 2019 σε 134 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-92% ή -57 κρουαζιερόπλοια, από 62 το 2019 σε 5 το 2021) και Πελοποννήσου (-24% ή -44 κρουαζιερόπλοια, από 182 το 2019 σε 138 το 2021).

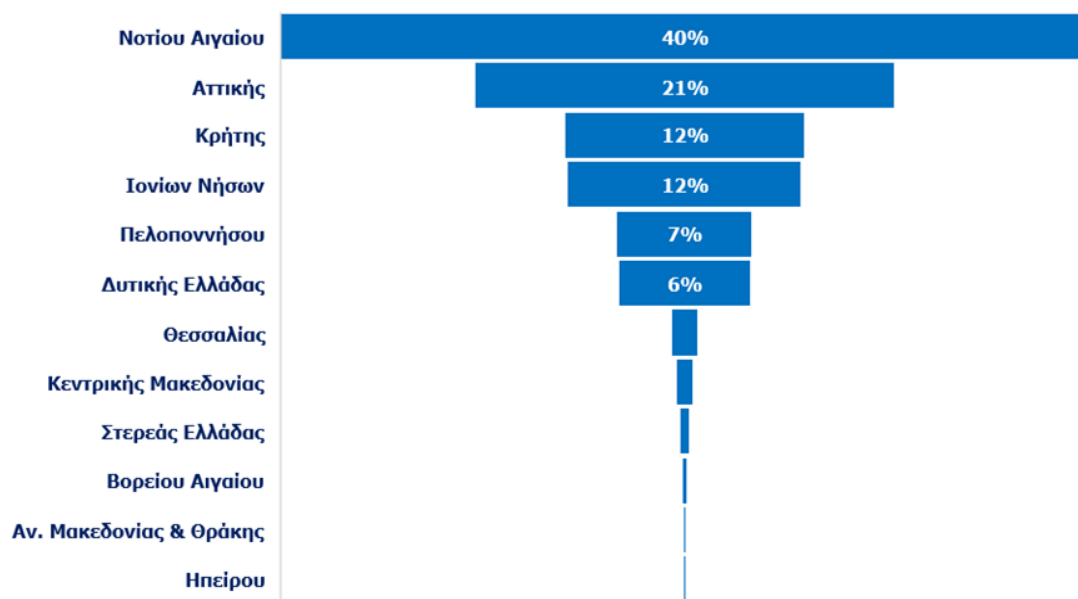
**Πίνακας 37:** Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.989	1.778	821	-11%	-54%
Αττικής	680	677	426	0%	-37%
Κρήτης	293	397	244	35%	-39%
Ιονίων Νήσων	527	573	238	9%	-58%
Πελοποννήσου	165	182	138	10%	-24%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>245</b>	<b>201</b>	<b>134</b>	<b>-18%</b>	<b>-33%</b>
Θεσσαλίας	88	35	26	-60%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	35	6	17	-83%	183%
Στερεάς Ελλάδας	83	45	9	-46%	-80%
Βορείου Αιγαίου	155	62	5	-60%	-92%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	23	7	3	-70%	-57%
Ηπείρου	11	16	3	45%	-81%
<b>Ελλάδα</b>	<b>4.294</b>	<b>3.979</b>	<b>2.064</b>	<b>-7%</b>	<b>-48%</b>

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή της κίνησης κρουαζιερόπλοιων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (40%), η Αττική (21%), η Κρήτη (12%) και τα Ιόνια Νησιά (12%) δέχονται τον μεγαλύτερο αριθμό κρουαζιερόπλοιων, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 84% της κίνησης στην Ελλάδα.

**Διάγραμμα 51:** Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



#### 4.5.2 Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2021 το 6% της κίνησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας (Κατάκολο και Πάτρα) κατέγραψαν μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -18% (από 245 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 201 κρουαζιερόπλοια το 2019). Επιμέρους, και τα 2 λιμάνια σημείωσαν πτώση: Κατάκολο (-18%, από 242 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 199 κρουαζιερόπλοια το 2019) και Πάτρα (-33%, από 3 κρουαζιερόπλοια το 2015 σε 2 κρουαζιερόπλοια το 2019).

Την περίοδο 2019-2021 η εικόνα είναι επίσης αρνητική, καταγράφοντας μείωση στην κίνηση κρουαζιερόπλοιων κατά -33% (από 201 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 134 κρουαζιερόπλοια το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με το λιμάνι της Πάτρας (+300%, από 2 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 8 κρουαζιερόπλοια το 2021) να σημειώνει αύξηση ενώ αντίθετα το λιμάνι του Κατάκολου (-37%, από 199 κρουαζιερόπλοια το 2019 σε 126 κρουαζιερόπλοια το 2021) μείωση.

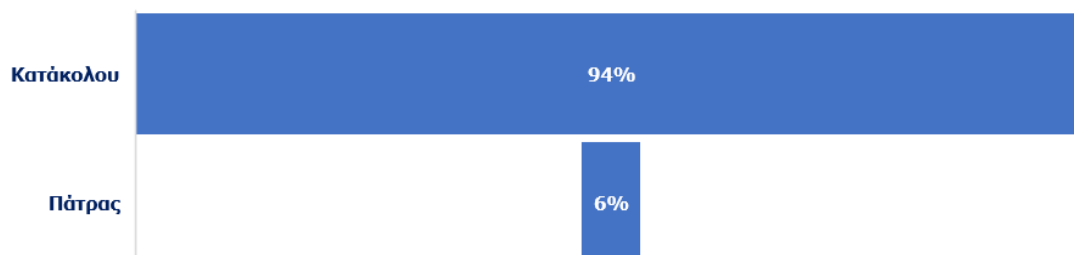
**Πίνακας 38:** Κίνηση κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κατάκολου	242	199	126	-18%	-37%
Πάτρας	3	2	8	-33%	300%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>245</b>	<b>201</b>	<b>134</b>	<b>-18%</b>	<b>-33%</b>

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι το υψηλότερο μερίδιο στην Περιφέρεια κατέχει το λιμάνι του Κατάκολου (94%) ενώ το υπόλοιπο 6% το λιμάνι της Πάτρας.

**Διάγραμμα 52:** Ποσοστιαία κατανομή κίνησης κρουαζιερόπλοιων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά λιμάνι, 2021





### 4.5.3 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στα λιμάνια της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +12% (από 5,0 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+13%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Αττικής (+8%, από 1,0 εκατ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (+30%, από 802 χιλ. το 2015 σε 1,0 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+71%, από 356 χιλ. το 2015 σε 607 χιλ. το 2019). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-80% ή -61 χιλ., από 76 χιλ. το 2015 σε 15 χιλ. το 2019), Βορείου Αιγαίου (-78% ή -60 χιλ., από 77 χιλ. το 2015 σε 17 χιλ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (-10% ή -46 χιλ., από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019) και Πελοποννήσου (-40% ή -43 χιλ., από 109 χιλ. το 2015 σε 65 χιλ. το 2019).

Η εικόνα την περίοδο 2019-2021 είναι αρνητική για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, με εξαίρεση την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (+142%, από 5 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-79% ή -1,8 εκατ., από 2,3 εκατ. το 2019 σε 475 χιλ. το 2021), Αττικής (-71% ή -785 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 323 χιλ. το 2021), Ιονίων Νήσων (-75% ή -779 χιλ., από 1,0 εκατ. το 2019 σε 265 χιλ. το 2021), Κρήτης (-70% ή -423 χιλ., από 607 χιλ. το 2019 σε 185 χιλ. το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-70% ή -291 χιλ., από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021).

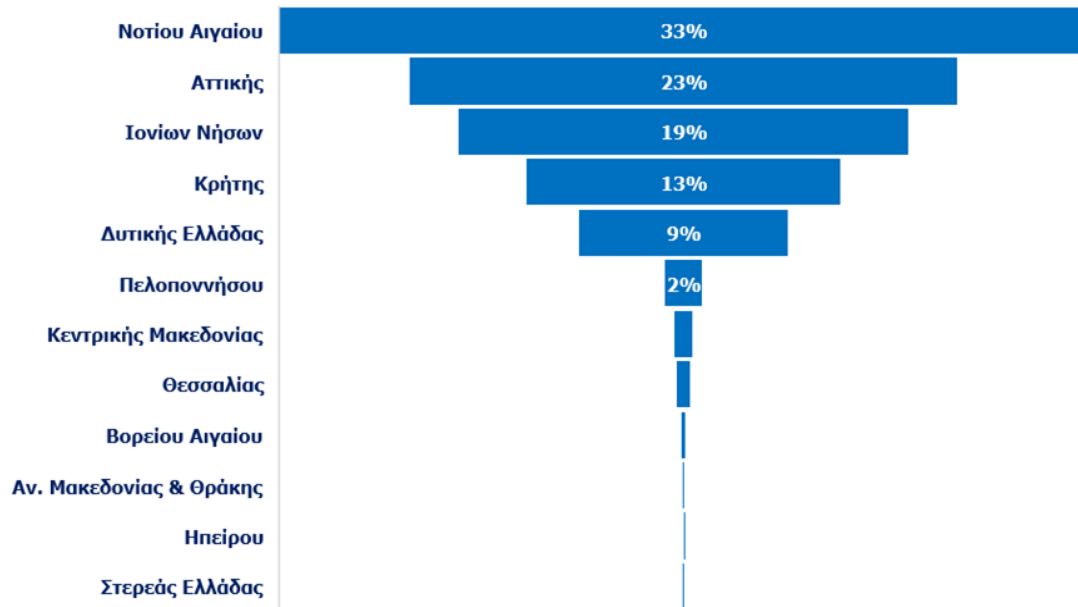
**Πίνακας 39:** Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	1.996.720	2.264.893	474.777	13%	-79%
Αττικής	1.026.014	1.108.221	322.896	8%	-71%
Ιονίων Νήσων	802.316	1.044.160	265.325	30%	-75%
Κρήτης	355.699	607.268	184.507	71%	-70%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>460.972</b>	<b>414.935</b>	<b>123.846</b>	<b>-10%</b>	<b>-70%</b>
Πελοποννήσου	108.543	65.392	22.270	-40%	-66%
Κεντρικής Μακεδονίας	26.356	4.865	11.777	-82%	142%
Θεσσαλίας	76.051	15.429	8.232	-80%	-47%
Βορείου Αιγαίου	76.803	17.217	2.649	-78%	-85%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	13.061	2.699	938	-79%	-65%
Ηπείρου	4.057	2.137	655	-47%	-69%
Στερεάς Ελλάδας	17.851	5.168	443	-71%	-91%
<b>Ελλάδα</b>	<b>4.964.443</b>	<b>5.552.384</b>	<b>1.418.315</b>	<b>12%</b>	<b>-74%</b>

Πηγή: Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίο (33%), η Αττική (23%), τα Ιόνια Νησιά (19%) και η Κρήτη (13%) δέχονται το μεγαλύτερο όγκο, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 88% των συνολικών αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας.

**Διάγραμμα 53:** Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



#### 4.5.4 Αριθμός αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2021 το 9% των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας της χώρας. Την περίοδο 2015-2019 τα λιμάνια της Περιφέρειας (Κατάκολο και Πάτρα) κατέγραψαν μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -10% (από 461 χιλ. το 2015 σε 415 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με το λιμάνι του Κατάκολου (-10%, από 460 χιλ. το 2015 σε 414 χιλ. το 2019) να καταγράφει πτώση και το λιμάνι της Πάτρας (+12%, από 1.090 το 2015 σε 1.219 το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021 η εικόνα είναι επίσης αρνητική, καταγράφοντας μείωση στις αφίξεις επιβατών κατά -70% (από 415 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021). Επιμέρους, και τα δύο λιμάνια σημείωσαν μείωση στις αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας: Κατάκολο (-70%, από 414 χιλ. το 2019 σε 124 χιλ. το 2021) και Πάτρα (-72%, από 1 χιλ. το 2019 σε 337 αφίξεις το 2021).

**Πίνακας 40:** Αφίξεις επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2015-2021

Λιμάνι	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κατάκολο	459.882	413.716	123.509	-10%	-70%
Πάτρας	1.090	1.219	337	12%	-72%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>460.972</b>	<b>414.935</b>	<b>123.846</b>	<b>-10%</b>	<b>-70%</b>

**Πηγή:** Ένωση Λιμένων Ελλάδος - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας για το 2021, παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των αφίξεων εντοπίζεται στο λιμάνι του Κατάκολου (99,7%) ενώ μόλις το 0,3% εντοπίζεται στο λιμάνι της Πάτρας.

**Διάγραμμα 54:** Ποσοστιαία κατανομή του αριθμού των αφίξεων επιβατών κρουαζιέρας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά λιμάνι, 2021



## 4.6 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ, 2015-2021

### 4.6.1 Επισκέπτες σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +34% (από 4,4 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 5,9 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση το Βόρειο Αιγαίο (-6%, από 51 χιλ. το 2015 σε 48 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Κρήτης (+171% ή +533 χιλ., από 312 χιλ. το 2015 σε 845 χιλ. το 2019), Αττικής (+21% ή +490 χιλ., από 2,3 εκατ. το 2015 σε 2,8 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+27% ή +147 χιλ., από 541 χιλ. το 2015 σε 688 χιλ. το 2019) και Στερεά Ελλάδα (+41% ή +114 χιλ., από 277 χιλ. το 2015 σε 391 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκε κατά -65% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,0 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή -1,8 εκατ., από 2,8 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Κρήτης (-79% ή -668 χιλ., από 845 χιλ. το 2019 σε 178 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-70% ή -481 χιλ., από 688 χιλ. το 2019 σε 206 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-75% ή -294 χιλ., από 391 χιλ. το 2019 σε 96 χιλ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-43% ή -232 χιλ., από 536 χιλ. το 2019 σε 304 χιλ. το 2021), και Δυτικής Ελλάδας (-76% ή -170 χιλ., από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021).

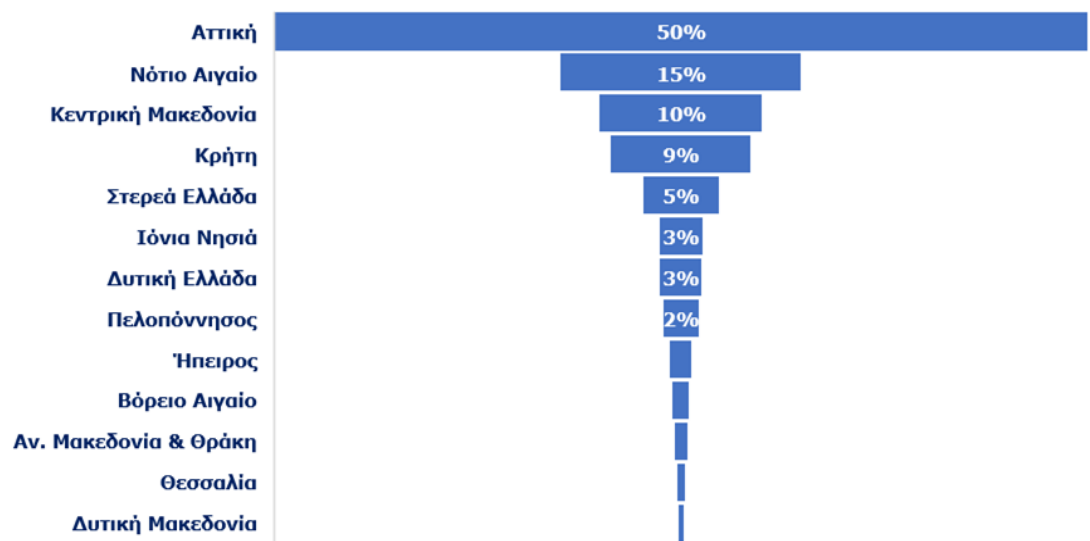
**Πίνακας 41:** Επισκέπτες σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	2.295.545	2.785.289	1.021.057	21%	-63%
Νότιο Αιγαίο	478.588	535.992	304.008	12%	-43%
Κεντρική Μακεδονία	541.193	687.717	206.247	27%	-70%
Κρήτη	312.274	845.477	177.770	171%	-79%
Στερεά Ελλάδα	276.968	390.509	96.067	41%	-75%
Ιόνια Νησιά	61.135	80.883	55.625	32%	-31%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>174.653</b>	<b>223.303</b>	<b>53.051</b>	<b>28%</b>	<b>-76%</b>
Πελοπόννησος	69.232	102.647	46.165	48%	-55%
Ήπειρος	56.059	59.056	29.246	5%	-50%
Βόρειο Αιγαίο	50.847	47.913	21.538	-6%	-55%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	41.502	50.866	17.423	23%	-66%
Θεσσαλία	40.395	69.460	11.490	72%	-83%
Δυτική Μακεδονία	7.451	16.815	7.794	126%	-54%
<b>Ελλάδα</b>	<b>4.405.842</b>	<b>5.895.927</b>	<b>2.047.481</b>	<b>34%</b>	<b>-65%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει τις μισές επισκέψεις (50%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (15%) , η Κεντρική Μακεδονία (10%) και η Κρήτη (9%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 83% των επισκέψεων στα Μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

**Διάγραμμα 55:** Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



#### 4.6.2 Επισκέπτες σε μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2021 αντιπροσωπεύει το 3% των επισκεπτών σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση στην επισκεψιμότητα των μουσείων της κατά +28% (από 175 χιλ. το 2015 σε 223 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Ηλεία (+22%, από 152 χιλ. το 2015 σε 186 χιλ. το 2019), Αχαΐα (+60%, από 20 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανία (+135%, από 3 χιλ. το 2015 σε 6 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -76% (από 223 χιλ. το 2019 σε 53 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Ηλεία (-77%, από 186 χιλ. το 2019 σε 44 χιλ. το 2021), Αχαΐα (-77%, από 31 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021) και Αιτωλοακαρνανία (-67%, από 6 χιλ. το 2019 σε 2 χιλ. το 2021).

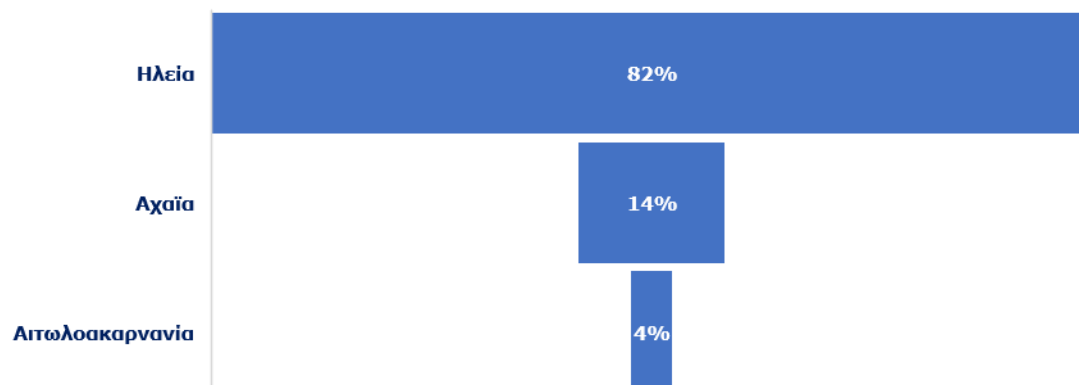
**Πίνακας 42:** Επισκέπτες σε μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
<b>Ηλεία</b>	152.353	185.609	43.589	22%	-77%
<b>Αχαΐα</b>	19.569	31.278	7.335	60%	-77%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	2.731	6.416	2.127	135%	-67%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>174.653</b>	<b>223.303</b>	<b>53.051</b>	<b>28%</b>	<b>-76%</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ηλείας (82%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αχαΐας (14%) και Αιτωλοακαρνανίας (4%).

**Διάγραμμα 56:** Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε Μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



## 4.7 ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ, 2015-2021

### 4.7.1 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση κατά +32% (από 10,3 εκατ. επισκέπτες το 2015 σε 13,7 εκατ. επισκέπτες το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 1,6 εκατ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Ιονίων Νήσων (-0,003%, από 237 χιλ. το 2015 σε 237 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-28%, από 3 χιλ. το 2015 σε 2 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+50% ή +2,1 εκατ., από 4,1 εκατ. το 2015 σε 6,2 εκατ. το 2019), Κρήτης (+45% ή +673 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+33% ή +481 χιλ., από 1,4 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+26% ή +85 χιλ., από 324 χιλ. το 2015 σε 409 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκε κατά -61% (από 13,7 εκατ. το 2019 σε 5,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-70% ή -4,4 εκατ., από 6,2 εκατ. το 2019 σε 1,9 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-61% ή -1,2 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 754 χιλ. το 2021), Κρήτης (-52% ή -1,1 εκατ., από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,0 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-42% ή -630 χιλ., από 1,5 εκατ. το 2019 σε 866 χιλ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-64% ή -339 χιλ., από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-64% ή -260 χιλ., από 409 χιλ. το 2019 σε 149 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-64% ή -254 χιλ., από 398 χιλ. το 2019 σε 144 χιλ. το 2021).

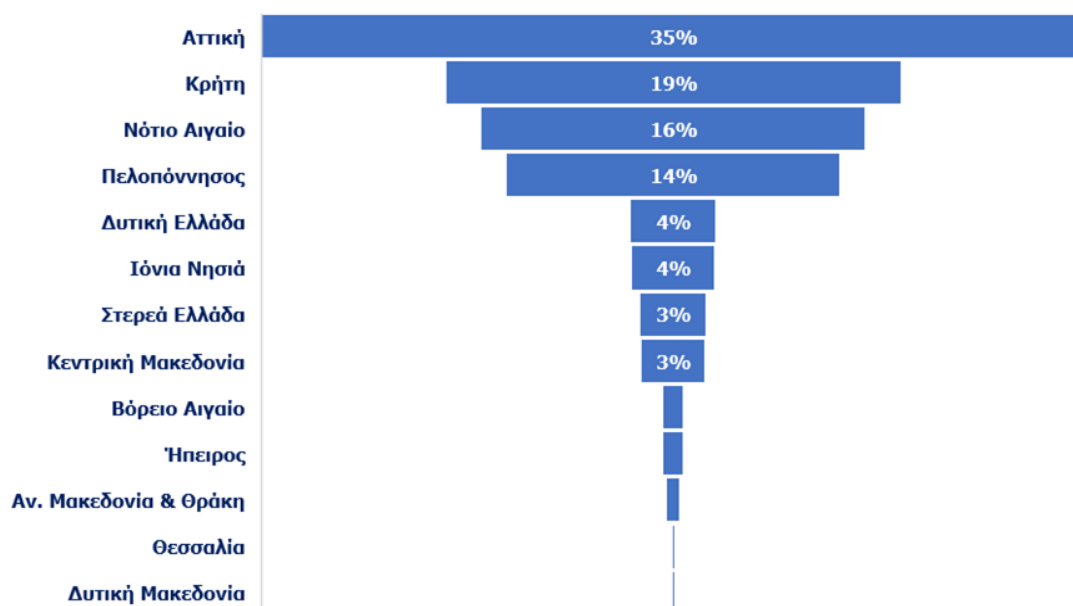
**Πίνακας 43:** Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττική	4.145.093	6.234.154	1.859.098	50%	-70%
Κρήτη	1.482.109	2.155.260	1.027.230	45%	-52%
Νότιο Αιγαίο	1.638.165	1.495.796	866.204	-9%	-42%
Πελοπόννησος	1.441.529	1.922.164	754.106	33%	-61%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>486.368</b>	<b>532.089</b>	<b>193.421</b>	<b>9%</b>	<b>-64%</b>
Ιόνια Νησιά	236.949	236.943	187.299	0%	-21%
Στερεά Ελλάδα	324.175	409.071	148.871	26%	-64%
Κεντρική Μακεδονία	350.106	398.153	143.964	14%	-64%
Βόρειο Αιγαίο	53.177	92.014	47.264	73%	-49%
Ήπειρος	80.677	88.471	46.732	10%	-47%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	63.209	78.638	31.338	24%	-60%
Θεσσαλία	15.817	18.662	3.035	18%	-84%
Δυτική Μακεδονία	2.679	1.936	983	-28%	-49%
<b>Ελλάδα</b>	<b>10.320.053</b>	<b>13.663.351</b>	<b>5.309.545</b>	<b>32%</b>	<b>-61%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική αντιπροσωπεύει το 35% των επισκέψεων που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (19%), το Νότιο Αιγαίο (16%) και η Πελοπόννησος (14%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 85% των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

**Διάγραμμα 57:** Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021





#### 4.7.2 Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2021 αντιπροσωπεύει το 4% των επισκέψεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση στον αριθμό των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους κατά +9% (από 486 χιλ. το 2015 σε 532 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Ηλεία (+5%, από 477 χιλ. το 2015 σε 503 χιλ. το 2019), Αιτωλοακαρνανία (+523%, από 4 χιλ. το 2015 σε 24 χιλ. το 2019) και Αχαΐα (+0,5%, από 5 χιλ. το 2015 σε 5 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, ο αριθμός των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψε πτώση κατά -64% (από 532 χιλ. το 2019 σε 193 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Ηλεία (-66%, από 503 χιλ. το 2019 σε 170 χιλ. το 2021), Αιτωλοακαρνανία (-20%, από 24 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και Αχαΐα (-23%, από 5 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021).

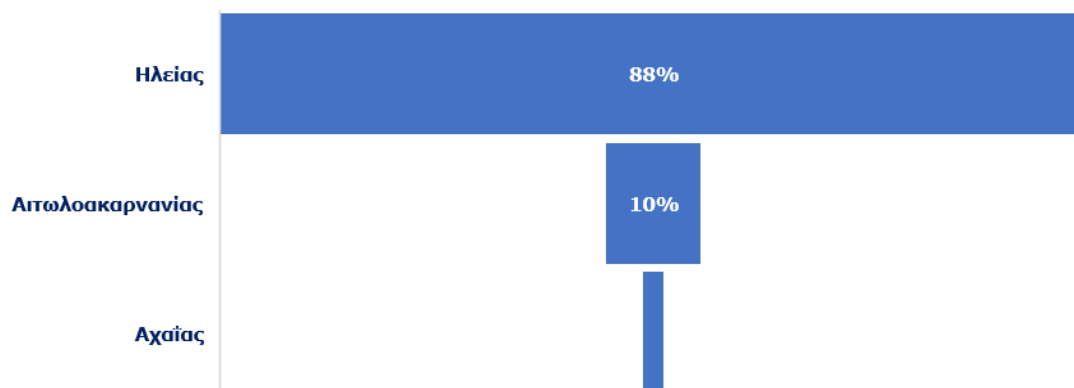
**Πίνακας 44:** Επισκέπτες σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
<b>Ηλείας</b>	477.236	502.979	170.364	5%	-66%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	3.812	23.765	18.953	523%	-20%
<b>Αχαΐας</b>	5.320	5.345	4.104	0%	-23%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>486.368</b>	<b>532.089</b>	<b>193.421</b>	<b>9%</b>	<b>-64%</b>

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ηλείας (88%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (10%) και Αχαΐας (2%).

**Διάγραμμα 58:** Ποσοστιαία κατανομή των επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



## 4.8 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ (ΣΕ €), 2015-2021

### 4.8.1 Εισπράξεις σε μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +88% (από € 12,4 εκατ. το 2015 σε € 23,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-3%, από € 27 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+113% ή + € 7,2 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 13,5 εκατ. το 2019), Κρήτης (+89% ή + € 1,1 εκατ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,3 εκατ. το 2019), Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 908 χιλ., από € 1,2 εκατ. το 2015 σε € 2,1 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+73% ή + € 581 χιλ., από € 800 χιλ. το 2015 σε € 1,4 εκατ. το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+79% ή + € 414 χιλ., από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -56% (από € 23,3 εκατ. το 2019 σε € 10,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη να καταγράφονται στις Περιφέρειες Αττικής (-57% ή - € 7,7 εκατ., από € 13,6 εκατ. το 2019 σε € 5,8 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-77% ή - € 1,6 εκατ., από € 2,1 εκατ. το 2019 σε € 474 χιλ. το 2021), Κρήτης (-44% ή - € 1,0 εκατ., από € 2,3 εκατ. το 2019 σε € 1,3 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 976 χιλ., από € 2,4 εκατ. το 2019 σε € 1,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-76% ή - € 715 χιλ., από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-52% ή - € 712 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 669 χιλ. το 2021).

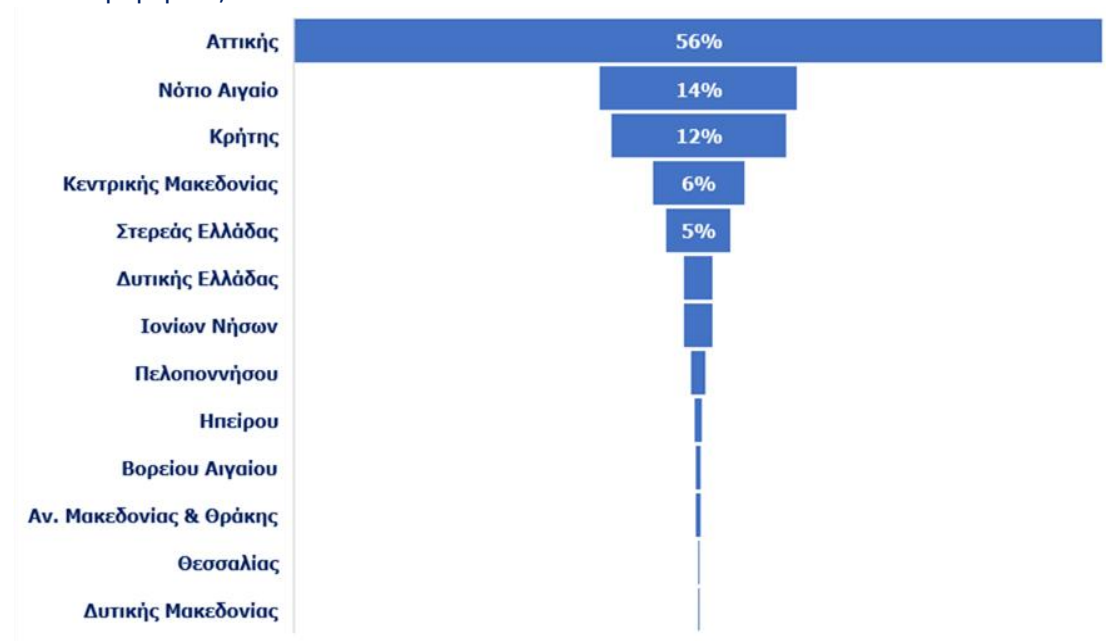
**Πίνακας 45:** Εισπράξεις σε μουσεία της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
<b>Αττικής</b>	6.359.969	13.546.010	5.835.488	113%	-57%
<b>Νότιο Αιγαίο</b>	1.908.145	2.410.001	1.434.381	26%	-40%
<b>Κρήτης</b>	1.202.376	2.277.840	1.266.613	89%	-44%
<b>Κεντρικής Μακεδονίας</b>	799.863	1.380.806	668.752	73%	-52%
<b>Στερεάς Ελλάδας</b>	1.180.550	2.088.808	474.007	77%	-77%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>521.270</b>	<b>935.207</b>	<b>219.906</b>	<b>79%</b>	<b>-76%</b>
<b>Ιονίων Νήσων</b>	115.902	262.705	209.368	127%	-20%
<b>Πελοποννήσου</b>	91.298	159.499	106.944	75%	-33%
<b>Ηπείρου</b>	47.700	79.259	64.636	66%	-18%
<b>Βορείου Αιγαίου</b>	91.086	95.252	46.526	5%	-51%
<b>Αν. Μακεδονίας &amp; Θράκης</b>	37.419	69.026	39.085	84%	-43%
<b>Θεσσαλίας</b>	26.500	25.730	11.555	-3%	-55%
<b>Δυτικής Μακεδονίας</b>	3.135	12.883	8.383	311%	-35%
<b>Σύνολο</b>	<b>12.385.213</b>	<b>23.343.026</b>	<b>10.385.644</b>	<b>88%</b>	<b>-56%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε μουσεία στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει πάνω από τις μισές εισπράξεις (56%) που καταγράφηκαν στην Ελλάδα και ακολουθούν το Νότιο Αιγαίο (14%), η Κρήτη (12%) και η Κεντρική Μακεδονία (6%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 89% των εισπράξεων στα μουσεία της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

**Διάγραμμα 59:** Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



#### 4.8.2 Εισπράξεις σε μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2021 αντιπροσωπεύει το 2% των εισπράξεων σε μουσεία της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση εισπράξεων κατά +79% (από € 521 χιλ. το 2015 σε € 935 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Ηλεία (+78%, από € 507 χιλ. το 2015 σε € 901 χιλ. το 2019), Αχαΐα (+130%, από € 13 χιλ. το 2015 σε € 30 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανία (+377%, από € 826 το 2015 σε € 4 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στα μουσεία της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -76% (από € 935 χιλ. το 2019 σε € 220 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν μείωση: Ηλεία (-77%, από € 901 χιλ. το 2019 σε € 205 χιλ. το 2021), Αχαΐα (-60%, από € 30 χιλ. το 2019 σε € 12 χιλ. το 2021) και Αιτωλοακαρνανία (-37%, από € 4 χιλ. το 2019 σε € 2 χιλ. το 2021).

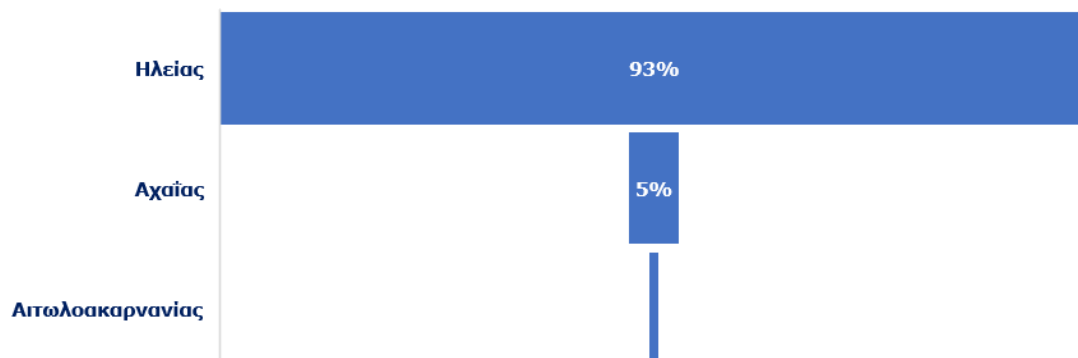
**Πίνακας 46:** Εισπράξεις σε μουσεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
<b>Ηλείας</b>	507.499	901.455	205.388	78%	-77%
<b>Αχαΐας</b>	12.945	29.808	12.024	130%	-60%
<b>Αιτωλοακαρνανία</b>	826	3.944	2.494	377%	-37%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>521.270</b>	<b>935.207</b>	<b>219.906</b>	<b>79%</b>	<b>-76%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ηλείας (93%) καταγράφει το υψηλότερο ποσοστό και ακολουθούν οι Ενότητες Αχαΐας (5%) και Αιτωλοακαρνανίας (1%).

**Διάγραμμα 60:** Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε Μουσεία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



#### 4.9 ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ (ΣΕ €), 2015-2021

##### 4.9.1 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +145% (από € 43,8 εκατ. το 2015 σε € 107,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Θεσσαλίας (-78%, από € 15 χιλ. το 2015 σε € 3 χιλ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-20%, από € 312 το 2015 σε € 250 το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (+188% ή + € 39,0 εκατ., από € 20,7 εκατ. το 2015 σε € 59,7 εκατ. το 2019), Κρήτης (+178% ή + € 9,9 εκατ., από € 5,6 εκατ. το 2015 σε € 15,4 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+92% ή + € 6,0 εκατ., από € 6,4 εκατ. το 2015 σε € 12,4 εκατ. το 2019), Πελοποννήσου (+107% ή + € 5,4 εκατ., από € 5,1 εκατ. το 2015 σε € 10,5 εκατ. το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+49% ή + € 1,2 εκατ., από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+77% ή + € 1,2 εκατ., από € 1,6 εκατ. το 2015 σε € 2,8 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας μειώθηκαν κατά -59% (από € 107,6 εκατ. το 2019 σε € 44,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (+0,4%, από € 250 το 2019 σε € 251 το 2021). Οι υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτα μεγέθη καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Αττικής (-63% ή - € 37,9 εκατ., από € 59,7 εκατ. το 2019 σε € 21,8 εκατ. το 2021), Κρήτης (-51% ή - € 7,9 εκατ., από € 15,4 εκατ. το 2019 σε € 7,5 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή - € 5,8 εκατ., από € 12,4 εκατ. το 2019 σε € 6,5 εκατ. το 2021), Πελοποννήσου (-58% ή - € 6,1 εκατ., από € 10,5 εκατ. το 2019 σε € 4,4 εκατ. το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-67% ή - € 2,5 εκατ., από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-61% ή - € 1,7 εκατ., από € 2,8 εκατ. το 2019 σε € 1,1 εκατ. το 2021) και Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 771 χιλ., από € 1,4 εκατ. το 2019 σε € 632 χιλ. το 2021).

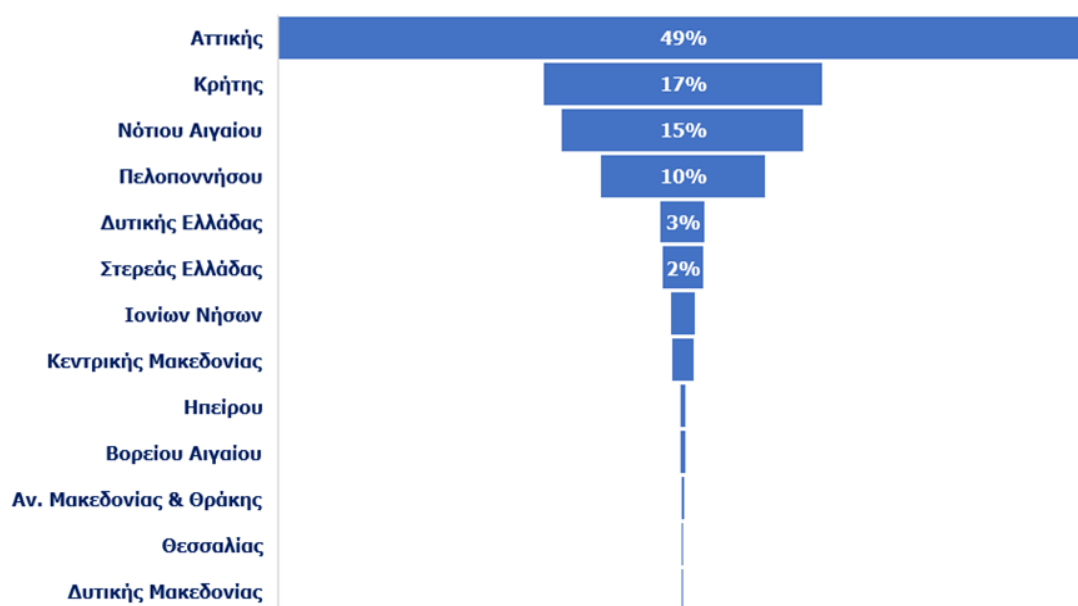
**Πίνακας 47:** Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας ανά Περιφέρεια (σε €), 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Αττικής	20.714.434	59.673.091	21.821.349	188%	-63%
Κρήτης	5.560.286	15.430.219	7.510.819	178%	-51%
Νότιου Αιγαίου	6.438.240	12.392.739	6.543.037	92%	-47%
Πελοποννήσου	5.082.045	10.495.760	4.436.045	107%	-58%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>2.503.123</b>	<b>3.720.409</b>	<b>1.220.578</b>	<b>49%</b>	<b>-67%</b>
Στερεάς Ελλάδας	1.588.160	2.817.993	1.098.161	77%	-61%
Ιονίων Νήσων	602.602	907.794	667.884	51%	-26%
Κεντρικής Μακεδονίας	1.013.021	1.403.192	632.230	39%	-55%
Ηπείρου	78.730	249.340	179.863	217%	-28%
Βορείου Αιγαίου	97.716	233.466	140.448	139%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	145.865	268.184	95.721	84%	-64%
Θεσσαλίας	15.215	3.383	3.164	-78%	-6%
Δυτικής Μακεδονίας	312	250	251	-20%	0%
<b>Σύνολο</b>	<b>43.839.749</b>	<b>107.595.820</b>	<b>44.349.550</b>	<b>145%</b>	<b>-59%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στους αρχαιολογικούς χώρους στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι η Αττική το 2021 αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές εισπράξεις (49%) που καταγράφονται στην Ελλάδα και ακολουθούν η Κρήτη (17%), το Νότιο Αιγαίο (15%) και η Πελοπόννησος (10%). Δηλαδή οι 4 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 91% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας που καταγράφηκαν το 2021.

**Διάγραμμα 61:** Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



#### 4.9.2 Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας το 2021 αντιπροσωπεύει το 3% των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Την περίοδο 2015-2019, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση εισπράξεων στους αρχαιολογικούς της χώρους κατά +49% (από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφερειακές Ενότητες σημείωσαν αύξηση: Ηλεία (+48%, από € 2,5 εκατ. το 2015 σε € 3,7 εκατ. το 2019), Αιτωλοακαρνανία (+966%, από € 2 χιλ. το 2015 σε € 26 χιλ. το 2019) και Αχαΐα (+26%, από € 3 χιλ. το 2015 σε € 4 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας κατέγραψαν πτώση κατά -67% (από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με την Ενότητα Ηλείας (-68%, από € 3,7 εκατ. το 2019 σε € 1,2 εκατ. το 2021) να καταγράφει μείωση ενώ αντίθετα οι Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (+25%, από € 26 χιλ. το 2019 σε € 33 χιλ. το 2021) και Αχαΐας (+13%, από € 4 χιλ. το 2019 σε € 4 χιλ. το 2021) αύξηση.

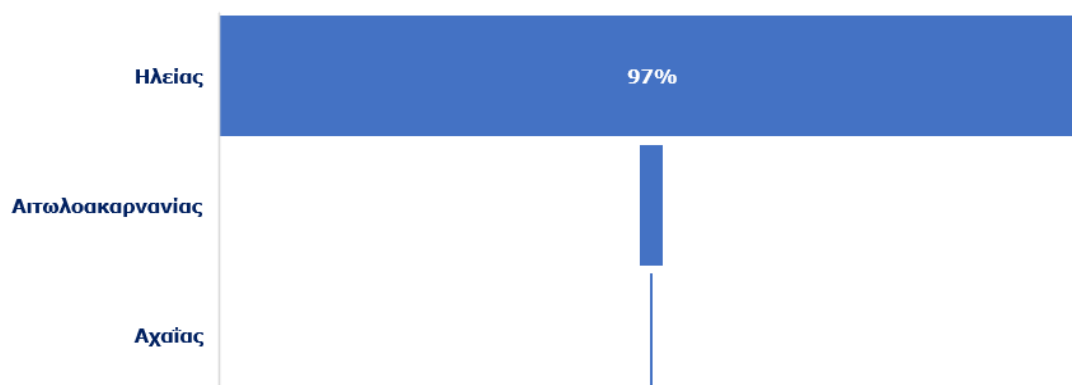
**Πίνακας 48:** Εισπράξεις σε αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα (σε €), 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
<b>Ηλείας</b>	2.497.609	3.690.314	1.183.369	48%	-68%
<b>Αιτωλοακαρνανία</b>	2.463	26.257	32.876	966%	25%
<b>Αχαΐας</b>	3.051	3.838	4.333	26%	13%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>2.503.123</b>	<b>3.720.409</b>	<b>1.220.578</b>	<b>49%</b>	<b>-67%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι η Ενότητα Ηλείας (97%) καταγράφει την πλειοψηφία των εισπράξεων και ακολουθούν οι Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (3%) και Αχαΐας (0,4%).

**Διάγραμμα 62:** Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



## 5 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ, 2016-2021

### 5.1 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

Η συγκέντρωση και επεξεργασία ταξιδιωτικών στοιχείων ανά Περιφέρεια, όπως αυτά συλλέγονται μέσω της Έρευνας Συνόρων<sup>10</sup>, ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2016 και έκτοτε η Τράπεζα της Ελλάδος συγκεντρώνει στοιχεία για την περιφερειακή κατανομή των ταξιδιωτικών εισπράξεων, καθώς και των επισκέψεων και διανυκτερεύσεων των εισερχόμενων ταξιδιωτών<sup>11</sup>. Η ταξινόμηση των Περιφερειών γίνεται σύμφωνα με την επίσημη στατιστική ταξινόμηση της ΕΕ (NUTS 2013/EU-28) και συγκεκριμένα με το δεύτερο επίπεδο αυτής (NUTS 2), που συμπίπτει με την διοικητική διαίρεση της χώρας σε 13 Περιφέρειες. Ως επισκέψεις, ορίζονται οι επισκέψεις που κάνει ένας τουρίστας στις επιμέρους Περιφέρειες της χώρας. Για παράδειγμα ένας τουρίστας που ταξιδεύει στην Ελλάδα και επισκέπτεται δύο Περιφέρειες (π.χ. Αττικής και Νοτίου Αιγαίου) στην Έρευνα Συνόρων καταγράφεται ως μια **άφιξη** και δύο **επισκέψεις**.

#### 5.1.1 Επισκέψεις στην Ελλάδα

Οι επισκέψεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +29% (από 28,4 εκατ. το 2016 σε 36,6 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (-8%, από 330 χιλ. το 2016 σε 304 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες: Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+181% ή +2,5 εκατ., από 1,4 εκατ. το 2016 σε 3,8 εκατ. το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+32% ή +1,7 εκατ., από 5,2 εκατ. το 2016 σε 6,9 εκατ. το 2019), Αττικής (+30% ή +1,4 εκατ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,9 εκατ. το 2019), Κρήτης (+17% ή +751 χιλ., από 4,5 εκατ. το 2016 σε 5,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+24% ή +591 χιλ., από 2,5 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -55% (από 36,6 εκατ. το 2019 σε 16,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των επισκέψεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες:

<sup>10</sup> Για συνοπτική παρουσίαση της μεθοδολογίας της Έρευνας Συνόρων βλ. [εδώ](#).

<sup>11</sup> Δεν περιλαμβάνονται μεγέθη από κρουαζιέρες, πέραν όσων καταγράφονται από την Έρευνα Συνόρων.



Κεντρικής Μακεδονίας (-57% ή -3,8 εκατ., από 6,8 εκατ. το 2019 σε 2,9 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-91% ή -3,5 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2019 σε 333 χιλ. το 2021), Αττικής (-55% ή -3,3 εκατ., από 5,9 εκατ. το 2019 σε 2,6 εκατ. το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-47% ή -3,3 εκατ., από 6,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021), Κρήτης (-40% ή -2,1 εκατ., από 5,3 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-43% ή -1,3 εκατ., από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021).

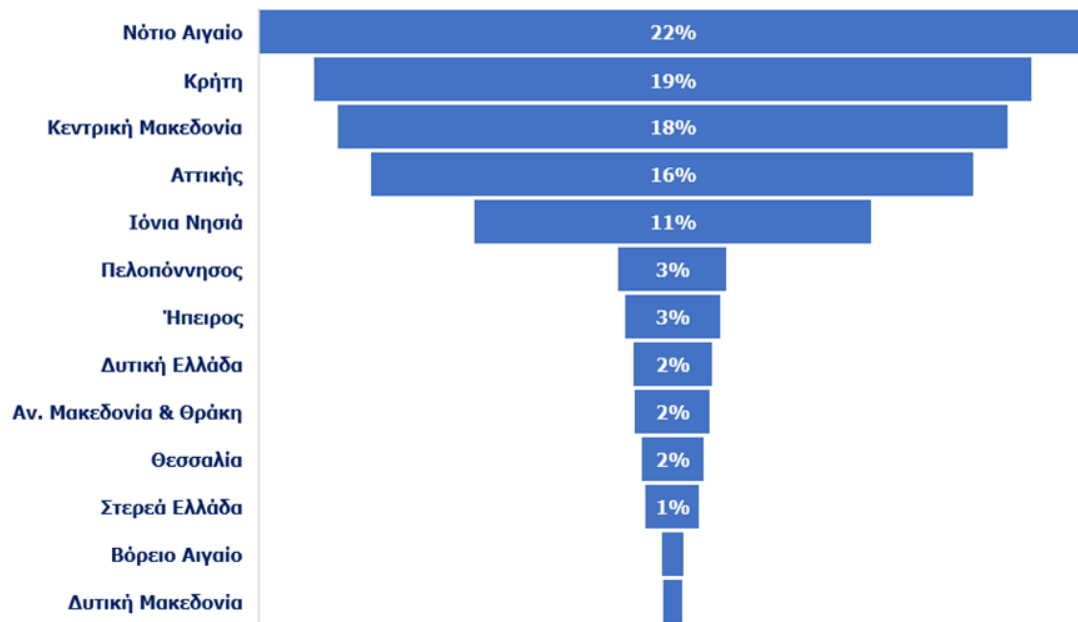
**Πίνακας 49:** Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Επισκέψεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	5.227	6.893	3.624	32%	-47%
Κρήτη	4.537	5.288	3.148	17%	-40%
Κεντρική Μακεδονία	6.395	6.761	2.934	6%	-57%
Αττικής	4.543	5.923	2.640	30%	-55%
Ιόνια Νησιά	2.457	3.048	1.742	24%	-43%
Πελοπόννησος	843	899	477	7%	-47%
Ήπειρος	717	1.033	425	44%	-59%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>513</b>	<b>817</b>	<b>351</b>	<b>59%</b>	<b>-57%</b>
Αν. Μακεδονία & Θράκη	1.363	3.833	333	181%	-91%
Θεσσαλία	714	806	274	13%	-66%
Στερεά Ελλάδα	409	679	240	66%	-65%
Βόρειο Αιγαίο	328	359	99	10%	-72%
Δυτική Μακεδονία	330	304	88	-8%	-71%
<b>Ελλάδα</b>	<b>28.376</b>	<b>36.643</b>	<b>16.376</b>	<b>29%</b>	<b>-55%</b>

Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι το Νότιο Αιγαίου (22%), η Κρήτη (19%), η Κεντρική Μακεδονία (18%), η Αττική (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%) δέχονται το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεπτών, αντιπροσωπεύοντας για το 2021 το 86% των συνολικών επισκέψεων στην Ελλάδα.

**Διάγραμμα 63:** Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



### 5.1.2 Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2% των επισκέψεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση επισκέψεων κατά +59% (από 513 χιλ. το 2016 σε 817 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση: Αλβανία (+71%, από 78 χιλ. το 2016 σε 133 χιλ. το 2019), Γερμανία (+46%, από 48 χιλ. το 2016 σε 70 χιλ. το 2019), Γαλλία (+53%, από 36 χιλ. το 2016 σε 55 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+12%, από 43 χιλ. το 2016 σε 48 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+65%, από 309 χιλ. το 2016 σε 511 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι επισκέψεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσαν πτώση κατά -57% (από 817 χιλ. το 2019 σε 351 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Αλβανία (-53%, από 133 χιλ. το 2019 σε 62 χιλ. το 2021), Γερμανία (-37%, από 70 χιλ. το 2019 σε 44 χιλ. το 2021), Γαλλία (-47%, από 55 χιλ. το 2019 σε 29 χιλ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-51%, από 48 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-62%, από 511 χιλ. το 2019 σε 192 χιλ. το 2021).

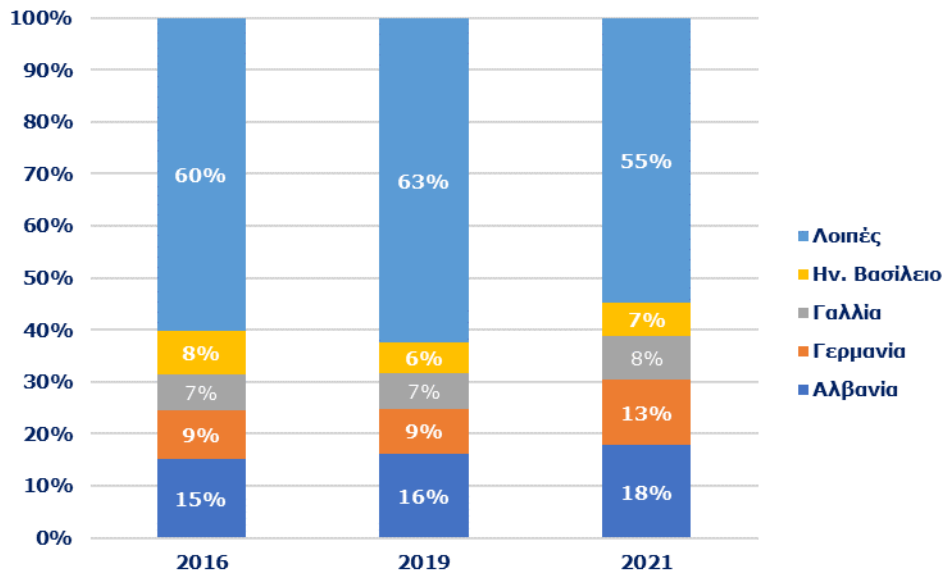
**Πίνακας 50:** Επισκέψεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε χιλ.), 2016-2021

Κατανομή επισκέψεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Αλβανία	78	133	62	71%	-53%
Γερμανία	48	70	44	46%	-37%
Γαλλία	36	55	29	53%	-47%
Ην. Βασίλειο	43	48	23	12%	-51%
Λοιπές	309	511	192	65%	-62%
<b>Σύνολο</b>	<b>513</b>	<b>817</b>	<b>351</b>	<b>59%</b>	<b>-57%</b>

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Αλβανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 18% (15% το 2016) και ακολουθούν από την Γερμανία με 13% (9% το 2016), από την Γαλλία με 8% (7% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 7% (8% το 2016) και από τις Λοιπές με 55% (60% το 2016).

**Διάγραμμα 64:** Ποσοστιαία κατανομή των επισκέψεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2016-2021



Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 5.1.3 Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +22% (από 190,4 εκατ. το 2016 σε 232,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Θεσσαλίας (-5%, από 5,1 εκατ. το 2016 σε 4,9 εκατ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς καταγράφηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+33% ή +13,2 εκατ., από 40,0 εκατ. το 2016 σε 53,2 εκατ. το 2019), Αττικής (+37% ή +9,3 εκατ., από 24,8 εκατ. το 2016 σε 34,0 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+88% ή +4,8 εκατ., από 5,4 εκατ. το 2016 σε 10,2 εκατ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+12% ή +4,5 εκατ., από 36,3 εκατ. το 2016 σε 40,8 εκατ. το 2019), Κρήτης (+10% ή +3,9 εκατ., από 39,4 εκατ. το 2016 σε 43,3 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+10% ή +2,3 εκατ., από 21,5 εκατ. το 2016 σε 23,7 εκατ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα κατέγραψαν μείωση κατά -43% (από 232,5 εκατ. το 2019 σε 131,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στον αριθμό των διανυκτερεύσεων τους, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-44% ή -23,3 εκατ., από 53,2 εκατ. το 2019 σε 29,9 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-48% ή -19,5 εκατ., από 40,8 εκατ. το 2019 σε 21,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-38% ή -16,4 εκατ., από 43,3 εκατ. το 2019 σε 26,9 εκατ. το 2021), Αττικής (-37% ή -12,6 εκατ., από 34,0 εκατ. το 2019 σε 21,4 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-39% ή -9,4 εκατ., από 23,7 εκατ. το 2019 σε 14,4 εκατ. το 2021).

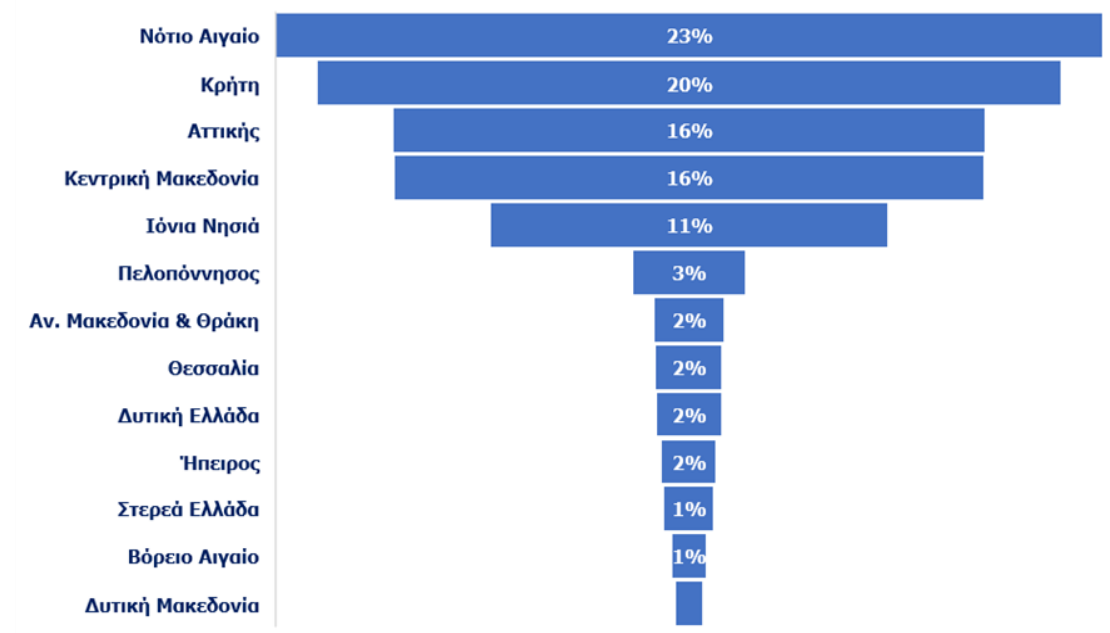
**Πίνακας 51:** Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021

Διανυκτερεύσεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε χιλ.), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	39.996	53.169	29.914	33%	-44%
Κρήτη	39.378	43.256	26.872	10%	-38%
Αττικής	24.769	34.028	21.432	37%	-37%
Κεντρική Μακεδονία	36.330	40.808	21.296	12%	-48%
Ιόνια Νησιά	21.493	23.744	14.391	10%	-39%
Πελοπόννησος	5.760	6.466	4.093	12%	-37%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	5.414	10.171	2.539	88%	-75%
Θεσσαλία	5.121	4.889	2.410	-5%	-51%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>2.742</b>	<b>4.530</b>	<b>2.372</b>	<b>65%</b>	<b>-48%</b>
Ήπειρος	3.622	4.003	1.972	11%	-51%
Στερεά Ελλάδα	1.845	2.978	1.796	61%	-40%
Βόρειο Αιγαίο	2.458	2.902	1.270	18%	-56%
Δυτική Μακεδονία	1.475	1.520	1.002	3%	-34%
<b>Ελλάδα</b>	<b>190.402</b>	<b>232.464</b>	<b>131.357</b>	<b>22%</b>	<b>-43%</b>

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στις επιμέρους Περιφέρειες, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (23%), την Κρήτη (20%), την Αττική (16%), την Κεντρική Μακεδονία (16%) και τα Ιόνια Νησιά (11%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 87% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

**Διάγραμμα 65:** Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



### 5.1.4 Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 2% των διανυκτερεύσεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση διανυκτερεύσεων κατά +65% (από 2,7 εκατ. το 2016 σε 4,5 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση: Γερμανία (+80%, από 373 χιλ. το 2016 σε 672 χιλ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+45%, από 238 χιλ. το 2016 σε 346 χιλ. το 2019), Αλβανία (+36%, από 166 χιλ. το 2016 σε 226 χιλ. το 2019), Γαλλία (+86%, από 173 χιλ. το 2016 σε 322 χιλ. το 2019) και Λοιπές (+65%, από 1,8 εκατ. το 2016 σε 3,0 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσαν πτώση κατά -48% (από 4,5 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-46%, από 672 χιλ. το 2019 σε 361 χιλ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-46%, από 346 χιλ. το 2019 σε 186 χιλ. το 2021), Αλβανία (-20%, από 226 χιλ. το 2019 σε 181 χιλ. το 2021), Γαλλία (-59%, από 322 χιλ. το 2019 σε 131 χιλ. το 2021) και Λοιπές (-49%, από 3,0 εκατ. το 2019 σε 1,5 εκατ. το 2021).

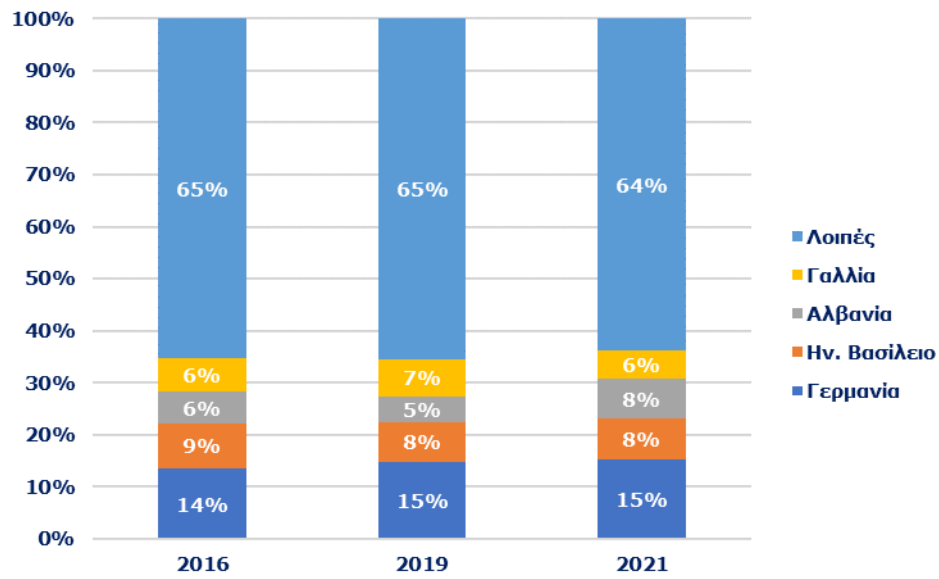
**Πίνακας 52:** Διανυκτερεύσεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε χιλ.), 2016-2021

Κατανομή διανυκτερεύσεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε χιλ.), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	373	672	361	80%	-46%
Ην. Βασίλειο	238	346	186	45%	-46%
Αλβανία	166	226	181	36%	-20%
Γαλλία	173	322	131	86%	-59%
Λοιπές	1.792	2.965	1.512	65%	-49%
<b>Σύνολο</b>	<b>2.742</b>	<b>4.530</b>	<b>2.372</b>	<b>65%</b>	<b>-48%</b>

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 15% (14% το 2016) και ακολουθούν από το Ην. Βασίλειο με 8% (9% το 2016), από την Αλβανία με 8% (6% το 2016), από την Γαλλία με 6% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016) και από τις Λοιπές με 64% (65% το 2016).

**Διάγραμμα 66:** Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2016-2021



Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence



### 5.1.5 Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι εισπράξεις στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσαν αύξηση κατά +39% (από € 12,7 δισ. το 2016 σε € 17,7 δισ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτους αριθμούς να σημειώνονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+65% ή + € 2,0 δισ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 5,2 δισ. το 2019), Αττικής (+49% ή + € 858 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,6 δισ. το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+33% ή + € 562 εκατ., από € 1,7 δισ. το 2016 σε € 2,3 δισ. το 2019), Κρήτης (+16% ή + € 506 εκατ., από € 3,1 δισ. το 2016 σε € 3,6 δισ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+27% ή + € 408 εκατ., από € 1,5 δισ. το 2016 σε € 1,9 δισ. το 2019).

Αντίθετα την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Ελλάδα κατέγραψαν πτώση κατά -42% (από € 17,7 δισ. το 2019 σε € 10,3 δισ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτους αριθμούς να καταγράφονται στις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (-40% ή - € 2,1 δισ., από € 5,2 δισ. το 2019 σε € 3,1 δισ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-55% ή - € 1,2 δισ., από € 2,3 δισ. το 2019 σε € 1,0 δισ. το 2021), Κρήτης (-33% ή - € 1,2 δισ., από € 3,6 δισ. το 2019 σε € 2,4 δισ. το 2021), Αττικής (-43% ή - € 1,1 δισ., από € 2,6 δισ. το 2019 σε € 1,5 δισ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-32% ή - € 614 εκατ., από € 1,9 δισ. το 2019 σε € 1,3 δισ. το 2021).

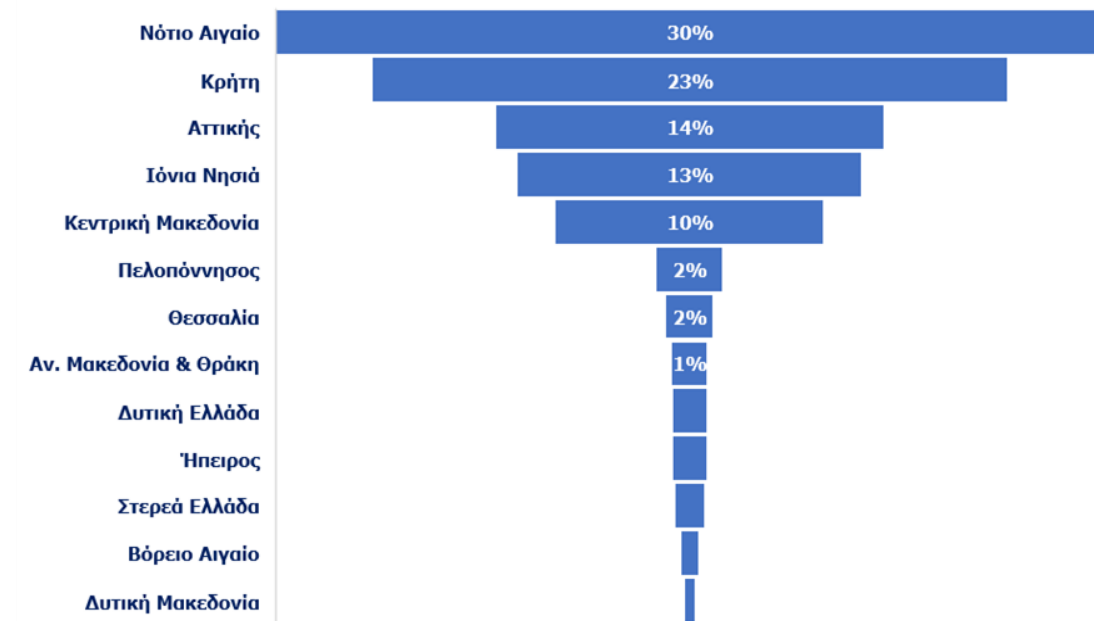
**Πίνακας 53:** Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021

Εισπράξεις στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε εκατ. €), 2016-2021						
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
Νότιο Αιγαίο	3.136	5.175	3.121	65%	-40%	
Κρήτη	3.095	3.601	2.395	16%	-33%	
Αττικής	1.734	2.592	1.466	49%	-43%	
Ιόνια Νησιά	1.504	1.911	1.297	27%	-32%	
Κεντρική Μακεδονία	1.688	2.250	1.012	33%	-55%	
Πελοπόννησος	324	417	250	29%	-40%	
Θεσσαλία	301	355	179	18%	-50%	
Αν. Μακεδονία & Θράκη	288	440	134	53%	-69%	
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>146</b>	<b>257</b>	<b>128</b>	<b>77%</b>	<b>-50%</b>	
Ήπειρος	218	261	127	20%	-51%	
Στερεά Ελλάδα	117	180	113	54%	-37%	
Βόρειο Αιγαίο	131	165	68	26%	-59%	
Δυτική Μακεδονία	68	76	38	12%	-50%	
<b>Ελλάδα</b>	<b>12.749</b>	<b>17.680</b>	<b>10.328</b>	<b>39%</b>	<b>-42%</b>	

Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στις επιμέρους Περιφέρειες για το 2021, παρατηρούμε ότι τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στο Νότιο Αιγαίο (30%), την Κρήτη (23%), την Αττική (14%), τα Ιόνια Νησιά (13%) και την Κεντρική Μακεδονία (10%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν το 90% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021.

**Διάγραμμα 67:** Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



### 5.1.6 Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 1% των εισπράξεων που καταγράφηκαν στην Ελλάδα το 2021. Την περίοδο 2016-2019, η Περιφέρεια κατέγραψε αύξηση εισπράξεων κατά +77% (από € 146 εκατ. το 2016 σε € 257 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι αγορές σημείωσαν αύξηση: Γερμανία (+109%, από € 17 εκατ. το 2016 σε € 36 εκατ. το 2019), Αλβανία (+107%, από € 13 εκατ. το 2016 σε € 27 εκατ. το 2019), Ην. Βασίλειο (+32%, από € 14 εκατ. το 2016 σε € 18 εκατ. το 2019), Γαλλία (+36%, από € 12 εκατ. το 2016 σε € 17 εκατ. το 2019) και Λοιπές (+79%, από € 90 εκατ. το 2016 σε € 160 εκατ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι εισπράξεις στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσαν πτώση κατά -50% (από € 257 εκατ. το 2019 σε € 128 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι αγορές κατέγραψαν αρνητικό πρόσημο: Γερμανία (-55%, από € 36 εκατ. το 2019 σε € 16 εκατ. το 2021), Αλβανία (-47%, από € 27 εκατ. το 2019 σε € 14 εκατ. το 2021), Ην. Βασίλειο (-34%, από € 18 εκατ. το 2019 σε € 12 εκατ. το 2021), Γαλλία (-50%, από € 17 εκατ. το 2019 σε € 8 εκατ. το 2021) και Λοιπές (-51%, από € 160 εκατ. το 2019 σε € 78 εκατ. το 2021).

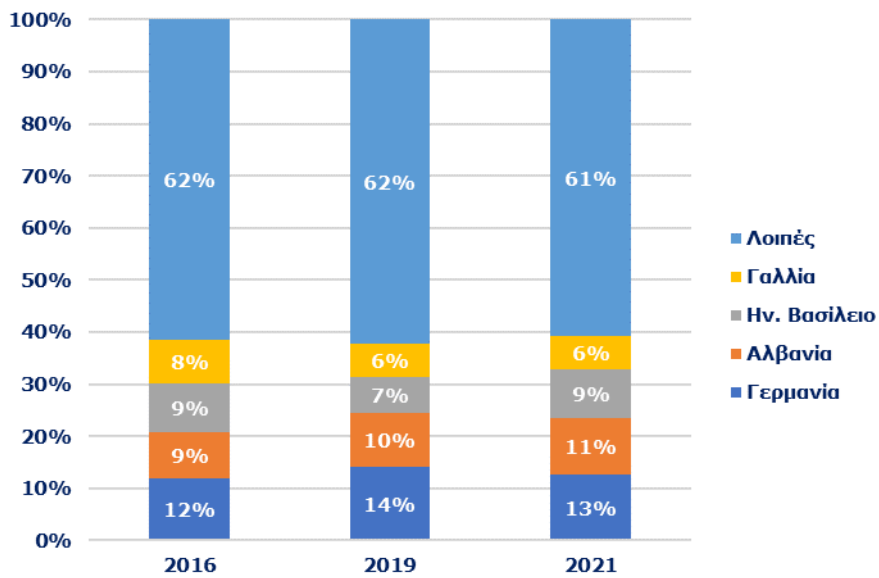
**Πίνακας 54:** Εισπράξεις ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε εκατ. €), 2016-2021

Κατανομή εισπράξεων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε εκατ. €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	17	36	16	109%	-55%
Αλβανία	13	27	14	107%	-47%
Ην. Βασίλειο	14	18	12	32%	-34%
Γαλλία	12	17	8	36%	-50%
Λοιπές	90	160	78	79%	-51%
<b>Σύνολο</b>	<b>146</b>	<b>257</b>	<b>128</b>	<b>77%</b>	<b>-50%</b>

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Όσον αφορά την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, οι επισκέπτες από την Γερμανία κατέχουν το υψηλότερο μερίδιο με 13% (12% το 2016) και ακολουθούν από την Αλβανία με 11% (9% το 2016), από το Ην. Βασίλειο με 9% (αμετάβλητο σε σχέση με το 2016), από την Γαλλία με 6% (8% το 2016) και από τις Λοιπές με 61% (62% το 2016).

**Διάγραμμα 68:** Ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2016-2021



Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

## 5.2 ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, 2016-2021

### 5.2.1 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +7% (από € 449 το 2016 σε € 482 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κρήτης (-0,2%, από € 682 το 2016 σε € 681 το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-7%, από € 287 το 2016 σε € 265 το 2019), Ηπείρου (-17%, από € 304 το 2016 σε € 253 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-46%, από € 212 το 2016 σε € 115 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+25%, από € 600 το 2016 σε € 751 το 2019), Ιονίων Νήσων (+2%, από € 612 το 2016 σε € 627 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+15%, από € 399 το 2016 σε € 460 το 2019), Θεσσαλίας (+4%, από € 422 το 2016 σε € 440 το 2019), Αττικής (+15%, από € 382 το 2016 σε € 438 το 2019), Πελοποννήσου (+21%, από € 384 το 2016 σε € 464 το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+21%, από € 205 το 2016 σε € 248 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+11%, από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019) και Κεντρικής Μακεδονίας (+26%, από € 264 το 2016 σε € 333 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη σημείωσε αύξηση κατά (+31%, από € 482 το 2019 σε € 631 το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+15%, από € 751 το 2019 σε € 861 το 2021), Κρήτη (+12%, από € 681 το 2019 σε € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (+19%, από € 627 το 2019 σε € 745 το 2021), Βόρειο Αιγαίο (+49%, από € 460 το 2019 σε € 683 το 2021), Θεσσαλία (+48%, από € 440 το 2019 σε € 654 το 2021), Αττική (+27%, από € 438 το 2019 σε € 555 το 2021), Πελοπόννησο (+13%, από € 464 το 2019 σε € 523 το 2021), Στερεά Ελλάδα (+77%, από € 265 το 2019 σε € 470 το 2021), Δυτική Μακεδονία (+72%, από € 248 το 2019 σε € 428 το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+251%, από € 115 το 2019 σε € 403 το 2021), Δυτική Ελλάδα (+16%, από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021), Κεντρική Μακεδονία (+4%, από € 333 το 2019 σε € 345 το 2021) και Ήπειρος (+18%, από € 253 το 2019 σε € 299 το 2021).

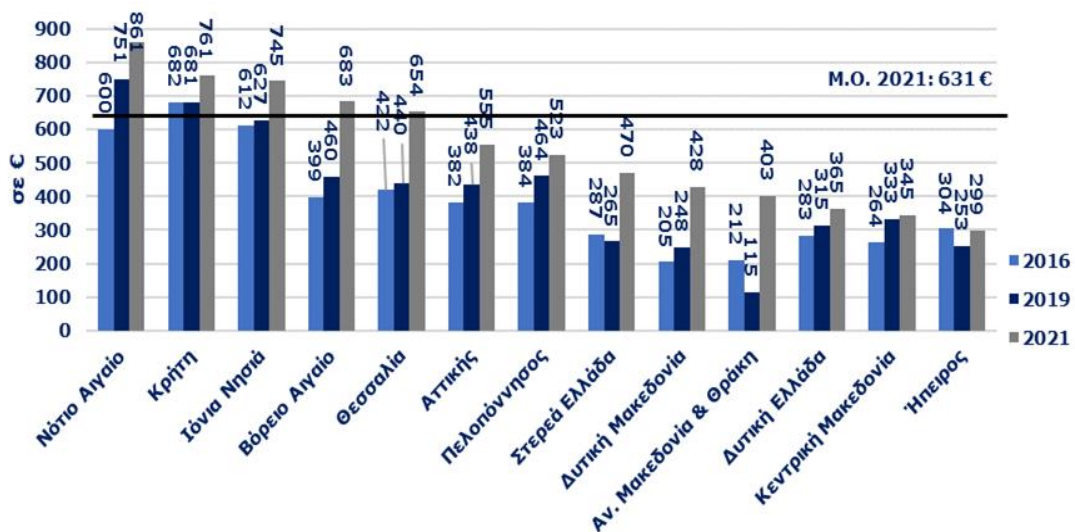
**Πίνακας 55:** Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	600	751	861	25%	15%
Κρήτη	682	681	761	0%	12%
Ιόνια Νησιά	612	627	745	2%	19%
Βόρειο Αιγαίο	399	460	683	15%	49%
Θεσσαλία	422	440	654	4%	48%
Αττικής	382	438	555	15%	27%
Πελοπόννησος	384	464	523	21%	13%
Στερεά Ελλάδα	287	265	470	-7%	77%
Δυτική Μακεδονία	205	248	428	21%	72%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	212	115	403	-46%	251%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>283</b>	<b>315</b>	<b>365</b>	<b>11%</b>	<b>16%</b>
Κεντρική Μακεδονία	264	333	345	26%	4%
Ήπειρος	304	253	299	-17%	18%
<b>Ελλάδα</b>	<b>449</b>	<b>482</b>	<b>631</b>	<b>7%</b>	<b>31%</b>

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 600 το 2016, € 751 το 2019 και € 861 το 2021), Κρήτης (€ 682 το 2016, € 681 το 2019 και € 761 το 2021), Ιόνια Νησιά (€ 612 το 2016, € 627 το 2019 και € 745 το 2021), Βορείου Αιγαίου (μόνο το 2021, € 399 το 2016, € 460 το 2019 και € 683 το 2021) και Θεσσαλίας (μόνο το 2021, € 422 το 2016, € 440 το 2019 και € 654 το 2021).

**Διάγραμμα 69:** Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021



Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 5.2.2 Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +11% (από € 283 το 2016 σε € 315 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση την αγορά της Γαλλίας (-11%, από € 335 το 2016 σε € 298 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+43%, από € 363 το 2016 σε € 518 το 2019), Ην. Βασίλειο (+18%, από € 319 το 2016 σε € 375 το 2019), Αλβανία (+21%, από € 165 το 2016 σε € 200 το 2019) και Λοιπές (+8%, από € 290 το 2016 σε € 313 το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση κατά +16% (από € 315 το 2019 σε € 365 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (+36%, από € 375 το 2019 σε € 510 το 2021), της Αλβανίας (+12%, από € 200 το 2019 σε € 223 το 2021) και των Λοιπών (+30%, από € 313 το 2019 σε € 406 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (-29%, από € 518 το 2019 σε € 365 το 2021) και της Γαλλίας (-5%, από € 298 το 2019 σε € 282 το 2021) μείωση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υπολείπεται κατά -37%, -35% και -42% της συνολικής Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψης που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

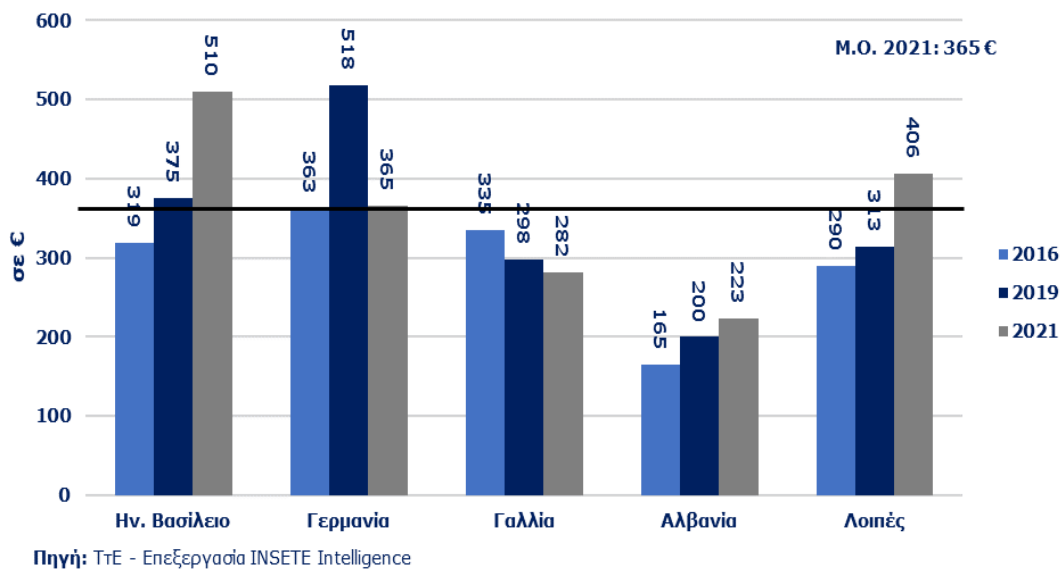
**Πίνακας 56:** Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Ην. Βασίλειο	319	375	510	18%	36%
Γερμανία	363	518	365	43%	-29%
Γαλλία	335	298	282	-11%	-5%
Αλβανία	165	200	223	21%	12%
Λοιπές	290	313	406	8%	30%
<b>Περιφέρεια</b>	<b>283</b>	<b>315</b>	<b>365</b>	<b>11%</b>	<b>16%</b>

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με το Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές του Ην. Βασιλείου (€ 319 το 2016, € 375 το 2019 και € 510 το 2021) και της Γερμανίας (€ 363 το 2016, € 518 το 2019 και € 365 το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, της Γαλλίας (€ 335 το 2016, € 298 το 2019 και € 282 το 2021) μόνο το 2016, των Λοιπών (€ 290 το 2016, € 313 το 2019 και € 406 το 2021) μόνο το 2016 και το 2021 ενώ αντίθετα η αγορά της Αλβανίας (€ 165 το 2016, € 200 το 2019 και € 223 το 2021) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και για τα τρία έτη.

**Διάγραμμα 70:** Μέση Δαπάνη ανά Επίσκεψη και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2016-2021





### 5.2.3 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε αύξηση κατά +14% (από € 67 το 2016 σε € 76 το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας (-5%, από € 63 το 2016 σε € 60 το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-19%, από € 53 το 2016 σε € 43 το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (+24%, από € 78 το 2016 σε € 97 το 2019), Κρήτης (+6%, από € 79 το 2016 σε € 83 το 2019), Ηπείρου (+9%, από € 60 το 2016 σε € 65 το 2019), Ιονίων Νήσων (+15%, από € 70 το 2016 σε € 80 το 2019), Θεσσαλίας (+23%, από € 59 το 2016 σε € 73 το 2019), Αττικής (+9%, από € 70 το 2016 σε € 76 το 2019), Δυτικής Ελλάδας (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019), Πελοποννήσου (+15%, από € 56 το 2016 σε € 64 το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+19%, από € 46 το 2016 σε € 55 το 2019), Βορείου Αιγαίου (+7%, από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (+8%, από € 46 το 2016 σε € 50 το 2019).

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση κατέγραψε αύξηση κατά +3% (από € 76 το 2019 σε € 79 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+7%, από € 97 το 2019 σε € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (+12%, από € 80 το 2019 σε € 90 το 2021), Κρήτης (+7%, από € 83 το 2019 σε € 89 το 2021), Θεσσαλίας (+2%, από € 73 το 2019 σε € 74 το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+4%, από € 60 το 2019 σε € 63 το 2021) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+22%, από € 43 το 2019 σε € 53 το 2021) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αττικής (-10%, από € 76 το 2019 σε € 68 το 2021), Ηπείρου (-1%, από € 65 το 2019 σε € 64 το 2021), Πελοποννήσου (-5%, από € 64 το 2019 σε € 61 το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-5%, από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021), Βορείου Αιγαίου (-6%, από € 57 το 2019 σε € 53 το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από € 55 το 2019 σε € 48 το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από € 50 το 2019 σε € 38 το 2021) μείωση.

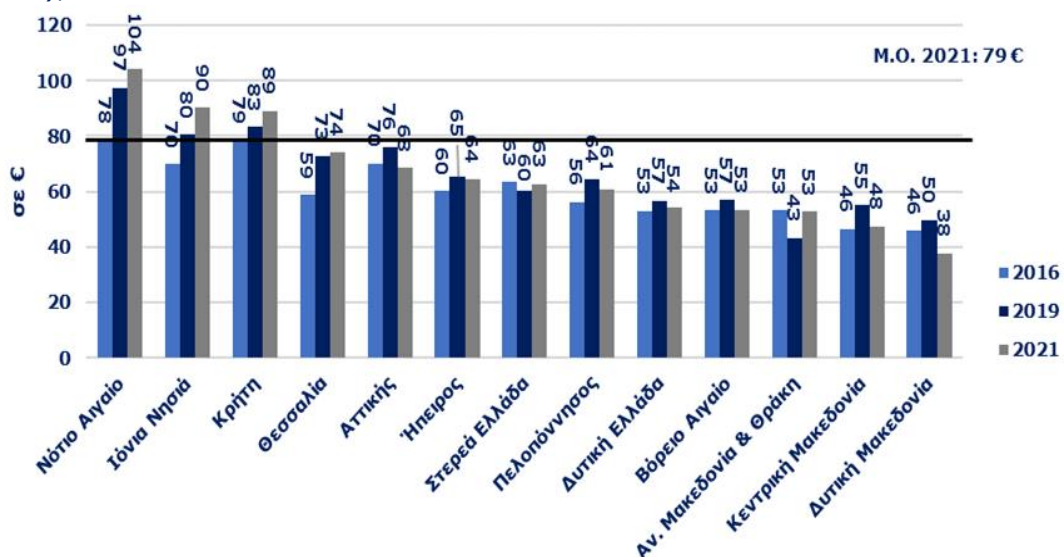
**Πίνακας 57:** Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021

Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021					
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Νότιο Αιγαίο	78	97	104	24%	7%
Ιόνια Νησιά	70	80	90	15%	12%
Κρήτη	79	83	89	6%	7%
Θεσσαλία	59	73	74	23%	2%
Αττικής	70	76	68	9%	-10%
Ήπειρος	60	65	64	9%	-1%
Στερεά Ελλάδα	63	60	63	-5%	4%
Πελοπόννησος	56	64	61	15%	-5%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>53</b>	<b>57</b>	<b>54</b>	<b>7%</b>	<b>-5%</b>
Βόρειο Αιγαίο	53	57	53	7%	-6%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	53	43	53	-19%	22%
Κεντρική Μακεδονία	46	55	48	19%	-14%
Δυτική Μακεδονία	46	50	38	8%	-24%
<b>Ελλάδα</b>	<b>67</b>	<b>76</b>	<b>79</b>	<b>14%</b>	<b>3%</b>

Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση μικρότερη από τον Μέσο Όρο και για τα τρία έτη, με εξαίρεση τις Περιφέρειες: Νοτίου Αιγαίου (€ 78 το 2016, € 97 το 2019 και € 104 το 2021), Ιονίων Νήσων (€ 70 το 2016, € 80 το 2019 και € 90 το 2021), Κρήτης (€ 79 το 2016, € 83 το 2019 και € 89 το 2021) και Αττικής (μόνο το 2016 και το 2019, € 70 το 2016, € 76 το 2019 και € 68 το 2021).

**Διάγραμμα 71:** Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά Περιφέρεια (σε €), 2016-2021



Πηγή: ΤΤΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 5.2.4 Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +7% (από € 53 το 2016 σε € 57 το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε στις αγορές της Αλβανίας (+52%, από € 77 το 2016 σε € 118 το 2019), της Γερμανίας (+16%, από € 47 το 2016 σε € 54 το 2019) και των Λοιπών (+8%, από € 50 το 2016 σε € 54 το 2019). Οι αγορές του Ην. Βασιλείου (-9%, από € 57 το 2016 σε € 52 το 2019) και της Γαλλίας (-27%, από € 70 το 2016 σε € 51 το 2019) σημείωσαν αρνητικό πρόσημο.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σημείωσε μείωση κατά -5% (από € 57 το 2019 σε € 54 το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές της Αλβανίας (-34%, από € 118 το 2019 σε € 77 το 2021), της Γερμανίας (-17%, από € 54 το 2019 σε € 45 το 2021) και των Λοιπών (-4%, από € 54 το 2019 σε € 52 το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (+23%, από € 52 το 2019 σε € 63 το 2021) και της Γαλλίας (+22%, από € 51 το 2019 σε € 63 το 2021) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υπολείπεται κατά -21%, -25% και -31% του Μ.Ο. της χώρας τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

**Πίνακας 58:** Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2016-2021

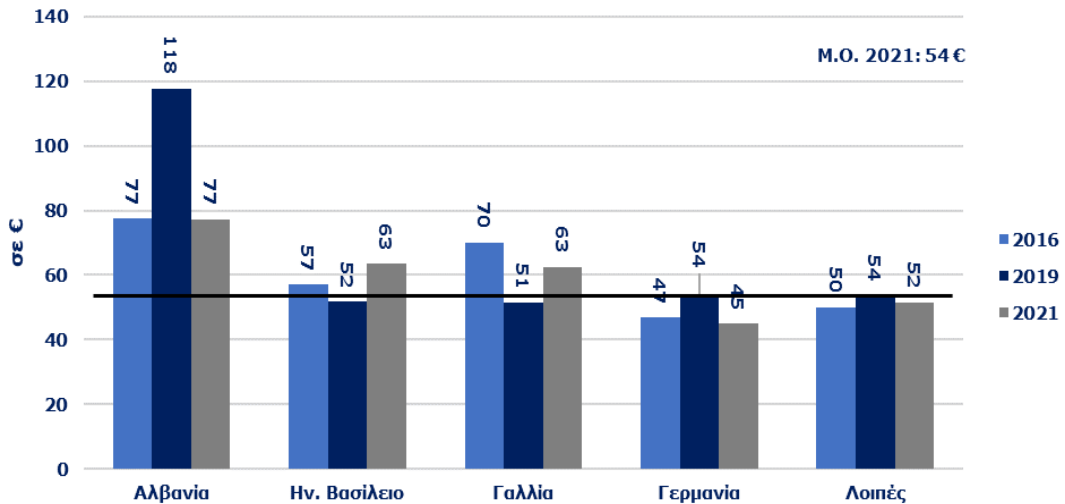
Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (σε €), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Αλβανία	77	118	77	52%	-34%
Ην. Βασίλειο	57	52	63	-9%	23%
Γαλλία	70	51	63	-27%	22%
Γερμανία	47	54	45	16%	-17%
Λοιπές	50	54	52	8%	-4%
<b>Περιφέρεια</b>	<b>53</b>	<b>57</b>	<b>54</b>	<b>7%</b>	<b>-5%</b>

Πηγή: ΤΥΕ - Επεξεργασία INSETE - Intelligence

Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με την αγορά της Αλβανίας (€ 77 το 2016, € 118 το 2019 και € 77 το 2021) να καταγράφει υψηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη σε σύγκριση με το σύνολο της Περιφέρειας, του Ην. Βασιλείου (€ 57 το 2016, € 52 το 2019 και € 63

το 2021) και της Γαλλίας (€ 70 το 2016, € 51 το 2019 και € 63 το 2021) μόνο για τα έτη 2016 και 2021, ενώ αντίθετα οι αγορές της Γερμανίας (€ 47 το 2016, € 54 το 2019 και € 45 το 2021) και των Λοιπών (€ 50 το 2016, € 54 το 2019 και € 52 το 2021) κατέγραψαν χαμηλότερη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και για τα τρία έτη.

**Διάγραμμα 72:** Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε €), 2016-2021



Πηγή: ΤτΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 5.2.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2019 σημείωσε μείωση κατά -5% (από 6,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου (+8%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (+6%, από 6,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (+11%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+0,2%, από 7,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (+4%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (+6%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-10%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτης (-6%, από 8,7 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-16%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (-24%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-34%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019) μείωση.

Αντίθετα, την περίοδο 2019-2021 η Μέση Διάρκεια Παραμονής κατέγραψε αύξηση κατά +26% (από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με τις υψηλότερες ποσοστιαίες αυξήσεις να σημειώνονται στις Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+187%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Μακεδονίας (+127%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (+71%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+58%, από 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (+45%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+41%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (+22%, από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+20%, από 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+20%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και Πελοποννήσου (+19%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021).

**Πίνακας 59:** Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

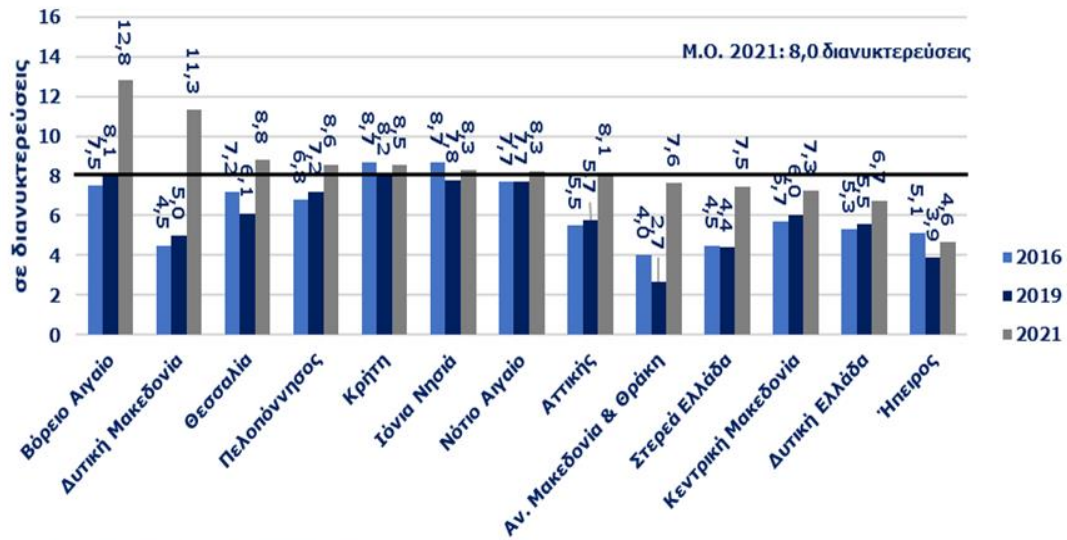
Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021						
Περιφέρεια	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021	
<b>Βόρειο Αιγαίο</b>	7,5	8,1	12,8	8%	58%	
<b>Δυτική Μακεδονία</b>	4,5	5,0	11,3	11%	127%	
<b>Θεσσαλία</b>	7,2	6,1	8,8	-16%	45%	
<b>Πελοπόννησος</b>	6,8	7,2	8,6	6%	19%	
<b>Κρήτη</b>	8,7	8,2	8,5	-6%	4%	
<b>Ιόνια Νησιά</b>	8,7	7,8	8,3	-10%	6%	
<b>Νότιο Αιγαίο</b>	7,7	7,7	8,3	0%	7%	
<b>Αττικής</b>	5,5	5,7	8,1	4%	41%	
<b>Αν. Μακεδονία &amp; Θράκη</b>	4,0	2,7	7,6	-34%	187%	
<b>Στερεά Ελλάδα</b>	4,5	4,4	7,5	-2%	71%	
<b>Κεντρική Μακεδονία</b>	5,7	6,0	7,3	6%	20%	
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>5,3</b>	<b>5,5</b>	<b>6,7</b>	<b>5%</b>	<b>22%</b>	
<b>Ήπειρος</b>	5,1	3,9	4,6	-24%	20%	
<b>Ελλάδα</b>	<b>6,7</b>	<b>6,3</b>	<b>8,0</b>	<b>-5%</b>	<b>26%</b>	

Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η εικόνα στην Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Επίσκεψη είναι μικτή με τις Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (7,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 12,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της Πελοποννήσου (6,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,6 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (7,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Κρήτης (8,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 8,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μέσο Όρο της χώρας και για τα 3 έτη, της Θεσσαλίας (7,2 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,1 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,8 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο τα έτη 2016 και 2021, της Δυτικής Μακεδονίας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 11,3 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Αττικής (5,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2021, ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (4,0 διανυκτερεύσεις το 2016, 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (4,5 διανυκτερεύσεις το 2016, 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (5,7 διανυκτερεύσεις το 2016, 6,0 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (5,3 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 και 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Ηπείρου (5,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 και

4,6 διανυκτερεύσεις το 2021) σημείωσαν χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής από τον Μ.Ο της χώρας και για τα 3 έτη.

**Διάγραμμα 73:** Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά Περιφέρεια (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021



Πηγή: TrE - Επεξεργασία INSETE Intelligence

### 5.2.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας κατέγραψε αύξηση την περίοδο 2016-2019 κατά +5% (από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019). Η αύξηση αυτή οφείλεται στην αύξηση που καταγράφηκε σε όλες τις αγορές της Περιφέρειας, με εξαίρεση την Αλβανία (-20%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 1,7 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες αγορές: Γερμανία (+23%, από 7,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 9,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Ην. Βασίλειο (+29%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Γαλλία (+22%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019) και Λοιπές (+0,1%, από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2016 σε 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας σημείωσε αύξηση κατά +22% (από 5,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,7 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή με τις αγορές της Γερμανίας (-15%, από 9,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Γαλλίας (-22%, από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι αγορές του Ην. Βασιλείου (+11%, από 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αλβανίας (+70%, από 1,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021) και των Λοιπών (+36%, από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 7,9 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Μέση Διάρκεια Παραμονής της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας υπολείπεται κατά -21%, -13% και -16% της συνολικής Μέσης Διάρκειας Παραμονής που καταγράφηκε στην Ελλάδα τα έτη 2016, 2019 και 2021 αντίστοιχα.

**Πίνακας 60:** Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021

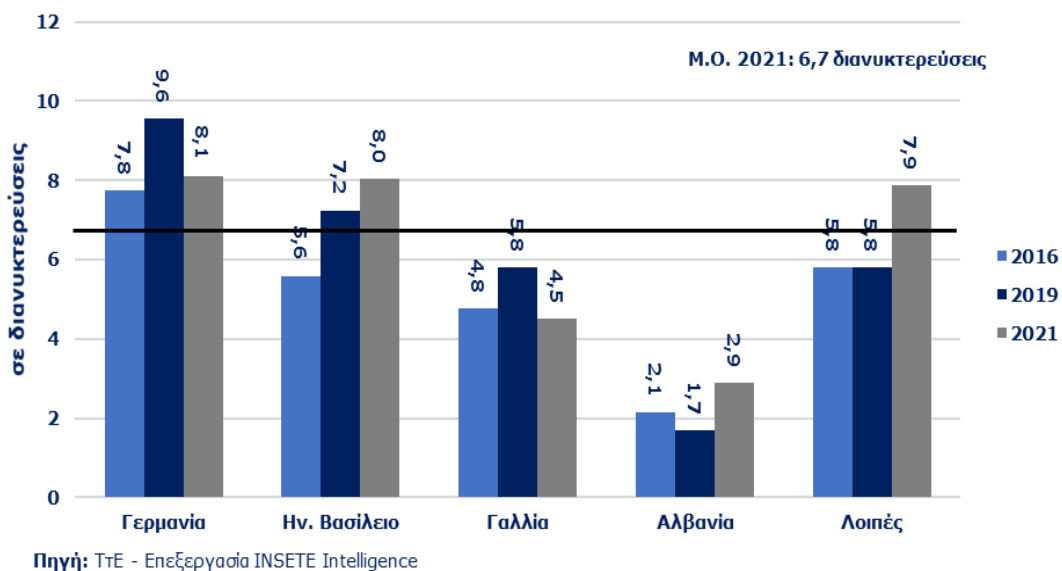
Μέση Διάρκεια Παραμονής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά αγορά (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021					
Χώρες Προέλευσης	2016	2019	2021	%Δ 2016-2019	%Δ 2019-2021
Γερμανία	7,8	9,6	8,1	23%	-15%
Ην. Βασίλειο	5,6	7,2	8,0	29%	11%
Γαλλία	4,8	5,8	4,5	22%	-22%
Αλβανία	2,1	1,7	2,9	-20%	70%
Λοιπές	5,8	5,8	7,9	0%	36%
<b>Περιφέρεια</b>	<b>5,3</b>	<b>5,5</b>	<b>6,7</b>	<b>5%</b>	<b>22%</b>

Πηγή: ΤrE - Επεξεργασία INSETE - Intelligence



Σε σύγκριση με τον Μέσο Όρο της Περιφέρειας η εικόνα είναι μικτή, με τις αγορές της Γερμανίας (7,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 9,6 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Ην. Βασιλείου (5,6 διανυκτερεύσεις το 2016, 7,2 διανυκτερεύσεις το 2019 και 8,0 διανυκτερεύσεις το 2021) και των Λοιπών (5,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 7,9 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν υψηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη, της Γαλλίας (4,8 διανυκτερεύσεις το 2016, 5,8 διανυκτερεύσεις το 2019 και 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021) μόνο το 2019 ενώ αντίθετα μόνο η αγορά της Αλβανίας (2,1 διανυκτερεύσεις το 2016, 1,7 διανυκτερεύσεις το 2019 και 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021) κατέγραψε χαμηλότερη Μέση Διάρκεια Παραμονής και για τα τρία έτη.

**Διάγραμμα 74:** Μέση Διάρκεια Παραμονής ανά χώρα προέλευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (σε διανυκτερεύσεις), 2016-2021














### 5.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται συνοπτικά στοιχεία σχετικά με την στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας τα οποία προέρχονται από την μελέτη Σχέδια Δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα και η οποία περιέχει τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα «Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας».

Η Δυτική Ελλάδα αποτελεί αναπτυσσόμενο τουριστικά προορισμό με σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης, εστιάζοντας στο Ήλιος & Θάλασσα και την κρουαζιέρα, αξιοποιώντας παράλληλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα στον Πολιτιστικό & Θρησκευτικό τουρισμό, στα εναλλακτικά θεματικά προϊόντα (Οικοτουρισμός, Αγροτουρισμός, Αθλητικός τουρισμός) και στην ανάδειξη της πόλης της Πάτρας ως πόλου City Break και MICE. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα προϊόντα που μπορούν να υποστηρίξουν την τουριστική ανάπτυξη της Δυτικής Ελλάδας και ο βαθμός ωριμότητάς τους. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας διαθέτει όλους τους απαραίτητους πόρους για να προσφέρει μια ολοκληρωμένη τουριστική εμπειρία τόσο συνολικά όσο και συγκεκριμένα στην Ολυμπία.

**Πίνακας 61:** Προϊοντική εστίαση στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Δυνατότητα ανάπτυξης / ανάδειξης σε εδραιωμένα / ιδιαίτερα ανεπτυγμένα	Υφιστάμενα ή προς ανάπτυξη υποστηρικτικά / δευτερεύοντα
 Πολιτιστικός & Θρησκευτικός Τουρισμός	 Sun & Beach	 Ναυτικός Τουρισμός (yachting)
	 Ναυτικός Τουρισμός (κρουαζιέρα)	 Γαστρονομικός Τουρισμός
	 City Break	 Τουρισμός Ευεξίας
	 MICE	
	 Αγροτουρισμός	
	 Οικοτουρισμός	
	 Αθλητικός Τουρισμός	

**Πηγή:** Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Η περαιτέρω ανάπτυξη των προϊόντων του πίνακα προϋποθέτει την υλοποίηση επενδύσεων και δράσεων όπως:

- Ολοκλήρωση έργων βελτίωσης υποδομών λιμένων Πατρών και Κατάκολου για εξυπηρέτηση κρουαζιέρας
- Προώθηση και επιτάχυνση υλοποίησης του σχεδίου αξιοποίησης του παράκτιου μετώπου της Πάτρας που έχει παραχωρηθεί στην πόλη από τον ΟΛΠΑ
- Δράσεις βελτίωσης/αναβάθμισης της αεροπορικής συνδεσιμότητας του αεροδρομίου Αράξου
- Έργα βελτίωσης σιδηροδρομικών υποδομών
- Ολοκλήρωση έργων αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του χιονοδρομικού κέντρου Καλαβρύτων
- Συντήρηση υφιστάμενων πεζοπορικών, ποδηλατικών και ορειβατικών διαδρομών του προορισμού και βελτίωση της σήμανσης των μονοπατιών σε εκείνα τα οποία παρουσιάζουν ελλείψεις και βελτίωση υποδομών προσβασιμότητας ΑμεΑ και ατόμων με προβλήματα κινητικότητας για να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριες αθλητικές δραστηριότητες
- Έργα βελτίωσης της ελκυστικότητας του προορισμού μέσω χωρικών αναπλάσεων, επέκτασης πεζοδρόμων, ανακαίνισης εγκαταλελειμμένων ιστορικών κτιρίων, ανάπλασης προσώπων κτιρίων, ενίσχυση της δημόσιας ασφάλειας, βελτίωση δρόμων, πεζοδρομίων και της οδικής ασφάλειας και τοποθέτησης ραμπών
- Ανάδειξη του εξαιρετικά πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος του προορισμού, ενοποιώντας τα σημεία ενδιαφέροντος και δημιουργώντας μια ξεχωριστή πολιτιστική ταυτότητα που θα βασίζεται και θα αναδεικνύει τα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, την Αρχαία Ολυμπία και τον Ναό του Επικούρειου Απόλλωνα
- Δημιουργία πολυχώρου ψηφιακής αναπαράστασης ιστορικών και άλλων πόρων υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, χρήση τεχνολογιών ψηφιακής αφήγησης και περιήγησης εικονικής πραγματικότητας και επαυξημένης πραγματικότητας και σύμμειξη φυσικού και ψηφιακού περιεχομένου για την ενίσχυση της εμπειρίας και των δραστηριοτήτων και επέκταση του ψηφιακού πολιτιστικού περιεχομένου και της διάδρασης σε μουσεία και πολιτιστικούς χώρους
- Δημιουργία DMO για την Περιφέρεια που θα αναδείξει τον προορισμό και θα ενισχύσει την εξωστρέφεια φορέων που διαχειρίζονται πόρους που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού της Περιφέρειας

- Προβολή και προώθηση της Πάτρας ως MICE προορισμού από τον DMO Δυτικής Ελλάδας, κατάθεση επίσημων προτάσεων ώστε να εξασφαλιστεί η διοργάνωση εκδηλώσεων και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις/οργανισμούς που επιδιώκουν να διοργανώσουν συνέδρια/εκδηλώσεις στον προορισμό
- Δράσεις για την ψηφιακή προώθηση του προορισμού μέσω της δημιουργίας ενιαίας διαδικτυακής τουριστικής πύλης για την Περιφέρεια

Η υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων και επενδύσεων θα επιτρέψει την περαιτέρω ανάπτυξη τόσο σε εδραιωμένες αγορές της Περιφέρειας όσο και σε νέες αγορές, όπως αυτές παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα. Οι προτεινόμενες αγορές προς ανάπτυξη διακρίνονται για την υψηλή τουριστική δαπάνη τους και μπορούν να συμβάλλουν θετικά στην μεγέθυνση των τουριστικών μεγεθών της Περιφέρειας. Επιπλέον, η περαιτέρω στόχευση στην εγχώρια αγορά μπορεί να βοηθήσει στην αύξηση των πληροτήτων και στην άμβλυση της εποχικότητας.

**Πίνακας 62:** Υφιστάμενες αγορές και αγορές στόχοι για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας



**Πηγή:** Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, INSETE, Αύγουστος 2021

Σύμφωνα με την μελέτη των Σχεδίων Δράσης (βλ. αν.), στόχος των παραπάνω είναι η βελτίωση των τουριστικών ροών και εισπράξεων στην Περιφέρεια αλλά και η

μείωση της εποχικότητας και η αύξηση της Δαπάνης και της Διάρκειας Παραμονής. Στον κατωτέρω πίνακα, παρουσιάζονται:

- τα μεγέθη του 2019 και οι Στόχοι για την Περιφέρεια για το 2030 και η κατανομή τους ανά τρίμηνο,
- καθώς και οι αντίστοιχοι Δείκτες Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (ΜΔΔ), Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη στην Περιφέρεια (ΜΔΕ) και Μέσης Διάρκειας Παραμονής (ΜΔΠ), σε ετήσια βάση.

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι στόχος των Σχεδίων Δράσης είναι:

- η περαιτέρω ανάπτυξη του τουριστικού ρεύματος (+65,9% επισκέψεις), με σημαντική όμως άμβλυση της εποχικότητας (μείωση της συμμετοχής του 3ου τριμήνου κατά 8,5 π.μ. στις ετήσιες επισκέψεις)
- η αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Επίσκεψη (+29,7%), που θα προκύψει κατά κύριο λόγο από την αύξηση της Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (+22,7%) και δευτερευόντως από την αύξηση της Μέσης Διάρκειας Παραμονής (+5,7%)
- ως αποτέλεσμα, η αύξηση των διανυκτερεύσεων (+75,3%) και -κυρίως- των εισπράξεων (+115,2%) θα είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των επισκέψεων, ενώ θα αμβλυωθεί η εποχικότητα και σε αυτά τα μεγέθη με παρόμοιο τρόπο όπως στις επισκέψεις (μείωση κατά 9,0 π.μ. αντίστοιχα).

**Πίνακας 63:** Βασικά Μεγέθη/Δείκτες της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για το 2019 και οι στόχοι για το 2030

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας							
Ποσοστιαία κατανομή ανά τρίμηνο							
Βασικά Μεγέθη		1ο τρίμηνο	2ο τρίμηνο	3ο τρίμηνο	4ο τρίμηνο	Σύνολο	% Δ Στόχος 2030/2019
Επισκέψεις	2019	7,5%	24,0%	50,3%	18,1%	816.938	65,9%
	Στόχος	9,2%	28,7%	41,8%	20,3%	1.355.000	
Διανυκτερεύσεις	2019	8,5%	24,6%	50,0%	16,9%	4.530.423	75,3%
	Στόχος	10,3%	29,3%	41,0%	19,3%	7.943.354	
Έσοδα (σε €)	2019	8,6%	24,9%	52,0%	14,6%	257.350.917	115,2%
	Στόχος	10,5%	29,8%	43,0%	16,7%	553.754.134	

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας				
Βασικοί Δείκτες	2019	Στόχος	Στόχος 2030/2019	% Δ
ΜΔΕ (€)	315	409		29,7%
ΜΔΔ (€)	57	70		22,7%
ΜΔΠ (σε διανυκτερεύσεις)	5,5	5,9		5,7%

Πηγή: Σχέδια δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του τουριστικού τομέα, ΙΝΣΕΤΕ, Αύγουστος 2021

## 5.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΦΙΞΕΩΝ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΩΝ-ΜΕΣΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ<sup>12</sup>, 2015-2021

### 5.4.1 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +46% (από 18,5 εκατ. το 2015 σε 27,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+79%, από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,8 εκατ. το 2019), Κρήτη (+52%, από 3,3 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019), Αττική (+27%, από 3,8 εκατ. το 2015 σε 4,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+29%, από 2,4 εκατ. το 2015 σε 3,1 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 1,4 εκατ. το 2015 σε 2,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+60%, από 935 χιλ. το 2015 σε 1,5 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+41%, από 815 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+59%, από 514 χιλ. το 2015 σε 817 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+19%, από 607 χιλ. το 2015 σε 720 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+9%, από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+59%, από 386 χιλ. το 2015 σε 611 χιλ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 353 χιλ. το 2015 σε 402 χιλ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+24%, από 123 χιλ. το 2015 σε 152 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) σημείωσαν πτώση κατά -46% (από 27,1 εκατ. το 2019 σε 14,6 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση: Νότιο Αιγαίο (-43%, από 5,8 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κρήτη (-41%, από 5,0 εκατ. το 2019 σε 3,0 εκατ. το 2021), Αττική (-53%, από 4,8 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 3,1 εκατ. το 2019 σε 1,7 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-42%, από 2,3 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-46%, από 1,5 εκατ. το 2019 σε 805 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-51%, από 1,1 εκατ. το 2019 σε 556 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-48%, από 817 χιλ. το 2019 σε 425 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-50%, από 720 χιλ. το 2019 σε 360 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-44%, από 611 χιλ. το 2019 σε 340 χιλ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο

<sup>12</sup>Για το έτος 2015 τα στοιχεία προκύπτουν από μέρος των συνολικών διαθέσιμων κλινών - η εκτίμηση και προβολή των αποτελεσμάτων γίνεται στο 80% των διαθέσιμων κλινών λόγω έλλειψης της πληροφoρίας των μηνών λειτουργίας του κάθε καταλύματος μέσα στο έτος. Τα στοιχεία για τα έτη 2019 και 2021 λόγω αλλαγής της μεθοδολογίας προκύπτουν από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών.

(-54%, από 402 χιλ. το 2019 σε 183 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-48%, από 152 χιλ. το 2019 σε 79 χιλ. το 2021).

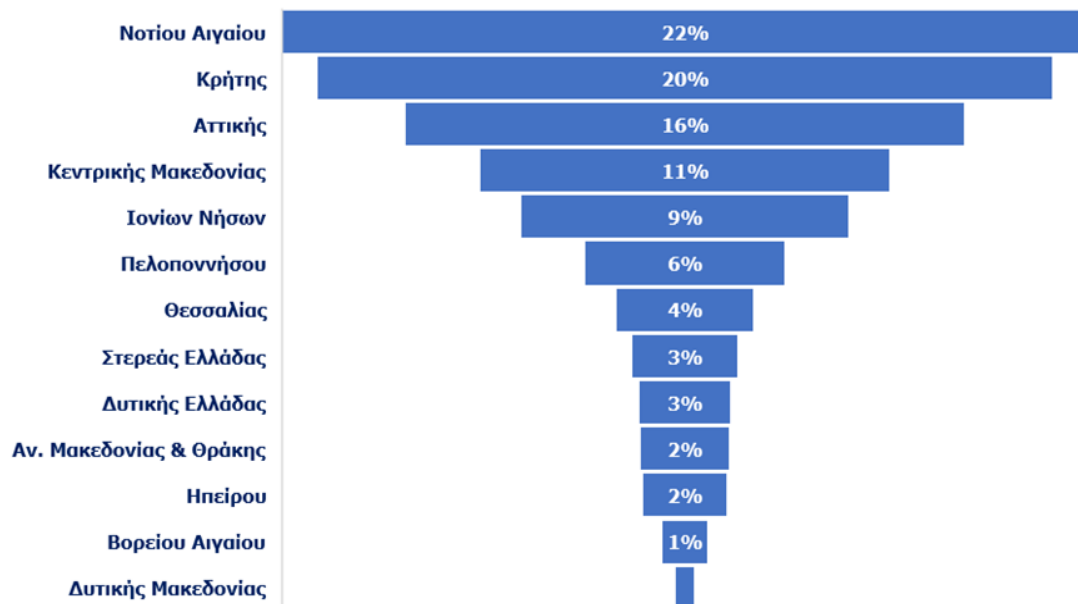
**Πίνακας 64:** Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Νοτίου Αιγαίου	3.211.252	5.756.216	3.253.906	79%	-43%
Κρήτης	3.316.404	5.033.786	2.970.799	52%	-41%
Αττικής	3.805.609	4.844.993	2.265.178	27%	-53%
Κεντρικής Μακεδονίας	2.392.102	3.092.167	1.658.459	29%	-46%
Ιονίων Νήσων	1.375.479	2.290.210	1.325.386	67%	-42%
Πελοποννήσου	935.140	1.492.741	805.477	60%	-46%
Θεσσαλίας	814.656	1.145.714	556.126	41%	-51%
Στερεάς Ελλάδας	513.600	817.403	424.945	59%	-48%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>645.768</b>	<b>704.592</b>	<b>373.859</b>	<b>9%</b>	<b>-47%</b>
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	606.705	720.197	360.118	19%	-50%
Ηπείρου	385.687	611.459	340.259	59%	-44%
Βορείου Αιγαίου	353.364	401.790	182.843	14%	-54%
Δυτικής Μακεδονίας	122.935	152.498	78.556	24%	-48%
<b>Ελλάδα</b>	<b>18.478.701</b>	<b>27.063.766</b>	<b>14.595.911</b>	<b>46%</b>	<b>-46%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Ενεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (22%), της Κρήτης (20%), της Αττικής (16%), της Κεντρικής Μακεδονίας (11%) και των Ιονίων Νήσων (9%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 79% των συνολικών αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

**Διάγραμμα 75:** Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα ανά Περιφέρεια, 2021



Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+55%, από 12,7 εκατ. το 2015 σε 19,7 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+28%, από 5,7 εκατ. το 2015 σε 7,4 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 69% το 2015 σε 73% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 31% το 2015 σε 27% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 19,7 εκατ. το 2019 σε 10,1 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-39%, από 7,4 εκατ. το 2019 σε 4,5 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων μειώθηκε (από 73% το 2019 σε 69% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 27% το 2019 σε 31% το 2021).



#### 5.4.2 Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +9% (από 646 χιλ. το 2015 σε 705 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +13% (από 261 χιλ. το 2015 σε 294 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +7% (από 385 χιλ. το 2015 σε 410 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Ηλείας (-3%, από 294 χιλ. το 2015 σε 285 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανίας (-5%, από 126 χιλ. το 2015 σε 120 χιλ. το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Αχαΐας (+33%, από 225 χιλ. το 2015 σε 299 χιλ. το 2019) αύξηση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (58% έναντι 42%).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2021 το 3% των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -47% σε σύγκριση με το 2019 (από 705 χιλ. το 2019 σε 374 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 294 χιλ. το 2019 σε 118 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -38% (από 410 χιλ. το 2019 σε 256 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Αχαΐα (-44%, από 299 χιλ. το 2019 σε 167 χιλ. το 2021), Ηλεία (-54%, από 285 χιλ. το 2019 σε 130 χιλ. το 2021) και Αιτωλοακαρνανία (-36%, από 120 χιλ. το 2019 σε 76 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους αφίξεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (69% έναντι 31%).

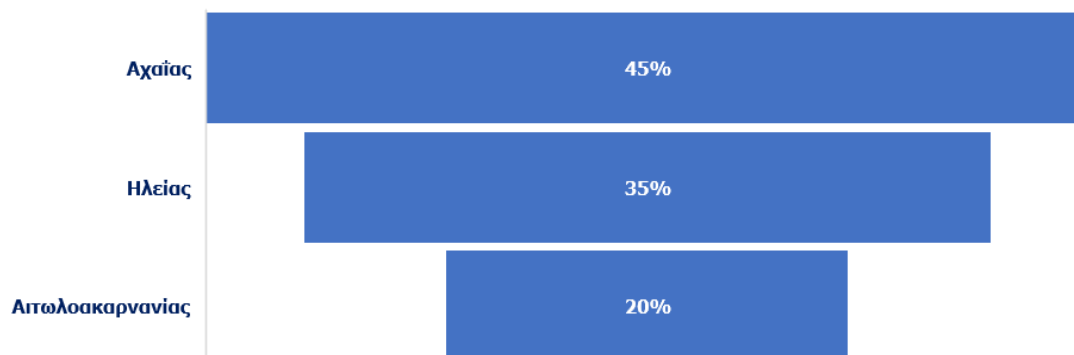
**Πίνακας 65:** Αφίξεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
<b>Αχαΐας</b>	Αλλοδαποί	42.521	82.877	40.812	95%	-51%
	Ημεδαποί	182.785	216.460	126.389	18%	-42%
<b>Ηλείας</b>	Αλλοδαποί	198.376	190.287	62.950	-4%	-67%
	Ημεδαποί	95.732	95.188	67.322	-1%	-29%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	Αλλοδαποί	19.759	20.938	13.835	6%	-34%
	Ημεδαποί	106.595	98.842	62.551	-7%	-37%
<b>Σύνολο</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>260.656</b>	<b>294.102</b>	<b>117.597</b>	<b>13%</b>	<b>-60%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>385.112</b>	<b>410.490</b>	<b>256.262</b>	<b>7%</b>	<b>-38%</b>
<b>Σύνολο Περιφέρειας</b>		<b>645.768</b>	<b>704.592</b>	<b>373.859</b>	<b>9%</b>	<b>-47%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Αχαΐας (45%) καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ακολουθούν η Ηλεία (35%) και η Αιτωλοακαρνανία (20%).

**Διάγραμμα 76:** Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



### 5.4.3 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 76,8 εκατ. το 2015 σε 109,2 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Νότιο Αιγαίο (+63%, από 18,8 εκατ. το 2015 σε 30,6 εκατ. το 2019), Κρήτη (+33%, από 21,1 εκατ. το 2015 σε 28,0 εκατ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+52%, από 8,4 εκατ. το 2015 σε 12,8 εκατ. το 2019), Κεντρική Μακεδονία (+32%, από 8,2 εκατ. το 2015 σε 10,8 εκατ. το 2019), Αττική (+28%, από 8,0 εκατ. το 2015 σε 10,3 εκατ. το 2019), Πελοπόννησο (+59%, από 2,5 εκατ. το 2015 σε 3,9 εκατ. το 2019), Θεσσαλία (+34%, από 2,0 εκατ. το 2015 σε 2,7 εκατ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+61%, από 1,3 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+20%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,2 εκατ. το 2019), Βόρειο Αιγαίο (+14%, από 1,8 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+15%, από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019), Ήπειρο (+75%, από 892 χιλ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019) και Δυτική Μακεδονία (+8%, από 289 χιλ. το 2015 σε 313 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν μείωση κατά -47% (από 109,2 εκατ. το 2019 σε 58,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Νότιο Αιγαίο (-46%, από 30,6 εκατ. το 2019 σε 16,5 εκατ. το 2021), Κρήτη (-45%, από 28,0 εκατ. το 2019 σε 15,4 εκατ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-47%, από 12,8 εκατ. το 2019 σε 6,8 εκατ. το 2021), Κεντρική Μακεδονία (-46%, από 10,8 εκατ. το 2019 σε 5,8 εκατ. το 2021), Αττική (-52%, από 10,3 εκατ. το 2019 σε 4,9 εκατ. το 2021), Πελοπόννησο (-45%, από 3,9 εκατ. το 2019 σε 2,2 εκατ. το 2021), Θεσσαλία (-46%, από 2,7 εκατ. το 2019 σε 1,4 εκατ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-42%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,2 εκατ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-49%, από 2,2 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-47%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021), Βόρειο Αιγαίο (-53%, από 2,0 εκατ. το 2019 σε 943 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-48%, από 1,6 εκατ. το 2019 σε 803 χιλ. το 2021) και Δυτική Μακεδονία (-46%, από 313 χιλ. το 2019 σε 168 χιλ. το 2021).

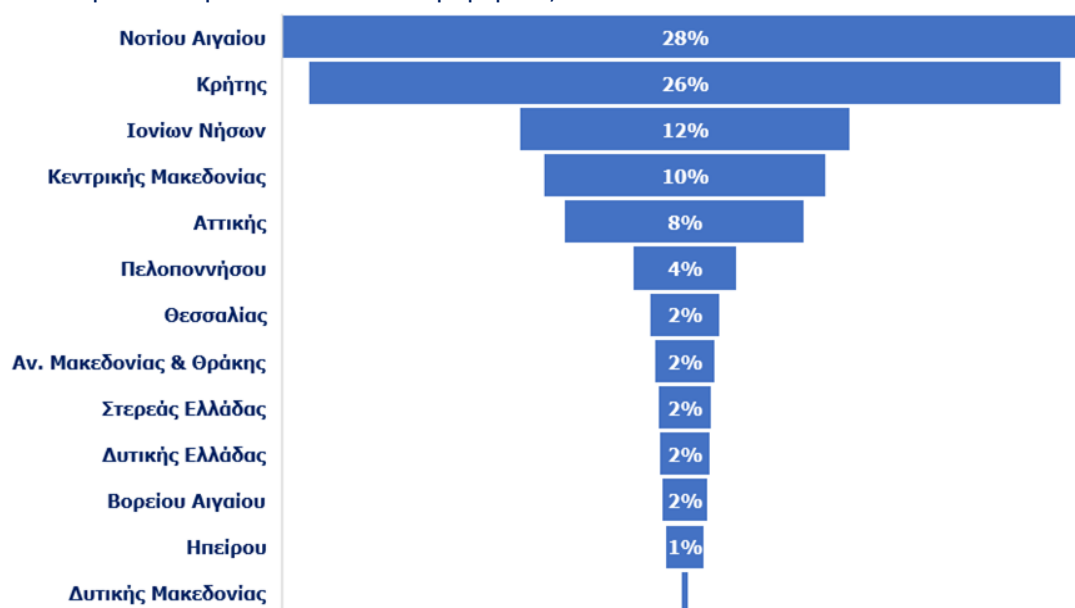
**Πίνακας 66:** Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	18.807.465	30.592.824	16.522.661	63%	-46%
Κρήτης	21.094.955	27.962.541	15.438.808	33%	-45%
Ιονίων Νήσων	8.394.831	12.790.429	6.769.045	52%	-47%
Κεντρικής Μακεδονίας	8.194.395	10.809.343	5.792.499	32%	-46%
Αττικής	7.994.126	10.260.847	4.926.062	28%	-52%
Πελοποννήσου	2.479.313	3.936.868	2.151.118	59%	-45%
Θεσσαλίας	1.980.296	2.661.626	1.428.986	34%	-46%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	1.798.036	2.152.142	1.238.431	20%	-42%
Στερεάς Ελλάδας	1.342.734	2.163.593	1.102.170	61%	-49%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>1.740.236</b>	<b>1.999.273</b>	<b>1.061.237</b>	<b>15%</b>	<b>-47%</b>
Βορείου Αιγαίου	1.764.524	2.005.706	942.827	14%	-53%
Ηπείρου	892.226	1.558.985	803.131	75%	-48%
Δυτικής Μακεδονίας	288.976	312.803	167.669	8%	-46%
<b>Ελλάδα</b>	<b>76.772.113</b>	<b>109.206.980</b>	<b>58.344.644</b>	<b>42%</b>	<b>-47%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα ξενοδοχειακά καταλύματα των Περιφερειών του Νοτίου Αιγαίου (28%), της Κρήτης (26%), των Ιονίων Νήσων (12%), της Κεντρικής Μακεδονίας (10%) και της Αττικής (8%). Δηλαδή οι 5 αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 85% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα της χώρας.

**Διάγραμμα 77:** Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2021



Επιπροσθέτως, την περίοδο 2015-2019, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα αυξήθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (+45%, από 63,6 εκατ. το 2015 σε 92,4 εκατ. το 2019) από αυτές των ημεδαπών (+27%, από 13,2 εκατ. το 2015 σε 16,8 εκατ. το 2019). Παράλληλα, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων αυξάνεται την περίοδο 2015-2019 (από 83% το 2015 σε 85% το 2019) σε αντίθεση με τους ημεδαπούς που σημειώνει μείωση (από 17% το 2015 σε 15% το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών μειώθηκαν σε υψηλότερο βαθμό (-49%, από 92,4 εκατ. το 2019 σε 47,6 εκατ. το 2021) απ' ότι αυτές των ημεδαπών (-36%, από 16,8 εκατ. το 2019 σε 10,8 εκατ. το 2021). Τέλος, την περίοδο 2019-2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων μειώθηκε (από 85% το 2019 σε 82% το 2021) σε αντίθεση με των ημεδαπών που αυξήθηκε (από 15% το 2019 σε 18% το 2021).

#### 5.4.4 Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +15% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 2,0 εκατ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +27% (από 867 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +3% (από 873 χιλ. το 2015 σε 896 χιλ. το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Ενότητες Ηλείας (+8%, από 841 χιλ. το 2015 σε 907 χιλ. το 2019) και Αχαΐας (+35%, από 569 χιλ. το 2015 σε 769 χιλ. το 2019) να καταγράφουν αύξηση ενώ αντίθετα η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (-2%, από 330 χιλ. το 2015 σε 323 χιλ. το 2019) μείωση. Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (55% έναντι 45%).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2021 το 2% των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα, σημειώνοντας μείωση κατά -47% σε σύγκριση με το 2019 (από 2,0 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -57% (από 1,1 εκατ. το 2019 σε 479 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 896 χιλ. το 2019 σε 582 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Ηλείας (-47%, από 907 χιλ. το 2019 σε 481 χιλ. το 2021), Αχαΐας (-47%, από 769 χιλ. το 2019 σε 407 χιλ. το 2021) και Αιτωλοακαρνανίας (-47%, από 323 χιλ. το 2019 σε 173 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων υπερτερεί του μεριδίου των αλλοδαπών (55% έναντι 45%).

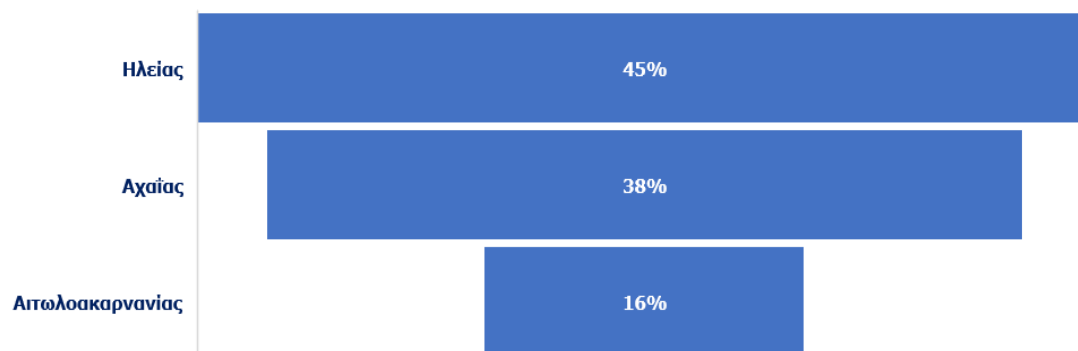
**Πίνακας 67:** Διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2019-2021	%Δ 2020-2021
<b>Ηλείας</b>	Αλλοδαποί	624.423	658.697	292.757	5%	-56%
	Ημεδαποί	217.030	248.675	188.178	15%	-24%
<b>Αχαΐας</b>	Αλλοδαποί	141.074	321.336	131.340	128%	-59%
	Ημεδαποί	427.432	447.474	276.129	5%	-38%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	Αλλοδαποί	101.579	123.109	54.679	21%	-56%
	Ημεδαποί	228.698	199.982	118.154	-13%	-41%
<b>Σύνολο</b>	Αλλοδαποί	867.076	1.103.142	478.776	27%	-57%
	Ημεδαποί	873.160	896.131	582.461	3%	-35%
<b>Σύνολο Περιφέρειας</b>		<b>1.740.236</b>	<b>1.999.273</b>	<b>1.061.237</b>	<b>15%</b>	<b>-47%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, η Ενότητα Ηλείας εμφάνισε το 2021 το υψηλότερο ποσοστό (45%) και ακολουθούν οι Ενότητες Αχαΐας (38%) και Αιτωλοακαρνανίας (16%).

**Διάγραμμα 78:** Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



#### 5.4.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-13%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Βορείου Αιγαίου (-0,03%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), των Ιονίων Νήσων (-8%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019), του Νοτίου Αιγαίου (-9%, από 5,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), της Πελοποννήσου (-1%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Θεσσαλίας (-4%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Δυτικής Μακεδονίας (-13%, από 2,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+2%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+1%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019), της Δυτικής Ελλάδας (+5%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), της Στερεάς Ελλάδας (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), της Ηπείρου (+10%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και της Αττικής (+1%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019) αύξηση.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα (αλλοδαποί και ημεδαποί) κατέγραψαν οριακή μείωση κατά -1% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες της Κρήτης (-6%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), των Ιονίων Νήσων (-9%, από 5,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), του Νοτίου Αιγαίου (-4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2021), της Κεντρικής Μακεδονίας (-0,1%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021), της Στερεάς Ελλάδας (-2%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Ηπείρου (-7%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες του Βορείου Αιγαίου (+3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+15%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021), της Δυτικής Ελλάδας (+0,04%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021), της



Πελοποννήσου (+1%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021), της Θεσσαλίας (+11%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2021), της Αττικής (+3%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και της Δυτικής Μακεδονίας (+4%, από 2,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν αύξηση. Επίσης, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι και για τα τρία εξεταζόμενα έτη μόνο οι νησιωτικές Περιφέρειες καταγράφουν Μέση Διάρκεια Παραμονής υψηλότερη από τον Εθνικό Μέσο Όρο.

**Πίνακας 68:** Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
Κρήτης	6,4	5,6	5,2	-13%	-6%
Βορείου Αιγαίου	5,0	5,0	5,2	0%	3%
Ιονίων Νήσων	6,1	5,6	5,1	-8%	-9%
Νοτίου Αιγαίου	5,9	5,3	5,1	-9%	-4%
Κεντρικής Μακεδονίας	3,4	3,5	3,5	2%	0%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	3,0	3,0	3,4	1%	15%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>2,7</b>	<b>2,8</b>	<b>2,8</b>	<b>5%</b>	<b>0%</b>
Πελοποννήσου	2,7	2,6	2,7	-1%	1%
Στερεάς Ελλάδας	2,6	2,6	2,6	1%	-2%
Θεσσαλίας	2,4	2,3	2,6	-4%	11%
Ηπείρου	2,3	2,5	2,4	10%	-7%
Αττικής	2,1	2,1	2,2	1%	3%
Δυτικής Μακεδονίας	2,4	2,1	2,1	-13%	4%
<b>Ελλάδα</b>	<b>4,2</b>	<b>4,0</b>	<b>4,0</b>	<b>-3%</b>	<b>-1%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

#### 5.4.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε Ξενοδοχειακά καταλύματα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +5% (από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +13% (από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -4% (από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες σημείωσαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ηλείας (+11%, από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Αχαΐας (+2%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αιτωλοακαρνανίας (+3%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε οριακή αύξηση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα κατά +0,04% (από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +9% (από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,1 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +4% (από 2,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Αχαΐας (-5%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) και Αιτωλοακαρνανίας (-16%, από 2,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2021) να σημειώνουν μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Ηλείας (+16%, από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

**Πίνακας 69:** Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015 - 2019	%Δ 2019 - 2021
<b>Ηλείας</b>	Αλλοδαποί	3,1	3,5	4,7	10%	34%
	Ημεδαποί	2,3	2,6	2,8	15%	7%
<b>Αχαΐας</b>	Αλλοδαποί	3,3	3,9	3,2	17%	-17%
	Ημεδαποί	2,3	2,1	2,2	-12%	6%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	Αλλοδαποί	5,1	5,9	4,0	14%	-33%
	Ημεδαποί	2,1	2,0	1,9	-6%	-7%
<b>Σύνολο</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>3,3</b>	<b>3,8</b>	<b>4,1</b>	<b>13%</b>	<b>9%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>2,3</b>	<b>2,2</b>	<b>2,3</b>	<b>-4%</b>	<b>4%</b>
<b>Σύνολο Περιφέρειας</b>		<b>2,7</b>	<b>2,8</b>	<b>2,8</b>	<b>5%</b>	<b>0%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

#### 5.4.7 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε οριακή επιδείνωση (από 49,1% το 2015 σε 48,7% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Αττικής (από 47% το 2015 σε 49% το 2019), Θεσσαλίας (από 30% το 2015 σε 32% το 2019), Πελοποννήσου (από 27% το 2015 σε 32% το 2019), Ηπείρου (από 26% το 2015 σε 30% το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (από 23% το 2015 σε 27% το 2019) να καταγράφουν βελτίωση ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (από 59% το 2015 σε 58% το 2019), Ιονίων Νήσων (από 60% το 2015 σε 57% το 2019), Κρήτης (από 62% το 2015 σε 57% το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (από 46% το 2015 σε 44% το 2019), Βορείου Αιγαίου (από 39% το 2015 σε 35% το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (από 36% το 2015 σε 34% το 2019), Δυτικής Ελλάδας (από 34% το 2015 σε 33% το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (από 17% το 2015 σε 15% το 2019) επιδείνωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Ελλάδας σημείωσε επιδείνωση (από 48,7% το 2019 σε 42,9% το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν επιδείνωση, με εξαίρεση την Ενότητα Δυτικής Μακεδονίας (από 15% το 2019 σε 16% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Ενότητες: Ιόνια Νησιά (από 57% το 2019 σε 53% το 2021), Νότιο Αιγαίο (από 58% το 2019 σε 51% το 2021), Κρήτη (από 57% το 2019 σε 51% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 44% το 2019 σε 39% το 2021), Αττική (από 49% το 2019 σε 34% το 2021), Πελοπόννησο (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Θεσσαλία (από 32% το 2019 σε 31% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 34% το 2019 σε 31% το 2021), Δυτική Ελλάδα (από 33% το 2019 σε 30% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 35% το 2019 σε 29% το 2021), Ήπειρο (από 30% το 2019 σε 26% το 2021) και Στερεά Ελλάδα (από 27% το 2019 σε 25% το 2021).

**Πίνακας 70:** Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021
Ιονίων Νήσων	60%	57%	53%
Νοτίου Αιγαίου	59%	58%	51%
Κρήτης	62%	57%	51%
Κεντρικής Μακεδονίας	46%	44%	39%
Αττικής	47%	49%	34%
Πελοποννήσου	27%	32%	31%
Θεσσαλίας	30%	32%	31%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	36%	34%	31%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>34%</b>	<b>33%</b>	<b>30%</b>
Βορείου Αιγαίου	39%	35%	29%
Ηπείρου	26%	30%	26%
Στερεάς Ελλάδας	23%	27%	25%
Δυτικής Μακεδονίας	17%	15%	16%
<b>Ελλάδα</b>	<b>49%</b>	<b>49%</b>	<b>43%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

#### 5.4.8 Πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε επιδείνωση (από 34% το 2015 σε 33% το 2019). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Ηλείας (από 39% το 2015 σε 36% το 2019) και Αιτωλοακαρνανίας (από 31% το 2015 σε 26% το 2019) να καταγράφουν επιδείνωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Αχαΐας (από 29% το 2015 σε 33% το 2019) βελτίωση.

Την περίοδο 2019-2021, η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Περιφέρειας σημείωσε επιδείνωση (από 33% το 2019 σε 30% το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφερειακές Ενότητες Ηλείας (από 36% το 2019 σε 32% το 2021) και Αχαΐας (από 33% το 2019 σε 28% το 2021) να εμφανίζουν επιδείνωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας (από 26% το 2019 σε 27% το 2021) βελτίωση.

**Πίνακας 71:** Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα	2015	2019	2021
Ηλείας	39%	36%	32%
Αχαΐας	29%	33%	28%
Αιτωλοακαρνανίας	31%	26%	27%
<b>Δυτική Ελλάδα</b>	<b>34%</b>	<b>33%</b>	<b>30%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

## 5.5 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, 2015-2021

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διενεργεί και την [Έρευνα συλλογικών καταλυμάτων σύντομης διαμονής](#) (ενοικιαζόμενα δωμάτια). Η έρευνα διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό 692/2011 της Ε.Ε. Τα στοιχεία για τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις πελατών (αλλοδαπών και ημεδαπών) στα καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) της χώρας συγκεντρώνονται από δειγματοληπτική έρευνα που πραγματοποιείται στα καταλύματα αυτά.

### 5.5.1 Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +42% (από 4,7 εκατ. το 2015 σε 6,7 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +66% (από 3,0 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -2% (από 1,7 εκατ. το 2015 σε 1,6 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+48% ή +612 χιλ., από 1,3 εκατ. το 2015 σε 1,9 εκατ. το 2019) και Κρήτης (+112% ή +579 χιλ., από 517 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019). Οι δύο αυτές Περιφέρειες μαζί με τις επίσης τουριστικές Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας (+9% ή +87 χιλ., από 968 χιλ. το 2015 σε 1,1 εκατ. το 2019) και των Ιονίων Νήσων (+16% ή +94 χιλ., από 576 χιλ. το 2015 σε 671 χιλ. το 2019) αντιπροσώπευαν για το 2019 το 71% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -53% (από 6,7 εκατ. το 2019 σε 3,1 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι αφίξεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -59% (από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,1 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -35% (από 1,6 εκατ. το 2019 σε 1,1 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-53% ή -1,0 εκατ., από 1,9 εκατ. το 2019 σε 889 χιλ. το 2021), Κρήτης (-62% ή -682 χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 414 χιλ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-61% ή -645

χιλ., από 1,1 εκατ. το 2019 σε 410 χιλ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-46% ή -307 χιλ., από 671 χιλ. το 2019 σε 364 χιλ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 66% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

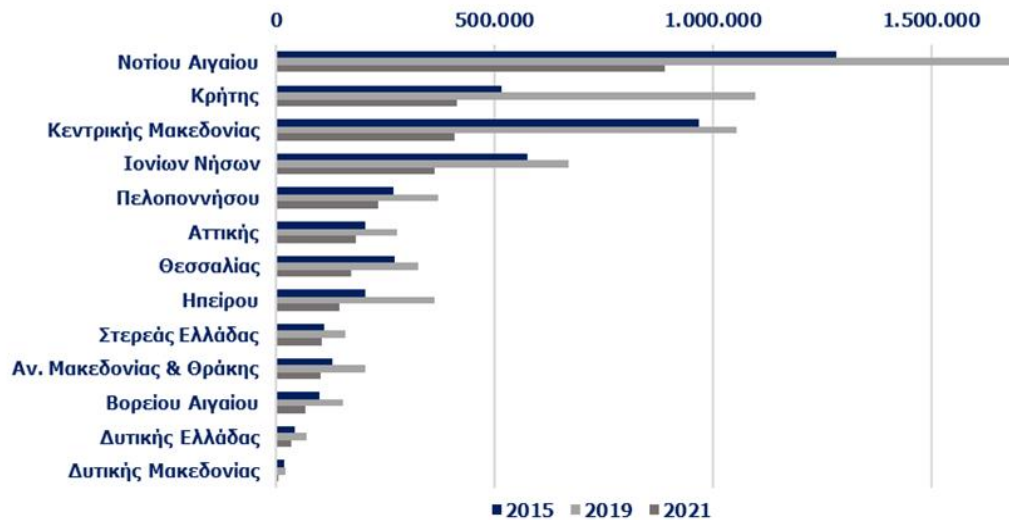
**Πίνακας 72:** Αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	661.824	1.360.945	655.038	106%	-52%
	Ημεδαποί	619.438	532.027	233.980	-14%	-56%
Κρήτης	Αλλοδαποί	451.882	1.015.320	355.993	125%	-65%
	Ημεδαποί	65.441	80.885	58.125	24%	-28%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	776.609	938.572	313.867	21%	-67%
	Ημεδαποί	190.932	116.185	96.008	-39%	-17%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	511.469	632.395	331.812	24%	-48%
	Ημεδαποί	64.865	38.368	32.184	-41%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	101.632	183.670	81.929	81%	-55%
	Ημεδαποί	167.093	189.212	152.710	13%	-19%
Αττικής	Αλλοδαποί	79.702	123.797	82.614	55%	-33%
	Ημεδαποί	124.409	153.976	102.200	24%	-34%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	139.929	179.517	58.630	28%	-67%
	Ημεδαποί	131.300	145.396	113.281	11%	-22%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	108.455	258.685	59.335	139%	-77%
	Ημεδαποί	95.278	105.475	86.026	11%	-18%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	1.487	36.765	12.403	2372%	-66%
	Ημεδαποί	109.115	121.832	93.240	12%	-23%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	92.560	166.972	73.274	80%	-56%
	Ημεδαποί	38.415	36.952	29.740	-4%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	94.581	105.432	32.132	11%	-70%
	Ημεδαποί	6.321	49.253	36.206	679%	-26%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>11.760</b>	<b>24.186</b>	<b>9.378</b>	<b>106%</b>	<b>-61%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>31.494</b>	<b>45.720</b>	<b>26.757</b>	<b>45%</b>	<b>-41%</b>
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2.843	3.620	1.064	27%	-71%
	Ημεδαποί	15.518	17.466	5.401	13%	-69%
<b>Σύνολο Χώρας</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>3.034.733</b>	<b>5.029.876</b>	<b>2.067.469</b>	<b>66%</b>	<b>-59%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>1.659.619</b>	<b>1.632.747</b>	<b>1.065.858</b>	<b>-2%</b>	<b>-35%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Τέλος, το 2021, το μερίδιο των αλλοδαπών σε σύγκριση με το 2015 αυξήθηκε οριακά (από 65% το 2015 σε 66% το 2021) σε αντίθεση με το μερίδιο των ημεδαπών που μειώθηκε οριακά (35% το 2015 έναντι 34% το 2021). Αξιοσημείωτο είναι ότι το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε καταλύματα σύντομης διαμονής ήταν αρκετά υψηλότερα σε σύγκριση με των ημεδαπών (75% έναντι 25%).

**Διάγραμμα 79:** Εξέλιξη των αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021



Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +62% (από 43 χιλ. το 2015 σε 70 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +106% (από 12 χιλ. το 2015 σε 24 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +45% (από 31 χιλ. το 2015 σε 46 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε μείωση στις αφίξεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -48% (από 70 χιλ. το 2019 σε 36 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί σημείωσαν μείωση κατά -61% (από 24 χιλ. το 2019 σε 9 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -41% (από 46 χιλ. το 2019 σε 27 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 1% των συνολικών αφίξεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.



### 5.5.2 Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +33% (από 24,3 εκατ. το 2015 σε 32,3 εκατ. το 2019). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν αύξηση κατά +49% (από 17,7 εκατ. το 2015 σε 26,4 εκατ. το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -11% (από 6,6 εκατ. το 2015 σε 5,9 εκατ. το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-7% ή -425 χιλ., από 6,1 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Δυτικής Μακεδονίας (-13% ή -6 χιλ., από 48 χιλ. το 2015 σε 42 χιλ. το 2019). Οι υψηλότερες αυξήσεις σε απόλυτες διαφορές σημειώθηκαν στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (+44% ή +2,6 εκατ., από 5,8 εκατ. το 2015 σε 8,4 εκατ. το 2019), Κρήτης (+76% ή +2,4 εκατ., από 3,2 εκατ. το 2015 σε 5,6 εκατ. το 2019) και Ιονίων Νήσων (+32% ή +1,2 εκατ., από 3,8 εκατ. το 2015 σε 5,0 εκατ. το 2019). Οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Ιονίων Νήσων, Κρήτης και Κεντρικής Μακεδονίας αντιπροσώπευαν για το 2019 το 76% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

Οι διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -56% (από 32,3 εκατ. το 2019 σε 14,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -60% (από 26,4 εκατ. το 2019 σε 10,7 εκατ. το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -39% (από 5,9 εκατ. το 2019 σε 3,6 εκατ. το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής, με τις υψηλότερες μειώσεις σε απόλυτες διαφορές να σημειώνονται στις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-61% ή -5,1 εκατ., από 8,4 εκατ. το 2019 σε 3,3 εκατ. το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (-60% ή -3,4 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,3 εκατ. το 2021), Κρήτης (-55% ή -3,1 εκατ., από 5,6 εκατ. το 2019 σε 2,5 εκατ. το 2021) και Ιονίων Νήσων (-52% ή -2,6 εκατ., από 5,0 εκατ. το 2019 σε 2,4 εκατ. το 2021). Οι τέσσερις αυτές Περιφέρειες αντιπροσώπευαν για το 2021 το 74% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

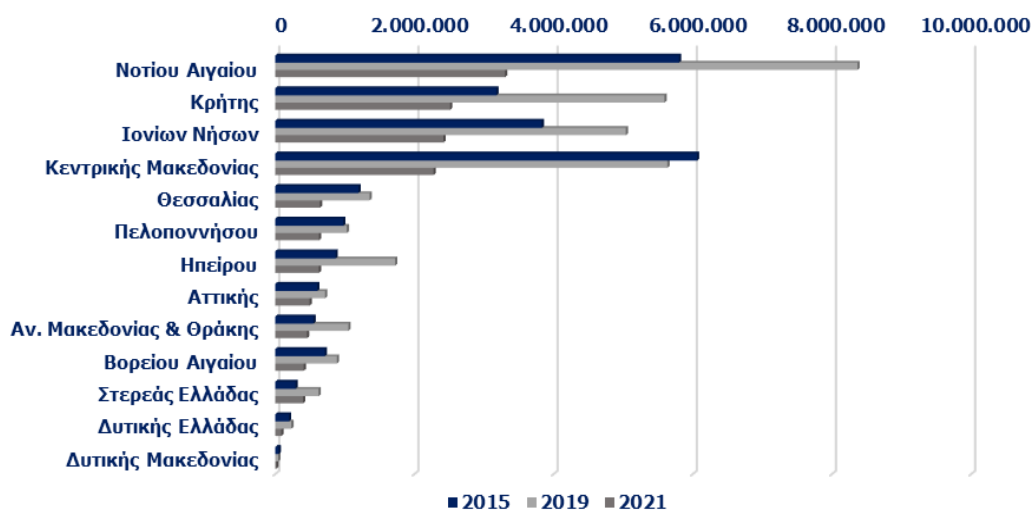
**Πίνακας 73:** Διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	2.851.139	6.081.967	2.456.750	113%	-60%
	Ημεδαποί	2.949.992	2.282.470	844.489	-23%	-63%
Κρήτης	Αλλοδαποί	2.956.125	5.253.003	2.318.695	78%	-56%
	Ημεδαποί	220.222	338.956	193.923	54%	-43%
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	3.417.034	4.772.731	2.196.233	40%	-54%
	Ημεδαποί	411.606	264.017	219.538	-36%	-17%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	5.234.343	5.217.908	1.943.792	0%	-63%
	Ημεδαποί	824.851	415.978	329.655	-50%	-21%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	731.251	865.636	254.665	18%	-71%
	Ημεδαποί	464.025	489.003	387.850	5%	-21%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	397.501	553.012	256.384	39%	-54%
	Ημεδαποί	577.764	474.427	372.492	-18%	-21%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	608.667	1.404.505	343.787	131%	-76%
	Ημεδαποί	256.681	317.732	283.605	24%	-11%
Αττικής	Αλλοδαποί	290.077	361.572	232.365	25%	-36%
	Ημεδαποί	312.834	353.863	261.245	13%	-26%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	458.064	907.484	344.155	98%	-62%
	Ημεδαποί	90.667	142.932	112.483	58%	-21%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	674.740	646.245	246.527	-4%	-62%
	Ημεδαποί	36.524	238.649	162.951	553%	-32%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	4.651	242.460	63.704	5113%	-74%
	Ημεδαποί	285.950	379.992	335.937	33%	-12%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>54.848</b>	<b>84.228</b>	<b>19.080</b>	<b>54%</b>	<b>-77%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>140.380</b>	<b>146.720</b>	<b>67.930</b>	<b>5%</b>	<b>-54%</b>
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6.022	6.355	1.982	6%	-69%
	Ημεδαποί	42.364	35.720	14.069	-16%	-61%
<b>Σύνολο Χώρας</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>17.684.462</b>	<b>26.397.106</b>	<b>10.678.119</b>	<b>49%</b>	<b>-60%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>6.613.860</b>	<b>5.880.459</b>	<b>3.586.167</b>	<b>-11%</b>	<b>-39%</b>
<b>Σύνολο Χώρας</b>		<b>24.298.322</b>	<b>32.277.565</b>	<b>14.264.286</b>	<b>33%</b>	<b>-56%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η πλειοψηφία των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2015-2021 έγινε από αλλοδαπούς με αυξητική τάση (από 73% το 2015 σε 75% το 2021) ενώ αντίθετα το μερίδιο των ημεδαπών μειώθηκε την ίδια περίοδο (από 27% το 2015 σε 25% το 2021).

**Διάγραμμα 80:** Εξέλιξη των διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015, 2019 και 2021



Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε αύξηση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά +18% (από 195 χιλ. το 2015 σε 231 χιλ. το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν αύξηση κατά +54% (από 55 χιλ. το 2015 σε 84 χιλ. το 2019) και οι ημεδαποί αύξηση κατά +5% (από 140 χιλ. το 2015 σε 147 χιλ. το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε μείωση στις διανυκτερεύσεις σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -62% (από 231 χιλ. το 2019 σε 87 χιλ. το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -77% (από 84 χιλ. το 2019 σε 19 χιλ. το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -54% (από 147 χιλ. το 2019 σε 68 χιλ. το 2021). Το 2021, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 1% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε καταλύματα σύντομης διαμονής.

### 5.5.3 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -10% (από 5,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019) και των ημεδαπών μείωση κατά -10% (από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2015-2019, όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+13%, από 6,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+23%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηπείρου (+11%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+49%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κρήτης (-17%, από 6,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Βορείου Αιγαίου (-19%, από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κεντρικής Μακεδονίας (-15%, από 6,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (-5%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (-2%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοποννήσου (-24%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Αττικής (-13%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτικής Μακεδονίας (-24%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) την περίοδο 2019-2021 κατέγραψε μείωση κατά -6% (από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,6 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σημείωσαν μείωση κατά -2% (από 5,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,2 διανυκτερεύσεις το 2021) και των ημεδαπών μείωση κατά -7% (από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2021).

Σε Περιφερειακό επίπεδο, την περίοδο 2019-2021, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (-12%, από 7,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,6 διανυκτερεύσεις το 2021), Αν. Μακεδονίας & Θράκης (-14%, από 5,2

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (-9%, από 4,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-4%, από 3,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,8 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-10%, από 4,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (-16%, από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (-3%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Ελλάδας (-27%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Κρήτης (+19%, από 5,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Βορείου Αιγαίου (+5%, από 5,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 6,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Κεντρικής Μακεδονίας (+4%, από 5,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (+4%, από 2,6 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,7 διανυκτερεύσεις το 2021) και Δυτικής Μακεδονίας (+24%, από 2,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

**Πίνακας 74:** Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Ιονίων Νήσων	Αλλοδαποί	6,7	7,5	6,6	13%	-12%
	Ημεδαποί	6,3	6,9	6,8	8%	-1%
Κρήτης	Αλλοδαποί	6,5	5,2	6,5	-21%	26%
	Ημεδαποί	3,4	4,2	3,3	25%	-20%
Βορείου Αιγαίου	Αλλοδαποί	7,1	6,1	7,7	-14%	25%
	Ημεδαποί	5,8	4,8	4,5	-16%	-7%
Κεντρικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	6,7	5,6	6,2	-18%	11%
	Ημεδαποί	4,3	3,6	3,4	-17%	-4%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	Αλλοδαποί	4,9	5,4	4,7	10%	-14%
	Ημεδαποί	2,4	3,9	3,8	64%	-2%
Ηπείρου	Αλλοδαποί	5,6	5,4	5,8	-3%	7%
	Ημεδαποί	2,7	3,0	3,3	12%	9%
Στερεάς Ελλάδας	Αλλοδαποί	3,1	6,6	5,1	111%	-22%
	Ημεδαποί	2,6	3,1	3,6	19%	16%
Θεσσαλίας	Αλλοδαποί	5,2	4,8	4,3	-8%	-10%
	Ημεδαποί	3,5	3,4	3,4	-5%	2%
Νοτίου Αιγαίου	Αλλοδαποί	4,3	4,5	3,8	4%	-16%
	Ημεδαποί	4,8	4,3	3,6	-10%	-16%
Πελοποννήσου	Αλλοδαποί	3,9	3,0	3,1	-23%	4%
	Ημεδαποί	3,5	2,5	2,4	-27%	-3%
Αττικής	Αλλοδαποί	3,6	2,9	2,8	-20%	-4%
	Ημεδαποί	2,5	2,3	2,6	-9%	11%
Δυτικής Μακεδονίας	Αλλοδαποί	2,1	1,8	1,9	-17%	6%
	Ημεδαποί	2,7	2,0	2,6	-25%	27%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>4,7</b>	<b>3,5</b>	<b>2,0</b>	<b>-25%</b>	<b>-42%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>4,5</b>	<b>3,2</b>	<b>2,5</b>	<b>-28%</b>	<b>-21%</b>
<b>Σύνολο Χώρας</b>	<b>Αλλοδαποί</b>	<b>5,8</b>	<b>5,2</b>	<b>5,2</b>	<b>-10%</b>	<b>-2%</b>
	<b>Ημεδαποί</b>	<b>4,0</b>	<b>3,6</b>	<b>3,4</b>	<b>-10%</b>	<b>-7%</b>
<b>Σύνολο Χώρας</b>		<b>5,2</b>	<b>4,8</b>	<b>4,6</b>	<b>-6%</b>	<b>-6%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019, κατέγραψε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε καταλύματα σύντομης διαμονής κατά -27% (από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -25% (από 4,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και οι ημεδαποί μείωση κατά -28% (από 4,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019). Την περίοδο 2019-2021, η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής κατά -27% (από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, οι αλλοδαποί εμφάνισαν μείωση κατά -42% (από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,0 διανυκτερεύσεις το 2021) και οι ημεδαποί μείωση κατά -21% (από 3,2 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021).

## 5.6 ΑΦΙΞΕΙΣ-ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ-ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΚΑΜΠΙΝΓΚ, 2015-2021

### 5.6.1 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +39% (από 342 χιλ. το 2015 σε 476 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση: Κεντρική Μακεδονία (+38%, από 98 χιλ. το 2015 σε 135 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+37%, από 65 χιλ. το 2015 σε 88 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+37%, από 42 χιλ. το 2015 σε 58 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+58%, από 22 χιλ. το 2015 σε 34 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+39%, από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+50%, από 19 χιλ. το 2015 σε 29 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+62%, από 16 χιλ. το 2015 σε 26 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+87%, από 12 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+5%, από 21 χιλ. το 2015 σε 22 χιλ. το 2019), Κρήτη (+17%, από 12 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019), Αττική (+8%, από 13 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 αφίξεις το 2015 σε 791 αφίξεις το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι αφίξεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -40% (από 476 χιλ. το 2019 σε 286 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-18%, από 135 χιλ. το 2019 σε 112 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-35%, από 88 χιλ. το 2019 σε 57 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-63%, από 58 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-32%, από 29 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-52%, από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 26 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-40%, από 22 χιλ. το 2019 σε 13 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-68%, από 34 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-52%, από 22 χιλ. το 2019 σε 11 χιλ. το 2021), Κρήτη (-51%, από 14 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021), Αττική (-71%, από 14 χιλ. το 2019 σε 4 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 791 αφίξεις το 2019 σε 0 αφίξεις το 2021).

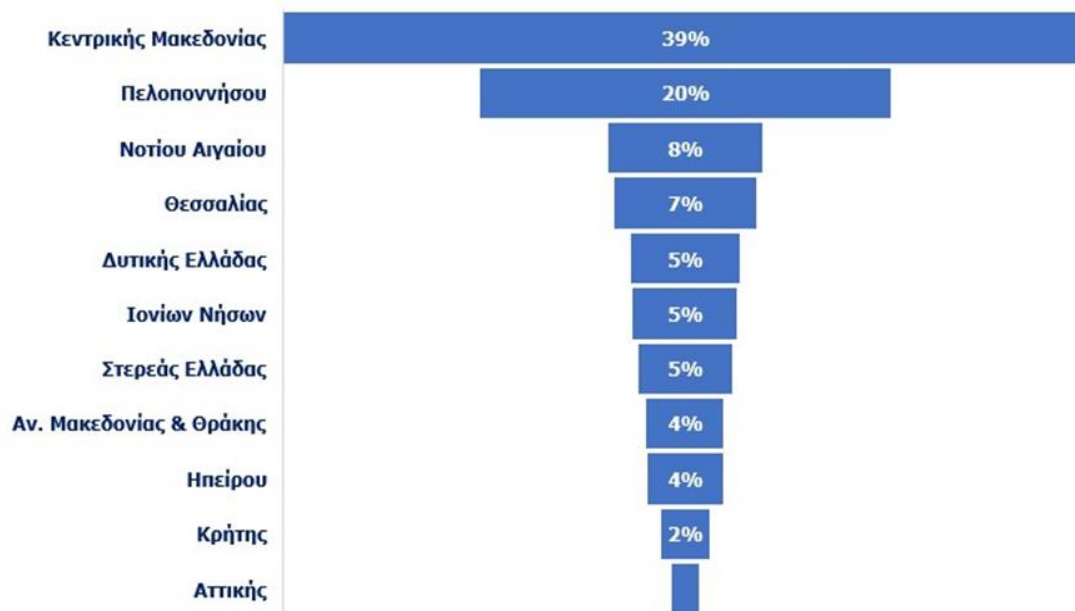
**Πίνακας 75:** Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	98.068	135.377	111.571	38%	-18%
Πελοποννήσου	64.631	88.410	57.308	37%	-35%
Νοτίου Αιγαίου	42.401	58.152	21.633	37%	-63%
Θεσσαλίας	19.477	29.276	20.032	50%	-32%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>23.165</b>	<b>32.208</b>	<b>15.414</b>	<b>39%</b>	<b>-52%</b>
Ιονίων Νήσων	15.784	25.622	14.674	62%	-43%
Στερεάς Ελλάδας	20.644	21.616	13.047	5%	-40%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	21.506	34.058	10.900	58%	-68%
Ηπείρου	11.761	22.027	10.570	87%	-52%
Κρήτης	12.312	14.345	6.998	17%	-51%
Αττικής	12.729	13.786	3.962	8%	-71%
Βορείου Αιγαίου	0	791	0		-100%
<b>Ελλάδα</b>	<b>342.478</b>	<b>475.668</b>	<b>286.109</b>	<b>39%</b>	<b>-40%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος αφίξεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (39%) και της Πελοποννήσου (20%). Δηλαδή οι δύο αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 59% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ.

**Διάγραμμα 81:** Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021





### 5.6.2 Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση αφίξεων σε κάμπινγκ κατά +39% (από 23 χιλ. το 2015 σε 32 χιλ. το 2019). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +40% (από 20 χιλ. το 2015 σε 28 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών αύξηση κατά +33% (από 3 χιλ. το 2015 σε 4 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ηλεία (+47%, από 13 χιλ. το 2015 σε 19 χιλ. το 2019), Αχαΐα (+27%, από 9 χιλ. το 2015 σε 12 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανία (+52%, από 881 αφίξεις το 2015 σε 1 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (86% έναντι 14%).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2021 το 5% των συνολικών αφίξεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -52% σε σύγκριση με το 2019 (από 32 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021). Οι αφίξεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -56% (από 28 χιλ. το 2019 σε 12 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -28% (από 4 χιλ. το 2019 σε 3 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Αχαΐα (-32%, από 12 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021), Ηλεία (-64%, από 19 χιλ. το 2019 σε 7 χιλ. το 2021) και Αιτωλοακαρνανία (-54%, από 1 χιλ. το 2019 σε 614 αφίξεις το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους αφίξεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (79% έναντι 21%).

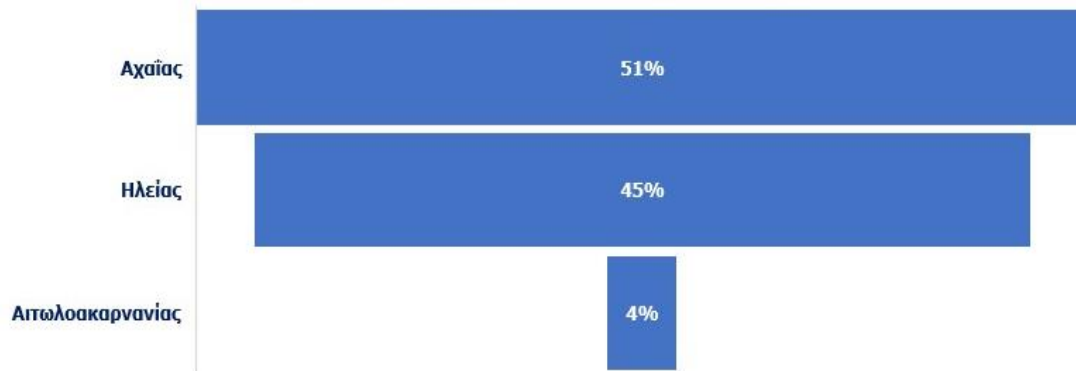
**Πίνακας 76:** Αφίξεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
<b>Αχαΐας</b>	Αλλοδαποί	8.015	10.266	6.574	28%	-36%
	Ημεδαποί	1.099	1.308	1.331	19%	2%
<b>Ηλείας</b>	Αλλοδαποί	11.726	17.011	5.195	45%	-69%
	Ημεδαποί	1.444	2.286	1.700	58%	-26%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	Αλλοδαποί	115	527	463	358%	-12%
	Ημεδαποί	766	810	151	6%	-81%
<b>Σύνολο</b>	Αλλοδαποί	19.856	27.804	12.232	40%	-56%
	Ημεδαποί	3.309	4.404	3.182	33%	-28%
<b>Σύνολο Περιφέρειας</b>		<b>23.165</b>	<b>32.208</b>	<b>15.414</b>	<b>39%</b>	<b>-52%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Αχαΐας καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 51% και ακολουθούν οι Ενότητες Ηλείας (45%) και Αιτωλοακαρνανίας (4%).

**Διάγραμμα 82:** Ποσοστιαία κατανομή των αφίξεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



### 5.6.3 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψαν αύξηση κατά +35% (από 1,6 εκατ. το 2015 σε 2,1 εκατ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν αύξηση, με εξαίρεση την Περιφέρεια Αττικής (-18%, από 38 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (+35%, από 640 χιλ. το 2015 σε 865 χιλ. το 2019), Πελοπόννησο (+25%, από 261 χιλ. το 2015 σε 327 χιλ. το 2019), Νότιο Αιγαίο (+39%, από 139 χιλ. το 2015 σε 193 χιλ. το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (+54%, από 107 χιλ. το 2015 σε 165 χιλ. το 2019), Ιόνια Νησιά (+67%, από 76 χιλ. το 2015 σε 127 χιλ. το 2019), Δυτική Ελλάδα (+22%, από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019), Θεσσαλία (+86%, από 55 χιλ. το 2015 σε 101 χιλ. το 2019), Ήπειρο (+48%, από 51 χιλ. το 2015 σε 75 χιλ. το 2019), Στερεά Ελλάδα (+15%, από 62 χιλ. το 2015 σε 71 χιλ. το 2019), Κρήτη (+1%, από 44 χιλ. το 2015 σε 44 χιλ. το 2019) και Βόρειο Αιγαίο (από 0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2 χιλ. το 2019).

Την περίοδο 2019-2021, οι διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσαν μείωση κατά -39% (από 2,1 εκατ. το 2019 σε 1,3 εκατ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν πτώση: Κεντρική Μακεδονία (-29%, από 865 χιλ. το 2019 σε 616 χιλ. το 2021), Πελοπόννησο (-30%, από 327 χιλ. το 2019 σε 228 χιλ. το 2021), Νότιο Αιγαίο (-61%, από 193 χιλ. το 2019 σε 75 χιλ. το 2021), Ιόνια Νησιά (-43%, από 127 χιλ. το 2019 σε 73 χιλ. το 2021), Θεσσαλία (-34%, από 101 χιλ. το 2019 σε 67 χιλ. το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-64%, από 165 χιλ. το 2019 σε 59 χιλ. το 2021), Ήπειρο (-40%, από 75 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Δυτική Ελλάδα (-59%, από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021), Στερεά Ελλάδα (-43%, από 71 χιλ. το 2019 σε 40 χιλ. το 2021), Κρήτη (-50%, από 44 χιλ. το 2019 σε 22 χιλ. το 2021), Αττική (-73%, από 31 χιλ. το 2019 σε 8 χιλ. το 2021) και Βόρειο Αιγαίο (-100%, από 2 χιλ. το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021).

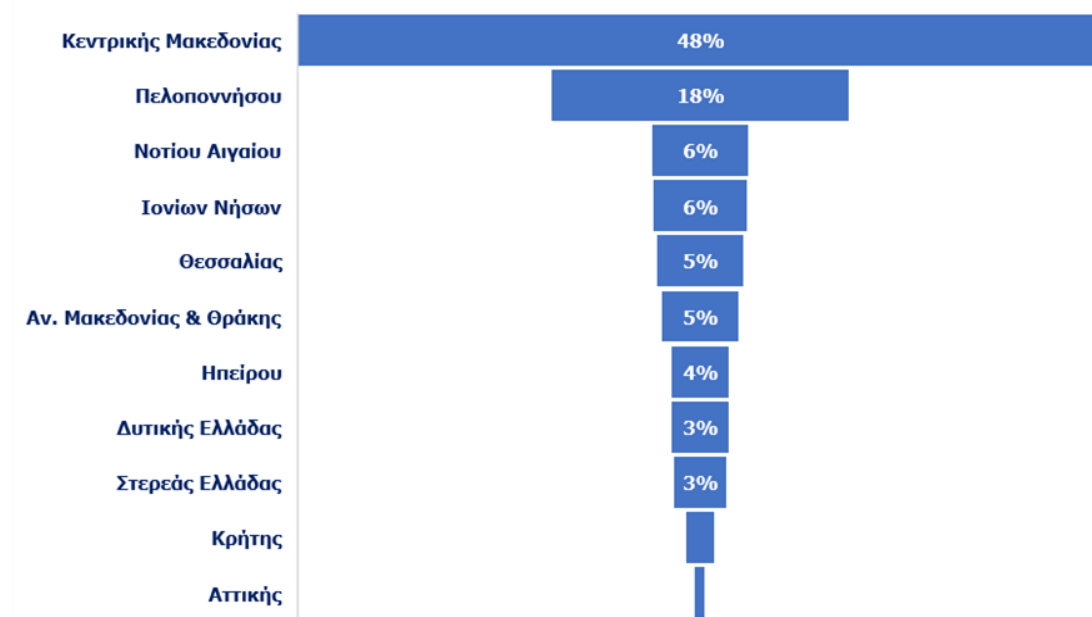
**Πίνακας 77:** Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
Κεντρικής Μακεδονίας	639.861	864.520	615.988	35%	-29%
Πελοποννήσου	260.827	327.337	227.824	25%	-30%
Νοτίου Αιγαίου	138.946	192.891	74.705	39%	-61%
Ιονίων Νήσων	76.471	127.343	72.794	67%	-43%
Θεσσαλίας	54.501	101.474	66.702	86%	-34%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	106.785	164.664	59.121	54%	-64%
Ηπείρου	50.850	75.119	45.357	48%	-40%
<b>Δυτικής Ελλάδας</b>	<b>88.571</b>	<b>108.484</b>	<b>44.643</b>	<b>22%</b>	<b>-59%</b>
Στερεάς Ελλάδας	61.701	70.681	40.173	15%	-43%
Κρήτης	43.984	44.344	22.240	1%	-50%
Αττικής	37.732	31.049	8.336	-18%	-73%
Βορείου Αιγαίου	0	2.017	0		-100%
<b>Ελλάδα</b>	<b>1.560.229</b>	<b>2.109.923</b>	<b>1.277.883</b>	<b>35%</b>	<b>-39%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή, παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος όγκος διανυκτερεύσεων καταγράφεται στα κάμπινγκ των Περιφερειών της Κεντρικής Μακεδονίας (48%) και της Πελοποννήσου (18%). Δηλαδή οι 2 αυτές Περιφέρειες αντιπροσωπεύουν για το 2021 το 66% των συνολικών διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της χώρας.

**Διάγραμμα 83:** Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ ανά Περιφέρεια, 2021



#### 5.6.4 Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε αύξηση διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ κατά +22% (από 89 χιλ. το 2015 σε 108 χιλ. το 2019). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν αύξηση κατά +41% (από 55 χιλ. το 2015 σε 78 χιλ. το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -8% (από 34 χιλ. το 2015 σε 31 χιλ. το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν θετική ποσοστιαία μεταβολή: Ηλεία (+28%, από 44 χιλ. το 2015 σε 56 χιλ. το 2019), Αχαΐα (+17%, από 33 χιλ. το 2015 σε 39 χιλ. το 2019) και Αιτωλοακαρνανία (+20%, από 11 χιλ. το 2015 σε 14 χιλ. το 2019). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2019 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν υψηλότερο των ημεδαπών (72% έναντι 28%).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας αντιπροσώπευε το 2021 το 3% των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ, σημειώνοντας μείωση κατά -59% σε σύγκριση με το 2019 (από 108 χιλ. το 2019 σε 45 χιλ. το 2021). Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -62% (από 78 χιλ. το 2019 σε 29 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -50% (από 31 χιλ. το 2019 σε 15 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Ηλεία (-59%, από 56 χιλ. το 2019 σε 23 χιλ. το 2021), Αχαΐα (-50%, από 39 χιλ. το 2019 σε 20 χιλ. το 2021) και Αιτωλοακαρνανία (-82%, από 14 χιλ. το 2019 σε 2 διανυκτερεύσεις το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των αλλοδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ της Περιφέρειας ήταν οριακά υψηλότερο των ημεδαπών (65% έναντι 35%).

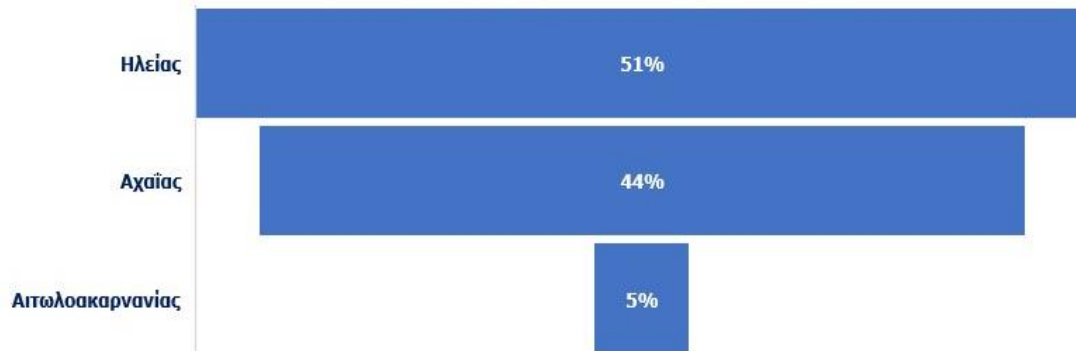
**Πίνακας 78:** Διανυκτερεύσεις σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015-2019	%Δ 2019-2021
<b>Ηλείας</b>	Αλλοδαποί	34.005	44.977	15.534	32%	-65%
	Ημεδαποί	9.682	10.773	7.157	11%	-34%
<b>Αχαΐας</b>	Αλλοδαποί	20.765	31.048	12.179	50%	-61%
	Ημεδαποί	12.692	7.940	7.323	-37%	-8%
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	Αλλοδαποί	240	1.694	1.436	606%	-15%
	Ημεδαποί	11.187	12.052	1.014	8%	-92%
<b>Σύνολο</b>	Αλλοδαποί	55.010	77.719	29.149	41%	-62%
	Ημεδαποί	33.561	30.765	15.494	-8%	-50%
<b>Σύνολο Περιφέρειας</b>		<b>88.571</b>	<b>108.484</b>	<b>44.643</b>	<b>22%</b>	<b>-59%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Ηλείας καταγράφει το υψηλότερο μερίδιο με 51% και ακολουθούν οι Ενότητες Αχαΐας (44%) και Αιτωλοακαρνανίας (5%).

**Διάγραμμα 84:** Ποσοστιαία κατανομή των διανυκτερεύσεων σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2021



### 5.6.5 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

Η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα (αλλοδαπών και ημεδαπών) την περίοδο 2015-2019 κατέγραψε μείωση κατά -3% (από 4,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Περιφέρειες κατέγραψαν μείωση, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ιονίων Νήσων (+3%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019), Νοτίου Αιγαίου (+1%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Θεσσαλίας (+24%, από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019) και Στερεάς Ελλάδας (+9%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες Περιφέρειες: Κεντρική Μακεδονία (-2%, από 6,5 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Αν. Μακεδονία & Θράκη (-3%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019), Ήπειρο (-21%, από 4,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019), Πελοπόννησο (-8%, από 4,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019), Κρήτη (-13%, από 3,6 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019), Δυτική Ελλάδα (-12%, από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αττική (-24%, από 3,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019). Στο Βόρειο Αιγαίο δεν καταγράφηκε κίνηση στα κάμπινγκ το 2015 ενώ το 2019 η Μέση Διάρκεια Παραμονής ήταν 2,5 διανυκτερεύσεις.

Την περίοδο 2019-2021, η Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ της Ελλάδας (αλλοδαπών και ημεδαπών) σημείωσε αύξηση κατά +1% (από 4,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,5 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα είναι μικτή, με τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (-14%, από 6,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,5 διανυκτερεύσεις το 2021), Ιονίων Νήσων (-0,2%, από 5,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Θεσσαλίας (-4%, από 3,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Στερεάς Ελλάδας (-6%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,1 διανυκτερεύσεις το 2021), Δυτικής Ελλάδας (-14%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021), Αττικής (-7%, από 2,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,1 διανυκτερεύσεις το 2021) και Βορείου Αιγαίου (-100%, από 2,5 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 0 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής στα κάμπινγκ ενώ αντίθετα οι Περιφέρειες Αν. Μακεδονίας & Θράκης (+12%, από 4,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 5,4 διανυκτερεύσεις το 2021), Ηπείρου (+26%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,3 διανυκτερεύσεις το 2021), Πελοποννήσου (+7%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021), Νοτίου Αιγαίου (+4%, από 3,3

διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,5 διανυκτερεύσεις το 2021) και Κρήτης (+3%, από 3,1 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,2 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξηση.

**Πίνακας 79:** Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2015-2021

Περιφέρεια	2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
Κεντρικής Μακεδονίας	6,5	6,4	5,5	-2%	-14%
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	5,0	4,8	5,4	-3%	12%
Ιονίων Νήσων	4,8	5,0	5,0	3%	0%
Ηπείρου	4,3	3,4	4,3	-21%	26%
Πελοποννήσου	4,0	3,7	4,0	-8%	7%
Νοτίου Αιγαίου	3,3	3,3	3,5	1%	4%
Θεσσαλίας	2,8	3,5	3,3	24%	-4%
Κρήτης	3,6	3,1	3,2	-13%	3%
Στερεάς Ελλάδας	3,0	3,3	3,1	9%	-6%
Δυτικής Ελλάδας	<b>3,8</b>	<b>3,4</b>	<b>2,9</b>	<b>-12%</b>	<b>-14%</b>
Αττικής	3,0	2,3	2,1	-24%	-7%
Βορείου Αιγαίου		2,5			-100%
<b>Ελλάδα</b>	<b>4,6</b>	<b>4,4</b>	<b>4,5</b>	<b>-3%</b>	<b>1%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence



### 5.6.6 Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2015-2019 σημείωσε μείωση στη Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην επικράτεια της κατά -12% (από 3,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σε κάμπινγκ της Περιφέρειας σημείωσε αύξηση κατά +1% (από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -31% (από 10,1 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019). Επιμέρους, όλες οι Ενότητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Αιτωλοακαρνανίας (-21%, από 13,0 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 10,3 διανυκτερεύσεις το 2019), Ηλείας (-13%, από 3,3 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019) και Αχαΐας (-8%, από 3,7 διανυκτερεύσεις το 2015 σε 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019).

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας την περίοδο 2019-2021 σημείωσε μείωση στην Μέση Διάρκεια Παραμονής κατά -14% (από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,9 διανυκτερεύσεις το 2021). Η Μέση Διάρκεια Παραμονής των αλλοδαπών σημείωσε μείωση κατά -15% (από 2,8 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,4 διανυκτερεύσεις το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -30% (από 7,0 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,9 διανυκτερεύσεις το 2021). Επιμέρους, η εικόνα ήταν μικτή, με τις Ενότητες Αιτωλοακαρνανίας (-61%, από 10,3 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 4,0 διανυκτερεύσεις το 2021) και Αχαΐας (-27%, από 3,4 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 2,5 διανυκτερεύσεις το 2021) να καταγράφουν μείωση ενώ αντίθετα η Ενότητα Ηλείας (+14%, από 2,9 διανυκτερεύσεις το 2019 σε 3,3 διανυκτερεύσεις το 2021) αύξησε.

**Πίνακας 80:** Μέση Διάρκεια Παραμονής σε κάμπινγκ στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ανά Περιφερειακή Ενότητα, 2015-2021

Ενότητα		2015	2019	2021	%Δ 2015- 2019	%Δ 2019- 2021
<b>Αιτωλοακαρνανίας</b>	Αλλοδαποί	2,1	3,2	3,1	54%	-4%
	Ημεδαποί	14,6	14,9	6,7	2%	-55%
<b>Ηλείας</b>	Αλλοδαποί	2,9	2,6	3,0	-9%	13%
	Ημεδαποί	6,7	4,7	4,2	-30%	-11%
<b>Αχαΐας</b>	Αλλοδαποί	2,6	3,0	1,9	17%	-39%
	Ημεδαποί	11,5	6,1	5,5	-47%	-9%
<b>Σύνολο</b>	Αλλοδαποί	2,8	2,8	2,4	1%	-15%
	Ημεδαποί	10,1	7,0	4,9	-31%	-30%
<b>Σύνολο Περιφέρειας</b>		<b>3,8</b>	<b>3,4</b>	<b>2,9</b>	<b>-12%</b>	<b>-14%</b>

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

## 6 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

### 6.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης βασίζεται σε στοιχεία ισολογισμών 2.333 εταιρειών, για τις οποίες βρέθηκε ισολογισμός για το 2019, οι οποίες ταυτοποιήθηκαν με τα 2.479 ξενοδοχεία<sup>13</sup> τα οποία τους ανήκουν και τα οποία διαθέτουν 172.349 δωμάτια στις κατηγορίες 2\*, 3\*, 4\* και 5\*. Με τον τρόπο αυτό κατέστη δυνατό να αναλυθούν όχι μόνο χρηματοοικονομικοί αλλά και λειτουργικοί δείκτες ανά κατηγορία και ανά προορισμό<sup>14</sup>.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 50% των μονάδων και το 56% των δωματίων των 5\* ξενοδοχείων, το 37% των μονάδων και το 47% των δωματίων των 4\* ξενοδοχείων, το 29% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 3\* ξενοδοχείων και το 21% των μονάδων και το 27% των δωματίων των 2\* ξενοδοχείων.

Για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Δυτικής Ελλάδας και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 5\* και Δυτικής Μακεδονίας για τα ξενοδοχεία 4\*, δεν υπήρχε επαρκές δείγμα για την ανάλυση των ισολογισμών των ξενοδοχείων που ευρίσκονται σε αυτές. Στις περιπτώσεις αυτές προβήκαμε μόνο σε εκτίμηση του Κύκλου Εργασιών τους, ενώ τα μεγέθη ΚΠΦΤΑ<sup>15</sup>, ΚΠΦ<sup>16</sup>, Καθαρά Πάγια, Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια δεν εκτιμήθηκαν. Εκτιμούμε όμως ότι λόγω του μικρού αριθμού δωματίων στις εν λόγω Περιφέρειες, η παράλειψή τους δεν αλλοιώνει ουσιαστικά την εκτίμηση των συνολικών μεγεθών που προαναφέρθηκαν, ανά κατηγορία.

---

<sup>13</sup> Λόγω μη δημοσίευσης πλέον των στοιχείων του ΜΗΤΕ, η ταυτοποίηση των ξενοδοχείων έγινε αποκλειστικά και μόνο από την βάση του ΞΕΕ, ενώ την προηγούμενη χρονιά (2018) στα στοιχεία συμπεριλαμβάνονταν και τα στοιχεία του ΜΗΤΕ.

<sup>14</sup> Για αναλυτική μεθοδολογία βλ. σελ. 8 και 9 [αντίστοιχης μελέτης με στοιχεία 2015](#).

<sup>15</sup> Κέρδη Προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων.

<sup>16</sup> Κέρδη Προ Φόρων

### 6.1.1 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Ελλάδα

**Πίνακας 81:** Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	89.680	120.542	100.622	97.431
Κύκλος Εργασιών	3.262.069.431	2.190.935.667	1.004.047.195	643.495.812
ΚΠΦΤΑ	860.061.739	504.952.894	203.829.326	126.035.652
ως % του Κύκλου Εργασιών	26%	23%	20%	20%
ΚΠΦ	-22.888.646	170.938.533	63.408.779	32.535.258
ως % του Κύκλου Εργασιών	-1%	8%	6%	5%
Καθαρά Πάγια	2.201.335.531	1.018.595.403	358.973.582	157.788.663
Ίδια Κεφάλαια	5.993.544.916	3.815.983.412	2.136.588.898	1.761.742.699
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	5.551.773.761	1.593.275.697	634.837.964	288.649.974
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	0,9	0,4	0,3	0,2
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	6,5	3,2	3,1	2,3

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Υπάρχει μια αρκετά ισομερής κατανομή δωματίων στα ξενοδοχεία 5\*, 4\*, 3\* και 2\*
- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2\*, 3\*, 4\* και 5\* υπερβαίνει τα € 7,0 δισ. αθροιστικά ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια υπερβαίνουν τα € 13,7 δισ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 8,0 δισ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 3,7 δισ. περίπου.
- Αν και τα ξενοδοχεία 5\* έχουν μικρότερο συνολικό αριθμό δωματίων από τα ξενοδοχεία 2\*, 3\* και 4\*, έχουν σημαντικά μεγαλύτερη οικονομική σημασία με όρους Κύκλου Εργασιών, Κερδοφορίας (ΚΠΦΤΑ), Επενδεδυμένων Παγίων και Επενδεδυμένων Κεφαλαίων, τόσο Ιδίων όσο και Δανείων.
- Τα 5\* ξενοδοχεία, έχουν επίσης καλύτερο δείκτη κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ ενώ τα ΚΠΦ είναι αρνητικά, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες κατηγορίες. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κερδοφορίας ΚΠΦΤΑ για τα 5\* ξενοδοχεία κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ ο δείκτης ΚΠΦ είναι αρνητικός ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες 4\*, 3\* και 2\* οι δείκτες ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ κρίνονται ως ικανοποιητικοί, με εξαίρεση τα ΚΠΦ για τα 2\* που κρίνεται ως χαμηλός.
- Τέλος, η χρηματοοικονομική επάρκεια (βάσει των δεικτών Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια και Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υγιής για τις κατηγορίες 2\*, 3\* και 4\* ενώ για την κατηγορία 5\* αυτό ισχύει μόνο για τον πρώτο δείκτη (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια

Κεφάλαια), ενώ ο δεύτερος δείκτης (Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ) κρίνεται ως υψηλός.

**Πίνακας 82:** Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019

Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Ελλάδα, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	36.375	18.176	9.978	6.605
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	24.547	8.450	3.568	1.619
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	66.833	31.657	21.234	18.082
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	61.906	13.218	6.309	2.963

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 82, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα επενδεδυμένα Πάγια, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια είναι σημαντικά υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι ενώ ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5\* είναι περίπου διπλάσιος από αυτόν των 4\* (που με τη σειρά τους είναι περίπου διπλάσιος αυτού των 3\* και περίπου τριπλάσιος αυτού των 2\*), τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο είναι υπερδιπλάσια στα ξενοδοχεία 5\* σε σχέση με τα αντίστοιχα 4\*. Δηλαδή η απόδοση, με όρους Κύκλου Εργασιών ανά Δωμάτιο σε σχέση με τα επενδεδυμένα Κεφάλαια και Πάγια ανά Δωμάτιο στα ξενοδοχεία 5\* υπολείπεται αυτής των ξενοδοχείων 4\*. Η εικόνα αυτή συνάδει και με την εικόνα στους δείκτες χρηματοοικονομικής επάρκειας του Πίνακα 81.

### 6.1.2 Οικονομικοί δείκτες απόδοσης ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

Η ανάλυση των οικονομικών δεικτών απόδοσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας βασίζεται στην ταυτοποίηση 42 ξενοδοχείων τα οποία διαθέτουν 2.184 δωμάτια στις κατηγορίες 4\*, 3\* και 2\*.

Το δείγμα αντιπροσωπεύει το 32% των μονάδων και το 40% των δωματίων των 4\* ξενοδοχείων, το 15% των μονάδων και το 24% των δωματίων των 3\* ξενοδοχείων και το 13% των μονάδων και το 16% των δωματίων των 2\* ξενοδοχείων.

**Πίνακας 83:** Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2019

Βασικά χρηματοοικονομικά μεγέθη και δείκτες ξενοδοχείων στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2019				
Κατηγορία	5*	4*	3*	2*
Δωμάτια	1.461	2.604	3.178	2.379
Κύκλος Εργασιών	56.183.788	56.474.078	23.572.316	11.587.570
ΚΠΦΤΑ	-	10.953.512	1.282.979	2.161.823
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	19%	5%	19%
ΚΠΦ	-	7.242.009	-7.279.071	-1.666.973
ως % του Κύκλου Εργασιών	-	13%	-31%	-14%
Καθαρά Πάγια	-	19.560.438	2.121.788	6.350.759
Ίδια Κεφάλαια	-	69.074.948	60.918.789	39.337.837
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	-	7.764.164	52.785.159	18.698.228
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Ίδια Κεφάλαια	-	0,1	0,9	0,5
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/ΚΠΦΤΑ	-	0,7	41,1	8,6

Πηγή: ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019:

- Ο κύκλος εργασιών των ξενοδοχείων 2\*, 3\*, 4\* και 5\* ανέρχεται σε € 148 εκατ. περίπου ενώ τα συνολικά επενδεδυμένα Ίδια Κεφάλαια στις κατηγορίες 4\*, 3\* και 2\* υπερβαίνουν τα € 169 εκατ. και ο Μακροπρόθεσμος Δανεισμός τα € 79 εκατ. Η αξία των Παγίων μετά τις Αποσβέσεις (Καθαρά Πάγια) ανέρχεται σε € 28 εκατ. περίπου.
- Τα ξενοδοχεία 4\* συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες, έχουν σημαντικά υψηλότερο Κύκλο Εργασιών, Κερδοφορία (ΚΠΦΤΑ και ΚΠΦ), Καθαρά Πάγια και Ίδια Κεφάλαια ενώ τα 3\* ξενοδοχεία εμφανίζουν τα υψηλότερα Μακροπρόθεσμα Δάνεια.
- Ο δείκτης ΚΠΦΤΑ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των 4\* και 2\* ξενοδοχείων κρίνεται ως χαμηλός ενώ των 3\* ως πολύ χαμηλός. Ο δείκτης

ΚΠΦ ως ποσοστό του Κύκλου Εργασιών των ξενοδοχείων 4\* κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικός ενώ των 3\* και 2\* είναι αρνητικός.

- Τέλος, ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια κρίνεται ως υγιής για όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων ενώ ο δείκτης Μακροπρόθεσμα Δάνεια προς ΚΠΦΤΑ κρίνεται ως υγιής για τα 4\* και ως πολύ υψηλός για τα 3\* και 2\* ξενοδοχεία.

#### **Πίνακας 84:** Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2019

<b>Βασικοί δείκτες ξενοδοχείων ανά δωμάτιο στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, 2019</b>				
<b>Κατηγορία</b>	<b>5*</b>	<b>4*</b>	<b>3*</b>	<b>2*</b>
Κύκλος Εργασιών/Δωμάτιο	38.456	21.687	7.417	4.871
Καθαρά Πάγια/Δωμάτιο	-	7.512	668	2.670
Ίδια Κεφάλαια/Δωμάτιο	-	26.526	19.169	16.535
Μακροπρόθεσμα Δάνεια/Δωμάτιο	-	2.982	16.610	7.860

**Πηγή:** ICAP, ΞΕΕ - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Σύμφωνα με τον πίνακα 84, προκύπτει ότι, ανά Δωμάτιο, τόσο ο Κύκλος Εργασιών όσο και τα Ίδια Κεφάλαια είναι υψηλότερα όσο υψηλότερη είναι η κατηγορία του ξενοδοχείου. Στα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο τα 2\* είναι υψηλότερα των 3\* ενώ στα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο τα 3\* και 2\* είναι υψηλότερα των 4\*.

Στους επιμέρους δείκτες για τις κατηγορίες 4\*, 3\* και 2\* η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σε σύγκριση με το σύνολο της Ελλάδας (βλ. Πίνακα 82) εμφανίζει:

- Υψηλότερο Κύκλο Εργασιών ανά Δωμάτιο στα 4\* και χαμηλότερο στα 3\* και 2\*,
- Χαμηλότερα Καθαρά Πάγια ανά Δωμάτιο στα 4\* και 3\* και υψηλότερα στα 2\*,
- Χαμηλότερα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο σε όλες τις διαθέσιμες κατηγορίες και
- Χαμηλότερα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο στα 4\* και υψηλότερα στα 3\* και 2\*.

Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι, παρά το ότι ο Κύκλος Εργασιών ανά Δωμάτιο στα 4\* ξενοδοχεία είναι περίπου τριπλάσιος από αυτόν στα 3\* ξενοδοχεία, τα Ίδια Κεφάλαια ανά Δωμάτιο είναι περίπου στα ίδια επίπεδα και τα Μακροπρόθεσμα Δάνεια ανά Δωμάτιο είναι σημαντικά χαμηλότερα.

## 6.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ, 2019-2021

Ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) πελατών ξενοδοχείων υπολογίζεται από την ReviewPro, εταιρεία που ειδικεύεται στην μέτρηση της online φήμης των ξενοδοχείων. Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται για κάθε ξενοδοχείο, μέσω ανάλυσης των μεταβλητών που συνδέονται με τις αναρτήσεις σχολίων πελατών σε εκατοντάδες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, ιστοσελίδες σχολιασμού ξενοδοχείων και ιστοσελίδες OTAs (online travel agents – διαδικτυακά ταξιδιωτικά γραφεία). Επίσης, λαμβάνει υπόψιν όχι μόνο τις ημερήσιες κριτικές αλλά και τα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων 365 ημερών δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στις πιο πρόσφατες κριτικές. Δείκτες άνω του 80% υποδηλώνουν θετική εμπειρία. Ο δείκτης είναι ποιοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αξιολόγηση της εξέλιξης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για τον υπολογισμό έχουν αναλυθεί τα στοιχεία 1.096 ξενοδοχείων από την Ελλάδα, διαφόρων κατηγοριών και από διαφορετικές περιοχές της χώρας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται για το 2021 βασίζονται σε 260.429 αξιολογήσεις από πελάτες ελληνικών ξενοδοχείων. Συνεπώς, ο δείκτης GRI αποτυπώνει το ανταγωνιστικό επίπεδο του ελληνικού ξενοδοχειακού προϊόντος.

## 6.2.1 Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια

**Πίνακας 85:** Δείκτες ποιότητας ξενοδοχείων στην Ελλάδα ανά Περιφέρεια, 2019-21

<b>Δείκτες Ποιότητας των Ξενοδοχείων της Ελλάδας ανά Περιφέρεια, 2019-21</b>		
<b>Περιφέρεια</b>	<b>2019</b>	<b>2021</b>
Ήπειρος	91,0%	90,8%
Κυκλάδες	90,5%	90,7%
Βόρειο Αιγαίο	87,1%	89,0%
Κεν. Μακεδονία	86,9%	87,8%
Αν. Μακεδονία & Θράκη	86,7%	87,8%
Δωδεκάνησα	86,4%	87,6%
Κρήτη	87,1%	87,1%
Στερεά Ελλάδα	85,8%	86,8%
Θεσσαλία	87,0%	86,7%
Πελοπόννησος	86,2%	86,7%
Ιόνια Νησιά	85,3%	86,0%
Αττική	85,9%	85,8%
Δυτική Μακεδονία	Μ.Δ.	85,4%
<b>GRI</b>	<b>87,1%</b>	<b>87,6%</b>

Πηγή: Review Pro - Επεξεργασία INSETE Intelligence

Στον Πίνακα 85 καταγράφεται ο Γενικός Δείκτης Ικανοποίησης (GRI) των πελατών ξενοδοχείων τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και ανά Περιφέρεια (με εξαίρεση την Δυτική Ελλάδα) και ανά κατηγορία αστεριού (με εξαίρεση τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Αν. Μακεδονίας & Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Δυτικής Ελλάδας). Από τα στοιχεία, παρατηρούμε ότι οι πελάτες που επέλεξαν για την διαμονή τους ξενοδοχεία έμειναν ικανοποιημένοι από τις

παρεχόμενες υπηρεσίες τους τόσο στο σύνολο της χώρας όσο και στις επιμέρους Περιφέρειες.

Συγκεκριμένα, το επίπεδο ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων στο σύνολο της Ελλάδας, σημείωσε βελτίωση την περίοδο 2019-2021 (από 87,1% το 2019 σε 87,6% το 2021). Επιμέρους όλες οι Περιφέρειες σημείωσαν βελτίωση του επιπέδου ικανοποίησης των πελατών ξενοδοχείων τους, με εξαίρεση τις Περιφέρειες Ηπείρου (από 91,0% το 2019 σε 90,8% το 2021), Θεσσαλίας (από 87,0% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Αττικής (από 85,9% το 2019 σε 85,8% το 2021). Ενδεικτικά, οι υπόλοιπες: Κυκλάδες (από 90,5% το 2019 σε 90,7% το 2021), Βόρειο Αιγαίο (από 87,1% το 2019 σε 89,0% το 2021), Κεντρική Μακεδονία (από 86,9% το 2019 σε 87,8% το 2021), Αν. Μακεδονία & Θράκη (από 86,7% το 2019 σε 87,8% το 2021), Δωδεκάνησα (από 86,4% το 2019 σε 87,6% το 2021), Κρήτη (από 87,1% το 2019 σε 87,1% το 2021), Στερεά Ελλάδα (από 85,8% το 2019 σε 86,8% το 2021), Πελοπόννησος (από 86,2% το 2019 σε 86,7% το 2021) και Ιόνια Νησιά (από 85,3% το 2019 σε 86,0% το 2021). Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας δεν διατίθενται στοιχεία για το 2019 ενώ για το 2021 το επίπεδο Ικανοποίησης των πελατών της ανήλθε στο 85,4% και ήταν το χαμηλότερο ποσοστό σε σύγκριση με τις Περιφέρειες που διαθέτουμε στοιχεία. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι ότι η Ήπειρος και οι Κυκλάδες



εμφάνισαν τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης ενώ η Αττική και τα Ιόνια Νησιά από τα χαμηλότερα.

## 7 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

### ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα ενότητα περιλαμβάνει την συνοπτική καταγραφή επιλεγμένων **βασικών στρατηγικών κατευθύνσεων και προβλέψεων που έχουν άμεση σχέση με την τουριστική ανάπτυξη**, όπως έχουν θεσμοθετηθεί και προωθούνται στο πλαίσιο του **Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου (ΠΧΠ)** για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (βλ. [ΦΕΚ 845/Δ/24.12.2020](#)).

Τα **ΠΧΠ** θεσμοθετούνται με Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από δημόσια διαβούλευση. **Αποτελούν τα βασικά εργαλεία άσκησης χωροταξικού σχεδιασμού αλλά και αναπτυξιακής πολιτικής σε Περιφερειακό επίπεδο**, παρέχοντας κατευθύνσεις για την χωρική οργάνωση και την ανάπτυξη των Περιφερειών της Χώρας και δίνοντας στρατηγικές κατευθύνσεις στα υποκείμενα επίπεδα σχεδιασμού που έχουν ρυθμιστικό χαρακτήρα.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται στρατηγικές κατευθύνσεις που έχουν σχέση με:

- **πρότυπα χωρικής οργάνωσης, αναπτυξιακούς πόλους και άξονες, κόμβους και πύλες μεταφορών** καθώς και με
- ειδικές **πρόνοιες και κατευθύνσεις** σε ότι αφορά στην **τουριστική ανάπτυξη ανά χωρική/ γεωγραφική ενότητα, θεματικές μορφές τουρισμού και ειδικές κατηγορίες του χώρου** (πχ. παράκτιος και νησιωτικός χώρος, ορεινός χώρος, κλπ.) καθώς και **όρους δόμησης** (πχ. αρτιότητες, επιτρεπόμενες χρήσεις, πυκνότητα κλινών).

Πρακτικά, οι πρόνοιες και οι κατευθύνσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη μία σειρά επιτελικών σχεδίων και προγραμμάτων, όπως Εθνικές Πολιτικές (πχ. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων), τα οικεία Περιφερειακά και Τομεακά (πχ. υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τις επηρεάζουν. Παράλληλα **έχουν άμεση και στενή σχέση τόσο με τον σχεδιασμό του χώρου ρυθμιστικού χαρακτήρα** (πχ. πολεοδομικά σχέδια) όσο και **με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών έργων** (πχ. μέσω της διαδικασίας της χωροθέτησης και της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) στους τομείς – μεταξύ άλλων – των μεταφορών, των υποδομών και του τουρισμού.

## Σκοπός και στόχοι

Σε ότι αφορά στον τουρισμό, το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ), στοχεύει στην:

1. Αναβάθμιση της χωρικής ένταξης της Περιφέρειας στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο, ως διεθνή πολιτιστικό προορισμό με επίκεντρο την Αρχαία Ολυμπία - Αρχαία Ήλιδα - Επικούρειο Απόλλωνα και σε δεύτερο βαθμό, το τρίπολο Ιερά Πόλη Μεσολογγίου - Θέρμο - Ναύπακτος σε δικτύωση με άλλους διεθνούς σημασίας πολιτιστικούς - τουριστικούς προορισμούς (Επίδαυρος, Μυκήνες, Δελφοί, Δωδώνη κ.α.) της δυτικής - κεντρικής Ελλάδας.
2. Αναπτυξιακή αναδιάρθρωση και βελτίωση ανταγωνιστικότητας - εξωστρέφειας της ΠΔΕ μέσω της ανάπτυξης του ποιοτικού, υψηλού επιπέδου τουρισμού στα παράλια της ΠΔΕ, καθώς και ειδικών και ήπιων μορφών τουρισμού σε συνδυασμένα πολιτιστικά - περιβαλλοντικά δίκτυα (τουρισμός κρουαζιέρας, ορεινός, οικολογικός, πολιτιστικός, ιαματικός, θρησκευτικός, θαλάσσιος τουρισμός, πεζοπορικός και ποδηλατικός τουρισμός κ.α.) ιδίως στην ορεινή ενδοχώρα.

## Χωροταξική ένταξη της Δυτικής Ελλάδας στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

Στο πλαίσιο του ΠΧΠ, εκτιμάται ότι μετά το 2020 θα έχει ενισχυθεί τόσο ο διεθνής όσο και ο εθνικός ρόλος της Περιφέρειας, με απαραίτητη προϋπόθεση την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων, που αφορούν στα μεγάλα έργα και στις υποδομές μεταφορών. Την ενίσχυση αυτή εκτιμάται ότι θα υποστηρίξει (κυρίως στο εθνικό επίπεδο) και η πιο συστηματική αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού της Περιφέρειας, με τις προσδοκώμενες προοπτικές αξιοποίησης των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στο Ιόνιο και τον Πατραϊκό κόλπο, την παράλληλη ορθολογική αξιοποίηση του πλούσιου υδάτινου δυναμικού της Περιφέρειας, καθώς και των δυνατοτήτων της για ανάπτυξη ήπιων μορφών ενέργειας.

## Αναπτυξιακές επιλογές

Ειδικότερα, οι τουριστικές υπηρεσίες σε διάφορες μορφές τουρισμού, η προώθηση των μορφών τουρισμού υψηλής προστιθέμενης αξίας, των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και του θεματικού τουρισμού, εμφανίζονται ως ένας από τους κλάδους του τριτογενούς τομέα, στον οποίο η ΠΔΕ έχει τα μεγαλύτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και παρουσιάζει ευνοϊκές προοπτικές ανάπτυξης (με συγκεκριμένες προϋποθέσεις που παρουσιάζονται εν συντομία στην συνέχεια).

## Βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης

Οι κύριοι πόλοι ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας που έχουν σχέση με την τουριστική δραστηριότητα, είναι:

1. ο αναπτυξιακός πόλος της ευρύτερης περιοχής Πατρών, ο πιο σημαντικός πρωτεύων εθνικός πόλος ανάπτυξης σε ολόκληρο το δυτικό διαμέρισμα της χώρας και νότια/ δυτική πύλη της, με συγκριτικά πλεονεκτήματα στις μεταφορές, στις υπηρεσίες - τεχνολογία - καινοτομία, στην παραγωγή ενέργειας (Πατραϊκός Κόλπος) και στον ειδικό και ποιοτικό τουρισμό.
2. το αναπτυξιακό τρίπολο της ευρύτερης περιοχής Αγρινίου - Μεσολογγίου - Αστακού, με συγκριτικά πλεονεκτήματα στο διαμετακομιστικό εμπόριο (λιμάνι - ελεύθερη ζώνη NABΙΠΕ Πλατυγιάλι Αστακού σε συμπληρωματική σχέση με τα λιμάνια Πατρών και Ηγουμενίτσας), στον ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό (θαλάσσιος, αλιευτικός, οικοτουρισμός, ορεινός τουρισμός), με δυνατότητες εξειδίκευσης στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία.
3. το αναπτυξιακό δίπολο ευρύτερης περιοχής Πύργου - Αμαλιάδας με συγκριτικά πλεονεκτήματα στον πολιτισμό - ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό - αθλητισμό, στη γεωργία (εύφορες πεδινές εκτάσεις Ηλείας), με δυνατότητες εξειδίκευσης και στην παραγωγή ενέργειας.

Ειδικότερα, άξονες (διάδρομοι) ανάπτυξης με συγκεκριμένο ενδιαφέρον για τον τουρισμό είναι:

1. Δυτικός άξονας ανάπτυξης Κακαβιά - Ιωάννινα - Άρτα - Αγρίνιο - Μεσολόγγι - Πάτρα - Αμαλιάδα - Πύργος - Καλαμάτα (κατά μήκος της Ιόνιας οδού) και σύνδεση με λιμένες Πλατυγιαλίου (και NABΙΠΕ Αστακού), Κυλλήνης, Κατακόλου και τα Α/Δ Αράξου και Ανδραβίδας: Σημαντικός άξονας καθώς διατρέχει όλο το δυτικό διαμέρισμα της χώρας, συνδέοντας σημαντικούς εθνικούς πόλους (Πάτρα, Ιωάννινα, Αγρίνιο, Καλαμάτα) και προωθεί τη στενότερη σύνδεση και συνεργασία με τις Περιφέρειες Ηπείρου και Πελοποννήσου σε παραγωγικούς τομείς (μεταφορές, τουρισμός, εμπόριο κ.α.)
2. Άξονας Αρχαίας Ήλιδας - Αρχαίας Ολυμπίας με έμφαση στην ανάπτυξη πολιτιστικού, ποδηλατικού και περιπατικού μονοπατιού. - Άξονας Αγρίνιο - Θέρμο - Ναύπακτος. Άξονας ανάπτυξης με εστίαση κύρια σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού (αγροτουρισμός, ορεινός, λίμνες κλπ.).

3. Άξονας Ναύπακτος - Θέρμο - Προυσσός, με εστίαση σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού. - Άξονας Ναύπακτος - Άνω Χώρα - Καλλονή - Γραμμένη Οξιά, με εστίαση σε εναλλακτικές μορφές τουρισμού.
4. Άξονας Αστακός - Μύτικας - Πάλαιρος (και προς Πλαγιά) - Βόνιτσα. Παραλιακός άξονας ανάπτυξης, με κύρια έμφαση στον τουρισμό των δυτικών ακτών Αιτωλοακαρνανίας

### **Ευρύτερες χωρικές ενότητες**

Ως κύριες ενδοπεριφερειακές χωρικές ενότητες της ΠΔΕ με συγκριτικά πλεονεκτήματα για τον τουρισμό θεωρούνται οι δύο Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε) της α) Αιτωλοακαρνανίας (παράλληλα, και με συγκριτικά πλεονεκτήματα στα κτηνοτροφικά προϊόντα, στις υδατοκαλλιέργειες και την αλιεία, το σύστημα λιμνών και λιμνοθαλασσών) και της Ηλείας, (με συγκριτικές δυνατότητες και στη γεωργία).

### **Μεταφορική υποδομή**

Σύμφωνα με το ΠΧΠ της ΠΔΕ, Άξονες Διεθνούς Σημασίας σε ότι αφορά στις οδικές μεταφορές, είναι

- Ιωάννινα - Άρτα - Αμφιλοχία - Μεσολόγγι - Αντίρριο - Πάτρα - Πύργος - Τσακώνα (Α5 - Ιόνια Οδός)
- Αντίρριο - Ναύπακτος - Ιτέα - Λαμία (Διαγώνιος): σημαντικός άξονας για την ανάπτυξη της ΠΔΕ και ολόκληρου του νότιου δυτικού διαμερίσματος της χώρας, ο οποίος θα συνδέσει την Ιόνια Οδό με τον ΠΑΘΕ.
- Πλατυγιάλι σύνδεση με Ιόνια οδό - Αγρίνιο - Καρπενήσι - Λαμία (Α14): σημαντικός άξονας τόσο για την ανάπτυξη του Πλατυγιαλίου ως κόμβου συνδυσασμένων μεταφορών, όσο και για την προοπτική τουριστικής ανάπτυξης της ορεινής περιοχής της Ακαρνανίας και της Ευρυτανίας. Στο τμήμα Πλατυγιάλι Αστακού - Αγρίνιο προτείνεται νέα οδική σύνδεση του Αγρινίου με την Ιόνια οδό, με κόμβο στο Αγγελόκαστρο.
- Αμβρακία - Κατούνα - παράκαμψη Βόνιτσας - διακλάδωση προς Άκτιο - Πρέβεζα/Λευκάδα σύνδεση με Ηγουμενίτσα (Α52 - Αμβρακία Οδός): άξονας που εξυπηρετεί την δυτική Αιτωλοακαρνανία και συνδέει τη Λευκάδα, τη Πρέβεζα και τη Θεσπρωτία με την Ιόνια Οδό και την ΠΔΕ με την ΒΔ πύλη της χώρας.
- Κόρινθος - Αίγιο - Πάτρα (Α8 - Ολυμπία Οδός).
- Κατάκολο - Πύργος - Αρχ. Ολυμπία - Βυτίνα - Τρίπολη/Άστρος, Τρίπολη/Μυκήνες (Α72): σημαντικός άξονας που συνδέει περιοχές της

Ηλείας, της Αρκαδίας και της Αργολίδας και διεθνούς σημασίας πολιτιστικούς και τουριστικούς προορισμούς.

- Πάτρα - Σταυροδρόμι - Πανόπουλο - προς Τρίπολη (ΕΟ 111).
- Αστακός - Αιτωλικό - Ρίο - Πάτρα.

Σε ότι αφορά στις θαλάσσιες μεταφορές, άξονες προτεραιοτήτων είναι οι εξής:

- Ο λιμένας Πάτρας (διεθνούς ενδιαφέροντος - Κ1).
- Ο λιμένας Πλατυγιαλίου εξελίσσεται σε δυναμικό εμπορικό λιμένα. Διαθέτει τη μοναδική στη χώρα Ελεύθερη Βιομηχανική Ζώνη, η οποία εμφανίζει θετική προοπτική.
- Η αναβάθμιση του λιμένα Κατακόλου (εθνικής σημασίας - Κ2) θεωρείται ως έργο προτεραιότητας.
- Ο λιμένας Κυλλήνης (εθνικής σημασίας - Κ2) αποτελεί σημείο σύνδεσης με την Κεφαλονιά και τη Ζάκυνθο και, ως εκ τούτου, η σημασία του ως λιμένα ακτοπλοΐας είναι σημαντική.

Για τις αεροπορικές μεταφορές, άξονες προτεραιοτήτων είναι οι εξής:

- Για το Α/Δ Αράξου προτείνεται η διερεύνηση της σκοπιμότητας και της δυνατότητας ανάπτυξης εμπορευματικής δραστηριότητας, με κύριο στόχο τη διακίνηση των ευπαθών αγροτικών προϊόντων της ευρύτερης περιοχής. Επίσης, προτείνεται να διερευνηθεί και προωθηθεί η δυνατότητα για την ανάπτυξη επιβατικής δραστηριότητας στο στρατιωτικό Α/Δ Ανδραβίδας, σε συμπληρωματικό ρόλο με το Α/Δ Αράξου.
- Το Α/Δ Ακτίου παρουσιάζει αυξητικές τάσεις όσον αφορά τη διακινούμενη ζήτηση ναυλωμένων κυρίως πτήσεων με ικανοποιητικό επίπεδο εξυπηρέτησης.

Παράλληλα, με σημασία για τον τομέα του τουρισμού προωθείται:

- η λειτουργία υδροπλάνων και υδατοδρομίων με κύριο στόχο τη σύνδεση της ηπειρωτικής χώρας με τα νησιά, πρωτίστως σε Πάτρα, Κατάκολο, Κυλλήνη και Μεσολόγγι και δευτερευόντως στη λίμνη Τριχωνίδα προς εξυπηρέτηση του Αγρινίου και της ενδοχώρας της Αιτ/νίας., καθώς και
- η τουριστική αξιοποίηση των μικρών περιφερειακών αεροδρομίων (Μεσολόγγι, Αγρίνιο, Επιτάλιο Πύργου) σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα της ευρύτερης περιοχής (Καλαμάτα, Σπάρτη) και του εξωτερικού (Ιταλία).

## Χωρική οργάνωση παραγωγικών δραστηριοτήτων

Σε ότι αφορά στις περιοχές ανάπτυξης του τουρισμού για την ΠΔΕ προτείνονται ορισμένες γενικές κατευθύνσεις, ως εξής:

- η βελτίωση της προσπελασιμότητας και της προσβασιμότητας των τουριστικών περιοχών και των πόλων έλξης, καθώς και η μείωση της χρονοαπόστασης από τις πύλες εισόδου τουριστών,
- η ανάδειξη και βελτίωση διεθνών μονοπατιών για πεζοπόρους και ποδηλάτες και λοιπών πολιτιστικών διαδρομών με σκοπό την ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού και δημιουργία νέων διαδρομών και στάσεων και τη διασύνδεσή τους με τα τουριστικά καταλύματα,
- η δικτύωση του πρωτογενή τομέα με τις τουριστικές δραστηριότητες με την προώθηση των τοπικών προϊόντων στις ξενοδοχειακές μονάδες,
- η προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.),
- η προστασία, αποκατάσταση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (π.χ. ανάδειξη ιστορικών μνημείων αρχαιολογικών χώρων, κ.λπ.), με την αναγνώριση και συνδυασμένη προβολή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής και ανάληψη δράσεων αναβάθμισης του δομημένου χώρου
- η βελτίωση της προσβασιμότητας του παράκτιου χώρου (π.χ. δημιουργία προστασιών παραλιών) και του φυσικού περιβάλλοντος (π.χ. πεζοπορικά μονοπάτια για την τρίτη ηλικία και τα ΑμεΑ),
- η προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού με διεθνή προβολή των πολιτιστικών και παραδοσιακών δρώμενων και εκδηλώσεων (π.χ. προβολή της ετήσιας «γιορτής του κάστανου» στην ορεινή Ναυπακτία κ.α.),

## Κατευθύνσεις για τις Παράκτιες περιοχές

Για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά παράκτιες περιοχές επιπλέον των γενικών κατευθύνσεων ισχύουν ενδεικτικά, οι παρακάτω κατευθύνσεις:

- Κατασκευή νέων, συμπλήρωση και αναβάθμιση υφιστάμενων τεχνικών, κοινωνικών (περίθαλψης και αθλητισμού), περιβαλλοντικών και πολιτιστικών υποδομών (μουσεία, κ.λπ.).
- Ολοκληρωμένες τουριστικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακό χαρακτήρα για την περιοχή, όπως οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων, ειδικά

- προγράμματα τουριστικής ανάπτυξης και ανάπτυξη βασικών υποδομών, έμφαση στις απαιτήσεις προσβασιμότητας για ΑμεΑ και εμποδιζόμενα άτομα.
- Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφιστάμενων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπληρώσεις με ειδικές τουριστικές υποδομές, έμφαση στις απαιτήσεις προσβασιμότητας για ΑμεΑ και εμποδιζόμενα άτομα.
  - Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες.
  - Παροχή κινήτρων για μερική ή ολική απόσυρση μη αξιόλογων, απαξιωμένων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων και εγκαταστάσεων χρήσης τουρισμού, καθώς και παροχή κινήτρων για κατεδάφιση μη αξιόλογων ή μη απαραίτητων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων που προσβάλλουν το τοπίο.
  - Χωροθέτηση οργανωμένων κατασκηνώσεων (camping)

Η κατηγοροποίηση παράκτιων περιοχών της ΠΔΕ με τουριστικό ενδιαφέρον, εξειδικεύεται έχει ως εξής:

- Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές με έντονες οικιστικές και τουριστικές πιέσεις. Στην υποκατηγορία αυτή υπάγονται: (α) η παράκτια περιοχή Πύργου - Αρχαίας Ολυμπίας - Δ. Ήλιδας - Αρχαίας Ήλιδας (β) η παράκτια περιοχή Δ. Πατρών και ΔΕ Δύμης, Μόβρης Δυτικής Αχαΐας, (γ) η παράκτια περιοχή ΔΕ Κάστρου Κυλλήνης και Δ. Πηνειού, (ε) η παράκτια περιοχή Ακράτας - Αιγίου (Δήμου Αιγιαλείας), (στ) η παράκτια περιοχή Ναυπακτίας (Δ. Ναυπάκτου). Για αυτή την κατηγορία περιοχών ισχύουν επιπλέον οι παρακάτω κατευθύνσεις:
  - ο κατά προτεραιότητα ταχύρρυθμος σχεδιασμός των περιοχών αυτών είτε μέσω τοπικών πολεοδομικών σχεδίων με ειδικότερους όρους και περιορισμούς, είτε μέσω διαχειριστικών σχεδίων για κάθε περιοχή, είτε μέσω της θεσμοθέτησης ειδικών μελετών ανάπτυξης - αναβάθμισης των παραγωγικών δραστηριοτήτων και προστασίας του περιβάλλοντος των περιοχών αυτών
  - ο κατά προτεραιότητα θεσμοθέτηση των τοπικών πολεοδομικών σχεδίων των Δήμων ή Δ.Ε. που ανήκουν οι περιοχές αυτές,
  - ο θέσπιση ειδικού καθεστώτος προστασίας για ορισμένες περιοχές, κατά προτεραιότητα καθορισμός με συγκεκριμένα όρια της γης υψηλής παραγωγικότητας που καλύπτει σημαντικές εκτάσεις στις περισσότερες απ' αυτές τις περιοχές κ.α.



- Παράκτιες αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές με χαμηλού βαθμού οικιστικές και περιβαλλοντικές πιέσεις. Σ' αυτήν την υπο - κατηγορία ανήκει η παράκτια ενότητα των δυτικών ακτών της ΠΕ Αιτωλ/νίας. Στο πλαίσιο της κατεύθυνσης για ποιοτική αναβάθμιση, εμπλουτισμό με νέες μορφές και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος ισχύουν επιπλέον οι παρακάτω εξειδικεύσεις:
  - επέκταση και ποιοτική αναβάθμιση των υποδομών του θαλάσσιου, ιστιοπλοϊκού ποδηλατικού - περιπατητικού, καταδυτικού και αλιευτικού τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των υψηλής ποιότητας ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων
  - προώθηση της δημιουργίας Περιοχής Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (ΠΟΤΑ) ανατολικά του Μύτικα
  - αξιοποίηση της περιοχής του Αστακού για τουρισμό υψηλού επιπέδου,
  - εκπόνηση και θεσμοθέτηση Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΕΠΣ) που μεταξύ των άλλων θα εστιάζουν στους τομείς του τουρισμού και των υδατοκαλλιεργειών για την αποφυγή συγκρούσεων των δύο αυτών χρήσεων.
- Παράκτιες περιοχές οι οποίες στο σύνολό τους ή στην μεγαλύτερη έκτασή τους χαρακτηρίζονται από θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές διεθνούς σημασίας, αλλά έχουν δυνατότητες ήπιας ανάπτυξης. Σ' αυτή την κατηγορία ανήκουν: (α) η παράκτια περιοχή Αμβρακικού, (β) η παραλίμνια περιοχή Μεσολογγίου – Αιτωλικού, (γ) η παράκτια περιοχή Κοτυχίου – Καλογριάς, (δ) η παράκτια περιοχή Ν.Δ. Ηλείας -Καϊάφα. Στις περιοχές αυτές, ισχύουν επιπλέον των γενικών κατευθύνσεων, οι παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις, με την προϋπόθεση ότι συμφωνούν με τους όρους και περιορισμούς προστασίας των εκάστοτε π. δ/γμάτων θεσμοθέτησης και διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών.
  - Δημιουργία δικτύων μονοπατιών (εθνικών, ευρωπαϊκών) και διαδρομών (π.χ. «δρόμοι» καπνού, αμπέλου, ελιάς, κ.α.) περιβαλλοντικής ευαισθησίας και εκπαίδευσης.
  - Δημιουργία τουριστικών εγκαταστάσεων, εξυπηρετήσεων και δικτύων που εστιάζουν σε ΑμεΑ, εμποδιζόμενα άτομα και άτομα τρίτης ηλικίας
  - Ολοκλήρωση διαδρομής 8 EUROVELO και διασύνδεση με ποδηλατικές υποδομές ενδοπεριφερειακά στους βασικούς πόλους ενδιαφέροντος.
  - Προώθηση προγραμμάτων στήριξης αγροτικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά).

- ο Δημιουργία υποδομών στήριξης, προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και πιστοποίησης (EcoManagement and Audit Scheme - EMAS, ISO 9001, ISO 14000, κ.ά).
- ο Θέσπιση ειδικού τέλους υπέρ των Φορέων Διαχείρισης, επί των δραστηριοτήτων του τουρισμού που αναπτύσσονται στις περιοχές αυτές.

Μέχρι τον καθορισμό χρήσεων και δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων περιορίζεται στη δημιουργία, τουριστικών καταλυμάτων ως εξής:

- στις εντός σχεδίου και εντός ορίων οικισμών περιοχές σύμφωνα με τους ισχύοντες όρους δόμησης
- εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές σύμφωνα με τους όρους και τους περιορισμούς του ν. 3937/2011.

#### Τουριστικές περιοχές της πεδινής και ορεινής ενδοχώρας

Οι τουριστικές περιοχές της πεδινής και ορεινής ενδοχώρας υπάγονται κυρίως στην κατηγορία των περιοχών με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού. Στις τουριστικές περιοχές της πεδινής και ορεινής ενδοχώρας επιπλέον των γενικών προβλέψεων ισχύουν οι παρακάτω κατευθύνσεις:

- Διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των φυσικών, ιστορικών, αρχιτεκτονικών, κ.ά. στοιχείων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, καθώς και της κλίμακας των οικισμών.
- Προσαρμογή της τυπολογίας των καταλυμάτων (μορφολογικοί περιορισμοί, δυναμικότητα, κατηγορίες) και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υποδομών σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ειδικών-εναλλακτικών μορφών που υποστηρίζουν.
- Επανάχρηση αξιόλογων κτιρίων ή συνόλων και παροχή κινήτρων για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες κατηγορίας 3 αστέρων τουλάχιστον.
- Παροχή κινήτρων για εκσυγχρονισμό υφισταμένων τουριστικών μονάδων με παράλληλη αναβάθμιση σε τύπους και κατηγορίες καταλυμάτων (3, 4 και 5 αστέρια) ή επέκταση αυτών και συμπλήρωσή τους με ειδικές τουριστικές υποδομές,
- Δημιουργία υποδομών στήριξης, προώθηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και πιστοποίησης απασχολουμένων σε ειδικές -εναλλακτικές μορφές τουρισμού

(EcoManagement and Audit Scheme - EMAS, ISO 9001, ISO 14000, κ.ά), καθώς και σε προγράμματα και εξυπηρέτηση ΑμεΑ και εμποδιζόμενων ατόμων

- Προώθηση τοπικών συμφώνων ποιότητας και προγραμμάτων στήριξης αγροτικών ή και παραδοσιακών μεταποιητικών δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον (στήριξη ολοκληρωμένης ή βιολογικής γεωργίας, προϊόντων ονομασίας προέλευσης, παραδοσιακών τεχνικών, κ.ά.) και λειτουργικής διασύνδεσής τους με τουριστικές μονάδες.
- Πολιτικές ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης μέσω οργανωμένων υποδοχέων τουριστικών δραστηριοτήτων ήπιας ανάπτυξης.

Η κατηγοροποίηση των τουριστικών περιοχών της πεδινής και ορεινής ενδοχώρας περιοχών της ΠΔΕ έχει ως εξής:

- Οι τουριστικές περιοχές της πεδινής και ορεινής ενδοχώρας που παρουσιάζουν μια αναπτυσσόμενη δυναμική στον ειδικό και εναλλακτικό τουρισμό όπως: (α) η ορεινή περιοχή Καλαβρύτων - Χελμού και η πεδινή και ορεινή περιοχή Δ. Αιγιαλείας, (β) η ορεινή και πεδινή ενδοχώρα της Ναυπακτίας (εκτός της παράκτιας περιοχής). Σημειώνεται ότι η ευρύτερη περιοχή των Καλαβρύτων και του Χιονοδρομικού Κέντρου χαρακτηρίζεται ως πόλος εντατικής ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού και ισχύουν οι κατευθύνσεις των αναπτυσσόμενων τουριστικά περιοχών, όπως αναφέρθηκαν παραπάνω για τις αναπτυσσόμενες τουριστικά παράκτιες περιοχές.
- οι αναξιποίητες τουριστικά περιοχές της ενδοχώρας όπως: (α) η ορεινή και πεδινή περιοχή της ενδοχώρας της τουριστικής ενότητας Αμβρακικού, (β) η ορεινή και πεδινή περιοχή της ενδοχώρας των Λιμνών Αιτωλοακαρνανίας, (γ) η ορεινή και πεδινή περιοχή της ενδοχώρας των Δήμων Πατρών και Ερυμάνθου, (δ) η ορεινή και πεδινή περιοχή της ενδοχώρας της τουριστικής ενότητας Δ. Πύργου - Ήλιδας - Αρχαίας Ολυμπίας, (ε) η ορεινή και πεδινή περιοχή της ενδοχώρας της τουριστικής ενότητας Δ. Ζαχάρως, Κρέστενων - Ανδρίτσαινας.

Οι κύριες μορφές τουρισμού που ανταποκρίνονται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα του συνόλου των περιοχών είναι: οικοτουρισμός, αγροτουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός, θρησκευτικός - προσκυνηματικός τουρισμός, εναλλακτικές μορφές και δραστηριότητες ορεινού, λιμναίου και ποτάμιου τουρισμού. Στις περιοχές αυτές προτείνονται επιπλέον οι παρακάτω ειδικότερες κατευθύνσεις:

- Για την ανάδειξη οικιστικών συνόλων, οικισμών και αρχιτεκτονικών τοπικών χαρακτηριστικών να αξιοποιηθούν τα ιστορικά, αρχιτεκτονικά κ.α. στοιχεία του χώρου.
- Κατά προτεραιότητα ένταξη των περιοχών αυτής της κατηγορίας σε ευρωπαϊκά ή διεθνή προγράμματα ενίσχυσης του εναλλακτικού τουρισμού, στήριξης της επιχειρηματικότητας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, ενίσχυσης της απασχόλησης και της εισαγωγής νέων κλάδων παραγωγής.
- Έμφαση στη δικτύωση των σημαντικών πόλων αρχαιο λογικού ενδιαφέροντος των περιοχών αυτών με πυρήνα το διεθνές αρχαιολογικό πολιτιστικό τρίπολο Αρχαίας Ολυμπίας - Ήλιδας - Επικούρειου Απόλλωνα και το πολιτιστικό τρίπολο διεθνούς ενδιαφέροντος Μεσολόγγι-Θέρμο - Ναύπακτος και με δικτύωσή του με τους διεθνούς σημασίας αντίστοιχους πόλους (Δελφοί - Μυκήνες - Επίδαυρος - Δωδώνη κ.α.) των γειτονικών Περιφερειών.
- Μέτρα και δράσεις ενίσχυσης και δικτύωσης συγκεκριμένων ειδικών μορφών τουρισμού που δεν έχουν αξιοποιηθεί σ' αυτές τις περιοχές, όπως θεραπευτικός τουρισμός (στις ιαματικές πηγές), θρησκευτικός - προσκυνηματικός τουρισμός (σηματοδότηση θρησκευτικών διαδρομών κ.α.), αθλητικός τουρισμός και γήπεδα golf (σε πεδινές εκτάσεις της Αιτωλ/νίας, παραλίμνιες, παραποτάμιες), ποδηλατικός και πεζοπορικός τουρισμός. Ανάπτυξη ιστιοπλοΐας κατάδυσης και κρουαζιέρας στις ακτές του Ιονίου, σε δικτύωση με Ιόνια Νησιά, Δαλματικές Ακτές, Ιταλία.

Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις

- αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές:
  - Αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως.
  - Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- περιοχές πεδινής και ορεινής ενδοχώρας εναλλακτικού τουρισμού
  - αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε οκτώ (8) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως.

- Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- Δημιουργία/κατασκευή νέων καταλυμάτων μόνο στις κατηγορίες 3, 4 και 5 αστέρων. Ρυθμίσεις σχεδιασμού του χώρου που προβλέπουν μεγαλύτερα όρια αρτιότητας κατισχύουν των ανωτέρω ορίων.

INSETE

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης: «Δράσεις πρόγνωσης και παρακολούθησης μεταβολών του Τουριστικού Τομέα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της διαρθρωτικής προσαρμογής του» με κωδικό MIS 5003333, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020”** και **συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**

